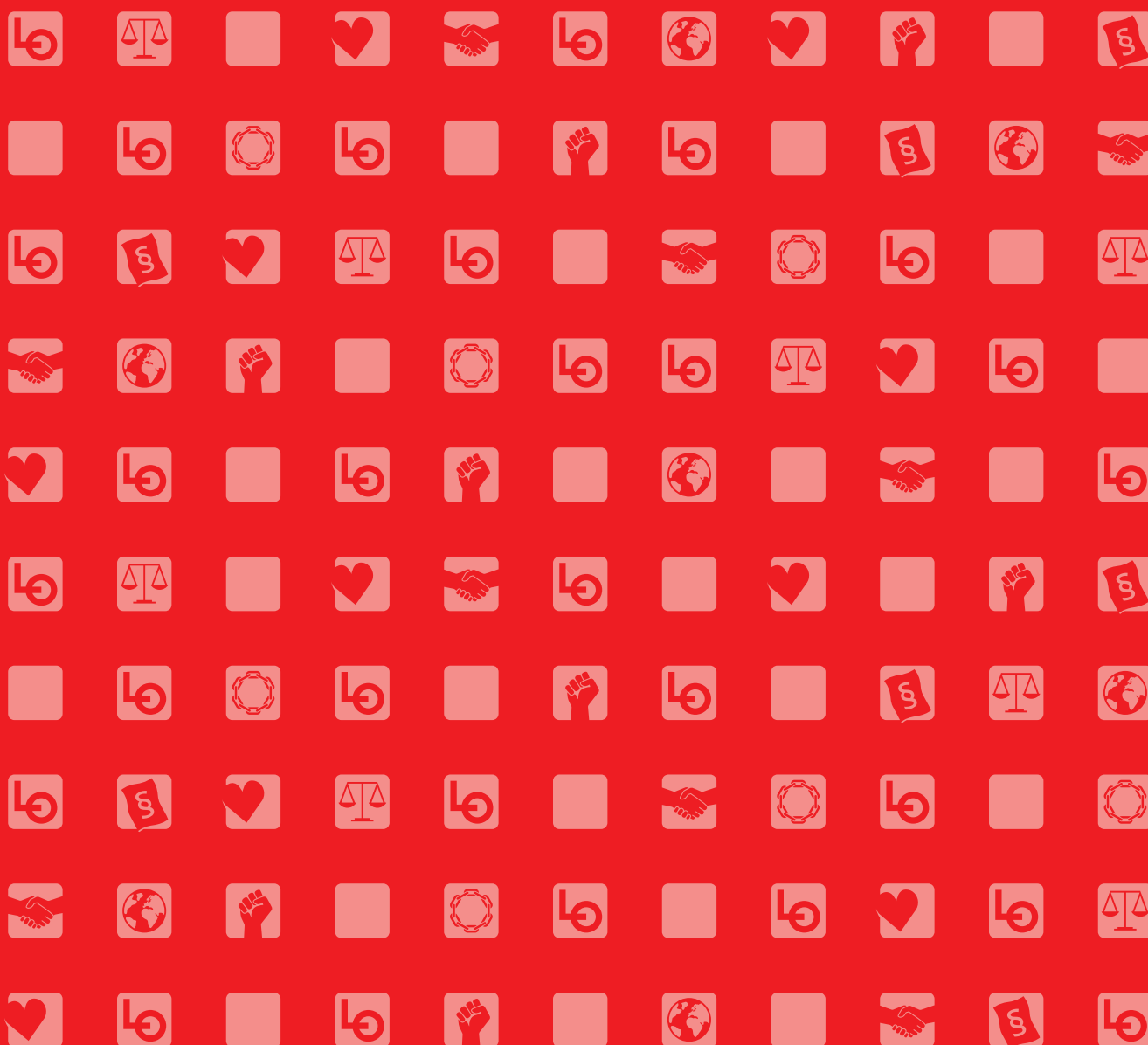

LOs 35. ordinære kongress, Oslo Kongressenter Folkets Hus
30. mai til 3. juni 2022

Dagsorden pkt. 8 Del 2

LOs handlingsprogram

Innkommne forslag , nr. 8776–9443

Dagsorden pkt. 8 Del 2

LOs handlingsprogram

Innkomne forslag, nr. 8776–9443

Innhold

4. Å jobbe	5
5. Å dele	101
6. Å ta vare på	124
7. Å mestre internasjonaliseringen	205

4. Å jobbe

Forslagsnr: 8776 Fagforbundet

4. Å jobbe, Linje 596, Linje 470

Endringsforslag: Faste ansettelser er grunnmuren i arbeidslivet.

Endres til: Faste ansettelser og heltidsstillinger er grunnmuren i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Fagbevegelsen må jobbe for at alle har rett til å få heltidsstilling. Dette for å sikre vanlige arbeidsfolks økonomiske trygghet, arbeidsmiljøet på jobb, kompetanse, og mere stabilt tjenestetilbud.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8777 LO Viken

4. Å jobbe, Linje 601, Linje 470

Ordet regelverket byttes ut med lov- og avtaleverket.

Begrunnelse:

Begrepet lov- og avtaleverket er godt kjent i fagbevegelsen og blant partene for øvrig, og vil bidra til en tydeligere forståelse av det gode budskapet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8778 LO Vestfold og Telemark

4. Å jobbe, Linje 607

LO burde jobbe med å utvikle en felles APP hvor man finner bedrifter med tariffavtale.

Begrunnelse:

Forbruker i dag syntes føler det er vanskelig å finne frem til de seriøse bedriftene i en jungel med useriøse. En APP hvor man enkelt kan finne bedrifter med tariffavtale vil hjelpe forbrukeren til å velge riktige aktører.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8779 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, Linje 607, Linje 412

Tilleggsforslag, Linje 607: LO er spesielt kritisk til det høye nivået på den samlede ledergodtgjøringen til det økende antall ledere innen statlige virksomheter.

Begrunnelse:

Lederlønningene har økt betraktelig de siste 20 år, og i tillegg til stadig høyere lønn gis det bonus, fallskjermer ved oppsigelse/avslutning av arbeidsforhold. Gullkantede

pensjonsavtaler og opsjoner. Lønnsforskjellene har aldri vært høyere i Norge, dette er en uønsket utvikling.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8780 Fagforbundet

4. Å jobbe, Linje 607, Linje 423

LO er spesielt kritisk til høye lederlønninger og andre tillegg, som det økende antall ledere innen statlige og halvstatlige virksomheter får.

Begrunnelse:

Utviklingen truer velferdsstatens legitimitet der rettferdig fordeling og lønnsfastsettelse er en grunnverdi.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8781 Norsk Sjømannsforbund (NSF)

4. Å jobbe, Linje 607, Linje 470

- Tillegg til linje 607 etter Norge, og på norsk sokkel,

Begrunnelse:

Trengs en liten tilleggstekst for å synliggjøre at Norge er mer en kun fastlandet, og at det er større utfordringer til norske lønns og arbeidsvilkår på norsk sokkel enn hva vi har til lands.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8782 LO Trøndelag

4. Å jobbe, Linje 607, Linje 591

Tilleggsforslag: LO er spesielt kritisk til de høye lederlønningene og andre tillegg til det økende antall ledere innen statlige virksomheter.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8783 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, Linje 607, Linje 591

Linje 607. Nytt avsnitt: LO vil også arbeide for å innarbeide i lov om offentlige anskaffelser at det skal være landsomfattende tariffavtale, at det ikke skal kunne konkurreres på lavere lønns- og pensjonsvilkår og at kontrakter kan heves om bedriften motsetter seg krav om tariffavtale ifølge arbeidstvistloven, jf. ILO 94. Lønn i henhold til tariffavtale må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag.

Begrunnelse:

Offentlige anbudsvilkår må forbedres betraktelig. Vilkårene det offentlige setter bør gjenspeile et ønske om et seriøst og godt arbeidsliv.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8784 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter**

Ny tekst: De ansatte må sikres større innflytelse i viktige beslutninger på sin arbeidsplass. Retten til styrerepresentasjon må utvides til å omfatte alle bedrifter med mere enn 10 ansatte.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8785 LO Viken**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter**

Det må stilles krav om at bedrifter som er med i offentlige anbudsprosesser, skal ha tariffavtale.

Begrunnelse:

Dette for å hindre useriøse aktører og sosial dumping. Dette kravet gjør det lettere for de seriøse bedriftene å konkurrere på like vilkår og det gjør det mere lukrativt for bedrifter å inngå tariffavtaler.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8786 LO Viken**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter**

Vi vil at LO skal jobbe for å videreføre frontfagsmodellen og en samordnet lønnsdannelse.

Begrunnelse:

Dette viser seg å være viktigere enn noen gang for å styrke den konkurranse utsatte næringen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8787 LO Rogaland**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter**

Jobbe for å gi mer tid til tillitsvalgtes arbeid.

Begrunnelse:

Mange tillitsvalgte bruker mye av fritiden sin på arbeidet. Det blir vanskelig å få tak i personer som vil ta verv.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8788 LO Vestfold og Telemark

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter

LO må arbeide for at det stilles krav om at bedrifter som skal delta i offentlig anbudsprosesser skal ha tariffavtaler.

Begrunnelse:

Offentlig sektor er en av de største innkjøperne i landet. Et slikt forslag vil gi et bedre konkurransegrunnlag for seriøse bedrifter og være et viktig bidrag i arbeidet for å hindre sosial dumping.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8789 LO Vestfold og Telemark

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter

LO må jobbe for å styrke samarbeidet mellom ansatte, tillitsvalgte og ledelse i alle virksomheter.

Begrunnelse:

Medbestemmelsesinstituttet og trepartssamarbeidet er grunnplanken i norsk arbeidsliv. Takket være hovedavtalen fungerer dette godt i veldig mange bedrifter. I mange virksomheter er det allikevel store utfordringer, og mange arbeidsgivere er ikke interessert eller opptatt av dette samarbeidet. Dette gjelder spesielt i små og mellomstorebedrifter. Ansatte og tillitsvalgte er en ressurs for innovasjon, produktjonsvekst og et inkluderende arbeidsliv. Arbeidsgivere trenger opplæring og innsikt i medbestemmelse og samarbeid med de ansatte, slik at de ikke ser på lov og avtaleverket som et hinder, men et verktøy for å styrke bedriften, sikre fremtidig rekruttering og for skape et godt og inkluderende arbeidsmiljø. LO må være en pådriver for utvikling av dette arbeidet.

Innstilling:

Ivarettatt

Forslagsnr: 8790 Industri Energi (IE)

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter

Jobbe for vertikale overenskomster

Begrunnelse:

Forbundet er opptatt av å utvikle våre avtaler for å ivareta teknologiske og organisatoriske endringer.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8791 Fellesforbundet (FF)

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter

Linje 619-620 - kulepkt. 3 under kap. 4.1 flyttes til linje 326 - ny setning etter punktum, slik at det lyder: Jobbe for at det innføres ansatterepresentasjon i styre og selskap med mer enn ti ansatte, **og at ordningen snus slik at hovedregelen er at det skal være representasjon.**

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8792 Norsk Jernbaneforbund (NJF)**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter**

Bussbransjeavtalen i Norge. LO har i dag tre fagforbund, Fellesforbundet, Fagforbundet og Norsk Jernbaneforbund som har tariffavtale/avtalerett i Bussbransjeavtalen (BBA). Vi foreslår at forbundene får likelydende partsforhold i Spekter og NHO.

Begrunnelse:

Det at Fellesforbundet eier NHO avtalen, og i tillegg har rettigheter i Spekteravtalen på den ene siden og Fagforbundet og Norsk Jernbaneforbund bare har rettigheter i Spekteravtalen, skaper ubalanse. Vi ser at unødige medlemsoverføringer og motstridende interesser skaper støy og forvirring hos bussjåførene når de både får ny arbeidsgiver og må bytte forbund i forbindelse med at de taper eller vinner anbud.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8793 LO Vestland**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 611**

Ny tekst på linje 611 etter siste punktum: «Mange arbeidstakere i flere yrker og bransjer opplever at arbeidsgiversiden i økende grad spekulerer i tvungen lønnsnemnd, og at den reelle streikeretten med det er truet. Det må derfor arbeides for å sikre at alle arbeidstakere er sikret en reell streikerett».

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8794 LO i Oslo**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 611**

Tilleggsforslag, ny setning i fet skrift: «... sosiale forbedringer. LO er og skal være en drivkraft for dette og skal bruke sine faglige krefter for å oppnå dette.»

Begrunnelse:

Faglige rettigheter og tariffpolitikk er blant LOs kjerneoppgaver.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8795 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 611**

Kulepunktet bakes inn i brødtekst på linje 611 etter punktum: LO vil arbeide for å tariffeste brede kollektive pensjonsordninger.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8796 Industri Energi (IE)**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 611**

LO mener det er en uheldig løsning at Arbeidsretten avgjør tarifftvister med endelig virkning. Dommer og kjennelser fra Arbeidsretten må kunne ankes til Høyesterett på linje med lagmannsrettene sine avgjørelser. Vi vil derfor jobbe for å få endret Arbeidstvistloven § 58.

Begrunnelse:

Andre spesialdomstoler som for eksempel jordskifteretten har ankemulighet til høyesterett. Å kunne anke avgjørelsene sikrer tariffavtalene et sterkere rettslig vern.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8797 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 611**

Utviklingen i arbeidslivet de senere år har vist at i noen sammenhenger så møter fagbevegelsen stor motstand når en tariffavtale kreves oppretta. LO og forbunda må sette dette på dagsorden for å se hvordan vi kan utnytte hele LOs styrke når en arbeidsgiver nekter å opprette tariffavtale. Beredskapen i hele LO må skjerpes når ett tariffavtalekrav blir sendt til mekling. LO og forbunda må ha en beredskap og plan i hvert enkelt tilfelle slik at en eventuell streik blir kortvarig.

Begrunnelse:

De medlemmene som går ut i en streik for å få etablert en tariffavtale i bedriften de jobber trenger alt den støtten de kan få. Det er svært krevende for de som er ute i streik hvis streiken trekker ut. Derfor må ett samla LO stå bak og delta aktivt. Det kan selvfølgelig gjøres på mange måter, men vi har behov for at det er en omforent beredskapsplan som gjør at LO og forbunda er aktivt kopla på situasjonen når en streik bryter ut.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8798 LO Viken**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 612**

Linje 612 og 613: LO vil forsterke hovedavtalene og overenskomstene betydning, de tillitsvalgtes rettigheter og medvirkning. Sikre retten til arbeidskamp ...

Begrunnelse:

Viktig å få med medvirkning. Medvirkning er å finne løsninger sammen, samarbeid. Rettigheter er beskrevet i lov og avtaleverk

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8799 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 612**

LO vil forsterke hovedavtalene og overenskomstenes betydning, de tillitsvalgtes rettigheter og medvirkning, herunder sympatistreiker, boikott, blokade og gå-sakte aksjoner.

Begrunnelse:

Viktig å få med medvirkning. Medvirkning er å finne løsninger sammen, i samarbeid. Rettighetene er beskrevet i lov og avtaleverk.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8800 Fellesforbundet (FF)**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 612**

Nytt avsnitt før linje 612: Arbeidslivet endres raskt. Tradisjonelle bransjer smelter sammen og nye oppstår. Samtidig endres bedriftsstrukturer og arbeidsorganisering. Skal de landsomfattende overenskomstene sette standarden for arbeidslivet er det nødvendig at fagbevegelsen evner å videreutvikle overenskomstene slik at de fortsatt er gode verktøy og legger grunnlaget for en kollektiv lønnsdannelse.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8801 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 613**

Tilleggsforslag: LO vil forsterke hovedavtalene og overenskomstenes betydning, de tillitsvalgte rettigheter og medvirkning, herunder sympatistreiker, boikott, blokade og gå-sakte-aksjoner.

Begrunnelse:

Arbeiderkollektivene er avgjørende for fagbevegelsens historiske kjerne – kollektivt salg av arbeidskraft slik at lønnsarbeidere ikke underbyr hverandre én for én overfor arbeidskraftkjøpere. Det er fagbevegelsen og de fagorganiserte sjøl som avgjør bruk av faglige kampmidler.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8802 LO Viken**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 613**

Tilleggsforslag: Kamp for tariffavtaler de seinere år har vist at det avgjørende for å vinne var sympatistreikvarslene fra fagorganiserte i andre fagforbund. Sympatistreiker må gjøres enklere og raskere å iverksette, samt at omfang og lengde kan variere, spesielt ved krav om opprettelse av tariffavtale. Fagforeninger og klubber må fatte prinsippvedtak om at de er villige til å gå ut i sympatistreik når andre slåss for tariffavtaler. Tidlig støtte er avgjørende for ikke å gi bedrifter tid til å trakassere fagorganiserte til å frafalle krav om tariffavtale.

Begrunnelse:

Arbeiderkollektivene er avgjørende for fagbevegelsens historiske kjerne – kollektivt salg av arbeidskraft slik at lønnsarbeidere ikke underbyr hverandre én for én overfor arbeidskraftkjøpere. Det er fagbevegelsen og de fagorganiserte sjøl som avgjør bruk av faglige kampmidler.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8803 LO Rogaland**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 613**

Tilleggsforslag etter linje 613: Ved skifte av tariffavtaler ved virksomheter, skal det avtale hvilken lønns- arbeidsvilkår som skal videreføres. Det gjelder også vilkår for pensjon og forsikringer. Bedrifter må ikke gis muligheter for å drive med tariffhopping. Sikre gode pensjonsordninger med kjønnsnøytral premie og ytelse. Må ikke være mulig for å redusere pensjonsordninger i en anbudskonkurranse og ved virksomhetsoverdragelse. Streikebryteri aksepteres ikke av LO, ente det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Begrunnelse:

Viktig å ha fokus på ansattes rettigheter, må slå hardt ned på arbeidsgivere som alltid skal spare på personal / lønn / pensjonsordninger ved å drive shopping på goder for ansatte, for at bedriftseiere skal spare penger og hente ut større overskudd til seg selv.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8804 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 613**

Nytt avsnitt: LOs største utfordringer er likelønn og den økende lønnsforskjellen mellom de lavest lønte og resten av arbeidslivet. Spesielt ser vi dette innen områder hvor organiseringen er lav, hvor det er mye deltidsansettelser og stor andel kvinner og minoritetsgrupper. LO vil arbeide for å fjerne urettferdige lønnsforskjeller, og prioritere arbeidet for å heve de lavest lønte. For å oppnå resultater på dette området må arbeidet med økt rekruttering til fagbevegelsen og tariffavtaledekningen intensiveres.

Begrunnelse:

Det står for lite om likelønn i det nye handlingsprogrammet. Dette er like viktig i dag som i den tidligere kongressperioden og må derfor stå i det nye handlingsprogrammet. Foreslår derfor at det som er LOs vedtatte politikk og som en av de største utfordringene LO står ovenfor er like gjeldende i dag og kan derfor fremdeles stå i handlingsprogrammet.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8805 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 613**

.... kampmidler kan brukes. Streikebryteri er uakseptabelt.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8806 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 613**

Tilleggsforslag, Linje 613: Kamp for tariffavtaler de seinere år har vist at det avgjørende for å vinne var sympatistreik-varslene fra fagorganiserte i andre fagforbund. Sympatistreiker

må gjøres enklere og raskere å iverksette, samt at omfang og lengde kan variere, spesielt ved krav om opprettelse av tariffavtale.

Begrunnelse:

Et sterkt LO-felleskap med aktive medlemmer er avgjørende for fagbevegelsen. Det at andre fagforeninger og forbund går ut i sympatistreik med de streikende har vært avgjørende i enkelte kamp. Et eksempel er hotellstreiken i 2016, etter 4 uker i streik varslet flere forbund om sympatistreiker og da kom partene til enighet. Jørn Eggum mente at varslene var avgjørende for enigheten.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8807 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 613

Sett inn etter linje 613: Ved skifte av tariffavtaler i virksomhetene skal det avtales hvilke lønns- og arbeidsvilkår som skal videreføres. Dette gjelder også pensjon- og forsikringsvilkår. Vilkårene til de ansatte skal ikke forringes som følge av at bedriften bytter tariffavtaler. Arbeidstakernes vilkår inkludert pensjon og forsikring skal videreføres ved virksomhetsoverdragelse.

Begrunnelse:

Noen av bedriftene ønsker å konkurrere på arbeidstakernes vilkår. Det er viktig at fagbevegelsen forhindrer bedriftene i å kunne bruke styringsretten for å få til dette.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8808 Norsk Lokomotivmandsforbund (NLF)

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 614

LO vil jobbe for at faglige og demokratiske rettigheter for de fagorganiserte ivaretas og at disse ikke blir satt til side av arbeidsgivernes bruk av styringsretten.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8809 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Tilleggsforslag: LO vil forsterke avtaleteksten slik at partene på den enkelte bedrift / virksomhet ved skifte av tariffavtale skal avtale hvilke lønns- og arbeidsvilkår som skal videreføres, herunder vilkår for pensjon og forsikringer. Hvis det ikke oppnås enighet, skal avtalte rettigheter videreføres til første ordinære tariffrevisjon.

Begrunnelse:

I hovedavtalen LO – NHO for perioden 2018 – 2021, § 3 – 7 punkt 6, er følgende nedfelt: «Medfører overgang til ny tariffavtale endringer i lønns- og arbeidsvilkårene, herunder pensjon, eller forskjeller i vilkårene blant dem som utfører samme arbeid, skal det forhandles om en overgangsordning.» Å endre hovedavtalen tar tid om dagens praksis legges til grunn, fordi begge parter må være enige. NHO er mer opptatt å styrke bedriftenes styringsrett. Forslaget innebærer heller at tariffavtalene får inn bestemmelser

som sikrer at gode tariff-bestemmelser videreføres, herunder særavtaler og pensjon/forsikringer. Samme tekst ble foreslått til kongressen 2017.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8810 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for å tariffeste brede kollektive tjenstepensjonsordninger.

Begrunnelse:

Kongressen vedtok i 2013 at LO skal arbeide for å tariffeste brede tjenstepensjonsordninger. De innskuddsbaserte ordningene i privat sektor innebærer at det er de ansatte som bærer risikoen for dårlig avkastning på pensjonsformuen. Slik det er nå kan bedriften legge om pensjonen uten forhandlinger med de ansatte. Pensjon er utsatt lønn, og når ansatte selv overtar risikoen, er det en selvfølge at de har innflytelse over pensjonsordningene. En rekke hull preger dagens tjenstepensjonsordninger. Det er ikke opptjening fra første krone, du må være minst 20 år, ansatt i minst 20 prosent stilling og ansatt i minst ett år. Med økt midlertidighet som følge av regjeringas politikk, vil enda flere risikere å ikke bli omfattet av dagens minstekrav til tjenstepensjon. De ansatte må gjennom tariffesting sikres medbestemmelse i ordningene. Da kan vi sikre brede og rettferdige ordninger med kjønnsnøytrale premier og ytelser. Det vil også kunne hindre at bedriftene har mulighet til å spare lønnskostnader ved å redusere pensjonen til de ansatte, for eksempel i anbudskonkurranser og ved virksomhetsoverdragelser. Brede ordninger med like premier er dessuten viktig for å håndtere jobbskifter bedre enn i dag. Individuelle pensjonskontoer er et blindspor. Kostnadene overføres fra arbeidskraftkjøperen til arbeideren, og den enkelte skal kunne fylle opp sine individuelle pensjonskontoer til lov-ens maksimum med større skattefradrag jo mer du tjener. Det aller beste med dagens obligatoriske tjenstepensjon er at ordningen skal være lik for alle i bedriften. Dermed er de høytlønte nødt til å dra med seg alle for å sikre sin egen pensjon. Med individuelle kontoer kan de sikre pensjonen privat, bedriftssolidariteten splittes opp, taperne blir LOs medlemmer. Vårt svar er å styrke folketrygda. Inntil vi når fram med ei folketrygd som sikrer pensjonen vår, må vi tariffeste brede kollektive ordninger.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8811 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Tilleggsforslag: LO vil aldri godta streikebryteri enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Begrunnelse:

Innleie, uorganiserte og bedrifter uten tariffavtale har de seinere tariffoppgjør underminert virkningen av mange streiker. Utgangspunktet ved streik er et ønske om å tvinge frem en tariffløsning ved en bedrift. Streiken er derfor ment å ramme en bedrift / arbeidskraftkjøper. At den også vil ha ringvirkninger som gjør at andre blir berørt av streiken er ofte ikke mulig å unngå, men dette er en bieffekt av streiken som ikke nødvendigvis er ønskelig for de streikende. Utgangspunktet er altså at den streikerammede bedriften ikke kan utføre det arbeidet som skulle vært utført av de

streikende ved å ansette andre til å utføre arbeidet eller ved å leie inn arbeidskraft for å få arbeidet utført. En sentral problemstilling har vært og er hvordan ikke-streikerammede bedrifter, som blir berørt av en streik, tilpasser sin drift på en måte som svekker streikens virkning. Vi betrakter følgende situasjoner, hvor slike bedrifter tilpasser sin drift til en streikesituasjon, som klare eksempler på uakseptabel streikebrytervirksomhet:

- En dagligvarebedrift, grossist eller transportør som har avtale med en streikerammet bedrift om leveranser velger en annen leverandør på grunn av streiken.
- Bedrifter som har innleid resepsjonsvakt setter andre – egne ansatte eller ansatte i andre vaktelskaper - til å betjene resepsjonen når ansatte vektere / resepsjonister i innleiebedriften / vaktelskapet er i streik.
- Busselskaper som har avtale om bruk av automater for innlevering av penger og tømmeavtale med et vekterselskap, setter krav til bussjåførene om å levere pengene i banken når ansatte i vekterselskapet er i streik.
- En bedrift benytter egne ansatte, eventuelt andre firma, til å utføre renholdsarbeid som streikende i innleid renholdsfirma normalt utfører i bedriften.
- Transportbedriften Nor Lines bruker streikebrytere til å losse og laste Hurtigruten i Tromsø når transportarbeiderne der er i sympatistreik for krav om tariffavtale.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8812 LO Viken

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Tilleggsforslag: LO vil aldri godta streikebryteri enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Begrunnelse:

Innleie, uorganiserte og bedrifter uten tariffavtale har de seinere tariffoppgjør underminert virkningen av mange streiker. Utgangspunktet ved streik er et ønske om å tvinge frem en tariffløsning ved en bedrift. Streiken er derfor ment å ramme en bedrift / arbeidskraftkjøper. At den også vil ha ringvirkninger som gjør at andre blir berørt av streiken er ofte ikke mulig å unngå, men dette er en bieffekt av streiken som ikke nødvendigvis er ønskelig for de streikende. Utgangspunktet er altså at den streikerammede bedriften ikke kan utføre det arbeidet som skulle vært utført av de streikende ved å ansette andre til å utføre arbeidet eller ved å leie inn arbeidskraft for å få arbeidet utført. En sentral problemstilling har vært og er hvordan ikke-streikerammede bedrifter, som blir berørt av en streik, tilpasser sin drift på en måte som svekker streikens virkning. Vi betrakter følgende situasjoner, hvor slike bedrifter tilpasser sin drift til en streikesituasjon, som klare eksempler på uakseptabel streikebrytervirksomhet:

- En dagligvarebedrift, grossist eller transportør som har avtale med en streikerammet bedrift om leveranser velger en annen leverandør på grunn av streiken.
- Bedrifter som har innleid resepsjonsvakt setter andre – egne ansatte eller ansatte i andre vaktelskaper - til å betjene resepsjonen når ansatte vektere / resepsjonister i innleiebedriften / vaktelskapet er i streik.
- Busselskaper som har avtale om bruk av automater for innlevering av penger og tømmeavtale med et vekterselskap, setter krav til bussjåførene om å levere pengene i banken når ansatte i vekterselskapet er i streik.

- En bedrift benytter egne ansatte, eventuelt andre firma, til å utføre renholdsarbeid som streikende i innleid renholdsfirma normalt utfører i bedriften.
- Transportbedriften Nor Lines bruker streikebrytere til å losse og laste Hurtigruten i Tromsø når transportarbeiderne der er i sympatistreik for krav om tariffavtale.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8813 LO Innlandet

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Endringsforslag. LO vil: Arbeide for å tariffeste brede kollektive pensjonsordninger.

Begrunnelse:

LO-kongressen i 2013 vedtok at vi skal arbeide for å tariffeste brede pensjonsordninger. De innskuddsbaserte ordningene i privat sektor innebærer at det er de ansatte som bærer risikoen for dårlig avkastning på pensjonen sin. Når det er kriser i finansmarkedet, så stuper pensjonen til de som har innskuddsbaserte ordninger, slik vi så i koronakrisen. Slik det er nå kan bedriften legge om pensjonen uten forhandlinger med de ansatte. Pensjon er utsatt lønn, og når ansatte selv overtar risikoen, er det en selvfølge at de har innflytelse over pensjonsordningene. Gjennom tariffesting så sikres de ansattes medbestemmelse i ordningene. Da kan vi sikre rettferdige ordninger med kjønnsnøytrale premier og ytelser. Det vil også kunne hindre at bedriftene har mulighet til å spare lønnskostnader ved å redusere pensjonen til de ansatte, ved tariffhopping, eller anbudskonkurranse og ved virksomhetsoverdragelser. Brede ordninger med like premier er dessuten viktig for å håndtere jobbskifter bedre enn i dag.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8814 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Tilleggsforslag. LO vil:

- arbeide for at fagorganisasjonen utvikler større evne og vilje til å bruke kampmidler som streik, sympatistreik, boikott, blokade, gå sakte-aksjoner, obstruksjon og fanemarkeringer, som svar på økt press mot lønns- og arbeidsvilkår, herunder pensjon.
- at det varsles og planlegges sympatistreik(er) allerede ved streikestart for tariffavtaler.
- at det ved streikestart for tariffavtale i bransjer hvor fagbevegelsen står svakt, må hele fagbevegelsen mobiliseres til støtte.
- at fagbevegelsens organisasjoner vurderer å møte tvungen lønnsnemnd med å videreføre streiken dersom arbeidskonflikten ikke setter liv, helse og personlig sikkerhet i fare.

Begrunnelse:

Ved tariffoppgjør og ved krav om tariffavtaler må det være de streikende som bestemmer streikens gjennomføring, for eks. ved å ta pauser for bl.a. å prøve nye forhandlinger. De streikende må selv bestemme slike «pauser» og lengden på dem. Streikeretten er en menneskerett. Ved sympatistreik skal det ikke være slik at den må følge hovedkonflikten.

En sympatistreik skal kunne avsluttes når de streikende finner det riktig. Kanskje bare for å ta en pause i sympatistreiken eller sende stafettpinnen videre til en annen bedrift som fortsetter sympatistreiken. Det kan ikke reguleres hvor lenge eller hvem som skal delta i en sympatistreik. Politiske streiker kan ikke være tidsavgrensa. Lengde og metoder må de streikende bestemme sjøl. I dag kan bedriftsledere og sjefer gjennomføre grove tiltak mot ansatte, kjøre en bedrift på dunken eller legge planer som overkjører arbeidsfolk uten nevneverdige konsekvenser. Rettsvesenet kan brukes, men før en rettskraftig dom foreligger vil bedriftsledere og sjefer ha fått sine ønsker på plass. Fagbevegelsen må kunne reagere med streik i slike tilfeller på samme måte som ved politisk streik. Streikebryteri er no´ svineri. Det har det alltid vært. Streikende skal derfor ha retten på sin side for å stanse streikebrytere og bedrifter som organiserer streikebryteri. Moralen og rettferdigheten er på de streikenes side. Politiets rolle i streikekamper er ikke å verne om streikebrytervirksomhet. Den høyrevridde regjeringen og dens støttepartier har gjort forverringer av arbeidsmiljøloven, de har brutt samarbeidslinja; Høringer og utvalg, som Arbeidstidsutvalget, og Produktivitetskommisjonen, har gått fra å være samarbeidsprosjekt til bestillingsverk, og regjeringen har en ideologi som favoriserer kapitalen og de pengesterke foran arbeidere og fattigfolk.

Partiet Venstre ønsker å revurdere streikeretten; Som svar på LOs medlemskampanje «Du bestemmer – LO på din side» svarte partiet med å beskrive LO som en «konservativ bremsekloss i den kontinuerlige fornyelse og modernisering som et hvert samfunn må ha.» Kristelig Folkeparti satt med statsministeren i regjeringen som lanserte en ny arbeidsmiljølov 17. Juni 2005; En Katastrofe for arbeidslivet, som heldigvis ble reversert etter de rødgrønne vant makten ved stortingsvalget 2005, men som nå blir virkeliggjort steg for steg av dagens regjering. Dagens regjering har allerede gitt oss fire år med å forsøk på skyve makten bort fra arbeidsfolk. De ansattes organisasjoner blir kun lyttet til, før meningen de allerede hadde gjort seg blir besluttet. Norge er flere ganger kritisert av Den internasjonale arbeidsorganisasjonen, ILO, for at myndighetene for lett setter den frie forhandlingsretten til side v/å stoppe konflikter med tvungen lønnsnemnd.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8815 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Tilleggsforslag: LO vil aldri godta streikebryteri enten det utføres av uorganiserte, innleide eller andre.

Begrunnelse:

Innleie, uorganiserte og bedrifter uten tariffavtale har de seinere tariffoppgjør underminert virkningen av mange streiker. Utgangspunktet ved streik er et ønske om å tvinge frem en tariffløsning ved en bedrift. Streiken er derfor ment å ramme en bedrift / arbeidskraftkjøper. At den også vil ha ringvirkninger som gjør at andre blir berørt av streiken er ofte ikke mulig å unngå, men dette er en bieffekt av streiken som ikke nødvendigvis er ønskelig for de streikende. Utgangspunktet er altså at den streikerammede bedriften ikke kan utføre det arbeidet som skulle vært utført av de streikende ved å ansette andre til å utføre arbeidet eller ved å leie inn arbeidskraft for å få arbeidet utført.

En sentral problemstilling har vært og er hvordan ikke-streikerammede bedrifter, som blir berørt av en streik, tilpasser sin drift på en måte som svekker streikens virkning. Vi

betrakter følgende situasjoner, hvor slike bedrifter tilpasser sin drift til en streikesituasjon, som klare eksempler på uakseptabel streikebrytervirksomhet:

- En dagligvarebedrift, grossist eller transportør som har avtale med en streikerammet bedrift om leveranser velger en annen leverandør på grunn av streiken.
- Bedrifter som har innleid resepsjonsvakt setter andre – egne ansatte eller ansatte i andre vaktelskaper - til å betjene resepsjonen når ansatte vektere / resepsjonister i innleiebedriften / vaktelskapet er i streik.
- Busselskaper som har avtale om bruk av automater for innlevering av penger og tømmeavtale med et vekterselskap, setter krav til bussjåførene om å levere pengene i banken når ansatte i vekterselskapet er i streik.
- En bedrift benytter egne ansatte, eventuelt andre firma, til å utføre renholdsarbeid som streikende i innleid renholdsfirma normalt utfører i bedriften.
- Transportbedriften Nor Lines bruker streikebrytere til å losse og laste Hurtigruten i Tromsø når transportarbeiderne der er i sympatistreik for krav om tariffavtale.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8816 LO i Oslo

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 614: «LO vil arbeide for å tariffeste brede kollektive tjenstepensjonsordninger.»

Begrunnelse:

Kongressen vedtok i 2013 at LO skal arbeide for å tariffeste brede tjenstepensjonsordninger. De innskuddsbaserte ordningene i privat sektor innebærer at det er de ansatte som bærer risikoen for dårlig avkastning på pensjonsformuen. Slik det er nå kan bedriften legge om pensjonen uten forhandlinger med de ansatte. Pensjon er utsatt lønn, og når ansatte selv overtar risikoen, er det en selvfølge at de har innflytelse over pensjonsordningene. En rekke hull preger dagens tjenstepensjonsordninger. Det er ikke opptjening fra første krone, du må være minst 20 år, ansatt i minst 20 prosent stilling og ansatt i minst ett år. Med økt midlertidighet som følge av regjeringas politikk, vil enda flere risikere å ikke bli omfattet av dagens minstekrav til tjenstepensjon. De ansatte må gjennom tariffesting sikres medbestemmelse i ordningene. Da kan vi sikre brede og rettferdige ordninger med kjønnsnøytrale premier og ytelser. Det vil også kunne hindre at bedriftene har mulighet til å spare lønnskostnader ved å redusere pensjonen til de ansatte, for eksempel i anbudskonkurranser og ved virksomhetsoverdragelser. Brede ordninger med like premier er dessuten viktig for å håndtere jobbskifter bedre enn i dag. Individuelle pensjonskontoer er et blindspor. Kostnadene overføres fra arbeidskraftkjøperen til arbeideren, og den enkelte skal kunne fylle opp sine individuelle pensjonskontoer til lovens maksimum med større skattefradrag jo mer du tjener. Det aller beste med dagens obligatoriske tjenstepensjon er at ordningen skal være lik for alle i bedriften. Dermed er de høytlønte nødt til å dra med seg alle for å sikre sin egen pensjon. Med individuelle kontoer kan de sikre pensjonen privat, bedriftssolidariteten splittes opp, taperne blir LOs medlemmer. Vårt svar er å styrke folketrygda. Inntil vi når fram med ei folketrygd som sikrer pensjonen vår, må vi tariffeste brede kollektive ordninger.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8817 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)
4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Nytt kulepunkt: Arbeide for å tariffeste brede kollektive tjenstepensjonsordninger.

Begrunnelse:

Kongressen vedtok i 2013 at LO skal arbeide for å tariffeste brede tjenstepensjonsordninger. De innskuddsbaserte ordningene i privat sektor innebærer at det er de ansatte som bærer risikoen for dårlig avkastning på pensjonsformuen. Slik det er nå kan bedriften legge om pensjonen uten forhandlinger med de ansatte. Pensjon er utsatt lønn, og når ansatte selv overtar risikoen, må det være en selvfølge at de har innflytelse over pensjonsordningene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8818 Fagforbundet
4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

LO vil forsterke avtaleteksten slik at partene på den enkelte bedrift / virksomhet ved skifte av tariffavtale skal avtale hvilke lønns- og arbeidsvilkår som skal videreføres, herunder vilkår for pensjon og forsikringer

Begrunnelse:

«I tråd med Fagforbundets handlingsprogram»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8819 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Tillegg LO vil arbeide for å tariffeste brede kollektive tjenstepensjonsordninger.

Begrunnelse:

Kongressen vedtok i 2013 at LO skal arbeide for å tariffeste brede tjenstepensjonsordninger. De innskuddsbaserte ordningene i privat sektor innebærer at det er de ansatte som bærer risikoen for dårlig avkastning på pensjonsformuen. Slik det er nå kan de fleste bedrifter legge om pensjonen uten forhandlinger med de ansatte. Pensjon er en viktig del av lønns- og arbeidsvilkår som de ansatte må ha innflytelse på.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8820 EL og IT Forbundet
4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615

Tilleggsforslag, Linje 615: LO vil forsterke avtaleteksten slik at partene på den enkelte bedrift/virksomhet ved skifte av tariffavtale skal avtale hvilke lønns- og arbeidsvilkår som skal videreføres, herunder vilkår for pensjon og forsikringer. Hvis det ikke oppnås enighet skal avtalte rettigheter og ordninger videreføres til første ordinære tariffrevisjon.

Begrunnelse:

I hovedavtalen LO – NHO for perioden 2018 – 2021, § 3 – 7 punkt 6, er følgende nedfelt: «Medfører overgang til ny tariffavtale endringer i lønns – og arbeidsvilkårene, herunder pensjon, eller forskjeller i vilkårene blant dem som utfører samme arbeid, skal det forhandles om en overgangsordning.» Å endre hovedavtalen tar tid om dagens praksis legges til grunn, fordi begge parter må være enige. NHO er mer opptatt å styrke bedriftenes styringsrett.

Forslaget innebærer heller at tariffavtalene får inn bestemmelser som sikrer at gode tariffbestemmelser videreføres, herunder særavtaler og pensjon/forsikringer.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8821 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615**

Tilleggsforslag, Linje 615: LO vil arbeide for å tariffeste brede kollektive tjenstepensjonsordninger.

Begrunnelse:

Kongressen vedtok i 2013 at LO skal arbeide for å tariffeste brede tjenstepensjonsordninger. De innskuddsbaserte ordningene i privat sektor innebærer at det er de ansatte som bærer risikoen for dårlig avkastning på pensjonsformuen. Slik det er nå kan bedriften legge om pensjonen uten forhandlinger med de ansatte. Pensjon er utsatt lønn, og når ansatte selv overtar risikoen, er det en selvfølge at de har innflytelse over pensjonsordningene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8822 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 615**

Endre første kulepunkt til: Forsvare og forsterke det kollektive avtalesystemet blant annet ved å sikre at hele LO-felleskapet stiller opp for medlemsgrupper som kjemper for å få opprette overenskomst.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8823 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 616**

LO vil jobbe for at bedriftsdemokratiet og de ansattes rett til medbestemmelse og medvirkning på arbeidsplassene ...

Begrunnelse:

Viktig å få med medvirkning, at de ansatte kan påvirke egen arbeidssituasjon, finne de gode løsningene sammen.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8824 Fellesforbundet (FF)

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 616

Nytt kulepunkt linje 616: Jobbe for at endringer i arbeidsorganisering, utdanning og kompetanse ikke svekker den kollektive lønnsdannelsen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8825 Industri Energi (IE)

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 620

Bilag for korte velferdspermisjoner styrkes for skift- og turnusarbeidere gjennom å endre tekst til «Med korte velferdspermisjoner etter ovenstående regler menes permisjoner for nødvendig tid med inntil 1 døgns varighet».

Begrunnelse:

Dagens tekst ivaretar ikke skift- og turnusarbeidere på en god måte.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8826 Industri Energi (IE)

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 620

jobbe for å heve lønnen til lærlingene

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8827 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

4. Å jobbe, 4.1 Tariffpolitikk og faglige rettigheter, Linje 620

Nytt kulepunkt: "LO vil arbeide for å tariffeste brede kollektive tjenestepensjonsordninger."

Begrunnelse:

Kongressen vedtok i 2013 at LO skal arbeide for å tariffeste brede tjenestepensjonsordninger. De innskuddsbaserte ordningene i privat sektor innebærer at det er de ansatte som bærer risikoen for dårlig avkastning på pensjonsformuen. Slik det er nå kan bedriften legge om pensjonen uten forhandlinger med de ansatte. Pensjon er utsatt lønn, og når ansatte selv overtar risikoen, er det en selvfølge at de har innflytelse over pensjonsordningene.

En rekke hull preger dagens tjenestepensjonsordninger. Det er ikke opptjening fra første krone, du må være minst 20 år, ansatt i minst 20 prosent stilling og ansatt i minst ett år. Med økt midlertidighet som følge av regjeringas politikk, vil enda flere risikere å ikke bli omfattet av dagens minstekrav til tjenestepensjon.

De ansatte må gjennom tariffesting sikres medbestemmelse i ordningene. Da kan vi sikre brede og rettferdige ordninger med kjønnsnøytrale premier og ytelser. Det vil også kunne hindre at bedriftene har mulighet til å spare lønnskostnader ved å redusere pensjonen til de ansatte, for eksempel ved anbudskonkurranser og ved virksomhetsoverdragelser.

Brede ordninger med like premier er dessuten viktig for å håndtere jobbskifter bedre enn i dag.

Individuelle pensjonskontoer er et blindspor. Kostnadene overføres fra arbeidskraftkjøperen til arbeideren, og den enkelte skal kunne fylle opp sine individuelle pensjonskontoer til lovens maksimum med større skattefradrag jo mer du tjener. Det aller beste med dagens obligatoriske tjenstepensjon er at ordningen skal være lik for alle i bedriften. Dermed er de høytlønte nødt til å dra med seg alle for å sikre sin egen pensjon. Med individuelle kontoer kan de sikre pensjonen privat, bedriftssolidariteten splittes opp, taperne blir LOs medlemmer.

Vårt svar er å styrke folketrygda. Inntil vi når fram med ei folketrygd som sikrer pensjonen vår, må vi tariffeste brede kollektive ordninger.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8828 LO Viken

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press

LO bør jobbe for at kommunene kun gir skjenkebevilling til de bedriftene som følger allmengjort minstelønn. Og at skjenkebevilgningen kan bli fratatt hvis det er brudd på allmengjort minstelønn og bestemmelser i AML.

Begrunnelse:

Vi ser at det er mange brudd på AML og allmenngjøringsloven i HRR bransjen. Vi mener att vi vil få en mer seriøs og ryddig og bransje som ivaretar arbeidstakerne dersom dette blir en lov i hver enkelt kommune.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8829 LO Viken

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press

LO må jobbe for å styrke allmenngjøringsinstituttet og for å senke beviskravet ved allmengjøring.

Begrunnelse:

Det er i dag en for høy terskel for å kunne få allmengjort Overenskomster med de krav til bevisførsel som ligger til grunn for nemnda.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8830 LO Rogaland

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press

Nytt kulepunkt: Krav om tariffavtale ved offentlige anskaffelser og anbud.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8831 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press

Tilleggsforslag: LO skal arbeide for at den kollektive søksmålsretten i aml (tidligere §17-1) gjeninnføres..

Begrunnelse:

Antall utleiebedrifter er i eksplosiv vekst blant annet ved at Stortinget vedtok å godta EUs vikarbyrådirektiv. Utleiebyrå må bekjempes ved at arbeidsfolk ansettes fast. Arbeidsmiljøloven setter samme krav til innleie fra byrå som for bruk av midlertidig ansatte. Innleide kan bare brukes til sesongarbeid og ved vikariat for bestemte personer, og kan ikke brukes i bedriftenes kjernevirksomhet. I svært mange tariffavtaler har tillitsvalgte forhandlingsrett og kan stanse innleie. Det er disse bestemmelsene i lov og avtaleverk som ble angrepet når vikarbyrådirektivet ble innført i Norge. En fast ansettelse gir en helt annen trygghet, det gir rett til å få lån, det gir større innflytelse på arbeidsplassen, det gir et arbeidsfellesskap, og det gjør det mye enklere å bygge opp ei fagforening. Likestiller vi utleiebyrå med faste ansettelser, underminerer vi arbeidsmiljøet og grunnlaget for fagorganisering. Det første den rød-grønne regjeringa gjorde da den med LOs drahjelp kom til makta i 2005, var å reversere arbeidsmiljølovens bestemmelser om midlertidige ansettelser. Ved å innføre vikarbyrådirektivet, vil akkurat disse bestemmelsene i arbeidsmiljøloven oppheves. Arbeidsmiljølovens § 14-12 knytter bruken av vikarbyråer til betingelsene for midlertidige ansettelser som slås fast i arbeidsmiljølovens § 14-9. Dette begrenser utleiebyråenes vekst. Målet med vikarbyrådirektivet er å fjerne forbud og restriksjoner for utleieselskaper/vikarbyråer og åpner for at ESA - og EFTA-domstolen kan tvinge Norge til å måtte endre tariffavtaler og lovverk i forhold til arbeidstakers rettigheter. NHO har etter at vikarbyrådirektivet ble innført i Norge, tatt aktive skritt for å prøve arbeidsmiljølovens § 14-12 for EFTA domstolen. Vi er av den oppfatning at bruken av vikarbyråer og utleieselskaper skal begrenses og krever i stedet faste ansettelser. Utleiebyråene vokser i omfang i dag, og fagbevegelsen kjemper en rettferdig og viktig kamp for flest mulig hele og faste stillinger. Vi mener vikarbyrådirektivet vil føre til det motsatte. LO kongressen vedtok i 2001, 2005, 2009, 2013 og 2017 en oppfordring om å bruke veto mot EU direktiv som undergraver faglige rettigheter. Det er samtidig viktig å styrke arbeidstakernes rettigheter framover for å motvirke sosial dumping, og sikre lov- og avtaleverk slik at ytterligere undergraving av faglige rettigheter forhindres. Fagbevegelsen kjemper en viktig kamp for et rettferdig og forutsigbart arbeidsliv. Det betinger faste ansettelser og gode tilsettingsvilkår. Vikarbyrådirektivet vil føre til den motsatte utviklinga. Det er allerede et altfor stort innslag av midlertidige ansettelser i det norske arbeidslivet. Direktivet vil gjøre det vanskelig for de utsatte gruppene å få fast jobb, noe som derved også utgjør en fare for at man ikke kan oppnå et av målene i IA-avtalen, nemlig å få flere funksjonshemmede i jobb.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8832 LO Vestfold og Telemark

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press

LO vil gjeninnføre den kollektive søksmålsretten.

Begrunnelse:

Arbeidstakeren er ofte den svake part i arbeidslivet derfor må den kollektive søksmålsretten gjeninnføres.??

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8833 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

Nytt kulepunkt. LO vil: Endre arbeidsmiljølovens paragrafer 14.5 og 14.6, slik at arbeidsgiver må oppgi både under hvilket organisasjonsnummer og bedriftsnummer man er ansatt i arbeidskontrakten

Begrunnelse:

Dette er blitt meget viktig for noen, da mange bedrifter har et organisasjonsnummer, men flere bedriftsnummer. Er du da ansatt kun på organisasjonsnummer og/eller bedriftsnavn kan du bli flytta mellom de forskjellige bedriftsnumrene uten helt å vite hvor du er ansatt. Vi tegner tariffavtale på bedriftsnummer og det er ansatte som har mista AFP på grunn av at de er flytta til et bedriftsnummer som ikke har tariffavtale.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8834 Industri Energi (IE)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

Fast ansettelse skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv. LO skal jobbe for at faste ansettelse erstatter midlertidighet i alle deler av norsk arbeidsliv.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8835 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

Det må stilles kompetansekrav til de som skal drive foretak.

Begrunnelse:

Det eneste kravet du har i dag er at du må være i live. Det stilles ingen krav til noen form for kompetanse for å ha arbeidsgiveransvar for andre mennesker. Dette ser vi blant annet ved konkurser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8836 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

LO må jobbe for å styrke allmenngjøringsinstituttet og for å senke beviskravet ved allmengjøring.

Begrunnelse:

Det er i dag en for høy terskel for å kunne få allmengjort. Overenskomster med de krav til bevisførsel som ligger til grunn for nemnda.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8837 Fellesforbundet (FF)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

Tillegg etter siste setning i avsnitt, linje 691: Kollektiv søksmålsrett ved ulovlig innleie må gjeninnføres.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8838 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

Linje 697 Nye kulepunkt: Jobbe for å gjeninnføre kollektiv søksmålsrett

Begrunnelse:

Det er svært få som ønsker å ta en kamp mot ulovlig innleie, så lenge det er en individuell sak. For at det skal være mulig å ta et oppgjør med ulovlig innleie må fagforeningene få tilbake søksmålsretten.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8839 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

LO vil at seriøsitetsbestemmelsene som er vedtatt i fylkestinget til Vestfold og Telemark skal være modell for de nasjonale bestemmelsene. Difi-modellen er ikke god nok til å bekjempe useriøsitet og arbeidslivskriminalitet.

Begrunnelse:

Minimumsreglene i Difi-modellen er ikke gode nok.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8840 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

LO må jobbe for å få styrket arbeidsvilkårene og unngå sosial dumping i serveringsbransjen. Dette må gjøres ved å jobbe for at bevilgningsmyndighetene setter allmenngjort minstelønn som krav for at en virksomhet skal få skjenkebevilling. Dersom virksomheten omgår dette skal de miste bevillingen.

Begrunnelse:

Skjenkebevilling er en forutsetning for bransjen, og det må derfor stilles strengere krav for å få skjenkebevilling.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8841 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

Styrke arbeidsmiljølovens bestemmelse som omfatter virksomhetsoverdragelse. AML §16-1 utvides til å gjelde selskapsoppkjøp, slik at selskapene ikke kan kjøpe opp leiekontrakter uten å overta de ansatte.

Begrunnelse:

Alt for mange oppkjøp ender i at de ansatte mister jobben, og at andre får de tilsvarende jobbene når ny eier starter opp tilsvarende virksomhet. Dette må stoppes ved endringer i loven.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8842 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

LO vil arbeide for at det innføres kompetansekrav til tilbydere både i offentlig og privat sektor om at tilbyderen skal ha fast ansatte med fagbrev der det kreves. LO vil arbeide for krav om at tilbyderen skal være en aktiv opplæringsbedrift og ha lærlinger. LO vil arbeide for at bemanningsbransjens bedrifter ikke blir opplæringsbedrift.

Begrunnelse:

Krav om kompetanse er et av de beste virkemidlene mot sosial dumping.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8843 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press**

LO må jobbe for å styrke kontrolletatene, inklusiv arbeidstilsynet og skatteetaten, både når det gjelder ressurser og sanksjonsmuligheter.

Begrunnelse:

Høyreregjeringens politikk har svekket kontrolletatene

Innstilling:

Ivarettatt

Forslagsnr: 8844 Creo**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 621**

Jf. linjene 621 til 676: Også kunstnergruppene opplever at arbeidslivet er under press.

Heldigvis har LO nå satt i gang et arbeid med å få utredet arbeidsmiljølovens arbeidstakerbegrep. Dette er et viktig arbeid som vi i Creo mener godt kan nevnes i LOs handlingsprogram. Dette foreslår vi inn i ny linje 641: «Mange opplever å ufrivillig måtte ta oppdrag som selvstendig næringsdrivende. LO vil derfor arbeide for at arbeidsmiljølovens arbeidstakerbegrep utredes, med ett mål om at dette begrepet defineres nærmere».

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8845 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 624**

arbeidskamerater endres til arbeidskollegaer

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8846 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 626**

Tilleggsforslag: Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet må få mandat til å passe på at tiltak mot sosial dumping og arbeidsmiljølovens bestemmelser om vern mot innleie og midlertidige ansettelser blir fulgt. Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8847 LO Troms og Finnmark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 626**

Tilleggsforslag: Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet må få virkemidler til å gjøre tiltak mot sosial dumping og brudd på arbeidsmiljølovens bestemmelser om vern mot innleie og midlertidige ansettelser. Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse at brudd ikke lønner seg

Begrunnelse:

Det er viktig å styrke arbeidstilsynet og petroleumstilsynet.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8848 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 626**

Tilsynene må styrkes, både i mandat, ressurser og virkemidler, slik at de kan bli en reell kraft i kampen mot sosial dumping. Inn på linje 626 etter ... arbeidslivet i dag.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8849 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 626**

Tilleggsforslag, Linje 626: Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet må få mandat til å passe på at tiltak mot sosial dumping og arbeidsmiljølovens bestemmelser om vern mot innleie og midlertidige ansettelser blir fulgt. Tilsynene må få mulighet til å gi bøter av en slik størrelse

at brudd ikke lønner seg. Og kollektiv søksmålsrett må gjeninnføres i arbeidsmiljøloven slik at de tillitsvalgte kan få midlertidige og deltidsansatte fast ansatt.

Begrunnelse:

Bedrifter som i dag bryter norsk lov og blir oppdaget får liten eller ingen straff, når det ikke får konsekvenser ser vi ofte at de samme bedriftene gjør samme overtredelser flere ganger. Hvis ATIL og PTIL hadde kunne gitt strengere straffer gjennom store bøter, hadde kanskje bedriftene sluttet med lovbruddene. Det samme gjelder kollektiv søksmålsrett, dag har tillitsvalgte en mulighet til å kreve midlertidig fast ansatt på deres vegner.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8850 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 629

Linje 629. Nye setninger etter punktum: Blant disse er det dessverre flere eksempler på tillitsvalgte som forsøkes oppsagt, avskjediget, blir trakassert, truet eller på andre måter blir straffet for å ha tatt på seg et verv på vegne av de ansatte i virksomheten. Dette er uakseptabelt og må bekjempes. LO vil derfor styrke vernet av tillitsvalgte i lov- og avtaleverk for å hindre flere slike eksempler. Det må sikres at virksomheter og arbeidsgivere som behandler tillitsvalgte på en slik måte straffes hardt. LO er også tydelig på at et angrep på en av våre tillitsvalgte er et angrep på hele LO.

Begrunnelse:

Det er dessverre for mange eksempler på at tillitsvalgte blir trakassert, forsøkt oppsagt eller på andre måter opplever å straffes for å ha tatt på seg et verv. Derfor bør også handlingsprogrammet være langt tydeligere på hvordan LO ser på slike overtramp.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8851 Fagforbundet

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 630

bedriftsdemokratiet endres til medbestemmelsen

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8852 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 634

Tillegg. Nytt avsnitt: Stillingsvernet utfordres i både privat og offentlig sektor gjennom omgåelse av regelverket, ulovlig midlertidighet og ufrivillig deltid. Det er en økende tendens til at eierne organiserer seg bort fra arbeidsgiveransvaret. I statlig sektor har stillingsvernet blitt svekket som følge av ny lovgivning. LO mener det er behov for å styrke stillingsvernet i arbeidslivslovgivningen og praktiseringen av regelverket i virksomhetene.

Begrunnelse:

Programmet bør omtale stillingsvern spesifikt.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8853 Fellesforbundet (FF)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 638**

Tillegg før siste setning i avsnitt - linje 638: Bestemmelsene om virksomhetsoverdragelse må styrkes for å sikre arbeidstakerne et bedre vern.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8854 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 639**

Erstatte «hindre utvikling i retning av» med «reversere utviklingen i retning av»

Begrunnelse:

presisering av betydningen

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8855 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 641**

Tilleggsforslag: LO vil at ordinært arbeid i virksomheten skal utføres av fast ansatte i bedriften / virksomheten.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8856 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 641**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at der produksjonen foregår, skal arbeidsforholdet være forankret. Dette er kjernen i trepartssamarbeidet.

Begrunnelse:

Fagbevegelsen støttet under Norwegian-konflikten våren 2015 Norwegian-pilotenes og Parats prinsipielle hovedkrav om at pilotene skal være ansatte i morselskapet, som er den reelle arbeidskraftkjøperen deres. Det var dette selskapet som fratok dem retten til å levere egenmelding ved sykdom. Norwegians organisasjonsmodell, med oppsplitting i og innleie av arbeidskraft fra datterselskaper, pulveriserer arbeidskraftkjøperansvaret og undergraver trepartssamarbeidet. Denne nyorganiseringen svekker fagforeningenes innflytelse, svekker ansattes samhold og reduserer deres muligheter til å påvirke sin egen arbeidssituasjon. Normen i et fast ansettelsesforhold skal være at de ansatte har avtale med sin arbeidskraftkjøper, ikke at de leies inn fra datterselskaper eller bemanningsbyråer der den reelle arbeidskraftkjøperen er fritatt for ansvar. LO i Trondheim oppfordret også LOs medlemmer og medlemsorganisasjoner spesielt, og publikum generelt, til å være bevisste i sine valg av vare- og tjenesteleverandører. Fortrinnsvis bør vi velge tilbydere som kan tilby sine ansatte ordnede arbeidsforhold, der trepartssamarbeidet blir respektert.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8857 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 641**

Tilleggsforslag, Linje 641: LO vil at ordinært arbeid i virksomheten skal utføres av fast ansatte i bedriften / virksomheten.

Begrunnelse:

Den norske modellen bygger opp under et organisert arbeidsliv, der ansatte har trygge forhold og er fast ansatt i bedriften.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8858 Handel og Kontor i Norge (HK)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 641**

Tillegg etter punktum: Mange opplever å ufrivillig måtte ta oppdrag som selvstendig næringsdrivende. LO vil derfor arbeide for at arbeidsmiljølovens arbeidstakerbegrep utredes, med ett mål om at dette begrepet defineres nærmere.

Begrunnelse:

Vi opplever at stadig flere arbeidstakere presses til å bli selvstendige næringsdrivende og dermed mister viktige arbeidstakerrettigheter. Det er bra at LO nå har satt i gang et arbeid med å få utredet arbeidsmiljølovens arbeidstakerbegrep. Dette er et viktig arbeid som vi mener godt kan nevnes i LOs handlingsprogram.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8859 LO Troms og Finnmark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 644**

Endringsforslag: Ofte er dette arbeidere født i andre land

Endres til: Ofte er dette arbeidere som er sårbare på grunn av manglende kunnskap om norsk arbeidsliv

Begrunnelse:

Det er viktig for norsk fagbevegelse at alle arbeidere føler at de blir sett uansett opphav. Assisterter, servitører og andre typiske på gulvet yrker er under et konstant press og da er det viktig at fagbevegelsen inkluderer alle.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8860 LO Viken**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 645**

Redaksjonskomiteen rydder opp i setningen og sørger for at ordet norsk ikke blir gjentatt så mange ganger på kort tid. Som er sårbare på grunn av manglende kunnskap om norsk samfunnsliv, språk og fagforeningenes betydning og arbeid.

Begrunnelse:

På disse to linjene går ordet norsk igjen flere ganger. Med små justeringer i språket kan det unngås. LO Nedre er i utgangspunktet enig i det innholdsmessig

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8861 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 649**

Brødtekst linje 649 etter ... vet. LO vil kreve forhandlingsrett for tillitsvalgte i innleiebedrift ved tvist om fast ansettelse og kollektiv søksmålsrett i arbeidsmiljøloven, slik at fagbevegelsen kan gå til sak ved lovbrudd om innleie og midlertidig ansettelser.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8862 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 651**

For å kunne forsvare arbeidstakernes rettigheter, må den kollektive søksmålsretten gjeninnføres.

Begrunnelse:

Arbeidstakeren er den svake part i arbeidslivet. Det er ofte midlertidig ansatte med lav ansiennitet som blir utsatt for brudd på AML, og her må fagforeningene få større muligheter til å aktivt hjelpe sine medlemmer. Vi kan ikke forvente at våre svakest stilte skal måtte stå alene foran mektige arbeidsgivere, med frykt for å miste både arbeid og inntekt.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8863 LO Nordland**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 651**

Forslag til ny siste setning: alle som har rett på lønn og feriepenger må få dette uten å måtte kreve det.

Begrunnelse:

Det skal være en lovfestet selvfølge at lønn og feriepenger utbetales automatisk - en ansatt skal ikke måtte kreve inn dette - og ved manglende utbetaling må offentlig innkreving skje fyllest uten opphold!

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8864 LO Nordland

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 651

Tilleggsforslag - ny linje: Arbeidsgiver må på lik linje med øvrig lønn ha plikt til å sette av opptjente feriepenger for den enkelte arbeidstaker.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8865 Fellesforbundet (FF)

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 651

Tillegg etter første punktum, linje 651: Allmenngjøringsloven må også gjøres gjeldende på Svalbard.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8866 Fellesforbundet (FF)

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 651

Tillegg etter siste setning i avsnitt, linje 651: LO skal jobbe for at kommunene kun gir skjenkebevilling til bedrifter som følger allmenngjøringsforskriftens bestemmelser om minstelønn.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8867 Handel og Kontor i Norge (HK)

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 651

Ny setning etter første punktum: Den kollektive søksmålsretten må gjeninnføres.

Begrunnelse:

Regjeringen fjernet i 2014 fagforeningenes rett til å reise sak mot arbeidsgivere, ved mistanke om ulovlig innleid arbeidskraft. Sommer 2020 har vært et skrekkeeksempel på at fagforeningene trenger denne retten.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8868 Norsk Sjømannsforbund (NSF)

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 655

Tillegg til linje 655 etter arbeidstilsynet: og Sjøfartsdirektoratet.

Begrunnelse:

De fleste arbeidstakerne sikres via arbeidsmiljøloven og arbeidstilsynet. Men vi har også en god del arbeidstakere som sikres via Skipsarbeidsloven og Sjøfartsdirektoratet

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8869 LO Vestland**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 659**

Ny tekst etter punktum linje 659: Mange opplever det som krevende med eierskifter og virksomhetsoverdragelser, og i noen tilfeller er arbeidstakere ikke omfattet av lovens minstebestemmelser. Det må som et minstemål sikres at alle arbeidstakere ved eierskifter, oppkjøp, fusjoner og andre former for overtakelser og organisasjonsendringer, er omfattet av aml. Kap. 16.

Begrunnelse:

Det finns arbeidstakergrupper og bransjer som ikke er omfattet av loven, og dermed taper rettigheter når virksomhet skifter eier, eller oppdrag overtas av nye bedrifter i forbindelse med anbud og lignende prosesser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8870 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 659**

linje nr 659 etter ... og midlertidig ansettelse: LO vil arbeide for å redusere kabotasje i Norge.

Begrunnelse:

Dagens regler for kabotasjekjøring betyr at utenlandske kjøretøy kan ta innenlandske oppdrag i Norge. Reglene setter begrensninger på tid og antall oppdrag. Erfaringene er brudd på reglene og press for å redusere begrensningene. Lønna er allmenngjort, men i praksis drives kabotasjekjøring for det meste langt under norsk lønn. Norsk lastebil- og turbussnæring mister et betydelig antall oppdrag. I tillegg representerer en del av kabotasjekjøringen en trussel mot trafikksikkerheten fordi kjøretøyene er dårlig skodd og sjåførene har mindre erfaring med norsk vinter.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8871 LO Nordland**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 659**

ny setning: Midlertidige ansettelse og innleie må rapporteres og begrunnes til myndigheter og arbeidstakerorganisasjoner.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8872 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 660**

2. setning endres til: "Vellykkede modeller som Oslo- og Telemarksmodellen må legge grunnlaget ...

Begrunnelse:

Både Oslomodellen og Telemarksmodellen har sine styrker og svakheter, og man bør ikke avgrense en utvikling av en nasjonal modell for forsvarlige anbudsprosesser. Derfor er det nødvendig med en omformulering av teksten.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8873 Creo**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 660**

Jf. linjene 660 til 667: Vi opplever dessverre at det offentlige (kommuner og fylkeskommuner) ofte er de som er vanskeligst å få til å akseptere at arbeidstakere skal være ansatt, og ikke skal måtte ta oppdrag som selvstendig næringsdrivende. Nå sist i saken med KS om de kunstnerne som er på turne med «den kulturelle skolesekken»; men også i andre saker. Vi mener at LO må påpeke dette, og foreslår følgende formulering som ny linje 668: «Det offentlige må så langt som mulig unngå å engasjere yrkesutøvere som selvstendig næringsdrivende, og heller ansette fast eller midlertidig»

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8874 Fellesforbundet (FF)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 661**

Endring i første setning, linje 661: Det offentlige må fortsette å gå foran i arbeidet for et seriøst arbeidsliv. Oslo-modellen og *Vestfold- og Telemarksmodellen* må legge grunnlaget for en «Norgesmodell», der offentlige myndigheter stiller krav som sikrer faste ansettelser, fagutdanningenes stilling og styrket organisasjonsgrad.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8875 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 663**

Følgende tekst legges til etter ... organisasjonsgrad: "og lønn etter tariffavtale."

Begrunnelse:

Offentlige anbud og oppdrag utgjør en stor del av markedet for mange bransjer. Et krav om lønn etter tariffavtale ved offentlige anbud kan fremme seriøsiteten i arbeidslivet. Både Oslomodellen og Telemarksmodellen viser at dette har en god effekt.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8876 Fellesforbundet (FF)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 663**

Tillegg etter første setning i avsnitt, linje 663: LO skal jobbe for at offentlige innkjøpere bruker leverandører med tariffavtale.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8877 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 663**

Endre setningen på linje 663 – 665 fra: Det skal være nulltoleranse for sosial dumping i offentlige anskaffelser, og de gode erfaringene fra bygge bransjen må overføres til andre sektorer, som renhold og transport.

Til: Det skal være nulltoleranse for sosial dumping i offentlige anskaffelser, og de gode erfaringene fra bygge bransjen må overføres til alle sektorer.

Begrunnelse:

Nulltoleransen for sosial dumping må gjelde alle sektorer.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8878 Norsk Sjømannsforbund (NSF)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 664**

Tillegg til linje 664 etter renhold: maritime operasjoner og transport.

Begrunnelse:

Det er allment kjent at renhold og transport har utfordringer med sosial dumping, men til sjøs er den enda større. Det er lett for redere å flagge om skip slik at de ansetter sjøfolk på andre lønns lønnskostnader, noe som kreves et fokus på ved offentlige anbud.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8879 LO Vestland**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 667**

Ny setning etter punktum på linje 667: Det må også iverksettes et arbeid for å sikre at det ved offentlige oppdrag og anbud skal det stilles krav til at tilbyderne har norske landsomfattende tariffavtaler.

Begrunnelse:

Tariffavtale er det beste verktøyet for å unngå sosial dumping og skape et mer ryddig arbeidsliv.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8880 LO i Oslo**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 667**

Tilleggsforslag, nye avsnitt etter linje 667: «Dagens allmenngjøringsordning er byråkratisk og krevende. Bevisbyrden har fagbevegelsen og ikke arbeidsgiverorganisasjoner og NHO. Den gir muligheter til å trenere en allmengjøring hvis jurister og NHO ønsker det. En utvidet allmengjøring lagt til partene betyr at man kan utvide allmengjøring til f.eks.

arbeidstid og ta kravet inn i et tariffoppgjør. De siste årene har streiker for tariffavtale blitt dagligdags. Mange krav om tariffavtale kommer ikke til Riksmekler fordi man gir opp på forhånd. Dagens ordning med sympatistreik krever at et fagforbund tar ut alle NHO-bedrifter innen området i streik og fortsetter helt til streiken er avsluttet. Dette gjør at man tenker seg nøye om før sympatistreik varsles. Dagens arbeidsgiverorganisasjoner har flere medlemmer uten enn med tariffavtaler og tariffavtaler treneres, selv om man utad er for den norske modellen. Solidarisk aksjonsfellesskap behøves om vi skal øke antallet tariffavtaler i framtida.»

Begrunnelse:

Det bør stå noe om problemene rundt kampen for tariffavtaler og svakheter ved gjennomføringen av dagens allmenngjøringsordning i et kapittel som beskriver norsk arbeidsliv under press.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8881 Fagforbundet

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 667

Etter linje 667: Tillegg: Selskapsformer med ulike regler for medbestemmelse krever at tillitsvalgte får nødvendig kunnskap om ulike avtaler på tidligst mulig tidspunkt. Lovfestet rett til innsyn i anbuds- og kontraktsforhandlinger er en forutsetning. I alle omstillingsprosesser må grunnlovens påbud om medbestemmelse følges opp. Åpenhet og demokrati i beslutningsprosesser må ivaretas på lik linje med innsynsrett og forhandlingsrett.

Begrunnelse:

Viktig å sikre at tillitsvalgte får reell medbestemmelse og innsyn

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8882 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 667

Det må jobbes for at arbeidsmiljølovens regler for virksomhetsoverdragelse styrkes slik at de også omfatter serviceyrkene, og andre som i dag faller utenfor regelverket. Det må også tas med regler for overføring av opptjente ytelser som feriepenger og lignende.

Begrunnelse:

Tjenesteyting blir en stadig større del av det norske arbeidslivet. Vektere, renholdere, transport og veivedlikehold er eksempler på slike yrker, og sysselsettingen i denne delen av arbeidslivet er også økende.

Felles for mange av disse som jobber i slike yrker er at man opplever et sterkt redusert stillingsvern som følge av anbud. Dette medfører stor utrygghet både for eget arbeidsforhold og egen inntekt. Arbeidsmiljøloven har bestemmelser om virksomhetsoverdragelse, som er til for å sikre arbeidstakere i en slik situasjon, men i mange av disse bransjene kommer ikke reglene om virksomhetsoverdragelse til automatisk anvendelse. LO må jobbe for at reglene om virksomhetsoverdragelse kommer til anvendelse som de verneregler for arbeidstakere de er ment å være. Det må en lovendring til for at dette skal kunne gjennomføres.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8883 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 667**

Det må stilles krav om landsomfattende tariffavtale ved offentlige anskaffelser og anbud.

Begrunnelse:

Det offentlige må foretrekke virksomheter bundet av landsomfattende tariffavtale for å sikre norske lønns og arbeidsvilkår.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8884 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 667**

Tillegg: "Staten må følge ILOs kjernekonvensjoner og sikre at det kun kjøpes varer og tjenester fra leverandører som praktiserer solidaransvar og følger norsk lov- og avtaleverk"

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8885 Creo**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 667**

Vi er bekymret for hvordan formidling av selvstendig næringsdrivende har utviklet seg, og foreslår et tillegg etter linje 667: «Formidling av arbeidskraften til selvstendig næringsdrivende er i dag ikke lovregulert. Økonomiske og juridiske bindinger som kreves etablert mellom formidleren og den formidlede tilsier at området bør være lovregulert og underlagt offentlig tilsyn».

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8886 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 668**

Tilleggsforslag: LO vil kreve forhandlingsrett for tillitsvalgte i innleiebedrift ved tvist om fast ansettelse og kollektiv søksmålsrett i arbeidsmiljøloven (§§ 14-11 og 14-14) slik at fagbevegelsen kan gå til sak ved lovbrudd om innleie og midlertidige ansettelser.

Begrunnelse:

Antall utleiebedrifter er i eksplosiv vekst blant annet ved at Stortinget vedtok å godta EUs vikar-byrådirektiv. Utleiebyrå må bekjempes ved at arbeidsfolk ansettes fast. Arbeidsmiljøloven setter samme krav til innleie fra byrå som for bruk av midlertidig ansatte. Innleide kan bare brukes til sesongarbeid og ved vikariat for bestemte personer, og kan ikke brukes i bedriftenes kjernevirksomhet. I svært mange tariffavtaler har tillitsvalgte forhandlingsrett og kan stanse innleie. Det er disse bestemmelsene i lov og avtaleverk som ble angrepet når vikarbyrå-direktivet ble innført i Norge. En fast ansettelse gir en helt annen trygghet, det gir rett til å få lån, det gir større innflytelse på

arbeidsplassen, det gir et arbeidsfellesskap, og det gjør det mye enklere å bygge opp ei fagforening. Likestiller vi utleiebyrå med faste ansettelser, underminerer vi arbeidsmiljøet og grunnlaget for fagorganisering. Det første den rød-grønne regjeringa gjorde da den med LOs drahjelp kom til makta i 2005, var å reversere arbeidsmiljølovens bestemmelser om midlertidige ansettelser. Ved å innføre vikarbyrå-direktivet, vil akkurat disse bestemmelsene i arbeidsmiljøloven oppheves. Arbeidsmiljølovens § 14-12 knytter bruken av vikarbyråer til betingelsene for midlertidige ansettelser som slås fast i arbeidsmiljølovens § 14-9. Dette begrenser utleiebyråenes vekst. Målet med vikarbyrådirektivet er å fjerne forbud og restriksjoner for utleieselskaper/vikarbyråer og åpner for at ESA - og EFTA-domstolen kan tvinge Norge til å måtte endre tariffavtaler og lovverk i forhold til arbeidstakers rettigheter. NHO har etter at vikarbyrådirektivet ble innført i Norge, tatt aktive skritt for å prøve arbeidsmiljølovens § 14-12 for EFTA-domstolen. Vi er av den oppfatning at bruken av vikarbyråer og utleieselskaper skal begrenses og krever i stedet faste ansettelser. Utleiebyråene vokser i omfang i dag, og fagbevegelsen kjemper en rettferdig og viktig kamp for flest mulig hele og faste stillinger. Vi mener vikarbyrådirektivet vil føre til det motsatte. LO kongressen vedtok i 2001, 2005, 2009, 2013 og 2017 en oppfordring om å bruke veto mot EU-direktiv som undergraver faglige rettigheter. Det er samtidig viktig å styrke arbeids-takernes rettigheter framover for å motvirke sosial dumping, og sikre lov- og avtaleverk slik at ytterligere undergraving av faglige rettigheter forhindres. Fagbevegelsen kjemper en viktig kamp for et rettferdig og forutsigbart arbeidsliv. Det betinger faste ansettelser og gode tilsettingsvilkår. Vikarbyrådirektivet vil føre til den motsatte utviklinga. Det er allerede et alt for stort innslag av midlertidige ansettelser i det norske arbeidslivet. Direktivet vil gjøre det vanskelig for de utsatte gruppene å få fast jobb, noe som derved også utgjør en fare for at man ikke kan oppnå et av målene i IA-avtalen, nemlig å få flere funksjonshemmede i jobb.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8887 Fellesforbundet (FF)

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 668

Nytt kulepunkt under LO vil: linje 668 s i LOs handlingsprogram 2021-2025: LO skal etablere en offentlig tilgjengelig samlet oversikt på nett over alle bedrifter og virksomheter med tariffavtale der LO er part.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8888 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 668

Tillegg: LO vil arbeide for å styrke det kollektive og individuelle stillingsvernet etter arbeidsmiljøloven og statsansatteloven.

Begrunnelse:

Handlingspunkter knyttet til stillingsvern bør inngå i handlingsprogrammet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8889 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 668

Tilleggsforslag, Linje 668: LO vil kreve forhandlingsrett for tillitsvalgte i innleiebedrift ved tvist om fast ansettelse og kollektiv søksmålsrett i arbeidsmiljøloven (§§ 14-11 og 14-14) slik at fagbevegelsen kan gå til sak ved lovbrudd om innleie og midlertidige ansettelser.

Begrunnelse:

Antall utleiebedrifter er i eksplosiv vekst blant annet ved at Stortinget vedtok å godta EUs vikarbyrådirektiv. Utleiebyrå må bekjempes ved at arbeidsfolk ansettes fast.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8890 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669

Tilleggsforslag: LO vil kreve overfor myndighetene at lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag.

Begrunnelse:

ESAs angrep mot ILO-konvensjon 94, samt erfaringene med blant annet de fagforeningsfiendtlige eierne i bedriften Bekken og Strøm på Gjøvik - som baserer mye av sine inntekter på oppdrag fra kommuner - viser at offentlige kjøpere av varer og tjenester kan bidra til fremme seriøsitet i arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8891 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669

Tilleggsforslag: LO vil kreve overfor myndighetene at statlige etater og virksomheter, fylkeskommuner og kommuner gjennom lov og forskrift om offentlige anskaffelser må få rett til å oppheve avtaler inngått med bedrifter som nekter å inngå tariffavtale.

Begrunnelse:

ESAs angrep mot ILO-konvensjon 94, samt erfaringene med blant annet de fagforeningsfiendtlige eierne i bedriften Bekken og Strøm på Gjøvik - som baserer mye av sine inntekter på oppdrag fra kommuner - viser at offentlige kjøpere av varer og tjenester kan bidra til fremme seriøsitet i arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8892 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at bestemmelsene om virksomhetsoverdragelse i Arbeidsmiljølovens § 16-2 (2) må endres slik at erververen ved anbud ikke kan velge bort tariffavtalen som tidligere arbeidskraftkjøper var bundet av.

Begrunnelse:

Pensjonsforhold må også bli en del av de avtaler som videreføres ved virksomhetsoverdragelser, på lik linje med lønns- og arbeidsforhold. Uten dette vil anbud lett bli et spørsmål om hvem som kan skvise sine arbeidere til å godta dårligst mulig pensjon og ikke om hvem som er best til å organisere driften.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8893 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Tilleggsforslag: Lov om virksomhetsoverdragelse må endres slik at pensjonsavtaler videreføres.

Begrunnelse:

Pensjonsforhold må også bli en del av de avtaler som videreføres ved virksomhetsoverdragelser, på lik linje med lønns- og arbeidsforhold. Uten dette vil anbud lett bli et spørsmål om hvem som kan skvise sine arbeidere til å godta dårligst mulig pensjon og ikke om hvem som er best til å organisere driften.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8894 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at Lov om offentlige anskaffelser må endres slik at når offentlige tjenester konkurranseutsettes skal det kreves pensjonsavtaler likeverdig med offentlige tariffavtaler.

Begrunnelse:

Ofte er pensjon det som skiller tarifferte fra ikke-tarifferte bedrifter. Lønn og arbeidsvilkår kan være minst like bra, men pensjonsavtalene er så å si alltid betydelig dårligere. Eksempelvis har Trondheim kommune inngått en stor leverandøravtale med teknologibedriften ATEA. Denne bedriften betaler lønn (inkludert tillegg) likt med eller bedre enn IKT-avtalen, men har ikke AFP. Dette sparer bedriften mye på, mens de ansatte risikerer å tape hundretusener. Dersom formålet med loven er å stimulere til et seriøst arbeidsliv med gode og trygge arbeidsvilkår må det også kunne stilles krav til pensjon inkludert AFP.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8895 LO Innlandet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Tilleggsforslag: Lov om virksomhetsoverdragelse må endres slik at pensjonsavtaler videreføres på minst like gode vilkår, når dette skjer mellom private aktører.

Begrunnelse:

Intensjonen i det opprinnelige forslaget var at ansattes pensjonsordninger ikke skal være salderingspost og gjenstand for konkurranse i anbudsrunder. Derfor presisering av at dette

gjelder private aktører, og ikke tilfeller der det offentlige tar tjenester tilbake i egenregi, der kommunal eller statlig pensjonsordning må gjelde.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8896 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669

Tilleggsforslag: LO vil kreve overfor myndighetene at lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag.

Begrunnelse:

ESAs angrep mot ILO-konvensjon 94, samt erfaringene med blant annet de fagforeningsfiendtlige eierne i bedriften Bekken og Strøm på Gjøvik - som baserer mye av sine inntekter på oppdrag fra kommuner - viser at offentlige kjøpere av varer og tjenester kan bidra til fremme seriøsitet i arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8897 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669

Tilleggsforslag: LO vil kreve overfor myndighetene at statlige etater og virksomheter, fylkeskommuner og kommuner gjennom lov og forskrift om offentlige anskaffelser må få rett til å oppheve avtaler inngått med bedrifter som nekter å inngå tariffavtale.

Begrunnelse:

ESAs angrep mot ILO-konvensjon 94, samt erfaringene med blant annet de fagforeningsfiendtlige eierne i bedriften Bekken og Strøm på Gjøvik - som baserer mye av sine inntekter på oppdrag fra kommuner - viser at offentlige kjøpere av varer og tjenester kan bidra til fremme seriøsitet i arbeidslivet.?

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8898 LO i Oslo

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt: «LO vil arbeide for at bestemmelsene om virksomhetsoverdragelse i Arbeidsmiljølovens § 16-2 (2) må endres slik at erververen ved anbud ikke kan velge bort tariffavtalen som tidligere arbeidskraftkjøper var bundet av.»

Begrunnelse:

Pensjonsforhold må også bli en del av de avtaler som videreføres ved virksomhetsoverdragelser, på lik linje med lønns- og arbeidsforhold. Uten dette vil anbud lett bli et spørsmål om hvem som kan skvise sine arbeidere til å godta dårligst mulig pensjon og ikke om hvem som er best til å organisere driften.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8899 LO i Oslo**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt: «Lov om virksomhetsoverdragelse må endres slik at pensjonsavtaler videreføres.»

Begrunnelse:

Pensjonsforhold må også bli en del av de avtaler som videreføres ved virksomhetsoverdragelser, på lik linje med lønns- og arbeidsforhold. Uten dette vil anbud lett bli et spørsmål om hvem som kan skvise sine arbeidere til å godta dårligst mulig pensjon og ikke om hvem som er best til å organisere driften.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8900 LO i Oslo**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt: «LO vil arbeide for at Lov om offentlige anskaffelser må endres slik at hvis offentlige tjenester konkurranseutsettes skal det kreves pensjonsavtaler likeverdig med offentlige tariffavtaler.»

Begrunnelse:

Pensjon er utsatt lønn og skal ikke være salderingspost ved konkurranseutsetting.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8901 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Nytt kulepunkt: Arbeide for at eksisterende pensjonsordninger skal videreføres ved virksomhetsoverdragelser.

Begrunnelse:

Pensjonsforhold må også bli en del av de avtaler som videreføres ved virksomhetsoverdragelser, på lik linje med lønns- og arbeidsforhold. Uten dette vil anbud lett bli et spørsmål om hvem som kan skvise sine arbeidere til å godta dårligst mulig pensjon og ikke om hvem som er best til å organisere driften.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8902 Norsk Sjømannsforbund (NSF)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Nytt kulepunkt: arbeide for at alle selskaper som er kontrollert av stat, kommune eller fylkeskommune må sette krav om norske lønns- og arbeidsvilkår i hele leverandørkjeden.

Begrunnelse:

I dag er det krav om norske lønns- og arbeidsvilkår til leverandører og underleverandører når stat, kommune og fylkeskommune kjøper tjenester over en viss verdi. En rekke tjenester bestilles også av selskaper kontrollert av stat, kommune og fylkeskommune. Også

for slike selskaper bør forskriftens krav til norske lønns- og arbeidsvilkår i leverandørkjeden stilles.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8903 Fagforbundet

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669

Kulepunkt bakes inn i brødtekst ettervet. Hvis forslag 1136 innstilles vil denne formuleringen komme etter forslag 1136. Sikre bedre videreføringer av pensjonsrettigheter i Arbeidsmiljølovens bestemmelser ved virksomhetsoverdragelser, privatisering og konkurranseutsetting

Begrunnelse:

Bedre formulering

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8904 Fagforbundet

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669

LO vil kreve overfor myndighetene at lønn i henhold til tariff må gjelde for alle bransjer ved offentlige anbud og oppdrag, og at bedriftene må ha tariffavtale.

Begrunnelse:

ESAs angrep mot ILO-konvensjon 94, samt erfaringene med blant annet de fagforeningsfiendtlige eierne i bedriften Bekken og Strøm på Gjøvik - som baserer mye av sine inntekter på oppdrag fra kommuner - viser at offentlige kjøpere av varer og tjenester kan bidra til fremme seriøsitet i arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8905 LO Nordland

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669

Tilleggsforslag nytt prikkpunkt: Arbeide for at Lov om offentlige anskaffelser må endres slik at når offentlige tjenester konkurranseutsettes, skal det kreves pensjonsavtaler likeverdig med offentlige tariffavtaler.

Begrunnelse:

I dagens system konkurrerer private aktører på lavere lønns- og pensjonsutgifter. Dette svekker opparbeidete rettigheter for arbeidsfolk som blir økonomisk kasteball og taper i lønn- og pensjon i et system der økonomisk gevinst for statens "reformatorer" har hovedfokus.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8906 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Tillegg: LO vil arbeide for at Lov om offentlige anskaffelser må endres slik at hvis offentlige tjenester konkurranseutsettes skal det kreves pensjonsavtaler likeverdig med offentlige tariffavtaler.

Begrunnelse:

I dag risikerer man å miste viktig pensjonsrettigheter om man blir flyttet fra offentlig til privat pensjonsordning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8907 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Endringsforslag: LO vil styrke allmengjøringsinstituttet og senke beviskravet ved krav om allmengjøring. endres til: LO vil styrke allmenngjøringsinstituttet ved at det må gis adgang til allmengjøring av tariffavtaler dersom en av partene krever det, uavhengig av dokumentasjon. Reiser, kost og losji skal ikke beregnes som en del av minstelønna. Allmengjøring må også omfatte kontraktører, herunder enkeltmannsforetak.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8908 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Tilleggforslag, Linje 669: LO vil kreve overfor myndighetene at statlige etater og virksomheter, fylkeskommuner og kommuner gjennom lov og forskrift om offentlige anskaffelser må få rett til å oppheve avtaler inngått med bedrifter som nekter å inngå tariffavtale.

Begrunnelse:

ESAs angrep mot ILO-konvensjon 94, samt erfaringene med blant annet de fagforeningsfiendtlige eierne i bedriften Bekken og Strøm på Gjøvik - som baserer mye av sine inntekter på oppdrag fra kommuner - viser at offentlige kjøpere av varer og tjenester kan bidra til fremme seriøsitet i arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8909 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 669**

Sett inn nytt kulepunkt etter linje 669: arbeide for at det skal stilles krav om landsomfattende tariffavtaler ved offentlige anskaffelser og anbud.

Begrunnelse:

Ved å stille krav om tariffavtale så vil mange av de useriøse bedriftene ikke få anledning å konkurrere om oppdrag for det offentlig. Vi unngår dermed de fleste kriminelle samtidig vil ett slikt krav støtte opp om det seriøse arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8910 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 671**

... ses i sammenheng med bedriftsdemokrati, *omgåelse av arbeidsgiveransvaret*, ansattes medbestemmelse over egen arbeidshverdag, fallende organisasjonsgrad og ...

Begrunnelse:

Bedrifter omgår bevisst arbeidsgiveransvar ved å benytte datterselskaper og entrepriser hvor de ansatte ikke har mulighet til å fremme krav til den som innehar beslutningsmyndighet. Videre er det altfor enkelt å slå selskap konkurs slik at en kan slippe unna rettslige krav og tariffavtale. Dette er en utvikling som truer den norske arbeidslivsmodellen, og på sikt også selve velferdsstaten

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8911 LO i Oslo**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 673**

Tilleggsforslag, ny leddsetning til kulepunkt på linje 673, endringer i fet skrift: «... verktøy og ressurser, samt å endre reglene for sympatistreik slik at fagorganisasjonene selv kan bestemme omfang og varighet der ansatte må streike for å etablere tariffavtale.»

Begrunnelse:

Dagens regelverk gjør det svært vanskelig å benytte dette virkemiddelet i solidaritet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8912 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 673**

At det må stilles større krav til oppfølging av seriøsitetskravene i offentlige anbud. Seriøsitetskravene bør være landsomfattende.

Begrunnelse:

Seriøsitetskrav i offentlige anbud er viktig, men like viktig er det at disse faktisk blir fulgt opp etter at anbudene har trådt i kraft. Eksempelvis ses ofte at hovedentreprenøren bruker underentreprenører der ting ikke er helt på stell. Her mener vi at en tredjepart må inn, f.eks. LO-koordinator for å påse at alle ledd følger de kravene som er pålagt. Offentlige innkjøpere må bruke sin innkjøpsmakt til å støtte opp om den norske modellen. Det er også av stor betydning at man etablerer seriøsitetskrav på nasjonalt nivå.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8913 Fellesforbundet (FF)

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 674

Endring i kulepunkt, linje 674: Arbeide for en kraftig opprustning av *Arbeidstilsynet, andre tilsynsmyndigheter* og Økokrim, og at det etableres en tverretattlig, riksdekkende enhet for inndragning av utbytte fra kriminelle handlinger.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8914 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 676

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for å forby kabotasje i Norge.

Begrunnelse:

Dagens regler for kabotasjekjøring betyr at vogntog etter kryssing av norsk grense kan ta tre oppdrag innad i Norge i løpet av 7 dager. Så holder det å krysse grensa og drive kabotasje i et annet land for så å kunne vende tilbake til Norge for ei ny uke med kabotasjekjøring. Lønna er allmengjort men i praksis drives dette langt under norsk lønn. Norsk lastebil-bransje taper i konkurransen. I tillegg er det en trussel mot trafikksikkerheten fordi vogntogene ofte er dårlig skodd og sjåførene har mindre erfaring med norsk vinter.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8915 LO Viken

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 676

Legge til og bruke erfaringene fra *A-krim senteret i Oslo* (Samarbeid mellom NAV, Skatteetaten, Arbeidstilsynet og tolletatene) i arbeidet.

Begrunnelse:

Det ligger mye nyttig erfaringer og godt arbeid i det prosjektet som kan nyttiggjøres.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8916 LO Rogaland

4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 676

Nytt kulepunkt etter linje 676: Jobbe for at norske lønns- og arbeidsvilkår skal gjelde for alt arbeid i Norge

Begrunnelse:

Mottrekk til sosial dumping, konkurransevidning og ulikheter på vilkår innen bransjer og fag.

Innstilling:

Ivare tatt

Forslagsnr: 8917 LO Innlandet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 676**

Tilleggsforslag: Kreve overfor myndighetene at statlige etater og virksomheter, fylkeskommuner og kommuner gjennom lov og forskrift om offentlige anskaffelser må få rett til å oppheve avtaler inngått med bedrifter som nekter å inngå tariffavtale.

Begrunnelse:

Dette gir arbeidere mer makt, og vil føre til at det kan brukes som kampmiddel for inngåelse av tariffavtale. Siden arbeidsgiver da er i fare for å miste sine oppdrag om man nekter tariffavtale for sine ansatte.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8918 LO Innlandet**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 676**

Nytt kulepunkt etter linje 676: LO skal arbeide for at det innføres krav til Landsomfattende tariffavtaler og krav til lærlinger i offentlige anbud, rammeavtaler og vare- og tjenestelevering til det offentlige

Begrunnelse:

Det offentlige må være premissetter for et organisert arbeidsliv. Vi ser stadig at det er uorganiserte bedrifter som får anbud, levering av tjenester og varer til det offentlige (kommune, Fylke eller Staten). Krav om Norske landsomfattende tariffavtaler og krav til lærlinger i disse bedriftene er eneste veien å gå for å få et organisert arbeidsliv.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8919 LO Agder**4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 676**

Nytt kulepunkt etter linje 676: "Arbeide for at det innføres tiltakspakker for å unngå sosial dumping og annen arbeidslivskriminalitet i alle kommuner og fylker samt i alle offentlige selskaper og offentlige etater".

Begrunnelse:

Avtaler som Oslo-avtalen og Skiens-avtalen bør være grunnleggende avtaler i alle kommuner og fylker samt i alle offentlige selskaper og etater. Skal en få eliminert sosial dumping og arbeidslivskriminalitet må det etableres avtaler som kan være med å sikre et bedre arbeidsliv. Kommuner, fylker, offentlige selskaper og etater er store byggherrer og er ansvarlig for mange av de oppdrag som settes ut på anbud. Og det vil være en god start om det blir etablert avtaler.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8920 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)
4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 676

Nytt kulepunkt: Det må innføres en lovfestet plikt for arbeidsgiver til å avsette feriepenger på samme måte som skattetrekk.

Begrunnelse:

Korona-krisa har vist oss at dagens regelverk for feriepenger er for svakt. Alt for mange arbeidsgivere har brukt de ansattes feriepenger i den daglige drift, noe som har satt mange permitterte og oppsagte arbeidere i en svært vanskelig situasjon når bedriftene har fått økonomiske problemer.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 8921 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)
4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 676

Nytt kulepunkt: Det må etableres A-krimssenter i Troms og Finnmark.

Begrunnelse:

Kriminalitet foregår som regel i det skjulte, og derfor er det viktig at det blir satt søkelys på områder vi vet arbeidslivskriminalitet eksisterer. Fiskeriene i nordområdene har ofte vært utsatt for arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Det er svært viktig at politikerne sørger for rettferdig og ikke minst lovlig konkurranse, slik at ikke arbeidstakerne og lovlige bedrifter blir de store taperne, ved konkurranseutsetting av arbeidsvilkår. A-krimssentrene sør i landet har vært et positivt virkemiddel mot arbeidslivskriminalitet, og bør også etableres i vårt nordligste fylke.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8922 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)
4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 676

Nytt kulepunkt: «LO vil at ordinært arbeid i virksomhetene primært skal utføres av fast ansatte i bedriften / virksomheten.»

Begrunnelse:

Dersom ordinært ansatte skal utføre ordinært arbeid vil dette sette en stopper for useriøs innleie og midlertidige ansettelser.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8923 EL og IT Forbundet
4. Å jobbe, 4.2 Arbeidsliv under press, Linje 676

Nytt kulepunkt etter linje 676: Jobbe for at Norske lønns og arbeidsvilkår skal gjelde for alt arbeid i Norge.

Begrunnelse:

Det er viktig å forsvare og å beholde opparbeida lønns og arbeidsvilkår i Norge. I tillegg er det viktig for LO å jobbe mot sosial dumping, konkurransevridning og ulikheter på lønns og arbeidsvilkår innen samme arbeidsområder/bransje/fag.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8924 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen**

Tilleggsforslag: LO vil at likebehandlingsprinsippet må utvides til å gjelde pensjonsvilkår.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8925 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen**

LO vil: Arbeide for endring i Arbeidsmiljøloven, slik at innleier skal dokumentere hvilke lønns og arbeidsvilkår som er avtalt mellom innleid arbeidstaker og dennes arbeidsgiver når tillitsvalgt fra forbund eller en av forbundets avdelinger ber om det. Dette må også gjelde retten til å innhente opplysninger/dokumentasjon «innsynsretten» til å sjekke underentreprenører innleides betingelser

Begrunnelse:

Dette er en viktig endring. Det at forbund og forbundets avdelinger får denne rettigheten er vesentlig i kampen mot sosial dumping. Det er svært tungt for en tillitsvalgt i en innleiebedrift å stå alene i denne kampen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8926 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen**

Jobbe for å forby bemanningsbransjen og erstatte den med en offentlig arbeidsformidling og opp/omskoleringsenhet. Samtidig må bestemmelsene i arbeidsmiljøloven om midlertidige stillinger og innleie, tydeliggjøres og styrkes.

Begrunnelse:

Kongressen må gjøre et tydelig vedtak om å forby bemanningsbransjen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8927 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen**

Bemanningsbransjen har med sin opptreden vist at den er med på å forringe norske lønns og arbeidsvilkår. LO går derfor inn for å forby bemanningsbransjen for hele landet. Det er det offentlig sin oppgave å formidle arbeidskraft, NAV må settes i stand til det.

Begrunnelse:

Bemanningsbransjen er en trussel mot det norske arbeidslivet og dermed mot den norske modellen. Vi ser at normalen er det eksisterer 2 lønnsnivå, et i produksjonsbedrifter og et i bemanningsbyrå. Det samme gjelder for reise og diett. Det er også svært negativt for lærlinger sin mulighet for å få lærekontrakt. Det er også et angrep på det organiserte arbeidslivet. Mange plasser blir de som organiserer seg holdt unna kommende oppdrag, og dermed mister de inntekten sin.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8928 Norsk Sjømannsforbund (NSF)**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 682**

Tillegg til linje 682 etter luftfarten: og til sjøs.

Begrunnelse:

Dagens situasjon har tydelig vist fram viktigheten av å få varer inn og ut av landet, i tillegg til nasjonal frakt. Den utfordringen som truer atypiske ansettelsesforhold i luftfarten, er ikke noe mindre til sjøs. Og bør også nevnes i samme åndedrag som luftfart.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8929 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 686**

Endringsforslag: LO vil følge nøye med på utviklingen i ulike deler av arbeidslivet, og gå inn for at innleie fra bemanningsselskap i de mest utsatte områdene og bransjene forbys.

Endres til: Innleie fra bemanningsbyråer undergraver norsk arbeidsliv og må avvikles.

Begrunnelse:

LO må reise kampen for å reversere frislippet av utleievirksomheten i Norge. I prinsippet må gjeninnføring av forbud mot privat arbeidsformidling gjeninnføres. Siden utleiebransjen, eller vikarbyråene som de nokså misvisende kalles, fikk mer eller mindre frie tøyler ved årtusenskiftet, har de vokst til å bli en kreftsvulst i norsk arbeidsliv. I disse dager opplever mange som mister jobben å bli sluset over i utleiefirmaene av NAV-kontorene. Faste ansettelser er på vikende front. Arbeidskraftkjøperne i produksjonsbedriftene slipper det besværlige ansvaret og utvikler en bruk- og kastholdning til arbeidskraft. I tillegg til at den enkeltes rettigheter blir sterkt svekket, betyr denne utviklinga også et angrep mot fagbevegelsens innflytelse. Ansatte i vikarbyråene er lite interessert i å organisere seg, først og fremst fordi det kan føre til at de blir stående uten oppdrag. I tillegg blir fagutdanninga i vedkommende bransje underminert, det er raskere å leie inn enn å gå den lange veien om å ta inn lærlinger. Spesielt negativt er det at utleiebransjen er den helt dominerende ansettelsesarenaen for arbeidsinnvandrere. De opplever en svært usikker arbeidssituasjon der forholdene ligger godt til rette for sosial dumping, både av lønn og av arbeids- og levestandard ellers. Integrering i det norske samfunnet blir vanskelig når arbeidsinnvandrere samles i adskilte miljøer i denne bransjen. En økende bruk av innleid arbeidskraft er også hovedårsaken til synkende produktivitet i bransjer der innleie har blitt dominerende, som bygningsbransjen. Det har svekket lønnsveksten. Veksten i utleievirksomheten truer trepartssamarbeidet, som kjennetegnes av et samfunn med relativt små forskjeller, arbeidere med stor kompetanse og

selvstendighet, høy produktivitet og høy lønn. Dersom handlingsrommet innenfor EØS-avtalen er for trangt til at et forbud mot privat arbeidsformidling kan reverseres, må denne avtalen sies opp.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8930 LO Innlandet

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 686

Endres til: LO vil følge nøye med på utviklingen i ulike deler av arbeidslivet. LO må jobbe for at arbeidsformidling igjen blir en offentlig oppgave. Innleie fra bemanningsbyråer undergraver norsk arbeidsliv og må avvikles.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8931 LO Vestland

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 686

Setningen «LO vil følge nøye med på utviklingen i ulike deler av arbeidslivet, og gå inn for at innleie fra bemanningsselskap i de mest utsatte områdene og bransjene forbys.» på linje 686 – 688 endres til: «LO vil følge nøye med på utviklingen i ulike deler av arbeidslivet, og går inn for at innleie fra bemanningsselskap forbys.»

Setning på linje 696 endres til: «Jobbe for å forby innleie fra bemanningsselskap.»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8932 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 686

Linje 686. Erstatning for setning etter punktum: Erfaringene med innleie fra bemanningsselskaper har vist at de negative konsekvensene for arbeidslivet i Norge og den enkelte arbeidstaker er langt større enn eventuelle positive virkninger denne bransjen gir. Av den grunn vil LO arbeide for at innleie fra bemanningsselskap forbys.

Begrunnelse:

Bemanningsbransjen bidrar til å endre norsk arbeidsliv bort fra fagbevegelsens målsettinger om faste varige ansettelser i et trygt og godt arbeidsliv. Stortingets forsøk på å regulere bransjen i en mer seriøs retning ble møtt med stor motstand og omgørelser av Stortingets vedtak. I stor grad benytter bedriftene bemanningsselskaper på stillinger hvor de ellers måtte ansette fast. Dette er en bransje vi ikke har behov for. Arbeidsformidling kan gjøres bedre på andre måter, som for eksempel via offentlig arbeidsformidling. Vi har nå tilstrekkelig med erfaring med bemanningsbransjen til å si at dens bidrag til arbeidslivet er negativt og at dette er en bransje vi av den grunn ikke har behov for.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8933 LO Agder

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 687

I linje 687 så strykes "at innleie fra" erstattes med "å forby". I linje 687/688 så strykes "de mest utsatte områdene og bransjene forbys" og erstattes med "hele landet"

Begrunnelse:

Bemanningsbransjen har skap en negativ utvikling i arbeidslivet ved dårlige organisering, dårligere arbeidsforhold, dårligere betingelser, mye sosial dumping og arbeidskriminalitet mm. Og derfor vil det rette være å forby bemanningsbransjen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8934 Fagforbundet

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 687

LO vil følge nøye med på utviklingen i ulike deler av arbeidslivet, og gå inn for at innleie fra bemanningsselskap avvikles.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8935 LO Nordland

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 687

Linje 687 strykes: i de mest utsatte områdene og bransjene. Ny setning: LO vil følge nøye med på utviklingen i ulike deler av arbeidslivet, og gå inn for at innleie fra bemanningsselskap forbys.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8936 Fagforbundet

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 688

etterog bransjene forbys. Samtidig må vi jobbe for å styrke tillitsvalgte sin innsynsrett i de ansattes lønn- og arbeidsforhold ved innleie av bemanningsselskap, og sikre at tillitsvalgte er med på utarbeidelse av anbudsprosesser.

Begrunnelse:

Vi ser at rettigheten for innsyn er fraværende, og treng styrkes.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8937 LO Rogaland

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 689

Tilføye først på linje 689: En statlig arbeidsformidling gjenoprettes og ...

Begrunnelse:

Arbeidsformidling er en del av velferdssamfunnet. Velferd er en offentlig oppgave. Veiledning til arbeidsledige må ha til formål å skape koblinger mellom det lokale næringsliv og den ledige for å få til varige faste ansettelser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8938 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 693**

Endringsforslag: LO vil arbeide for at innleie som hovedregel ikke skal være tillatt, og for retten til faste ansettelser.

Endres til: LO vil arbeide for at bemanningsbransjen forbys og for at arbeidsformidling skjer i offentlig regi. Inntil den offentlige arbeidsformidlingen er på plass skal tillitsvalgte gjennom tariffavtalen sikres reell innflytelse ved innleie og utfasing av bemanningsbransjen.

Begrunnelse:

Sterke arbeiderkollektiv eksisterer på grunnlag av vilkårene fysisk nærhet, likhet og felles problem-situasjon/felles problemforståelse blant arbeiderne. Mangel på fast ansettelse undergraver arbeiderkollektivet og derved de faglige organisasjonene og fagbevegelsens makt og de rettigheter vi har opparbeida gjennom 150 års kamp. Stortingsflertallet med initiativ fra Høyre/FrP-regjeringa har i 2015 og 2017 vedtatt forverring av arbeidsmiljøloven (AML) og tjenestemannsloven, som undergraver faglige rettigheter og gir eierklassen økt makt. Riksrevisjonen har påpekt at stadig grovere arbeidslivskriminalitet gir økte problemer i norsk arbeidsliv. Vikarbyråene var ment å erstatte fast ansatte ved sykdom og permisjoner, men har i mange år hatt fullt frislipp. EUs vikarbyrådirektiv legitimerer løsarbeidere. Arbeidskraftkjøpernes organisering bort fra ansvar for egne ansatte, bl.a. ved franchise-modellen, øker eiernes styringsrett. Bemanningsforetak og løsarbeid undergraver fag- og yrkesopplæring og Mesterbrevutdanning, fordi slike utdanninger fordrer et seriøst arbeidsliv som tilrettelegger for «læring i arbeid». Staten kjøper privat barnevern og undergraver tillitsvalgte og tariff ved at ansatte tvinges ut av tariffområdet og presses til å etablere seg som selvstendig næringsdrivende. I kommuner er det eksempler på at ca. 20 % av de ansatte er tilkallingshjelp, ekstrahjelp og står på ringeliste. Trondheim kommune kjøpte gjennom rammeavtaler vikartjenester fra bemanningsbyrå for 94,2 millioner kroner i 2018. Byggfagforeningene i Oslo-området har ved en rekke kartlegginger vist at de 6 største bemanningsbyråene var 6 ganger så store som de 6 tradisjonelt største entreprenørene i 2015. I 2017 var 1 av 4 innleid, og det var 85 % lovbrudd. Stortingsflertallet (Rødt, SV, AP, SP, KrF) vedtok 22. juni 2018 viktige endringer i AMLs regler om fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak. Endringene trådte i kraft 1. januar 2019. Innholdet i begrepet fast ansettelse presiseres. Arbeidere kan ikke lenger ansettes fast uten garantilønn. Innleie kan kun avtales med tillitsvalgte i virksomhet som er bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett etter arbeidstvistloven. NHO Service og Handel prøvde å omgå de nye reglene. I 2019 var det ingen bedring i omfang eller lovlighet, til tross for innstrammingene i AML. 3. rapport fra Byggfagforeningene i Oslo-området høsten 2019 om omfanget av innleie i bygge-bransjen i Oslo Akershus, viser at fortsatt var 4 av 10 innleid fra bemanningsbyråer og 80 % av innleie fra byråene var ulovlig. Det samme viser rapport fra Byggfagforeningene i Bergen. Rapport fra Byggfagforeningene i Trondheim viser et noe mindre omfang.

Fagforbundets Landsmøte vedtok i 2017: «Innleie av arbeidstakere gjennom bemanningsbyråer undergraver norsk arbeidsliv og må avvikles.» Fellesforbundets landsmøte vedtok i 2019: «jobbe for at bemanningsbransjen i sin nåværende form avvikles, og at arbeidsformidling blir en sterkere offentlig oppgave. Som et strakstiltak må forskriftsadgangen i arbeidsmiljøloven §14-12(5) tas i bruk i bransjer og områder der vi mener det er nødvendig.»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8939 LO Viken

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 693

Ta bort som hovedregel fra setningen.

Begrunnelse:

Faste jobber skal være og er bærebjelken i norsk arbeidsliv. Dette er i ferd med å bli ødelagt av massiv bruk av innleie, nulltimerskontrakter og ufrivillig deltid. LO bør være tydelige på at vi mener faste hele stillinger er hva vi krever av arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8940 LO Rogaland

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 694

Stryke "som hovedregel"

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8941 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 694

Endringsforslag: LO vil arbeide for at innleie som hovedregel ikke skal være tillatt, og for retten til faste ansettelser.

Endres til: LO vil arbeide for at bemanningsbransjen forbys og for at arbeidsformidling skjer i offentlig regi.

Begrunnelse:

Sterke arbeiderkollektiv eksisterer på grunnlag av vilkårene fysisk nærhet, likhet og felles problemsituasjon/felles problemforståelse blant arbeiderne. Mangel på fast ansettelse undergraver arbeiderkollektivet og derved de faglige organisasjonene og fagbevegelsens makt og de rettigheter vi har opparbeida gjennom 150 års kamp. Stortingsflertallet med initiativ fra Høyre/FrP-regjeringa har i 2015 og 2017 vedtatt forverring av arbeidsmiljøloven (AML) og tjenestemannsloven, som undergraver faglige rettigheter og gir eierklassen økt makt. Riksrevisjonen har påpekt at stadig grovere arbeidslivskriminalitet gir økte problemer i norsk arbeidsliv. Vikarbyråene var ment å erstatte fast ansatte ved sykdom og permisjoner, men har i mange år hatt fullt frislipp. EUs vikarbyrådirektiv legitimerer løsarbeidere. Arbeidskraftkjøpernes organisering bort fra ansvar for egne ansatte, bl.a. ved franchise-modellen, øker eiernes styringsrett. Bemanningsforetak og løsarbeid undergraver fag- og yrkesopplæring og Mesterbrevutdanning, fordi slike

utdanninger fordrer et seriøst arbeidsliv som tilrettelegger for «læring i arbeid». Staten kjøper privat barnevern og undergraver tillitsvalgte og tariff ved at ansatte tvinges ut av tariffområdet og presses til å etablere seg som selvstendig næringsdrivende. I kommuner er det eksempler på at ca. 20 % av de ansatte er tilkallingshjelp, ekstrahjelp og står på ringeliste. Trondheim kommune kjøpte gjennom rammeavtaler vikartjenester fra bemanningsbyrå for 94,2 millioner kroner i 2018. Byggfagforeningene i Osloområdet har ved en rekke kartlegginger vist at de 6 største bemanningsbyråene var 6 ganger så store som de 6 tradisjonelt største entreprenørene i 2015. I 2017 var 1 av 4 innleid, og det var 85 % lovbrudd. Stortingsflertallet (Rødt, SV, AP, SP, KrF) vedtok 22. juni 2018 viktige endringer i AMLs regler om fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak. Endringene treddet i kraft 1. januar 2019. Innholdet i begrepet fast ansettelse presiseres. Arbeidere kan ikke lenger ansettes fast uten garantilønn. Innleie kan kun avtales med tillitsvalgte i virksomhet som er bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett etter arbeidstvisten. NHO Service og Handel prøvde å omgå de nye reglene. I 2019 var det ingen bedring i omfang eller lovlighet, til tross for innstrammingene i AML. 3. rapport fra Byggfagforeningene i Oslo-området høsten 2019 om omfanget av innleie i byggebransjen i Oslo Akershus, viser at fortsatt var 4 av 10 innleid fra bemanningsbyråer og 80 % av innleie fra byråene var ulovlig. Det samme viser rapport fra Byggfagforeningene i Bergen. Rapport fra Byggfagforeningene i Trondheim viser et noe mindre omfang. Fagforbundets Landsmøte vedtok i 2017: «Innleie av arbeidstakere gjennom bemanningsbyråer undergraver norsk arbeidsliv og må avvikles.» Fellesforbundets landsmøte vedtok i 2019: «jobbe for at bemanningsbransjen i sin nåværende form avvikles, og at arbeidsformidling blir en sterkere offentlig oppgave. Som et strakstiltak må forskriftsadgangen i arbeidsmiljøloven §14-12(5) tas i bruk i bransjer og områder der vi mener det er nødvendig.»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8942 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 695

Tillegg til kulepunkt: ... og gjenreiser den offentlige arbeidsformidlingen.

Begrunnelse:

Bemanningsbransjen har fortrent mulighetene for en aktiv offentlig arbeidsmarkedspolitikk

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8943 Fellesforbundet (FF)

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 695

Endring kulepunkt, linje 695: At bemanningsbransjen i sin nåværende form avvikles og at arbeidsformidling blir en sterkere offentlig oppgave.

Stryk: At myndighetene tar et selvstendig ansvar for arbeidsmarkedspolitikken.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8944 LO Viken

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 696

Kulepunkt 3 linje 696. Sette punktum etter bemanningsselskap.

Begrunnelse:

Bemanningsselskap slik de er i dag må forbys.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8945 LO Agder

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 696

I linje 696/697 så strykes "de mest utsatte områdene og bransjene forbys" og erstattes med "hele landet"

Begrunnelse:

Bemanningsbransjen har skap negativ utvikling i arbeidslivet ved dårlige organisering, dårligere arbeidsforhold, dårligere betingelser, mye sosial dumping og arbeidslivskriminalitet mm. Og derfor vil det rette være å forby bemanningsbransjen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8946 LO i Oslo

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 696

Endringsforslag, endring i fet skrift: «Jobbe for å forby innleie fra bemanningsselskap, **spesielt** i de mest utsatte områdene og bransjene.»

Begrunnelse:

Mange har allerede krevd at de mest utsatte bransjene får et slikt forbud, men mye taler for at forbudet bør bli generelt for å unngå sosial dumping.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8947 Fagforbundet

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 696

Jobbe for at bemanningsbyråer avvikles

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8948 LO Nordland

4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 696

Linje 696 endre kulepunkt til: jobbe for å forby innleie fra bemanningsselskap/byrå.

Begrunnelse:

trenger man arbeidskraft kan man benytte NAV

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8949 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 696**

Endring. Kulepunktet erstattes med: At bemanningsbransjen forbys.

Begrunnelse:

Inntil 2000 var innleie, med enkelte unntak forbudt. Dette bør gjeninnføres.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8950 Norsk Sjømannsforbund (NSF)**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 697**

At myndighetene setter krav til kontroll av de forskjellige flaggstatene som opererer i norske farvann.

Begrunnelse:

I dag har vi den situasjonen i norske farvann og på sokkelen, at rederne lett kan komme seg unna faste ansettelse på norske vilkår. Båter tilknyttet oppdrettsanlegg, som frakter gods mellom norske havner, eller som går til og fra olje- og gassinstallasjoner, kan i løpet av få timer skifte flagg. Da kan de hoppe bukk over alle de lover, regler og rettigheter vi har blitt enige om for det norske samfunn, og erstatte dem med betingelsene som gjelder i en karibisk øystat eller et annet land som tilbyr såkalt bekvemmelighetsflagg. Derfor er det så viktig at det settes krav til kontroll og oppfølging i norske farvann.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 8951 Industri Energi (IE)**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 697**

LO skal jobbe for redusert bruk av midlertidighet og bruk av bemanningsbyråer. LO skal gjennom påvirkning på lovgiver styrke AML slik at bruk av kontrakter uten fast timeantall og forutsigbarhet ikke er lovlig.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8952 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.3 Bemanningsbransjen, Linje 697**

Linje 676 - Ny setning i tillegg: Det må også etableres sterkere kontroll av innkvarteringsforholdene for arbeidstakere, både når det gjelder bostandard, brannsikkerhet, helsemessige forhold og kostnader for den enkelte.

Begrunnelse:

Det er dessverre flere eksempler på dårlige innkvarteringsforhold for innleide arbeidstakere. Det er også eksempler på at innleide arbeidstakere betaler svært høye

leiepriser. Dette er sosial dumping. Kontrollen med innkvarteringsforhold må derfor styrkes.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8953 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø

Tilleggsforslag: LO mener det må innføres regionale verneombud innenfor kjøpesenter. LO setter pris på at det er innført en godkjennings-ordning for renholds-bedrifter med krav om ID-kort. LO mener tilsvarende må innføres i restaurantbransjen.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8954 LO Viken

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø

Styrke sanksjonsmulighetene og ressursene til Arbeidstilsynet.

Begrunnelse:

Arbeidstilsynet har i dag altfor lite ressurser og har altfor milde sanksjoner ved brudd på arbeidsmiljøloven. Dette fører til at useriøse aktører ikke blir stoppet og at det blir vanskeligere for seriøse bedrifter å konkurrere på like vilkår.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8955 LO Viken

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø

LO må jobbe for å styrke kontrolletatenes ressurser og sanksjonsmuligheter i arbeidslivet.

Begrunnelse:

Vi opplever i dag at etatene har for lite ressurser til å drive en effektiv kontroll, og også sanksjoner som gir den ønskede effekt.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8956 LO Viken

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø

LO må sikre og styrke AMLs bestemmelser, og sikre at den omfatter alle arbeidstakere. Vi må sikre å slå ring rundt formålsparagrafen.

Begrunnelse:

Høyresiden og arbeidsgiverne svekker denne loven og dermed fjerner dens betydning ifra formålet.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8957 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø**

Linje 134 ny setning etter "samfunnsdeltakelse.": Alle skal ha rett til trygge lærings- og arbeidsmiljø, og det skal være nulltoleranse for mobbing og trakassering.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8958 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø**

LO skal jobbe for å øke ressursene til Arbeidstilsynet og styrke deres sanksjonsmuligheter.

Begrunnelse:

Per i dag bevilges det alt for lite midler til Arbeidstilsynet. Disse må styrkes for og sikre at Arbeidstilsynet har nok ressurser til å utføre den jobben de er satt til å gjøre. Samtidig må det sørges for at Arbeidstilsynet får sanksjonsmuligheter mot bedrifter som ikke driver seriøst. Dette bør gjøres ved at Arbeidstilsynet får myndighet til å bøtelegge bedrifter som ikke følger de krav som stilles både i forhold til HMS, arbeidsmiljø, skatt og -avgiftsbetaling.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8959 LO Nordland**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø**

Ny setning. Alle skal ha rett til trygge lærings- og arbeidsmiljø, og det skal være nulltoleranse for mobbing og trakassering.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8960 Fellesforbundet (FF)**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø**

Ny tekst etter punktum linje 724: Ved opprettelse av nye ordninger bør de regionale verneombudene ha sitt ansettelsesforhold hos det største fagforbundet i bransjen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8961 Norsk Jernbaneforbund (NJF)**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø**

Covid 19 og negative ettervirkninger for rammevilkår i arbeidslivet. LO må påse at generelle endringer i arbeidshverdagen, som digitale møter, hjemmekontor, økt bruk av deltidsstillinger og midlertidige ansettelser ikke videreføres. Dette kan danne grunnlag for permanente ordninger som kan svekke partssamarbeid, helse, miljø og sikkerhet, når pandemien er over. Dette gjelder også utvidede fullmakter til regjeringen som svekker avtaleverket og gir de ansatte mindre innflytelse i partssamarbeidet.

Begrunnelse:

Norge har større grad av faste ansettelser og fulltidsstillinger enn de fleste Europeiske land. Vi må påse at partssamarbeid og den høye graden av tillit som råder mellom partene i det norske arbeidslivet ikke svekkes som følge av denne krisen. Vi må også påse at rammevilkårene for å drive med fagforeningsarbeid ikke forringes.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8962 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø**

LO ønsker at det skal utarbeides strengere krav til arbeidsgivers plikt til å gjennomgå opplæring i HMS arbeid. LO mener det bør være samme krav til opplæring i AML OG HMS for den som er ansvarlig for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø som det er til verneombudet i bedriftene. Det bør derfor være krav om minimum 40 timers opplæring også for arbeidsgiver. Det må være krav om oppfriskningskurs på HMS for verneombud og arbeidsgiver. HMS må få mer fokus og bedrifter med store avvik/brudd på HMS må "straffes" hardere.

Begrunnelse:

Økte HMS-krav er også med på å bekjempe useriøsitet i arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8963 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø**

Arbeide for å ivareta varslene på best mulig måte.

Begrunnelse:

Erfaringene viser at det ofte er varslene som ender som den tapende part. Å unngå det må ha større fokus.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8964 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø**

Arbeidstakerne som blir utsatt for en yrkesskade må ha kun en instans å forholde seg til ved krav om erstatninger. Det må stilles strenge krav til uavhengighet og troverdighet til leger/rådgivende leger og spesialister. Medlemmet må være sikret uhildet behandling. Yrkesskadeforsikring må også gjelde ved reise til og fra arbeidsplassen, både ved direkte oppmøte ute på arbeidsstedet og på bedriften, samt gjelde og skjelett og slitasjeskader. Psykiske og fysiske skader ifbm mobbing og trakassering på arbeidsplassen likestilles med andre yrkesskader.

Begrunnelse:

Erfaringene viser at det for vanskelig å få definert ulike forhold som yrkesskade.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8965 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø**

Partene i arbeidslivet har fortsatt mye ugjort for å sikre reell likestilling i arbeidslivet, og for de som er på vei inn i det. Alle – uavhengig av kjønn, skal fritt kunne velge utdanning og yrke. Vårt krav er et likestilt arbeidsliv der alle arbeidstakere respekteres. Brakkeforhold, garderobes, spise- og skifteforhold ute på våre arbeidsplasser er i mange tilfeller utilfredsstillende. EL og IT Forbundet vil kreve at våre arbeidsplasser legger til rette for gode brakkeforhold med separate sanitærrom og egne innganger for begge kjønn.

Begrunnelse:

Norge har noe av det mest kjønnsdelte arbeidslivet i hele Europa. Dette må bekjempes med tydeligere signaler.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8966 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 703**

Tillegg: Tillitsvalgte rolle ved kontorutforming og etablering av hjemmekontorordninger må styrkes.

Begrunnelse:

Koronapandemien har vist oss tydelig de svake sidene med åpne kontorlandskap, og har også presset fram mer bruk av hjemmekontor.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8967 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 704**

i virksomhetene knyttes til arbeidets innhold og organisering, og sikre de ansattes mulighet til medinnflytelse på egen arbeidssituasjon.

Begrunnelse:

Viktig at ansatte kan medvirke til endringer, komme med innspill og ha medinnflytelse på egen arbeidssituasjon og utøvelse.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8968 Fellesforbundet (FF)**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 704**

Ny tekst linje 704: ... i virksomhetene knyttes til arbeidets innhold og organisering, og sikre de ansattes mulighet til medinnflytelse på egen arbeidssituasjon.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8969 Fellesforbundet (FF)**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 704**

Nye avsnitt etter linje 704: Dersom arbeidsmiljøet for arbeidstakere i tunge manuelle yrker medfører at disse ikke orker stå lengre for å kompensere for levealdersjusteringen, vil vi kunne oppleve at pensjonsreformen vil forsterke sosiale skjevheter knyttet til forskjell i levealder. Det vil være urimelig om økt levealder blant arbeidstakere med lengre utdanning og lettere arbeid skal medføre endringer som rammer grupper med kortere utdanning og tungt arbeid. Det betyr at vi må se på andre måter å sikre at også personer i tunge manuelle yrker kan stå lengre i arbeid. Da kommer vi til spørsmålet om hvordan vi kan få til det "gode arbeidslivet", et arbeidsliv som fremmer god helse for alle som er i arbeid. Det vil dreie seg om spørsmål som god ledelse, innflytelse og sjølstendighet i jobben, arbeidstidsordninger for de med omsorgsoppgaver, redusere mest mulig bruken av nattarbeid og lange arbeidstider, samt tiltak for å bedre det fysiske arbeidsmiljøet.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8970 LO Viken**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 705**

Bruke hele ordet *HMS* og *BHT* og ikke bare forkortelsene.

Begrunnelse:

Spesielt det siste begrepet er ikke like godt kjent hos alle.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8971 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 709**

Tilleggsforslag: LO vil at krav om opplæring og bruk av avviksmelding når ansatte utsettes for vold og trusler må skjerpes.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8972 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 709**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for en forskrift til arbeidsmiljøloven om vold, trusler om vold og sikkerheten til ansatte som arbeider alene.

Begrunnelse:

I august 2013 ble en kvinnelig medarbeider på NAV Grorud knivstukket på jobb. Skadene var så alvorlige at kvinnen døde noen dager senere. Drapet har forståelig nok medført økt bekymring i NAV og i de øvrige velferdstjenestene. Hendelsen på NAV Grorud fikk den verst tenkelige utgangen, heldigvis er det sjelden det går så galt. Men det er mange som rammes

av vold og trusler om vold, og mange får langvarig sykefravær. Noen blir også delvis eller helt uføre som følge av vold, oftest er det psykiske senskader som er årsaken. Godt faglig arbeid krever trygge arbeidsforhold. Alle skal være trygge på jobb, og det er derfor nødvendig med en sterk satsning på forebygging. De samfunnsmessige kostnadene som følger av arbeidsmiljøbelastningen som følger av vold og trusler om vold er store. Forebygging vil også gi bedre faglig arbeid, og være kostnadsbesparende. Sikkerhet og trygghet er selvfølgelig viktig, men løsningen må søkes bredt. Sikkerhetstiltak og godt faglig arbeid er like viktig. Det handler om bemanning, kompetanse, organisasjon, ledelse og fysisk sikkerhet, men også om ansvar og oppgavedeling mellom NAV og andre helse- og sosialtjenester.

Det å møte mennesker i krise er krevende. Det stiller store krav til god faglig innsikt, til gode kommunikasjonsferdigheter og evne til å vise empati – samt god evne til refleksjon og etisk kompetanse. Det er viktig at det er god bemanning, at de ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å løse oppgavene. Samtidig må vi sørge for enkle enhetlige interne systemer for helse-, miljø og sikkerhetsoppfølging. Der systemet er komplisert må det vurderes endringer. NAV er særlig komplisert på grunn av to styringslinjer med to ulike regelverk, men dette er en utfordring som vil være mulig å løse i partnerskapet.

Det er mange kompliserte spørsmål knyttet til personvern, taushetsplikt og til hvilke konsekvenser brukere som utøver vold skal møtes med. Løsningene som søkes må både ivareta klientenes personvern og rettigheter, og et trygt arbeidsmiljø for de ansatte. Sanksjoner mot klienter som har utøvet vold gjennomføres slik at de ikke trigger ytterligere aggresjon. Vi mener at myndighetene bør stille spørsmålet om det kan være en sammenheng mellom en stadig strammere arbeidslinje – og den økte forekomsten av vold og trusler i NAV. For brukere som er i en svært vanskelig livssituasjon, kan det være en hårfin grense mellom hva som oppleves som motivering på den ene siden – og tvang/manipulasjon på den andre siden. Borgernes frustrasjon mot tjenestene må tas på største alvor.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8973 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 709

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for en forskrift til arbeidsmiljøloven om vold og trusler om vold.

Begrunnelse:

I august 2013 ble en kvinnelig medarbeider på NAV Grorud knivstukket på jobb. Skadene var så alvorlige at kvinnen døde noen dager senere. Drapet har forståelig nok medført økt bekymring i NAV og i de øvrige velferdstjenestene. Hendelsen på NAV Grorud fikk den verst tenkelige utgangen, heldigvis er det sjelden det går så galt. Men det er mange som rammes av vold og trusler om vold, og mange får langvarig sykefravær. Noen blir også delvis eller helt uføre som følge av vold, oftest er det psykiske senskader som er årsaken. Godt faglig arbeid krever trygge arbeidsforhold. Alle skal være trygge på jobb, og det er derfor nødvendig med en sterk satsning på forebygging. De samfunnsmessige kostnadene som følger av arbeidsmiljøbelastningen som følger av vold og trusler om vold er store. Forebygging vil også gi bedre faglig arbeid, og være kostnadsbesparende. Sikkerhet og trygghet er selvfølgelig viktig, men løsningen må søkes bredt. Sikkerhetstiltak og godt faglig arbeid er like viktig. Det handler om bemanning, kompetanse, organisasjon, ledelse og fysisk sikkerhet, men også om ansvar og oppgavedeling mellom NAV og andre helse- og

sosialtjenester. Det å møte mennesker i krise er krevende. Det stiller store krav til god faglig innsikt, til gode kommunikasjonsferdigheter og evne til å vise empati – samt god evne til refleksjon og etisk kompetanse. Det er viktig at det er god bemanning, at de ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å løse oppgavene. Samtidig må vi sørge for enkle enhetlige interne systemer for helse-, miljø og sikkerhetsoppfølging. Der systemet er komplisert må det vurderes endringer. NAV er særlig komplisert på grunn av to styringslinjer med to ulike regelverk, men dette er en utfordring som vil være mulig å løse i partnerskapet. Det er mange kompliserte spørsmål knyttet til personvern, taushetsplikt og til hvilke konsekvenser brukere som utøver vold skal møtes med. Løsningene som søkes må både ivareta klientenes personvern og rettigheter, og et trygt arbeidsmiljø for de ansatte. Sanksjoner mot klienter som har utøvet vold gjennomføres slik at de ikke trigger ytterligere aggresjon. Vi mener at myndighetene bør stille spørsmålet om det kan være en sammenheng mellom en stadig strammere arbeidslinje – og den økte forekomsten av vold og trusler i NAV. For brukere som er i en svært vanskelig livssituasjon, kan det være en hårfin grense mellom hva som oppleves som motivering på den ene siden – og tvang/manipulasjon på den andre siden. Borgernes frustrasjon mot tjenestene må tas på største alvor.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8974 Fellesorganisasjonen (FO)

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 709

Tilføye et ord "netthets" ... vold og trusler om vold, netthets, mobbing og trakassering.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8975 Fagforbundet

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 710

Eget avsnitt etter linje 710: Arbeidet med å sikre alle en trygg arbeidshverdag fri for trusler og vold må intensiveres og risikoen må reduseres. I arbeidssituasjoner med høy risiko for vold og trusler må det stilles krav om tilstrekkelig bemanning, riktig kompetanse og bruk av tekniske hjelpemidler for å øke sikkerheten. Antallet alvorlige arbeidsskader og dødsfall som skyldes arbeidsskade er ikke redusert de siste årene, dette må derfor få et større fokus. LO vil styrke arbeidet med helse, miljø og sikkerhet og jobbe for at Stortinget vedtar en nullvisjon om et arbeidsliv som ikke fører til tap av liv eller varig skade. Arbeidstakere som er utsatt for mobbing, trakassering og gjengjeldelse ved varsling risikerer betydelig psykiske skader. LO vil jobbe for at spesialisthelsetjenesten får i oppgave å gi disse arbeidstakerne behandling for skadene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8976 Fellesforbundet (FF)

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 710

Nytt avsnitt etter linje 710: Bygninger fra før asbest-forbudet, spesielt i bygninger fra før 1980, vil med stor sannsynlighet inneholde asbest. Dette er en stor helserisiko for både

arbeidstakere, beboere og andre brukere av bygningene. LO vil arbeide for en nasjonal plan for kartlegging og fjerning av all asbest i Norge.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8977 Fellesforbundet (FF)

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 710

Ny tekst linje 710: ... sykdommer som skyldes arbeid skal gi rett til yrkesskadeerstatning, uavhengig av hvor arbeidet utføres. Behandlingstiden på slike saker kan være lang, noe som blir en ekstra påkjenning for de involverte. Behandlingstiden på yrkesskedeforsikringssaker må reduseres.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8978 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 717

Tilleggsforslag: En verdig utgang fra arbeidslivet for de som har dårlig helse eller er utslitt, er en viktig del av et inkluderende arbeidsliv. LO kan ikke godta at de skal straffes med livsvarig nedsatt pensjon når kreftene er brukt opp eller ikke tilfredsstiller de krav arbeidslivet stiller.

Begrunnelse:

Dersom en rørlegger og en arkitekt jobber like mange år med samme inntekt og 40 års opptjening, rørleggeren fra 22 år til 62 år og arkitekten fra 27 år til 67 år, vil rørleggeren ha 25 % lavere pensjon. Det er usolidarisk at de som har de tyngste jobbene og begynner tidligst i arbeidslivet, og derfor ofte må gi seg tidlig, skal tape store summer i livsvarig pensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8979 LO Innlandet

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 717

Tilleggsforslag: En verdig utgang fra arbeidslivet for de som har dårlig helse eller er utslitt, er en viktig del av et inkluderende arbeidsliv. LO kan ikke godta at de skal straffes med livsvarig nedsatt pensjon når kreftene er brukt opp eller ikke tilfredsstiller de krav arbeidslivet stiller.

Begrunnelse:

Dersom en rørlegger og en arkitekt jobber like mange år med samme inntekt og 40 års opptjening, rørleggeren fra 22 år til 62 år og arkitekten fra 27 år til 67 år, vil rørleggeren ha 25 % lavere pensjon. Det er usolidarisk at de som har de tyngste jobbene og begynner tidligst i arbeidslivet, og derfor ofte må gi seg tidlig, skal tape store summer i livsvarig pensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8980 LO i Oslo**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 717**

Tilleggsforslag, nye setninger: «En verdig utgang fra arbeidslivet for de som har dårlig helse eller er utslitt, er en viktig del av et inkluderende arbeidsliv. LO kan ikke godta at de skal straffes med livsvarig nedsatt pensjon når kreftene er brukt opp eller ikke tilfredsstiller de krav arbeidslivet stiller.»

Begrunnelse:

Dersom en rørlegger og en arkitekt jobber like mange år med samme inntekt og 40 års opptjening, rørleggeren fra 22 år til 62 år og arkitekten fra 27 år til 67 år, vil rørleggeren ha 25 prosent lavere pensjon. Det er usolidarisk at de som har de tyngste jobbene og begynner tidligst i arbeidslivet, og derfor ofte må gi seg tidlig, skal tape store summer i livsvarig pensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8981 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 717**

En verdig utgang fra arbeidslivet for de som har dårlig helse eller er utslitt, er en viktig del av et inkluderende arbeidsliv.

Begrunnelse:

De som har de tyngste jobbene og begynner tidligst i arbeidslivet, er ofte de som må gi seg tidlig og ikke har helse til å stå lenge i jobb. Denne gruppa taper store summer i livsvarig pensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8982 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 717**

Tilleggsforslag, Linje 717: En verdig utgang fra arbeidslivet for de som har dårlig helse eller er utslitt, er en viktig del av et inkluderende arbeidsliv. LO kan ikke godta at de skal straffes med livsvarig nedsatt pensjon når kreftene er brukt opp eller ikke tilfredsstiller de krav arbeidslivet stiller.

Begrunnelse:

Dersom en rørlegger og en arkitekt jobber like mange år med samme inntekt og 40 års opptjening, rørleggeren fra 22 år til 62 år og arkitekten fra 27 år til 67 år, vil rørleggeren ha 25 % lavere pensjon. Det er usolidarisk at de som har de tyngste jobbene og begynner tidligst i arbeidslivet, og derfor ofte må gi seg tidlig, skal tape store summer i livsvarig pensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8983 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 719**

Tilleggsforslag: Det må satses langt mer systematisk på forebyggende helse- og sosialarbeid for å rette innsatsen bort fra å reparere til å forebygge arbeidsrelaterte sykdommer. Dette vil føre til et vesentlig bedre liv for arbeidsfolk og besparelser for samfunnet. Sosiale forhold og klassetilhørighet er av stor betydning for levealder og utvikling av sykdommer. Arbeids- og sosialmedisinske forskningsresultater om slike sammenhenger må i større grad følges opp og legges til grunn når konkrete forebyggende tiltak skal utformes.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8984 LO Troms og Finnmark**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 719**

Tilleggsforslag: Det må satses langt mer systematisk på forebyggende helse- og sosialarbeid for å rette innsatsen bort fra å reparere til å forebygge arbeidsrelaterte sykdommer. Dette vil føre til et vesentlig bedre liv for arbeidsfolk og besparelser for samfunnet. Sosiale forhold og klassetilhørighet er av stor betydning for levealder og utvikling av sykdommer. Arbeids- og sosialmedisinske forskningsresultater om slike sammenhenger må i større grad følges opp og legges til grunn når konkrete forebyggende tiltak skal utformes.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 8985 LO Innlandet**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 720**

Tillegg etter "Tillitsvalgte opplæring på arbeidsmiljøområdet må styrkes": Forebygging av seksuell trakassering på arbeidsplassen, og hvordan varsle om seksuell trakassering ivaretas, må være del av opplæringen.

Begrunnelse:

#Metoo har vist at seksuell trakassering og overgrep foregår i alle samfunnslag, og i arbeidslivet. Det er viktig at vi tar denne kampen på alvor, og forbedrer oss og våre tillitsvalgte på hvordan vi på en god måte skal kunne håndtere det som ble avdekket i forbindelse med #metoo.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8986 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 720**

Styrkingen må inneholde hvordan man kan forebygge seksuell trakassering på arbeidsplassen, og hvordan varsle om seksuell trakassering ivaretas.

Begrunnelse:

#Metoo har vist at seksuell trakassering og overgrep foregår i alle samfunnslag, og i arbeidslivet. Det er viktig at vi tar denne kampen på alvor, og forbedrer oss og våre tillitsvalgte på hvordan vi på en god måte skal kunne håndtere det som ble avdekket i forbindelse med #metoo.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8987 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 720**

Linje 720 endring av tekst: Verneombud og arbeidsmiljøutvalgsmedlemmer må få nødvendig opplæring tilpasset den virksomhet og verneområder de representerer i tillegg til lovpålagt 40-timers HMS-kurs. Dokumentasjon på nødvendig opplæring må kunne fremvises av virksomhetens øverste ledere.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8988 LO Nordland**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 720**

Endring av tekst: Verneombud og arbeidsmiljøutvalgsmedlemmer må få nødvendig opplæring tilpasset den virksomhet og verneområder de representerer i tillegg til lovpålagt 40-timers HMS-kurs. Dokumentasjon på nødvendig opplæring må kunne fremvises av virksomhetens øverste ledere.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 8989 LO Nordland**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 720**

linje 720: "må" endres til "skal"

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8990 LO Nordland**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 725**

linje 725: "må" endres til "skal"

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8991 EL og IT Forbundet
4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 726

Linje 726. Nytt avsnitt: HR-ideologi stadig får større plass og et tydeligere mandat i organisasjonsutviklingen i virksomhetene. HR brukes i dag som grunnlaget for personellhåndtering i svært mange virksomheter. Noen former for HR-system baserer seg på en ideologi som uttrykker stor grad av mistillit til arbeidstakere. Med dette som utgangspunkt, er det nå innført omfattende kontrolltiltak i en rekke virksomheter, virksomheter som tidligere la vekt på trivsel og inkludering har nå erstattet dette med en frykttkultur. Med HR ideologi har arbeidslivet for mange arbeidstakere blitt endret. Tillit er erstattet med mistillit og trivsel med frykt og utrygghet. LO vil jobbe for at ansatte ikke skal bli overvåket av sin arbeidsgiver.

Begrunnelse:

I et godt arbeidsliv blir arbeidstakere møtt med tillitt og de blir ikke overvåket. Med inntoget av HR ideologi har mange bedrifter erstattet tillitt med mistillit og trivsel med utrygghet. Dette er utviklingstrekk fagbevegelsen må ta et oppgjør med og derfor bør handlingsprogrammet uttrykke LO sitt syn på et slikt arbeidsliv.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8992 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 727

Arbeidet mot diskriminering i arbeidslivet må styrkes. Alle skal ha lik tilgang på en trygg arbeidsplass uavhengig av kjønn, funksjonshindringer, utenlandssklingende navn e.l.

Begrunnelse:

Diskriminering i arbeidslivet er et samfunnsproblem, og bør adresseres.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8993 Fellesorganisasjonen (FO)
4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 731

Endring setning: Det er også nødvendig med styrking av regelverket på det psykososiale arbeidsmiljøet.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 8994 Fagforbundet
4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 732

Likestille psykisk og fysisk helse, med samme rettigheter i forhold til sykelønnsordningen, når sykefraværet er knyttet til konflikter i arbeidsmiljøet.

Begrunnelse:

I dag er dette ikke likestilt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8995 Fellesorganisasjonen (FO)

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 735

Ny setning: Arbeidstakere som varsler om kritikkverdige forhold må vernes mot sanksjoner og gjengjeldelse fra arbeidsgiver må det reageres strengere på gjennom høye bøter og økonomisk oppreisning til varsler.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 8996 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 736

Tillegg. Nytt avsnitt: Mange yrker stiller krav til sikkerhetsklarering. Systemene knyttet til klareringsprosesser må praktiseres i henhold til god forvaltningsskikk og sikre likebehandling. Rettsikkerheten og stillingsvernet til de ansatte må styrkes.

Begrunnelse:

Bruke av feil lovanvendelse og saksbehandling kan utgjøre en fare for ansattes rettssikkerhet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8997 LO i Oslo

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 738

Tilleggsforslag, tillegg i fet skrift: «**Reversere forverringene og** styrke arbeidsmiljøloven og annet aktuelt ...»

Begrunnelse:

Høyresidens forverringer av arbeidsmiljøloven må reverseres fordi de har ført til et hardere arbeidsliv.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 8998 Norsk Sjømannsforbund (NSF)

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 738

Tillegg til linje 738 og 739. To steder etter arbeidsmiljøloven: Skipsarbeidsloven: Styrke arbeidsmiljøloven, Skipsarbeidsloven og annet aktuelt lov- og forskriftsverk. Arbeidsmiljøloven og Skipsarbeidsloven må omfatte alle arbeidstakere med mindre de er dekket av annet likeverdig lovverk

Begrunnelse:

De fleste arbeidstakerne sikres via arbeidsmiljøloven og arbeidstilsynet. Men vi har også en god del arbeidstakere som sikres via Skipsarbeidsloven og Sjøfartsdirektoratet. Således er det viktig å understreke viktigheten av at det er en forståelse av at Skipsarbeidsloven er harmonisert opp imot arbeidsmiljøloven, men er en egen frittstående lov som trengs for de spesielle utfordringene man finner til sjøs.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 8999 Industri Energi (IE)**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 738**

Erstatter kulepunkt 1 under LO vil i dagens handlingsprogram: Flerbruksfartøy er involvert i en stadig økende andel av total petroleumsaktivitet på norsk sokkel. En rekke aktiviteter som utføres av oljearbeidere på disse fartøyene, omfattes i dag ikke av arbeidsmiljøloven. LO vil fortsette å arbeide for at alle oljearbeidere på norsk sokkel skal omfattes av arbeidsmiljøloven, uavhengig av installasjon og fartøy, med petroleumstilsynet som tilsynsmyndighet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9000 LO Nordland**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 738**

linje 738: "må" endres til "skal".

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9001 Creo**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 738**

Jf. linjene 738 til 739: Arbeidsmiljøloven må styrkes, men jf. innspill til linjene 660 til 667; her mener vi det også må inn at selve begrepet «arbeidstaker» må rammes mye bedre inn.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9002 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 738**

Endre tekst i første linje i første kulepunktet til: Styrke arbeidsmiljøloven, verneombudenes rettigheter og annet aktuelt lov- og forskriftsverk.

Begrunnelse:

Verneombudets rettigheter må sikres og forsterkes i hovedavtalene og overenskomstene. Verneombud jobber tett opp mot tillitsvalgte og bør ha så like rettigheter som mulig.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9003 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 740

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for å forby såkalte «ukjente kunder» som metode for å spionere på hvordan bedriftens ansatte utfører sine arbeidsoppgaver.

Begrunnelse:

En metode basert på kontroll og mistenkeliggjøring bryter med prinsipper om anerkjennelse og tillit, og undergraver etablerte samarbeidsformer mellom tillitsvalgte, verneombud og bedriftsledelse. Fagforeninger må aktivt støtte hverandre i enhver kamp for å slå tilbake mot bedriftsledere som vil innføre slike kontrollsystemer. Vy Buss Trondheim vil innføre kontrolltiltak med «ukjent kunde» til tross for at tillitsvalgte ikke er enig i dette. Bedriftens mål er å unngå at avvik oppstår, i stedet for å måtte iverksette tiltak begrunnet i avvik. Et eksternt firma skal spionere på sjåførenes kjørestil, sjåførens væremåte/passasjerservice, passasjerens følelse av trygghet og sikkerhet, renhold utvendig/innvendig, tilgang på linje-informasjon, sjåførens bruk av privat elektronikk under kjøring, uniformsplikt, forbud mot tomgangskjøring og skader. Tiltaket fører til uakseptabel, omfattende og utvidet overvåking av sjåførere. Fra før omfattes sjåførene av innloggingsrutiner på bussdepotet ved uthenting av vogn, overvåkningskameraer i bussene, vognløp-innlogging på nettbrett i vogn, innlogging ved Dallasnøkkel til flåtestyringssystem, AtB sin overvåking hvor bussene befinner seg, overvåking fra passasjerer med tilgang til AtB for klager via mobil og e-post, overvåking fra politi ved fartskontroller og trafikkontroller, overvåking/ oppfølging fra bedriften via teamleder og vognskadeinspektør og utfylling av daglig kontroll vognskader. Mystery shopping oppsto på 1940-tallet i USA for å måle ansattes integritet. En mystery shopper eller «ukjent kunde» ansettes av bedriftsledere for å spionere på ansatte i enhver bransje, men de vanligste er butikker, restauranter, kinoer, banker, sykehus, barer, hurtigmatkjeder, super-markeder, kirker, legekontorer, offentlige transittsystemer, bilforhandlere, bensinstasjoner, treningssentre, begravelsesbyråer og universiteter. Dette gjelder hvor som helst hvor mennesker er behandlet som en «kunde». Den mystiske forbrukerens spesifikke identitet er ukjent for de ansatte som overvåkes. Den «ukjent kunden» utfører bestemte oppgaver på oppdrag av en bedriftsledelse, som å kjøpe et produkt, stille spørsmål, registrere klager, observere eller måle kvaliteten på bedriftens tjenester eller for å samle spesifikk informasjon om produkter. For eks. kan en «ukjent kunde» besøke en restaurant for å spise et måltid, eller bli sendt på oppdrag for å observere servicen på en kino eller til en bank. Vedkommende skal merke seg spesifikke forhold ved produkter eller tjenester. Etter at oppdraget er utført, fylles et spørreskjema ut og gir svar på forholdene som undersøkelsen skal avdekke. Eksempler kan være om servitøren ga god service? Informerte butikkassistenten om spesialtilbudet? osv. «Den ukjente kunden» gir deretter detaljerte rapporter til bedriftsledelsen om sine erfaringer. Arbeiderklassen og fagbevegelsen har en utfordring i å slå hardt tilbake mot sterke kapitalkrefter i en nyliberalistisk tidsalder. Markedsføring av høyrekreftenes ideologi presser på for å omdanne våre tanker og praksis bort fra vårt verdigrunnlag frihet, likhet og solidaritet til å se på oss selv som individuelle konsumenter. I et nyliberalt samfunn blir service ansett som en vare, forbrukervalg hylles som sivil frihet, og hvert sosialt forhold er forstått som en transaksjon mellom leverandør og kunde. I slike samfunn kan «ukjente kunder» bli utplassert som spioner i utgangspunktet overalt i arbeidslivet. Forskeren Hanne O. Finnestrand ved SINTEF har i bladet «Bygningsarbeideren» i 2011 uttalt at hun mener det ligger et enormt uutnyttet potensial i partssamarbeidet, og at en større bevissthet om dette vil kunne motvirke en del av de negative trendene vi er vitne til i norsk arbeidsliv, som innleie, oppsmuldring av fagkompetanse, og dårlig samarbeid mellom ulike nivå og funksjoner i bedriftene. Å samarbeide i det daglige. Samspill mellom arbeidere, funksjonærer og ledelse på den

enkelte bedrift hvor vi i Norge har kompetanse i komplette verdikjeder har gitt bedre resultater enn i andre land. En arbeidskultur med erfaringsbasert kompetanse har gitt norsk næringsliv bedre utviklingsevne enn midlene som årlig brukes på forskning og utvikling skulle tilsi. Norske fagarbeidere har tradisjon for å kunne arbeide selvstendig, og sier fra når noe kan gjøres annerledes og bedre. I andre arbeidslivskulturer er det ofte vanntett skott mellom ulike ledd og nivåer i produksjonsprosessen. Arbeidsmiljøloven § 4-2. Krav til tilrettelegging, medvirkning og utvikling. (2) I utformingen av den enkeltes arbeidssituasjon skal: a) det legges til rette for at arbeidstaker gis mulighet for faglig og personlig utvikling gjennom sitt arbeid, b) arbeidet organiseres og tilrettelegges under hensyn til den enkelte arbeidstakers arbeidsevne, kyndighet, alder og øvrige forutsetninger, c) det legges vekt på å gi arbeidstaker mulighet til selvbestemmelse, innflytelse og faglig ansvar, d) arbeidstaker så langt som mulig gis mulighet til variasjon og for å se sammenheng mellom enkeltoppgaver, e) det gis tilstrekkelig informasjon og opplæring slik at arbeidstaker er i stand til å utføre arbeidet når det skjer endringer som berører vedkommendes arbeidssituasjon. Bedriftene i samarbeid med de tillitsvalgte og hovedverneombud / verneombud bør sammen utvikle en felles forståelse av hvordan overnevnte lovparagraf skal gjennomføres i bedriften på alle nivåer. Vi kan ikke akseptere et arbeidsliv som utvikles i en retning der det pøses på med kontrollrutiner, prosedyrer og uproduktive kontrollører. Det kan hende det er eierens bedrift – men det er vår arbeidsplass! Arbeidslivet handler mye om hva slags menneske- og samfunnssyn som skal dominere norsk arbeids- og samfunnsliv. Ønsker vi et samfunn der det er sterke status- og lønnsforskjeller mellom ledere og planleggere på den ene siden og arbeiderne på den andre, hvor noen skal ha som jobb å kommandere, mens andre bare skal utføre? I Arbeiderbevegelsens historie i Norge kan vi lese: «Fagforeningenes interesse gikk ut på å insistere på at kjøp og salg av «arbeidskraft» alltid handlet om hele mennesker, om en hel arbeider med en familie. ... Med andre ord: Fagforeningene aksepterte ikke at eieren av produksjonsmidlene kunne gjøre med «sitt» hva han ville.» I Arbeidsmiljøloven fra 1977 er et av de viktigste formålene å sikre «en meningsfylt arbeidssituasjon», og at «arbeidsgiver og arbeidstakerne i virksomhetene selv kan ivareta og utvikle sitt arbeidsmiljø.» Som mennesker har vi behov for å lære og utvikle oss i jobben, vi har behov for anseelse og det å ta egne beslutninger. Arbeidsplassen er det stedet vi oppholder oss mest i våken tilstand – da bør vi ha forventninger til innholdet også! Den danske økonomen Gert Tingaard Svendsen har uttalt: «Kontroll er bra, men tillit er billigere. Vi snakker om en avgjørende konkurransefordel i det 21. århundre. Hvis du kan gjøre ting basert på tillit, sparer du en masse papir- og kontrollarbeid. Det smører samfunnets tannhjul, og det gir innovasjon. Når det er tillit flyter informasjonen bedre. Du kan si ting til dine overordnede uten at de gir deg sparken. Det betyr at mange gode ideer i Danmark kommer nedenfra og opp.» Selvstendige, faglig dyktige og engasjerte arbeidere skaper i et arbeidsliv basert på tillit i stedet for kontroll gode resultater innen produktivitet, kvalitet og utvikling, nyvinninger og forbedringer av tjenester og produksjon. Valg av lederstil. Alle bedrifter har et valg om hvordan de ønsker å lede arbeidet. To ytterpunkter kan oppsummeres slik: 1) Gammel og dominerende lederstil, basert på autoritær ledelse, individuelle rangeringer internt i bedriften, et klart skille mellom de som utvikler, planlegger og utfører arbeidet, dårlig informasjonsflyt og usikkerhet, uproduktive kontrollsystemer, mistenkeliggjøring og motarbeiding av partssamarbeid. 2) Nyskapende og tillitsbasert ledelse, med tett kontakt mellom de som utvikler, planlegger og utfører arbeidet, små lønnsforskjeller, god informasjonsflyt på alle nivåer, god forutsigbarhet, opplæring og tilrettelegging, bedriftskultur gjennomstyrt av tillit, sterke fagforeninger, likeverdige og godt partssamarbeid og faste ansettelser med et sterkt individuelt oppsigelsesvern.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9004 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 740

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for å forby såkalte «ukjente kunder» som metode for å spionere på hvordan bedriftens ansatte utfører sine arbeidsoppgaver.

Begrunnelse:

En metode basert på kontroll og mistenkeliggjøring bryter med prinsipper om anerkjennelse og tillit, og undergraver etablerte samarbeidsformer mellom tillitsvalgte, verneombud og bedriftsledelse. Fagforeninger må aktivt støtte hverandre i enhver kamp for å slå tilbake mot bedriftsledere som vil innføre slike kontrollsystemer. Vy Buss Trondheim vil innføre kontrolltiltak med «ukjent kunde» til tross for at tillitsvalgte ikke er enig i dette. Bedriftens mål er å unngå at avvik oppstår, i stedet for å måtte iverksette tiltak begrunnet i avvik. Et eksternt firma skal spionere på sjåførenes kjørestil, sjåførens væremåte/passasjerservice, passasjerens følelse av trygghet og sikkerhet, renhold utvendig/innvendig, tilgang på linje-informasjon, sjåførens bruk av privat elektronikk under kjøring, uniformsplikt, forbud mot tomgangskjøring og skader. Tiltaket fører til uakseptabel, omfattende og utvidet overvåking av sjåførere. Fra før omfattes sjåførene av innloggingsrutiner på bussdepotet ved uthenting av vogn, overvåkningskameraer i bussene, vognløp-innlogging på nettbrett i vogn, innlogging ved Dallasnøkkel til flåtestyringssystem, AtB sin overvåking hvor bussene befinner seg, overvåkning fra passasjerer med tilgang til AtB for klager via mobil og epost, overvåkning fra politi ved fartskontroller og trafikkontroller, overvåking/ oppfølging fra bedriften via teamleder og vognskadeinspektør og utfylling av daglig kontroll vognskader. Mystery shopping oppsto på 1940-tallet i USA for å måle ansattes integritet. En mystery shopper eller «ukjent kunde» ansettes av bedriftsledere for å spionere på ansatte i enhver bransje, men de vanligste er butikker, restauranter, kinoer, banker, sykehus, barer, hurtigmatkjeder, supermarkeder, kirker, legekontorer, offentlige transittsystemer, bilforhandlere, bensinstasjoner, treningssentre, begravelsesbyråer og universiteter. Dette gjelder hvor som helst hvor mennesker er behandlet som en «kunde». Den mystiske forbrukerens spesifikke identitet er ukjent for de ansatte som overvåkes. Den «ukjente kunden» utfører bestemte oppgaver på oppdrag av en bedriftsledelse, som å kjøpe et produkt, stille spørsmål, registrere klager, observere eller måle kvaliteten på bedriftens tjenester eller for å samle spesifikk informasjon om produkter. For eks. kan en «ukjent kunde» besøke en restaurant for å spise et måltid, eller bli sendt på oppdrag for å observere servicen på en kino eller til en bank. Vedkommende skal merke seg spesifikke forhold ved produkter eller tjenester. Etter at oppdraget er utført, fylles et spørreskjema ut og gir svar på forholdene som undersøkelsen skal avdekke. Eksempler kan være om servitøren ga god service? Informerte butikkassistenten om spesialtilbudet? osv. «Den ukjente kunden» gir deretter detaljerte rapporter til bedriftsledelsen om sine erfaringer. Arbeiderklassen og fagbevegelsen har en utfordring i å slå hardt tilbake mot sterke kapitalkrefter i en nyliberalistisk tidsalder. Markedsføring av høyrekreftenes ideologi presser på for å omdanne våre tanker og praksis bort fra vårt verdigrunnlag frihet, likhet og solidaritet til å se på oss selv som individuelle konsumenter. I et nyliberalt samfunn blir service ansett som en vare, forbrukervalg hylles som sivil frihet, og hvert sosialt forhold er forstått som en transaksjon mellom leverandør og kunde. I slike samfunn kan «ukjente kunder» bli utplassert som spioner i utgangspunktet overalt i arbeidslivet. Forskeren Hanne O. Finnestrand ved SINTEF har i bladet «Bygningsarbeideren» i 2011 uttalt at hun mener det ligger et enormt uutnyttet potensial i partssamarbeidet, og at en større bevissthet om dette vil kunne motvirke en del av de negative trendene vi er vitne til i norsk arbeidsliv, som innleie, oppsmuldring av fagkompetanse, og dårlig samarbeid mellom ulike nivå og funksjoner i bedriftene. Å

samarbeide i det daglige. Samspill mellom arbeidere, funksjonærer og ledelse på den enkelte bedrift hvor vi i Norge har kompetanse i komplette verdikjeder har gitt bedre resultater enn i andre land. En arbeidskultur med erfaringsbasert kompetanse har gitt norsk næringsliv bedre utviklingsevne enn midlene som årlig brukes på forskning og utvikling skulle tilsi. Norske fagarbeidere har tradisjon for å kunne arbeide selvstendig, og sier fra når noe kan gjøres annerledes og bedre. I andre arbeidslivskulturer er det ofte vanntett skott mellom ulike ledd og nivåer i produksjons-prosessen. Arbeidsmiljøloven § 4-2. Krav til tilrettelegging, medvirkning og utvikling. (2) I utformingen av den enkeltes arbeidssituasjon skal: a) det legges til rette for at arbeidstaker gis mulighet for faglig og personlig utvikling gjennom sitt arbeid, b) arbeidet organiseres og tilrettelegges under hensyn til den enkelte arbeidstakers arbeidsevne, kyndighet, alder og øvrige forutsetninger, c) det legges vekt på å gi arbeidstaker mulighet til selvbestemmelse, innflytelse og faglig ansvar, d) arbeidstaker så langt som mulig gis mulighet til variasjon og for å se sammenheng mellom enkeltoppgaver, e) det gis tilstrekkelig informasjon og opplæring slik at arbeidstaker er i stand til å utføre arbeidet når det skjer endringer som berører vedkommendes arbeidssituasjon. Bedriftene i samarbeid med de tillitsvalgte og hovedverneombud / verneombud bør sammen utvikle en felles forståelse av hvordan overnevnte lovparagraf skal gjennomsyre bedriften på alle nivåer. Vi kan ikke akseptere et arbeidsliv som utvikles i en retning der det pøses på med kontrollrutiner, prosedyrer og uproduktive kontrollører. Det kan hende det er eierens bedrift – men det er vår arbeidsplass! Arbeidslivet handler mye om hva slags menneske- og samfunnssyn som skal dominere norsk arbeids- og samfunnsliv. Ønsker vi et samfunn der det er sterke status- og lønnskiller mellom ledere og planleggere på den ene siden og arbeiderne på den andre, hvor noen skal ha som jobb å kommandere, mens andre bare skal ut-føre? I Arbeiderbevegelsens historie i Norge kan vi lese: «Fagforeningenes interesse gikk ut på å insistere på at kjøp og salg av «arbeidskraft» alltid handlet om hele mennesker, om en hel arbeider med en familie. ... Med andre ord: Fagforeningene aksepterte ikke at eieren av produksjonsmidlene kunne gjøre med «sitt» hva han ville.» I Arbeidsmiljøloven fra 1977 er et av de viktigste formålene å sikre «en meningsfylt arbeidssituasjon», og at «arbeidsgiver og arbeidstakerne i virksomhetene selv kan ivareta og utvikle sitt arbeids-miljø.» Som mennesker har vi behov for å lære og utvikle oss i jobben, vi har behov for anseelse og det å ta egne beslutninger. Arbeidsplassen er det stedet vi oppholder oss mest i våken tilstand – da bør vi ha forventninger til innholdet også! Den danske økonomen Gert Tingaard Svendsen har uttalt: «Kontroll er bra, men tillit er billigere. Vi snakker om en avgjørende konkurransefordel i det 21. århundre. Hvis du kan gjøre ting basert på tillit, sparer du en masse papir- og kontrollarbeid. Det smører samfunnets tannhjul, og det gir innovasjon. Når det er tillit flyter informasjonen bedre. Du kan si ting til dine overordnede uten at de gir deg sparken. Det betyr at mange gode ideer i Danmark kommer nedenfra og opp.» Selvstendige, faglig dyktige og engasjerte arbeidere skaper i et arbeidsliv basert på tillit i stedet for kontroll gode resultater innen produktivitet, kvalitet og utvikling, nyvinninger og forbedringer av tjenester og produksjon. Valg av lederstil. Alle bedrifter har et valg om hvordan de ønsker å lede arbeidet. To ytterpunkter kan oppsummeres slik: 1) Gammel og dominerende lederstil, basert på autoritær ledelse, individuelle rangeringer internt i bedriften, et klart skille mellom de som utvikler, planlegger og utfører arbeidet, dårlig informasjonsflyt og usikkerhet, uproduktive kontrollsystemer, mistenkeliggjøring og motarbeiding av partssamarbeid. 2) Nyskapende og tillitsbasert ledelse, med tett kontakt mellom de som utvikler, planlegger og utfører arbeidet, små lønnsforskjeller, god informasjonsflyt på alle nivåer, god forutsigbarhet, opplæring og tilrettelegging, bedriftskultur gjennomsyret av tillit, sterke fagforeninger, likeverdig og godt partssamarbeid og faste ansettelser med et sterkt individuelt oppsigelsesvern.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9005 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 740**

Endringsforslag: "Videreutvikle IA-avtalen i samarbeid med myndighetene og arbeidslivets øvrige parter"

Endres til: "Videreutvikle IA-avtalen i tett samarbeid med myndighetene og arbeidslivets øvrige parter, med en forventning om et økt inkluderende arbeidsliv"

Begrunnelse:

Vi ser ofte at IA avtalen er kun ord på papir. Her ønsker vi et mer forpliktende arbeid.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9006 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 741**

Linje 741 strykes: sanksjonsmuligheter. Ny tekst: Antall kontroller og sanksjonsmuligheter må økes kraftig.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9007 LO Nordland**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 741**

Linje 741 Strykes: sanksjonsmuligheter. Ny tekst: Antall kontroller og sanksjonsmuligheter må økes kraftig.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9008 Fellesforbundet (FF)**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 741**

Nytt kulepunkt etter linje 741: Enten alene eller sammen med andre bidra til en gjennomgang av dagens arbeidsmiljø, og se på muligheter for forbedringer slik at arbeidstakere i tunge manuelle yrker kan stå lengre i arbeid.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9009 EL og IT Forbundet**4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 741**

Linje 741. Nytt kulepunkt: Innføre avtalerett ved innføring av systemer som samler og lagrer data om den enkelte arbeidstaker eller dennes bevegelser, og arbeide for forsterkninger i lovverket på dette punkt, og sikre tillitsvalgte full innsynsrett i denne

loggen. Hvem som skal ha innsynsmulighet/rett, og hvor lenge dataene skal lagres, er viktige elementer i en slik avtale.

Begrunnelse:

Avtaleverket må styrkes på dette området.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9010 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, 4.4 Arbeidsmiljø, Linje 741

Sett inn etter linje 741 nytt kulepunkt: Arbeide for at bedriftene plikter å stille til rådighet ordentlige garderobe-, spise- og sanitærforhold for de ansatte. Dette skal til enhver tid holdes i ordentlig stand med hensyn til rengjøring og vedlikehold. Toalett og skifteforhold for kvinner og menn skal etableres slik at man har egen adkomst utenfra og at man ikke trenger å gå igjennom andres garderobe for å komme til spiserommet.

Begrunnelse:

Det er dessverre mange arbeidsplasser der dette ikke er tilfelle i dag, derfor må LO sette dette høyt på dagsorden i kommende periode slik at ordentlige garderobe-, spise- og sanitærforhold blir etablert på alle arbeidsplasser både midlertidige og permanente.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9011 LO Rogaland

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid

Tilleggsforslag linje 633: Arbeide for at der blir opprettet offentlig vikartjeneste i alle kommuner som et verktøy mot ufrivillig deltid.

Begrunnelse:

Mange kommunen har mange ansatte i deltid, spesielt innenfor helse og renhold. Offentlig vikartjeneste med fast ansatte vikarer, kan være et godt verktøy for å få redusert deltidsproblematikken.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9012 LO Vestfold og Telemark

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid

Gjennomsnittsberegning av arbeidstiden skal kun kunne gjennomføres på bedriftene gjennom avtale med tillitsvalgte fra landsomfattende forening.

Begrunnelse:

Presset på tillitsvalgte i forhold til gjennomsnittsberegning av arbeidstiden er i dag et problem. Årsaken til dette er at bedrifter uten tariffavtaler innfører dette raskt noe som medfører en konkurranse vridning med høyere kostnader for tariff bedriftene. I tillegg er arbeidsdager ut over 8 timer eller 5 dagers uke en belastning i forhold til helse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9013 Forbundet for Ledelse og Teknikk (FLT)

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid

Ny setning: "LO vil arbeide for at det skal bli vanskeligere for arbeidsgivere å unnta ansatte for arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven."

Begrunnelse:

Mange arbeidsgivere utnytter muligheten i Arbeidsmiljøloven til å unnta ansatte fra arbeidstidsbestemmelsene ved å definere stillingene som «særs fri og uavhengig». Dette er stillinger der de ansatte er nødt til å være på jobb til faste tider og de er også avhengige av å stemple seg inn når de kommer og går. Noen ansatte opplever det som at det gir status å være unntatt fra arbeidstidsbestemmelsene mens flertallet ser på dette som en hemsko. Ansatte som er unntatt arbeidstidsbestemmelsene mister også retten til overtidsbetaling dersom de må arbeide ut over ordinær arbeidstid. Tilsynsmyndighetene har verken ressurser eller kapasitet til å følge opp og kontrollere om kravene i Arbeidsmiljøloven blir fulgt opp

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9014 LO Vestfold og Telemark

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid

LO må jobbe for at deltidsproblematikken i helsesektoren kan endres ved å ta i bruk forskjellige skiftordninger.

Begrunnelse:

Erfaringene fra industrien med skiftarbeid og heltidsstillinger må kunne overføres til helsesektoren.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9015 LO Vestfold og Telemark

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid

Tillitsvalgte og verneombud må gis en sterkere rett til å nekte arbeidstakere og arbeidsledere og andre i ledende stillinger og arbeide overtid hvis de har oppnådd lovens rammer for lovlig overtid.

Begrunnelse:

Det er for lett for arbeidsgiverne å omgå reglene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9016 LO Vestfold og Telemark

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid

Lovbestemt rett til 100% stilling med pensjon fra første krone.

Begrunnelse:

Begrunnelse: Hvis vi skal oppnå hele stillinger og pensjon fra første krone til alle, må dette være et tydelig mål vedtatt av Kongressen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9017 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 743**

Linje 744 endre slutten av setningen til egen arbeidstid og fritid

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9018 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 751**

Avtaler om gjennomsnittsberegning av arbeidstid skal kun kunne inngå i virksomheter som har tariffavtaler med landsomfattende fagforeninger.

Begrunnelse:

Lange arbeidsdager er en trussel mot arbeidstakernes helse og øker risikoen for ulykker. Arbeidstidsordninger som avviker fra normal arbeidsdagen bør ikke kunne igangsettes uten at dette er avtalt med tillitsvalgte fra landsomfattende foreninger. Arbeidsgiverne bør ikke ha mulighet til å danne «hus foreninger» for å omgå regelverket.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9019 Fellesorganisasjonen (FO)**4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 751**

Ny setning: All arbeidstid der arbeidstakerne står til disposisjon skal telle som arbeidstid fullt ut og lønnes deretter.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9020 LO i Oslo**4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 755**

Tilleggsforslag, ny setning i fet skrift: «... strengt. **Varehandelen må omfattes av lovens vern mot natt- og søndagsarbeid.** Felles fridager ...»

Begrunnelse:

Det er viktig å ivareta normalarbeidsdager så langt som mulig for arbeidstakeres helse og velferd, og det er få utsalgssteder som må ha åpent døgnet rundt, hele uka.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9021 Industri Energi (IE)
4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 757

Færre vil kunne ha overskudd og tid til å engasjere seg i familieliv og frivillighet

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9022 Fagforbundet
4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 763

etter ... av komprimerte arbeidstidsordninger. LO vil derfor arbeide for en økt forskning på arbeidstid. Spesielt belastninger ved komprimert arbeidstidsordninger, døgntkontinuerlig arbeid og deltidspromblematikk.

Begrunnelse:

Vi ser at arbeidslivet spesielt i kvinnedominerte yrker presses stadig mer på kortere tid og komprimert arbeid. Vi ønsker at LO skal jobbe hardere for å avdekke konsekvensene av dette

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9023 Fagforbundet
4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 767

Tillegg til linje 767, etter kompetansen, : det gjelder å dele på arbeidet mellom flere,

Begrunnelse:

presisering

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9024 LO i Oslo
4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 770

Endringsforslag, endring i fet skrift: «... velferdsgoder. LO **skal i kongressperioden arbeide for** arbeidstidsreduksjoner, herunder 6-timers arbeidsdag / 30 timers arbeidsuke **med full lønnskompensasjon.**»

Begrunnelse:

Det er viktig å gjøre det tydelig at tiden for arbeidstidsreduksjoner er overmoden og at full lønnskompensasjon betyr at flere vil få heltidsstillinger.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9025 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 770**

Endring. Linjene 770-771 erstattes med: «LO vil jobbe for en tariffestet og gradvis reduksjon i arbeidstiden med mål om 6 timers arbeidsdag/30 timers arbeidsuke med full lønnskompensasjon.»

Begrunnelse:

Kravet om redusert arbeidstid må konkretiseres utover det å opprettholde og videreføre "planer for hvordan" - gjennom tariffoppgjør er en slik konkretisering.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9026 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 771**

LO vil følge opp planen for hvordan man kan gå videre med arbeidstidsreduksjoner, herunder 6-timers arbeidsdag/30 timers arbeidsuke *med full lønnskompensasjon*.

Begrunnelse:

Det er lite realistisk med en arbeidstidsforkortelse uten lønnskompensasjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9027 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 776**

Tilleggsforslag: LO vil at fast ansettelse i full stilling må være en rettighet ved at retten til utvidet arbeidstid for deltidsansatte må være reell og retten til fast heltidsansettelse må lovfestes. Vi vil at minst 70 % av alt normalt fravær, sykefravær, permisjoner og ferie, skal dekkes av egne fast ansatte.

Begrunnelse:

Hvert enkelt individ har behov for å kunne føle seg selvstendig, og da er heltidsarbeid det som gir trygg forutsigbar lønn og avsetninger for framtidig pensjon. Det igjen gir en arbeidstaker mulighet til å føle/greie seg selvstendig og uavhengig til å stå på egne ben. Loven må si at arbeidskraftkjøperen skal tilby heltidsstilling istedenfor deltid der det åpenbart er mulighet for det. Loven må si at bedriften om nødvendig må dokumentere hvorfor det er behov for deltid / midlertidighet på en arbeidsplass. I dag er det slik at det er den tillitsvalgte / ansatte som må skaffe dokumentasjon for å få en bedrift til å erkjenne, kartlegge og analysere om det er riktig forhold mellom heltidsstillinger på bedriften kontra bruk av deltid og midlertidige ansettelser. Vi påstår at det ofte er mer lønnsomt med en heltidsansatt, som naturligvis har større oversikt og innsikt i sitt daglige arbeid på sin arbeidsplass enn en som er der bare av og til eller på midlertidig basis. Heltid gir mer eierskap og skaper mer lojalitet, heltid fører til mindre fravær og høyere produktivitet.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9028 EL og IT Forbundet
4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 776

Linje 776. Nytt avsnitt: Innen flere bransjer er det omfattende forsøk på å omgå regelverk om arbeidstid. Dette gjøres blant annet gjennom urettmessig bruk regelverket for fri og uavhengig stilling, eller ved inkludering av overtid i ordinær lønn i arbeidskontrakter. Slike omgåelser av regelverket setter normalarbeidsdagen under press og motvirker målsettingene om et arbeidsliv som gir like mye rom for hvile og fritid som for arbeidstid.

Begrunnelse:

Utfordringene som er beskrevet i forslaget har bredt om seg i flere bransjer. Regjeringen hadde også ambisjoner om å endre lovverket for å gjøre det lovlig. LO sitt handlingsprogram bør derfor gi uttrykk for LO sitt syn på denne utviklingen i arbeidslivet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9029 LO Viken
4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 777

Forslag: Alle ansatte skal ha betalt for faktisk arbeidstid, gjelder uavhengig av aktivitet eller passivitet, så lenge ansatt er tilgjengelig for arbeidsgiver.

Begrunnelse:

Nytt kulepunkt vakt på vaktrom må avskaffes.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9030 Norsk Lokomotivmandsforbund (NLF)
4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 777

Arbeide for 6 timers normalarbeidsdag eller 30 timers uke med full lønnskompensasjon

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9031 LO Trøndelag
4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 779

Linje 779: stryk «som hovedregel»

Begrunnelse:

Klar tekst.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9032 Fagforbundet
4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 779

stryke ordet ... som hovedregel

Begrunnelse:

Vi mener at unntak fra hovedregel skal avtales mellom partene i arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9033 Fellesforbundet (FF)**4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 780**

Tillegg linje 780: Adgangen til gjennomsnittsberegning av arbeidstid skal forbeholdes bedrifter med tariffavtale med fagforeninger med innstillingsrett.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9034 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 781**

Endringsforslag: LO vil sikre retten til hele, faste stillinger for alle arbeidstakere.

Endres til: LO vil sikre rettigheter om fast ansettelse og hele stillinger i tariffavtalene, og styrke arbeidsmiljølovens bestemmelser ved å lovfeste retten til heltid.

Begrunnelse:

Dette må bli normen i alle bransjer. Hvert enkelt individ har behov for å kunne føle seg selvstendig, og da er heltidsarbeid det som gir trygg forutsigbar lønn og avsetninger for framtidig pensjon. Det igjen gir en arbeidstaker mulighet til å føle/greie seg selvstendig og uavhengig til å stå på egne ben. Loven må si at arbeidskraftkjøperen skal tilby heltidsstilling istedenfor deltid der det åpenbart er mulighet for det. Loven må si at bedriften om nødvendig må dokumentere hvorfor det er behov for deltid / midlertidighet på en arbeidsplass. I dag er det slik at det er den tillitsvalgte / ansatte som må skaffe dokumentasjon for å få en bedrift til å erkjenne, kartlegge og analysere om det er riktig forhold mellom heltidsstillinger på bedriften kontra bruk av deltid og midlertidige ansettelser. Vi påstår at det ofte er mer lønnsomt med en heltidsansatt, som naturligvis har større oversikt og innsikt i sitt daglige arbeid på sin arbeidsplass enn en som er der bare av og til eller på midlertidig basis. Heltid gir mer eierskap og skaper mer lojalitet, heltid fører til mindre fravær og høyere produktivitet.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9035 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 781**

Linje 781. Nytt tillegg etter punktum: Punktum gjøres om til komma, så kommer følgende tillegg: gjennom å lovfeste rett til heltid i Arbeidsmiljøloven.

Begrunnelse:

Det finnes kunnskap om at heltidskultur er positivt for partene i arbeidslivet. Forslaget til endring vil ha positiv effekt både for arbeidsgiver og arbeidstaker.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9036 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 782

Tilleggsforslag: LO vil at dagens unntak for søndagsstenging for utsalg av levende planter må begrenses til bare å gjelde utsalg der minst 90 % av omsetningen er levende planter.

Begrunnelse:

Et samfunn har behov for en «annerledes» ukedag med fokus på andre ting enn forbruk. Til tross for dette har det i lengre tid også vært et trykk på utvidelsen av åpningstidene i butikk på hverdager. Tidene utvides både morgen og kveld, men det skal ikke brukes mer timer per butikk. Dette vil føre til at arbeidstiden blir utstrukt, færre ansatte på jobb til enhver tid, og alle må springe fortere. Dette vil igjen føre til dårligere service, at det blir vanskelig å rekruttere fagarbeidere og til at færre ønsker dette som yrke. Butikkdriverne er enig med fagbevegelsen i at dette ikke er lønnsomt, men ingen av kjedene tør å være først ute med innskjerping av åpningstidene på grunn av konkurransesituasjonen. Denne utviklingen kan ikke overlates til markedet slik som departementet legger opp til. Situasjonen for ansatte i tjenesteytende næring blir uforutsigbar og uholdbar. OECD sier at den kollektive fritiden er en av grunnene til at Norge er et av verdens beste land å leve i. • Liv og helse blir ikke rammet om butikkene må holde stengt på søndager og sene kvelder • Vil vi ha et samfunn som verdsetter andre ting enn økt forbruk • Økt åpningstid vil gi ringvirkninger til mange flere yrkesgrupper som f. eks transport, ferskvareproduksjon, vektere, renholdere, håndverkere samt offentlige tilbud - for eksempel barnehager. • Utvidede åpningstider vil gjøre det stadig verre å overleve for de som ikke er en del av større kjeder. • Varehandel og servicenæring vil kunne få problemer med å få tak i fagarbeidere og ansatte som ønsker å ha det som yrke. • Økt press på veinett og mer forurensning er en konsekvens av utvidede åpningstider. • Vi har alle behov for et pusterom, en "annerledes" dag, både som arbeidstakere og kunder. Det hører så avgjort ikke med til fortidens betraktninger å forsvare og hevde retten til en felles sfære, hvor vi kan utvikle bånd til andre, og utveksle ideer og oppfatninger. Vi trenger en arena hvor vi kan definere kollektive ideer og konkrete mål for hva vi vil oppnå, og hvor det kan bygges organisasjonsmessig styrke til å endre og å forbedre samfunnet. Denne innsatsen kan ikke omregnes til verdiskaping i kroner og øre, og kan heller ikke veksles inn i materiell gevinst for hver enkelt av oss. Det er ikke bare handelsnæringens ansatte som merker et voldsomt påtrykk for utvidede åpningstider og større fleksibilitet. Dette skjer i praktisk talt alle næringer, og de grunnleggende problemstillingene er de samme. Et gjennomslag for denne utviklingen i handelsnæringen vil, på grunn av næringens størrelse i sysselsetting og økonomi, være avgjørende for de krefter som ønsker en oppløsning av de normer som fagbevegelsen sloss for å nå gjennom åttetimersdagen. Fafo-rapporten «Arbeidskraftbehov ved søndagsåpent» viser at økningen av antall ansatte som vil måtte påregne og jobbe søndager, vil være dramatisk. Utover de 245 000 ansatte i varehandelen som nå vil måtte forholde seg til søndag som arbeidsdag, kommer 47 000 arbeidere i tilstøtende bransjer. Dette dreier seg om frisører, kafémedarbeidere, ansatte i næringsmiddelindustri, renholdere, vektere og varetransportører. Samlet sett vil søndagsåpne butikker ramme om lag 290 000 sysselsatte. Dette tallet innbefatter også de 46 000 innen handelen som jobber søndager i dag. Sammenlignet med dagens situasjon betyr dette en dobling av antall ansatte som må forholde seg til søndag som en arbeidsdag. Det er bekymringsfullt at det i stor grad er lavlønns- og kvinneyrker som skal rammes. Flere må jobbe på mer ukurante tider med større kvelds- og helgebelastning. Vi trenger annerledesdagen, og den må være felles. En felles fridag er noe av det som gjør oss til et samfunn. Annerledesdagen gir rom for rekreasjon og hvile, fellesskap og samvær med venner og familie. Vi trenger annerledesdagen i frivillig arbeid, idretten og kulturlivet. Den enes frihet til å handle kan

ikke ses isolert fra den andres frihet til å ha fri. Det er ikke noe folkekrav å viske ut forskjellen mellom hverdag og helg, og det er ikke bare fagbevegelsen som er imot. Handelsstanden, miljøbevegelsen og kirken er blant meningsfellene mot regjeringens forslag. LO støtter Handel og Kontors kamp i spørsmålet om åpningstider i varehandelen. Ansatte i varehandelen har i de siste 25 årene stadig måttet tåle press på sine arbeidstider. I dag er det ikke noe lovverk som gir disse arbeidstagerne beskyttelse mot arbeidstid til alle døgnets tider. Lov om helligdager og helligdagsfreden, som er den lov som beskytter mot arbeid på søndager, er blitt en sovende lov som ikke følges opp av verken politi eller andre myndigheter. Bystyret i Trondheim vedtok følgende uttalelse 18.06.09 med 53 (37AP, 7SV, 3Rødt, 2MDG, 3KrF, 1PP) mot 32 stemmer (13H, 13FrP, 3V, 2Sp, 1DEM). Åpningstider. En hel bransje, både bedrifter og arbeidstakere, er enige om at det er nødvendig med en klargjøring av unntak i helligdagsloven for bedrifter som vesentlig selger levende planter. Arbeidstakere fordi de mener bare nødvendig arbeid skal foregå på søndag og bedrifter for å sikre like konkurransevilkår. Uten en slik klargjøring vil vi få en utvikling der flere utnytter dette som et smutthull for å kunne holde åpent. I strid med lovens intensjon. Bystyret i Trondheim vil derfor avgi følgende uttalelse til Storting og regjering: Forslag til uttalelse: «MER FELLE FRITID. I dag er det slik at de som jobber i bedrifter» som i det vesentlige selger levende planter og hageartikler» (jf. helligdagsloven) er unntatt fra kravet OM å holde stengt søndager. En del av disse aktørene selger mye mer enn «levende planter og hageartikler», noe som fører til at flere aktører i bransjen opplever det slik at enkelte aktører får et uforholdsmessig stort konkurransefortrinn når noen få får lov til å holde åpent én dag mer enn de andre. Helligdagsloven er det eneste i lovverket som nå beskytter folks mulighet til en felles fridag i uka. I et stadig mer hektisk samfunn er det viktig å bevare en slik dag. For å unngå en uthuling av lovverket oppfordrer Trondheim bystyre Stortinget til å vedta en forskrift til lov om helligdags- og helgefred som lyder som følger: «Med utsalgssteder i lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred § 5 andre ledd nr. 9 menes virksomheter hvor blomster, planter og andre levende hageartikler utgjør mer enn 90 prosent av omsetningen.» LO kongressen i 2009 vedtok følgende i LOs handlingsprogram for 2009 – 2013: «LO ønsker at den enkelte arbeidstaker skal ha mulighet for å kombinere arbeid og familieliv. Søndagen som kollektiv fridag har en selvstendig verdi for vårt samfunn. LO vil arbeide for at myndighetene bruker den mulighet de har til å regulere søndagshandelen for å hindre utglidninger.» LO kongressen i 2013 vedtok følgende i LOs handlingsprogram for 2013 – 2017: «Søndagen som kollektiv fridag har en selvstendig verdi for vårt samfunn. LO vil arbeide for at ansatte innen varehandelen også blir omfattet av Arbeidsmiljølovens forbud mot arbeid på natt, søndag og helligdager. Gjeldende lovverk må effektivt følges opp og tilsynsansvaret må påhvile Arbeidstilsynet.»

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9037 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 782

Tilleggsforslag: LO vil kreve at 37,5 timers arbeidsuke må lovfestes for å harmoniseres dagens lovbestemmelser med nåværende tarifferte arbeidstid.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9038 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 782

Tilleggsforslag: LO vil stille krav ved framtidige tariffoppgjør om gradvis å innføre 6-timersdag / 30-timers uke med full lønnskompensasjon.

Begrunnelse:

Den internasjonale arbeiderkongressen vedtok at 1. mai 1890 skulle 8-timers normalarbeidsdag kreves i alle land. Den russiske revolusjonen i 1917 inspirerte til aksjon for kravet. Arbeiderne skulle ta 8-timersdagen ved å gå fra arbeidsplassene. 2. mai 1918 er en merkedag i kampen for 8-timersdagen. På mange industriarbeidsplasser oppfordret Arbeiderrådene: «Dersom 8-timersdagen ikke er på plass innen 1. mai, tar vi den fra og med 2. mai.» Mange fulgte oppfordringen. En sterk organisert arbeiderbevegelse presset Venstre-regjeringa og den fagforeningsfiendtlige statsministeren Gunnar Knudsen. Normalarbeidsdagen ble avgrensa til 8 timer i en permanent lov om 48 timers arbeidsuke basert på 6 arbeidsdager, vedtatt på nyåret i 1919. Historiker Edvard Bull skrev om dette: «Den sociale revolution kommer, naar arbeiderklassen er blitt den sterkeste i samfunnet. (..) Det er de faktiske magtforhold som bestemmer dens komme, ikke beslutninger.» Som følge av skjerpet internasjonal konkurranse, økt kapitalistisk rasjonalisering og krakket i 1929, vedtok LO-kongressen i 1931 å kreve 6-timers arbeidsdag med full lønnskompensasjon. Deling av arbeid for å unngå arbeidsløshet blant arbeidskamerater, var i fagbevegelsen ledsaget av konsekvent å bekjempe overtidsarbeidet i økonomiske krisetider. Siden er reformer gjennomført i 1959, 1968 og 1976 med henholdsvis 45, 42,5 og 40 timers uke. Kvinnebevegelsen gjenreiste 6-timers kravet i 1970-åra. LO-kongressen i 1985 vedtok dette. Bevegelsen spilte en viktig rolle for lik arbeidstid for arbeidere og funksjonærer. 37,5 timer arbeidsuke og 7,5 timer normalarbeidsdag for dagarbeidere ble gjennomført i tariffoppgjøret i 1986. Siden vedtok LO-kongressen i 2005 å kreve forsøk med 6-timersdagen. LO-kongressen 2017 vedtok: LO vil i perioden utarbeide en plan for hvordan man kan gå videre med arbeidstidsreduksjoner. Planen må ha et helhetlig perspektiv og bygge på erfaringer fra nasjonale og internasjonale forsøk i ulike bransjer og sektorer, herunder 6 timers dag/30 timers arbeidsuke. Samfunnet har råd til kortere daglig arbeidstid. Timeproduksjonen må være 28 % høyere i dag med 37,5 timers uke om lik produksjon skal oppnås som i 1919 med 48 timers uke. Men bruttonasjonalproduktet (BNP) var mer enn 15 ganger større i 2000 enn i 1920, jfr. tall fra nasjonalregnskapet og statistisk årbok. Til tross for arbeidstidsreduksjoner, ferieforlengelse og senket pensjonsalder. Korrigert for pris- og befolkningsutvikling, var BNP og konsum pr. person henholdsvis 8,9 og 4,9 ganger høyere i 2000 enn i 1920. En svært liten del av produktivitetsøkningen er derfor tatt ut i redusert arbeidstid. Fra 1970 til 2000 økte antall sysselsatte mer enn utførte timeverk, pga. mange nye deltidsarbeidende kvinner og to arbeidstidsforkortelser. For fastlands-Norge økte BNP, antall sysselsatte, utførte timeverk, BNP pr. sysselsatt og BNP pr. timeverk henholdsvis 2,15 / 1,41 / 1,10 / 1,52 og 1,95 ganger i denne perioden. Å gå fra 7,5 til 6 timer utgjør 20 %. Selv om BNP-nivået i 2000 hadde blitt 20 % redusert, var likevel fastlands-Norges økonomiske vekst så sterk i 30-årsperioden at det ville vært rom for å bytte mellom vekst og arbeidstidsreduksjon. Økonomers beregninger viser at ingen spår omfattende økonomiske virkninger med vesentlige problemer, jfr. Norman-utvalget NOU 1987:9A og svensk offentlig utvalg Ds 2000:22. På visse områder vil det nok være nødvendig med tilpasninger til 6-timerdagen. Med 30-timersuke fordelt på 4 dager vil 20% av arbeidsreisene falle bort for de som har lang arbeidsreise. Det oppleves som en stor gevinst tidsmessig og økonomisk. Mindre transport reduserer også klimagassutslippene. Og i hensiktsmessige bransjer vil 6-timers arbeidsdag enklere kunne innføre 2-skift ordninger med 12 timers driftstid og økt produktivitet. 6-timersdagen vil bety full jobb og full betaling for deltidsansatte kvinner. Deling av

hjemmearbeidet kan bli reelt ved at det blir slutt på kvinnes dobbeltarbeid. Kvinner vil kunne finne anledning til mer aktiv deltakelse i sosialt, kulturelt, politisk, og faglig-politisk liv ved at det blir mer tid til allsidig utfoldelse av evner og krefter. 6-timerdagen vil kunne ha dobbel effekt ved å redusere utstøting fra og senke terskelen inn i arbeidslivet. I 1998 hadde 36 % av uføre sykdomsdiagnose knyttet til muskel skjelettsystemet og bindevev. 23 % skyldtes 'psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser' (Sandman-utvalget 2000: tabell 4.18). Disse diagnosene er også hovedårsakene til langtids sykefravær. Ifølge prognoser fra Rikstrygdeverket og Holdenutvalget (NOU 2000:21), vil antall alders- og uførepensjonister øke fra henholdsvis 520000 og 160000 i 1980 til 975000 og 378000 i 2030. 6-timersdag med full lønnskompensasjon ble innført som to-skiftordning ved industribedriften Tine Heimdal. Det ble satset på tettere samarbeid mellom tillitsvalgte og bedriftsledelsen, på fagopplæring, og på å gi større innflytelse og ansvar til ansatte på arbeidsoppgaver. Arbeidsforskningsinstituttet har evaluert erfaringene og effektene på arbeidsmiljøet, trivsel, fysisk og psykisk helse, utnyttelse av lokaler og utstyr, arbeidseffektivitet og produktivitet. Sykefraværet var i 2006, før oppstart av 6-timersdag, på 11,5 %. I 2013 var det 5,9 %. Produktiviteten har økt med 30 %. Resultatene viser økt livskvalitet for de ansatte. Til tross for dette reverserte konsernledelsen i TINE i 2019 denne ordningen på grunn av generelle kostnadskutt, mot de tillitsvalgte og ansatte sine krav til justeringer av arbeidstidsordningen. I en undersøkelse i 2010 stilte Framtiden i våre hender spørsmålet: Foretrekker du økt kjøpekraft eller kortere arbeidstid 70,7 % av fagorganiserte svarte kortere arbeidstid. En kampanje bør derfor startes for at flest mulig krav reises før kommende hovedtariffoppgjør om gradvis å innføre 6-timersdag med full lønnskompensasjon. Det bør utvikles brede allianser for kravet, blant annet med miljøbevegelsen. Strategiske drøftelser må føres om gjennomføringen i praktisk handling.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9039 LO Nordland

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 782

Endre kulepunkt til: arbeide for at søndagsarbeid kun er tillatt der det er definert et behov

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9040 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, 4.5 Arbeidstid, Linje 782

Tilleggsforslag, Linje 782: LO vil kreve at 37,5 timers arbeidsuke må lovfestes for å harmoniseres dagens lovbestemmelser med nåværende tarifferte arbeidstid.

Begrunnelse:

I dag arbeider nesten alle 37,5 timers uke, men ikke alle arbeidsplasser/bransjer har tariffavtaler. Derfor bør 37,5 timers uken lovfestes slik at arbeidsgiver ikke kan benytte seg av arbeidsmiljølovens bestemmelser om 40 timers uke i forbindelse med overtid, arbeidstidsordninger o.l.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9041 LO Viken**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn**

Nytt kulepunkt: Arbeide for at kontantstøtteordningen opphører.

Begrunnelse:

Ordningen er et tilbakeskritt for likestilling i samfunnet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9042 LO Innlandet**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn**

Arbeidet med likestilling /integrering mellom ulike grupper i samfunnet generelt må forsterkes.

Begrunnelse:

Vi ser fortsatt stor forskjellsbehandling pga. kjønn, etnisitet, funksjonsnedsettelse, kulturell bakgrunn og seksuell orientering, bl.a. Likestilling gjelder ikke bare lønn og kjønn. Det må også jobbes med holdninger og styrking av arbeidsmiljøloven/ likestillingsloven.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9043 Industri Energi (IE)**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 783**

Nytt kapittel: Likestilling har tradisjonelt betydd å fremme like muligheter og rettigheter for kvinner og menn. I dag brukes likestilling også om likeverd uavhengig av funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet, religion mv. Dagens samfunn er preget av mangfold, med ulike grupper som har ulike utfordringer for å kunne hevde seg i samfunnet. Det er viktig og riktig at Landsorganisasjonen arbeider for å styrke mangfold og redusere diskriminering blant medlemmene. I 2018 kom den nye loven om likestilling og diskriminering. Loven slo sammen 4 tidligere lover om likestilling og diskriminering. Lovens formål er å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person. - Likestilling forutsetter tilgjengelighet og tilrettelegging. Loven tar særlig sikte på å bedre kvinners og minoriteters stilling. Loven skal bidra til å bygge ned samfunnsskapte funksjonshemmende barrierer, og hindre at nye skapes. Loven gjelder på alle samfunnsområder. Arbeidslivets organisasjoner skal, innenfor sine virkefelt, arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

LO vil:

- Arbeide for at norsk arbeidsliv speiler befolkningsgruppene i samfunnet slik at disse er representert blant arbeidstakere i samme forhold som i befolkningen ellers.
- Støtte opp om tiltak som reduserer faren for diskriminering i ansettelsesprosesser og i arbeidslivet generelt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9044 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 786**

Linje 786 Sette inn: Ufrivillig deltid påvirker pensjonsoppsparing og bør bekjempes. Heltidsjobb og en selvstendig inntekt man kan leve av nå og i fremtiden er avgjørende for likestilling.

Begrunnelse:

Kvinnedominerte yrker har den siste tiden vist seg å være særdeles viktig (spesielt med tanke på Covid-19), og det er nå på tide at typiske kvinneyrker også verdsettes med pensjon fra første krone. I 2020 burde det være en selvfølge at kvinner har like stor rett på heltidsstillinger som menn, og at kvinner har like stor mulighet til å forsørge seg og sine uten å være avhengig av andres inntekt i tillegg.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9045 Fagforbundet**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 787**

etterfor kvinners likestilling. Norge har et kjønnsdelt arbeidsliv. LO vil arbeide for å få belyst de etablerte forskjellene på mannsdominert og kvinnedominert sektor.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9046 Fellesorganisasjonen (FO)**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 788**

Avsnittene fra linje 788 - 800 erstattes med: Vi trenger en strategisk og systematisk likelønnsplan, og treffsikkerheten på virkemidler og tiltak for likelønn må bedres. En løsning av likelønnsproblemet vil kreve både tariffpolitiske tiltak og politiske tiltak på systemnivå. LO vil jobbe for høyere verdsetting av kvinnedominerte yrkesområder. For enkelte grupper med høyere utdanning er det viktig at lønnsforskjellene mellom privat og offentlig sektor utjevnes. Det vi har oppnådd innen likestilling, har ikke kommet av seg selv. Det er fortsatt viktig med en aktiv likestillingspolitikk, en sterk likestillingslovgivning og et godt og effektivt håndhevingsapparat. Aktivitets- og redegjøringsplikten er et viktig strukturelt virkemiddel og må gjelde alle arbeidsgivere. Det må følges tett med på hvordan den lovbestemte plikten overholdes og hvorvidt det er tilstrekkelig muligheter for sanksjoner. Trepertssamarbeidet må brukes aktivt for å støtte opp under arbeidsgivers ansvar for likestilling og til konkrete og aktive likestillingstiltak, herunder likelønn. Oppfølging av #metoo og ILO-konvensjonen om vold og trakassering i arbeidslivet må ha høy prioritet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9047 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 789

Tillegg: «Lønnstilleggene må fordeles slik at forskjellene mellom de høyeste og lavest lønnede blir redusert»

Begrunnelse:

Likelønnspolitikken må også omfatte en komponent som sikrer en sammenpresset lønnsstruktur.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9048 LO Innlandet

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 792

Tilleggsforslag: ... dominerte yrkesområder. Her må det også sees på hvem som utfører samfunnskritiske oppgaver. For enkelte ...

Begrunnelse:

Det er mange viktige yrkesgrupper som utfører samfunnskritiske oppgaver, dette vises spesielt nå gjennom 2020 når vi nå opplever en svært alvorlig pandemi i forbindelse med koronaviruset. Men det er også viktig å verdsette alle disse gruppene i fremtiden. Alle yrkesgruppene som utfører samfunnskritiske oppgaver, er like viktige.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9049 Fagforbundet

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 792

... dominerte yrkesområder. Her må det også sees på hvem som utfører samfunnskritiske oppgaver. For enkelte ...

Begrunnelse:

Det er mange viktige yrkesgrupper som utfører samfunnskritiske oppgaver, dette vises spesielt nå gjennom 2020 når vi nå opplever en svært alvorlig pandemi i forbindelse med koronaviruset. Men det er også viktig å verdsette alle disse gruppene i fremtiden. Alle yrkesgruppene som utfører samfunnskritiske oppgaver er like viktige.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9050 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 793

Tilleggsforslag: Reell likestilling forutsetter økonomisk likestilling! Kvinnedominerte yrker må verdsettes på lik linje med sammenlignbare mannsdominerte yrker. Dette betyr å løfte lønna i kvinnedominerte yrker.

Begrunnelse:

Siden Norge ratifiserte ILO-konvensjonen om likelønn i 1959 har utjevning av lønn mellom kvinner og menn vært overlatt til partene innen rammen av tariffoppgjørene. Kvinnelønna utgjorde 84,7 % av mannslønna i 2009, 85,0 % i 2010, altså opp 0,3 prosentpoeng. Med

denne farten oppnås likelønn om 50 år. Tall fra Teknisk beregningsutvalg for inntektsoppgjørene (TBU) viser at heltidsansatte kvinner i 2013 tjente 88,3 prosent av det mennene gjorde. Det var en økning på 1,1 prosentenheter fra 2011. I 2013 var gjennomsnittslønnen for heltidsansatte kvinner 453 600 kroner, mens den var 513 600 kroner for menn. Hvis kvinnes andel av mannlønnen hadde vært som i 2011, ville kvinner i gjennomsnitt tjent 5700 kroner mindre i 2012. En økning på 1,1 prosentenheter kan se lite ut, men hvis en ser bakover, tok det mange år å oppnå samme økning. Likelønnskommisjonen foreslo en likelønnsrett som skal brukes til et lønnsloft for utvalgte kvinnedominerte yrker i offentlig sektor. En strategi med direkte lønnsloft er nødvendig; både for å heve de kvinnedominerte gruppene med høyere utdanning og for å heve kvinnedominerte yrkesgrupper med og uten fagutdanning. Forslaget om 3 milliarder er en god begynnelse. Kvinnepotten må målrettes mot å heve kvinners lønn for å utjevne forskjellene mellom kvinner og menn og oppnå likelønn. Store lavlønnsgrupper er kvinnedominerte og kvinner med utdanning, særlig på høyskolenivå, tjener langt mindre enn menn med tilsvarende utdanning. En slik kvinnepott kan enklest brukes til å heve lønna i offentlig sektor, der stat og kommune er direkte motpart. Andelen yrkesaktive kvinner som jobber i offentlig sektor er på 47 %, og derfor vil heving av lønna her ha ringvirkninger for andre kvinneyrker. Samtidig trengs det også tiltak for å heve lønna i kvinnedominerte bransjer i privat sektor. Partene må lage en opptrappingsplan som bidrar til at kvinnedominerte grupper kommer opp på linje med tilsvarende mannsdominerte yrkesgrupper. En opptrappingsplan må ikke begrenses til hver enkelt bransje, men se på lønnsutviklingen mellom kvinner og menn på tvers av forbund. Heving av tariffavtalenes minstelønnssetninger vil være ett viktig virkemiddel.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9051 Fellesorganisasjonen (FO)

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 793

Ny setning: Frontfagsmodellen skal ikke være til hinder for å gi kvinnedominerte grupper i offentlig sektor et likelønnsloft.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9052 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 793

Tilleggsforslag, Linje 793: Reell likestilling forutsetter økonomisk likestilling. Hvis alle jobbet heltid i 2018, ville kvinner i gjennomsnitt hatt 87,1 % av menns lønn. Deltid og midlertidige stillinger rammer kvinner i større grad enn menn, og overtid- og bonusordninger øker skjevheten, slik at ulikheten er større enn 87,1 % om vi ser på faktisk utbetalt lønn. LO må derfor kreve at Regjeringen setter av en likelønnsrett til lønnsloft for utvalgte kvinnedominerte yrker, 3 milliarder kroner vil være en god begynnelse slik likelønnskommisjonen i 2006-2008 foreslo.

Begrunnelse:

For at Norge skal få reell likestilling så må vi også ha økonomisk likestilling, derfor må LO kreve at Regjeringen tar tak. Kvinner og menn som utfører arbeid av lik verdi skal ha lik lønn. Ofte er det også store forskjeller mellom kvinner og menn på stillingsprosent

innenfor de ulike kvinne- og mannsdominerte yrkene, detter er også med på å øke forskjellene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9053 Fellesforbundet (FF)

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 800

Nytt avsnitt etter linje 800: Det kjønnsdelte arbeidsmarkedet i Norge er en betydelig likestillingsutfordring. Norske menn og kvinner har tilnærmet lik yrkesdeltakelse, men de jobber innenfor ulike yrker, næringer og sektorer. LO ønsker å fjerne hindrene og legge til rette for verdige arbeidsforhold for alle. En satsning må forankres i trepartssamarbeidet og i de bransjene hvor utfordringene er størst. Det er viktig å sikre begge kjønn likeverdige forhold og et anstendig arbeidsliv, på sikt vil det kunne være med å bidra til bedre kjønnsbalanse i det norske arbeidslivet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9054 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 801

Nytt avsnitt: Det kjønnsdelte arbeidsmarkedet i Norge er en betydelig likestillingsutfordring. Norske menn og kvinner har tilnærmet lik yrkesdeltakelse, men de jobber innenfor ulike yrker, næringer og sektorer. LO ønsker å bidra til at menn og kvinner som velger utradisjonelt ikke møter barrierer og dårlig arbeidsmiljø på arbeidsplassene. Det er viktig å fjerne hindrene og legge til rette for verdige arbeidsforhold for alle. En satsning må forankres i trepartssamarbeidet og i de bransjene hvor utfordringene er størst. Det er viktig å sikre begge kjønn likeverdige forhold og et anstendig arbeidsliv, på sikt vil det kunne være med å bidra til bedre kjønnsbalanse i det norske arbeidslivet.

Begrunnelse:

Det har over tid vært mange oppslag i media fra jenter i bygg og anleggsbransjen som forteller om elendige brakkeforhold, spesielt for kvinner og det er sjeldent tilrettelagt for kvinner. Problemet er ikke nytt for oss, for å kunne dokumentere omfanget gjennomførte EL og IT Forbundet en kartlegging blant våre medlemmer på bygg- og anleggsplasser, våren 2020. Undersøkelsen dokumenterer blant annet at mange ikke får det de har krav på. Det gjelder både kvinner og menn. Ett av funnene er at nesten alle kvinnelige arbeidere (78 prosent) har opplevd at det ikke har vært egne toaletter for kvinner. 70 prosent av kvinnene i kartleggingen har opplevd at det ikke har vært atskilte garderober for kvinner og menn. Rekruttering av kvinner til mannsdominerte bransjer er noe EL og IT Forbundet lenge har hatt fokus på. Det er viktig at bransjene legger til rette for et godt og verdig arbeidsmiljø for både kvinner og menn. EL og IT Forbundet hadde garderobeforhold for begge kjønn med som et av kravene i tariffoppgjøret i 2020 og fikk kravet innfridd som en del av meklingsresultatet på Landsoverenskomsten for elektrofag LOK 2020. Fellesforbundet hadde også garderobeforhold for begge kjønn med som et av kravene i tariffoppgjøret i 2020 og fikk medhold i kravet. Målet om flere kvinner i mannsdominerte bransjer må jobbes med på flere fronter, blant annet i utdanningspolitikken og i likestillingspolitikken. EL og IT Forbundet mener det er viktig at LO og forbundene fortsetter denne jobben og det fremmes derfor forslag knyttet til garderober og verdige arbeidsforhold.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9055 LO Vestland**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 804**

Ny setning linje 804, etter punktum; Når det offentlige planlegger sin virksomhet slik at det fordrer deltakelse fra foreldre eller at den enkelte må tre midlertidig inn i omsorgsoppgaver, må arbeidstakere sikres å ikke tape alminnelig arbeidsinntekt.

Begrunnelse:

Rådet mener at det konkrete forslaget mer naturlig hører inn under tariffoppgjørene. Det er en reell problemstilling på stadig flere samfunnsområder at folk må ta fri fra arbeid for å ivareta omsorgsoppgaver. Det kan handle om både barn, eldre, foreldre men også andre oppgaver som storsamfunnet forventer at den enkelte skal bidra med omsorg eller innsats til. For mange vil slik deltakelse bety tap av arbeidsinntekt. Det bør derfor gjøres en helhetlig vurdering av hva omfang slike oppgaver kan og bør ha, og i hvilken grad de oppstår som følge av hvordan offentlig drift av skole, barnehager med mer innrettes. Med forslaget ønskes å reise en større og overordnet debatt som på sikt kan ivareta alle som ønsker å bidra, også økonomisk.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9056 LO Viken**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 805**

Setning på linje 805 som begynner Kontantstøtten bidrar til ... byttes ut med "LO er mot kontantstøtte, og mener ordningen er et tilbakeskritt for likestilling i arbeidslivet. Like rettigheter og plikter må også gjelde ved omsorg for barn.

Begrunnelse:

Ordningen er et tilbakeskritt for likestilling i samfunnet

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9057 Industri Energi (IE)**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 811**

Siste setning "Kvinnediskriminering må ses i sammenheng med ..." strykes.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9058 Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund (NFF)**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 813**

LO mener at kvinner skal sikres likeverdige soningsforhold som menn og LO mener at det ikke skal være samsoning mellom kvinner og menn.

Begrunnelse:

I 2017 lanserte Likestillings og diskrimineringsombudet «Innsatt og utsatt – rapport om soningsforholdene for utsatte grupper i fængsel». I rapporten så de blant annet på

forholdene til kvinner i fengsel, og påpekte at kvinnelige innsatte på mange områder har dårligere soningsforhold enn menn, og at deres særskilte behov ikke ivaretas. Det er etter NFFs syn ikke tilfredsstillende soningskapasitet verken på lavere sikkerhet eller i enkelte deler av landet. Gode åpne soningstilbud for kvinner er lagt ned av Solberg regjeringen og i all hovedsak handler dette om manglende politisk prioritering.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9059 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 814

Tilleggsforslag:

- LO vil bekjempe ulik lønn i privat og offentlig sektor, både innad i sektorene og mellom disse. Lønnspolitikken skal bygge på lik status og lik lønn for arbeid av lik verdi på tvers av kvinne- og mannsdominerte yrker.
- LO vil kjempe for å avvikle det individuelle og forskjellsdannede lokale lønssystemet i offentlig sektor.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9060 LO Troms og Finnmark

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 814

Tilleggsforslag: LO vil bekjempe ulik lønn både mellom langtidsutdanna og andre yrkesgrupper i privat og offentlig sektor. Lønnspolitikken skal bygge på lik status og lik lønn for arbeid av lik verdi på tvers av kvinne- og mannsdominerte yrker.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9061 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 815

Linje 815: Utvide teksten: Prioritere likelønn og lavlønnsgrupper i tariffoppgjørene, «og sørge for at lavlønnsstillegg kommer de faktisk lavtlønte til gode.»

Begrunnelse:

Nå må de som er lavlønnede få tilleggene sine uten at de med høy lønn i samme tariffområdet er med å påvirke lavlønnsstillegget

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9062 LO Trøndelag

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 815

Nye kulepunkt linje 815: Inngå likestillingsavtaler i bedrifter med tariffavtale

Begrunnelse:

Bør løftes fram nå, for å kunne bli en del av alle tariffavtaler i fremtiden.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9063 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 815**

Endre kulepunkt 1 linje 815 til: Erkjenne ulikelønn som et problem, og prioritere likelønn og lavlønsgrupper i tariffoppgjørene.

Begrunnelse:

For å fullt ut kunne gjøre noe med et problem må problemet erkjennes. Det er fremdeles mange bortforklaringer på hvorfor og om det er kjønnsbaserte lønnsforskjeller. Derfor er det også viktig at å jobbe for at ulikelønna erkjennes, da kan det være lettere å få med seg flere på å prioritere likelønn og gjøre noe med det.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9064 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 815**

Nye kulepunkt linje 815: Jobbe aktivt for å bekjempe ufrivillig deltid.

Begrunnelse:

Det er utbredt med deltidsstillinger i typiske kvinneyrker, dette gjør det utfordrende å kunne forsørge en familie på bare en inntekt. Ansatte i kvinneyrker tvinges også til å ha flere jobber som gjør familieplanlegging vanskelig.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9065 LO Vestfold og Telemark**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 815**

LO vil: Linje 815 - endring/tillegg: Prioritere likelønn og lavlønsgrupper i tariffoppgjørene. Dette gjøres ved å innføre kronetillegg og ikke prosenttillegg i tariffoppgjøret.

Begrunnelse:

Ved prosenttillegg øker ulikheten i samfunnet. Skal det være noen mening med intensjonen er dette et minimum.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9066 Fellesorganisasjonen (FO)**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 815**

Linje 815 Kulepunktet erstattes med: Prioritere likelønn mellom kjønnene og jobbe aktivt mot verdsettsdiskriminering

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9067 LO Trøndelag**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818**

Endre kulepunkt 3 linje 818 til: Støtte opp om og arbeide for tiltak som bedrer kjønnsbalansen i utdanning og arbeidsliv.

Begrunnelse:

For å få bort myten om kvinne- og mannsarbeid må det jobbes for og fremmes at det er like muligheter for utvikling og karriere innenfor alle yrker, uavhengig av hvilket kjønn den enkelte tilhører.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9068 LO Viken**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818**

Legge til kulepunkt styrke kvinners tilknytning til arbeidslivet gjennom en umiddelbar avvikling av kontantstøtteordningen.

Begrunnelse:

Det er viktig at kvinner er i stand til å forsørge seg selv og ta vare på familien sin og bidra til familienes økonomi gjennom aktiv og fast yrkesdeltakelse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9069 LO Innlandet**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818**

Tilleggsforslag. LO vil: Nedsette et offentlig utvalg som kartlegger omfanget av seksuell trakassering i arbeidslivet, undersøker hvilke faktorer som påvirker faren for trakassering, og foreslår tiltak som minsker denne risikoen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9070 LO Innlandet**4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818**

Tilleggsforslag. LO vil: Kreve at regjeringen/stortinget avsetter ekstraordinære likelønnsplaner i offentlig sektor ved de kommende tariffoppgjør, og at arbeidslivets parter forhandler om fordelingen av disse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9071 LO Troms og Finnmark
4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Avvikle kontantstøtteordningen

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9072 Fagforbundet
4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818

«Jobbe mot seksuell trakassering og overgrep på arbeidsplassen,

Begrunnelse:

Innad i LOs organisasjon og LOs forbund finner man igjen under Dagsorden LOs egen organisasjon, kapittel 2, linje 102 - 104 og linje 114 - 115.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9073 Fagforbundet
4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818

Jobbe for nulltoleranse mot diskriminering og trakassering på bakgrunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person.

Begrunnelse:

Likestillingslovens ordlyd.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9074 Fagforbundet
4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818

Etter linje 818: Arbeide for at kontantstøtten avskaffes.

Begrunnelse:

Kontantstøtten virker hemmende på integreringen. En avskaffelse vil føre til bedre insentiv for sosial deltakelse og deltakelsen i arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9075 LO Nordland
4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818

Nytt kulepunkt: Likestille turnusarbeid og skiftarbeid ved å innføre en felles benevnelse og innhold på disse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9076 Norsk Tjenestemannslag (NTL)
4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818

Tillegg. Nytt underkapittel

4.7 Kjønn- og seksualitetsmangfold De fleste i Norge kan leve gode og åpne liv uten å bli utsatt for intoleranse, trakassering og diskriminering. For personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet kan åpenhet by på en utfordrende arbeidshverdag. Bedrifter og arbeidsplasser skal være diskrimineringsfrie. Holdningsskapende arbeid er derfor essensielt, for å kunne bidra til dette må temaet kjønn og seksualitetsmangfold være en del av tillitsvalgte og verneombud opplæringen. Alle skal være trygge på å være seg selv på jobb.

LO vil

- Arbeide mot diskriminering, stigmatisering og intoleranse
- Arbeide mot hatefulle ytringer og hatkriminalitet
- Arbeide for at våre tariffbundne bedrifter skal bli diskrimineringsfrie.
- Implementere temaet kjønn og seksualitetsmangfold i medlems – og tillitsvalgtskoleringen og utfordre tillitsvalgte og verneombud til å sette temaet på dagsorden lokalt.

Begrunnelse:

LO skal sikre en god arbeidshverdag for alle. Det er viktig at alle minoriteter føler som hjemme i LOs handlingsprogram og derfor er det viktig at utfordringer for mennesker som bryter med normen for kjønn og seksualitet adresseres.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9077 Fellesforbundet (FF)
4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818

Tillegg til kulepunkt linje 818: ... bl.a. gjennom å styrke lov- og/eller avtalereguleringer som ivaretar de fysiske forhold på arbeidsplassene, som garderobes/brakkeforhold, spise-, skifte- og sanitærforhold m.m.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9078 EL og IT Forbundet
4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818

Linje 818. Nytt kulepunkt: LO har som mål at ingen skal oppleve seksuell trakassering eller kjønnstrakassering på jobben.

Begrunnelse:

Handlingsprogrammet bør være tydelig på at LO sin målsetting.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9079 EL og IT Forbundet

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818

Endring av kulepunkt, linje 818: Støtte opp om tiltak som bedrer kjønnsbalansen i utdanning og arbeidsliv, blant annet gjennom å styrke lov- og/eller avtalereguleringer som ivaretar de fysiske forhold på arbeidsplassene, som garderober/brakkeforhold, spise- og skifte og sanitærforhold m.m.

Begrunnelse:

Det har over tid vært mange oppslag i media fra jenter i bygg og anleggsbransjen som forteller om elendige brakkeforhold, spesielt for kvinner og det er sjeldent tilrettelagt for kvinner. Problemet er ikke nytt for oss, for å kunne dokumentere omfanget gjennomførte EL og IT Forbundet en kartlegging blant våre medlemmer på bygg- og anleggsplasser, våren 2020. Undersøkelsen dokumenterer blant annet at mange ikke får det de har krav på. Det gjelder både kvinner og menn. Ett av funnene er at nesten alle kvinnelige arbeidere (78 prosent) har opplevd at det ikke har vært egne toaletter for kvinner. 70 prosent av kvinnene i kartleggingen har opplevd at det ikke har vært atskilte garderober for kvinner og menn. Rekruttering av kvinner til mannsdominerte bransjer er noe EL og IT Forbundet lenge har hatt fokus på. Det er viktig at bransjene legger til rette for et godt og verdig arbeidsmiljø for både kvinner og menn. EL og IT Forbundet hadde garderobeforhold for begge kjønn med som et av kravene i tariffoppgjøret i 2020 og fikk kravet innfridd som en del av meklingsresultatet på Landsoverenskomsten for elektrofag LOK 2020. Fellesforbundet hadde også garderobeforhold for begge kjønn med som et av kravene i tariffoppgjøret i 2020 og fikk medhold i kravet. Målet om flere kvinner i mannsdominerte bransjer må jobbes med på flere fronter, blant annet i utdanningspolitikken og i likestillingspolitikken. EL og IT Forbundet mener det er viktig at LO og forbundene fortsetter denne jobben og det fremmes derfor forslag knyttet til garderober og verdige arbeidsforhold.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9080 Handel og Kontor i Norge (HK)

4. Å jobbe, 4.6 Likestilling og likelønn, Linje 818

Nytt underkapittel.

4.7 Kjønn- og seksualitetsmangfold

De fleste i Norge kan leve gode og åpne liv uten å bli utsatt for intoleranse, trakassering og diskriminering. Men for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet kan åpenhet by på utfordringer både i samfunnslivet og i arbeidshverdagen. Forskningen på LHBTIQ+-personers trygghet om å være åpne på jobb er utdatert. Det er derfor behov for ny kunnskapsinnhenting og forskning på denne gruppens situasjon i arbeidslivet. Fagbevegelsens rolle er å fremme likestilling og ikke-diskriminering av LHBTIQ+-personer i arbeidslivet. Alle arbeidsplasser må bli diskrimineringsfrie. Temaet kjønns- og seksualitetsmangfold må derfor settes høyere på dagsorden, blant annet gjennom holdningsskapende arbeid på arbeidsplassene.

LO vil:

- Arbeide mot diskriminering, stigmatisering, intoleranse, hatefulle ytringer og hatkriminalitet

- Arbeide for kunnskapsinnhenting om personer som bryter med normer for kjønns- og seksualitetsuttrykk i arbeidslivet
- Arbeide for at tariffbundne bedrifter skal bli diskrimineringsfrie
- Retten til å gi blod skal være lik for alle uavhengig av kjønn og seksuell orientering

Begrunnelse:

HK mener det er nødvendig med et eget underkapittel om kjønns- og seksualitetsmangfold.

Innstilling:

Ivaretatt

5. Å dele

Forslagsnr: 9081 LO i Oslo

5. Å dele, Linje 826

Endringsforslag, endring i fet skrift: «... av gode og byrder – ikke minst internasjonalt. Dette maner til sterkere prioritering av kampen mot ulikhet hvor det både her hjemme og internasjonalt er et økende press for større ulikhet.»

Begrunnelse:

Det er viktig å få med at ulikhet og klasseforskjeller øker, også internasjonalt, apropos globaliseringen som tas opp i samme avsnitt.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9082 Fagforbundet

5. Å dele, Linje 826, Linje 818

Økende flyt av arbeidskraft og tjenester vil kunne bidra til å presse lønningene nedover

Begrunnelse:

Økt arbeidsinnvandring er i dag allerede et problem og en trussel mot tariffavtaler. Det er i dag useriøse arbeidsformidlere som lønner arbeidstakerne under tarifflønn og som ikke ønsker tariffavtale. Dette er og med på å skape et dårligere arbeidsmarked for de seriøse bedriftene som forholder seg til tariffavtalene.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9083 LO Rogaland

5. Å dele, Linje 827

Tillegg linje 827: ... og tjenester kan bidra til å presse lønninger nedover og resultere i økt arbeidsledighet i landet.

Begrunnelse:

En konsekvens av at der ikke er en demokratisk behandling og medbestemmelse. Viktig å få frem et sterke fokus på trepartsamarbeid.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9084 Fellesforbundet (FF)

5. Å dele, Linje 828, Linje 818

Ny tekst på linje 828: Små økonomiske forskjeller bidrar til et bedre samfunn og økt tillit.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9085 LO Viken**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn**

LO må arbeide med å forbedre og endre beregningsmåten på lavlønnsgarantien slik at denne følger bedrift og ikke bransje. Alternativt må LO fremme krav om å løfte garantien slik at nivået omfatter flere av våre bedrifter på overenskomstene.

Begrunnelse:

Kampen for å løfte lavlønnsgruppene må fortsette. Mange av våre bedrifter er lavlønnede selv om bedriften tilhører overenskomster som ikke er omfattet av lavlønnsgarantiordningen. Det er likedan ofte vanskelig å få til gode lokale forhandlinger, pga. bedriftens styringsrett. LO må arbeide aktivt for fortsatt løft i minstelønnssatsene i disse overenskomstene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9086 LO Rogaland**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn**

Arbeide for å utjevne lønnsforskjellene ved å gå bort fra %-tillegg ved lønnsoppgjørene, og heller gi kronetillegg med høyest tillegg for dem med lavest lønn.

Begrunnelse:

%-tillegget vil alltid gi de med høyest inntekt høyest lønnsøkning, noe som medfører økte lønnsforskjeller.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9087 LO Vestfold og Telemark**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn**

Vi vil at LO skal jobbe for å videreføre frontfagsmodellen og en samordnet lønnsdannelse.

Begrunnelse:

Dette viser seg å være viktigere enn noen gang for å styrke den konkurranse utsatte næringen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9088 LO Vestfold og Telemark**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn**

Lavlønnsstillegget må gis på grunnlag av årsinntekt og ikke gjennomsnitt på overenskomster.

Begrunnelse:

Det er veldig mange lavtlønte som ikke får tillegg på grunn av høy gjennomsnittslønn på sin overenskomst.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9089 LO Vestfold og Telemark**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn**

LO må jobbe for en omfordeling av verdiskapning

Begrunnelse:

Vi vil ha en ny fordeling av verdiskapningen. Lønnsøkning for alle er en vei, skatteskjerpelse for milliardærer og aksjespekulanter vil være et viktig bidrag til utjevning. Vi vil ha tilbake et samfunn som setter felles velferd og utjevning på dagsorden. Vi vil at de rød/grønne skal stoppe privatiseringen og nedbyggingen av velferdsstaten og ta tilbake tjenester til det offentlige. Det er best å bo i et samfunn med små ulikheter. Fellesskapet skal seire.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9090 EL og IT Forbundet**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn**

Feriepenger skal avsettes på egen konto hos arbeidsgiver.

Begrunnelse:

Det skal ikke være mulig for arbeidsgiverne å spekulere i arbeidstakernes feriepenger.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9091 EL og IT Forbundet**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn**

Det skal gis fullt skattefradrag for fagforeningskontingent.

Begrunnelse:

Skattefradragene har stått stille i alt for mange år. det medfører at vi i realiteten har fått økt skatt.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9092 LO Trøndelag**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 837**

Tilleggsforslag: Høyrekrefter har til enhver tid brukt arbeidsløshet som et middel for å disiplinere arbeidsfolk og fagorganiserte fra å stille klare krav til høyere lønn og bedre arbeidsvilkår.

Begrunnelse:

Arbeidsløsheten er fortsatt uakseptabelt høy og andelen av befolkningen (15 – 74 år) som er sysselsatte har gått ned. Før den økonomiske krisa i 2009 var andelen sysselsatte 72 %. SSB-tall fra 3. januar 2020 viser at 108.000 (3,8 % av arbeidsstyrken) var arbeidsløse, og andel sysselsatte var så lav som 67,5 %. SSB-tall fra 27. mai 2020 for mars 2020 viser at 101.000 (3,6 % av arbeidsstyrken) var arbeidsløse, og andel sysselsatte var fremdeles så lav som 67,8 %. Neste oppdatering kommer 24. juni 2020. Arbeidsløsheten har vært skyhøy

under koronakrisen, ikke minst på grunn av de mange permitterte. Fra 10. mars til 31. mars 2020 økte antall registrert arbeidsløse (helt ledige) hos NAV, som også inkluderer permitterte, fra om lag 65 000 til om lag 300 000. Antallet har deretter avtatt gradvis. 2. juni var det ifølge SSB registrert 171.400 helt arbeidsløse. Arbeidsløsheten er på vei nedover. Forsker i SSB Thomas von Brasch uttalte 05.06.20 til Nettavisen: – Vi venter at bedringen i arbeidsmarkedet vil fortsette den kommende tiden. Målt ved Arbeidskraftsundersøkelsen (AKU) ventes arbeidsledigheten å bli vel 5 prosent som årsgjennomsnitt for 2020. Deretter vil arbeidsledigheten falle gradvis til drøye 4 prosent i 2023.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9093 Fellesforbundet (FF)

5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 837

Det settes inn et tillegg etter siste setning på linje 837: LO mener lønn skal avtales mellom partene i tariffoppgjør og ikke fastsettes av politiske myndigheter.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9094 Fellesforbundet (FF)

5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 838

Linje 838: En samordnet lønnsdannelse er en forutsetning for at man kan sikre god fordeling mellom ulike lønnstakergrupper ... (Stryk: ..., der lønnsøkninger hovedsakelig tas ut gjennom sentrale oppgjør, ...)

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9095 Fellesforbundet (FF)

5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 841

Det settes inn et tillegg etter setning i linje 841: ... reformer i samfunnet. Den koordineringen som skjer gjennom forhandlingene, legger også grunnlaget for å sikre at fremforhandlede rettigheter og goder kan gjøres gjeldende for overenskomster som har et svakere utgangspunkt for forhandlinger.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9096 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 845

Tillegg: Veksten i lederlønninger må stoppes og det må jobbes for å utjevne de store forskjellene mellom ledere og ansatte i alle sektorer. Ledere og andre grupper som ikke er omfattet av kollektive forhandlinger skal ikke ha større tillegg enn det som avtales i tariffoppgjørene.

Begrunnelse:

Et samfunn med små lønnsforskjeller fungerer godt. Store lønnsforskjeller er en trussel mot den norske modellen. Frontfagsmodellens legitimitet settes i fare dersom enkeltgrupper gjentagende får en lønnsutvikling som er betydelig høyere enn det som kan oppnås i tariffoppgjøret.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9097 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 845**

Tillegg: I mange sektorer går fordelingen av lønnsmidlene i feil retning, og lønnsgapet mellom ledere og medarbeidere må reduseres.

Begrunnelse:

Blant annet i staten har lederlønnninger gått voldsomt opp de siste årene, og gapet mellom medarbeideres og lederes lønninger har økt. Det er viktig for oppslutningen om frontfagsmodellen at ikke ledere verken i offentlig eller i privat sektor stikker av med store deler av lønnsveksten og de ansatte blir hengende etter.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9098 LO Viken**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 846**

Linje 846: Ny setning etter "oppretholdes": Vi vil bidra til gjeninnføring av forhandlingsrett til Pensjonistforbundet i Trygdeoppgjøret.

Begrunnelse:

Med gjeninnføring av forhandlinger i trygdeoppgjøret kan oppgjøret sikres en bedre sosial profil, samt å ta hensyn til andre økonomiske faktorer, slik som utviklingen i skatter og avgifter, minste pensjonsnivå og bostøtten. Forhandlingsretten vil sikre at de som er pensjonister får en demokratisk innflytelse på egen velstandsutvikling, også etter yrkeskarrieren.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9099 LO Rogaland**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 846**

Tilleggsforslag: LO må trappe opp garantiordningen, slik at 95 % av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn skal være gjeldende i tariffoppgjørene.

Begrunnelse:

Sikre en sterke lønnsvekst og minske lønnsforskjellene mellom de forskjellige tariffoppgjørene og tariffavtalene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9100 Fagforbundet**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 846**

Linje 846. Ny setning som begynner etter "oppretholdes". Vi vil bidra til gjeninnføring av forhandlingsrett til Pensjonistforbundet i Trygdeoppgjøret.

Begrunnelse:

Med gjeninnføring av forhandlinger i trygdeoppgjøret kan oppgjøret sikres en bedre sosial profil, samt å ta hensyn til andre økonomiske faktorer, slik som utviklingen i skatter og avgifter, minste pensjonsnivå og bostøtten. Forhandlingsretten vil sikre at de som er pensjonister får en demokratisk innflytelse på egen velstandsutvikling, også etter yrkeskarrieren.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9101 Industri Energi (IE)**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 846**

Siste setning "Økt fagforeningsfradrag er et viktig ..." byttes ut med "Fullt skattefradrag for fagforeningskontingenten er et viktig virkemiddel,

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9102 LO i Oslo**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 848**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt: «Arbeide for å heve statusen til kvinnedominerte- og lavtlønnsyrker.»

Begrunnelse:

Også disse yrkene må anerkjennes som viktige.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9103 LO i Oslo**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 848**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt: «Arbeide for at det avsettes en likelønsspott i offentlig sektor.»

Begrunnelse:

Dette er et virkemiddel som kan fungere.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9104 LO Vestfold og Telemark**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 849**

Linje 849 - endre til: Øke arbeidstakernes del av verdiskapningen.

Begrunnelse:

De siste åra har arbeidstakernes andel av verdiskapningen blitt mindre og mindre og er nå på laveste nivå etter 2.verdenskrig

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9105 LO Viken**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 850**

Tilleggsforslag: ... en samordnet lønnsdannelse der lønnsdannelsen skal være i kronebeløp, og ikke i prosentbeløp.

Begrunnelse:

Kronebeløp i lønnsdannelse bidrar til å hindre en økt skjevhet i lønnsutviklingen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9106 LO Trøndelag**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 851**

Tilleggsforslag: LO vil at garantiordninger som trappes opp til minst 95 % av gjennomsnittlig industri-arbeiderlønn skal være hoved-metoden i tariffoppgjørene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9107 LO Viken**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 851**

Legg til nytt kulepunkt øke/doble fagforeningsfradraget.

Begrunnelse:

Høy organisasjonsgrad er viktig virkemiddel for samordnet lønnsdannelse og motvirker urettferdig lønnsfordeling.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9108 Industri Energi (IE)**5. Å dele, 5.1 Fordeling gjennom lønn, Linje 851**

Prioritere lavlønsgrupper på bedriftsnivå og likelønn i tariffoppgjørene.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9109 LO Innlandet**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt**

Det må gis fradrag på skatt i sin helhet av kontingenten.

Begrunnelse:

Det må jobbes for at kontingenten i sin helhet gis fradragberettigelse på skatten. Vi ser at dagens regjering gir skattelette for de med høy inntekt, mens våre medlemmer ikke får de samme goder. Dette er også med på å styrke kjøpekraften. Det vil også kunne bidra til økt organisasjonsgrad og slik bedre balanse i arbeidslivet og trepartssamarbeidet.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9110 LO Vestfold og Telemark**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt**

Innføring av tobinskatt utredes.

Begrunnelse:

Tyskland og Frankrike støtter en global skatt på finanstransaksjoner, og de setter dette på dagsorden både i EU og G20. Norge, sammen med Frankrike, Belgia, Spania, Brasil og Japan har erklært at de skal jobbe for en internasjonal finansskatt for å finansiere Tusenårsmålene. Mange land praktiserer noen typer av slik skattelegging allerede. For eksempel skattelegges all handel med aksjer på London børs med 0.5% gjennom en dokumentavgift (stamp duty). Norge har sagt at de skal være pådriver for å få på plass en internasjonal valutaskatt. Fellesforbundet avdeling 8 vil derfor oppfordre til å: - innføre en liten avgift på all handel på Oslo Børs. En slik dokumentavgift er enkel og billig å administrere i forhold til inntjening. Børsen i London har lenge hatt en tilsvarende avgift på 0.5%. - innføre avgift på handel med norsk valuta - jobbe aktivt for globale avgifter på finanstransaksjoner, herunder valuta, aksjer og andre verdipapirer. Norge må gå i bresjen for at inntektene fra globale avgifter skal gå til et globalt fond for utvikling og til finansiering av klimatiltak under FNs oppsyn.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9111 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 854**

Endring. Erstatte eksisterende tekst med: Dagens skatte- og avgiftssystem er ikke tilstrekkelig omfordelende og må bli mer progressivt.

Begrunnelse:

Konkretisering av eksisterende tekst som er for vag og uspesifikk.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9112 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 855**

Tillegg: «Skatt på formue, arv og bolig er viktig for å bidra til utjamning og rettferdig fordeling.»

Begrunnelse:

Skatt på arv i en eller annen form og nasjonal boligskatt er mye mer treffsikkert i å bekjempe ulikhet enn formueskatt alene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9113 Fagforbundet**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 859**

Eget kulepunkt: LO vil arbeide for at liberaliseringen av drosjenæringen blir reversert

Begrunnelse:

Mange som betegner eget virksomhet som «delingsøkonomi», er i realiteten løsarbeid og skatteflukt, og organisert svart arbeid. Det ser vi f.eks. ved piratdrosjeselskapet Uber. Delingsøkonomi er når man spleiser på en snøfreser sammen med naboen, i stedet for å kjøpe hver sin. Uber har et annet formål enn det, nemlig fortjeneste. At regjeringen nå legger opp til frislipp av pirattaxi-virksomhet, har flere negative konsekvenser, ut over at den seriøse delen av næringa kommer til å bli presset ut. Det er en sikkerhet at du får en drosje med løyve når du f.eks. er pasient og skal ha transport hjem, og vet at sjåføren har faglig kompetanse til yrket sitt. Når du som ung jente skal hjem fra byen og bestiller en taxi, så er det mye mer sikkert enn om du bestiller privattaxi med en sjåfør, med lavere krav om å få løyve.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9114 Handel og Kontor i Norge (HK)**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 860**

Ny setning etter punktum: Likevel må norske bedrifter beskattes på en måte som bevarer arbeidsplasser og som bidrar til å beholde en god velferdsstat.

Begrunnelse:

Vi er enig i at det er viktig med økt beskatning, samtidig er det også viktig å bevare arbeidsplasser i finansnæringen. Vi frykter at sterkere beskatning kan gå utover de ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9115 Fagforbundet**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 861**

Tillegg i setningen: skatteetaten må ha et godt utbygget kontrollapparat med lokale avdelinger for å hindre skatteunndragelser og sikre statens og kommunens skatteinntekt.

Begrunnelse:

bedre kontroll, og mindre skattesvindel fra useriøse firma.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9116 Fagforbundet**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 862**

Til linje 862 Grunnrentebeskatningen må utvides til å også inkludere oppdrettsnæringen.

Begrunnelse:

Oppdrettsnæringen bruker av fellesskapets ressurser til å skape verdier. Både oljebransjen og vannkraften betaler grunnrenteskatt, og vi mener det er mest riktig at også oppdrettsnæringen gjør det.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9117 Industri Energi (IE)**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 863**

- Ber norske myndigheter om å ta en global ledelse i arbeidet for økt finansiell åpenhet og mot skatteflukt, skatteparadiser, korrupsjon og skatteunndragelser.
- Krever at norske myndigheter styrker åpenhetslovgivning gjennom å innføre en utvidet land for land rapportering og sikrer et oppdatert register for hvem som er egentlig eier dvs. register for reelle eiere.
- Blir medlem av PWYP Norge og støtter PWYP Norge sitt arbeid økonomisk. PWYP Norge er den eneste norske organisasjonen som har utviklet en helhetlig tiltaksliste både på åpenhetsområdet og på skatteområdet.

Begrunnelse:

Manglende åpenhet og bruk av skatteparadis svekker blant annet arbeidstakernes mulighet til å hente ut sin del av verdiskapingen i tariffoppgjør.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9118 Fagforbundet**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 864**

LO vil: jobbe for et skattesystem som bidrar til rettferdig fordeling mellom ulike grupper i samfunnet, som sikrer finansiering av velferdsstaten og gir gode rammevilkår for næringslivet.

Begrunnelse:

Mer presis oppbygging av setningen

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9119 LO Trøndelag**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 866**

Tilleggsforslag: LO vil gjeninnføre arveavgiften.

Begrunnelse:

Arveavgift er i utgangspunktet ein skatt som vert lagt på all arv og alle gåver. Ettersom det ikkje er ordinær inntektsskatt på arv og gåver, kan ein sjå på arveavgifta som ei erstatning

for dette. Ein kan og grunnge arveavgifta ved å visa til fordelingsomsyn. Den som mottek arv, blir tilført verdiar og vil dermed få større formue. Det er dei med høgast inntekt og høgast formue som mottek mest arv og gåver, og som betaler mest arveavgift. Arveavgifta bidreg difor til jamnare formuesfordeling i samfunnet. Ei beslekta grunngeving for arveavgifta ligg i skatteevneprinsippet. Dette inneber at skattebelastninga skal fordelast ut frå den evne skattytarane har til å bera sin del av skattebyrda. Ein som mottek større verdiar gjennom arv, vil ha evne til å betala arveavgift. Mykje arv er svært likvid, og for arva fast eigendom kan det som regel reisast kontante midlar ved sal, belåning eller utleige. Arveavgiftssatsane utgjorde i perioden 2009-2013 0 % for beløp på 0-470.000 kroner for både barn/foreldre og andre arvingar, 6 % for barn/foreldre og 8 % for andre arvinger for beløp på 470.000-800.000 kroner og 10 % for barn/foreldre og 15 % for andre arvinger for beløp over 800.000 kroner. Arveavgifta utgjorde i følgje SSB i 2011 1,605 milliarder kroner i inntekter til staten. Frå 1. januar 2014 er det ikkje lenger arveavgift på gåver som er gitt etter den dato, eller for arv etter personar som døydde i 2014 eller seinare. Arveavgifta vart avskaffa av Erna Solberg si første regjering (H og Frp) i det første statsbudsjettet deira for året 2014. Det finst dermed ikkje noko arveavgift i Noreg per no, men det er framleis rom for å gjeninnføra arveavgifta i lovverket dersom ei ny regjering i framtida ønskjer det.

Ifølgje SSB-forskar Rolf Aaberge er formue den viktigaste årsaka til auka økonomisk skilnad i Noreg. Slik det er no aukar skilnadene mellom folk i Noreg i eit urovekkjande raskt tempo. Det er ingen tent med. Eit skattesystem med arveavgift vil bidra til å redusera denne skilnaden. Det vil sikra betre fordeling av økonomiske ressursar og hindra opphopning av formuer hos dei rikaste. Skal dette fungera på ein god måte må dei som mottek svært mykje i arv skatta høvesvis meir enn dei som mottek lite. Eit politisk bestemt botnfrådrag i arveavgifta vil sikra at små arveoppgjer ikkje vert pålagt arveavgift. Progressivt aukande avgiftsprosent vil sikra at dei som skal arva store verdiar må skatta vesentleg meir.

Nokre tilleggsmoment

God sirkulasjon i økonomien gjev sunnare økonomi enn fastfrosne formuer. (Ein føresetnad er sjølvsagt klima & miljøomsyn. Ved betre økonomisk sirkulasjon kan ein lettare styra mot vedlikehald og reparasjon framfor for bruk og kast.)

Meir pengar til det offentlege gjennom arveavgifta vil bidra til å sikra velferd og andre viktige oppgåver fellesskapet har ansvar for.

KJELDER:

<<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fforskning.no%2Fpenger-ulikhet%2Fokonomisk-ulikhet-tre-arsaker-til-at-ulikheten-vokser%2F1300204&data=02%7C01%7Crigbj%40trondelagfylke.no%7C7c6dc6bbb10e43e71a1a08d830656ec0%7Cb6334d0113b94531a3a6532e479d9a1a%7C0%7C1%7C637312559514118183&data=GLiSRPDamzDOPzKfY7IGUX%2BGokgQwcyj6lwyC8Desdl%3D∓reserved=0>>

Litt fakta om formue og økonomiske skilnader: Hva med formuen? Økonomiske forskjeller kan måles ved å ta utgangspunkt i formuefordeling. SSB har sett på dette, senest i Økonomiske analyser 1/2017: Nettoformuen er svært skjevt fordelt blant husholdningene. I 2015 eide tidelen av husholdningene med høyest beregnet nettoformue over halvparten

(50,6 prosent) av all nettoformue. De 1 prosent rikeste husholdningene eide 19,8 prosent, mens de rikeste 0,1 prosent – drøyt 2 300 husholdninger - eide 9,4 prosent av all formue. Formuesfordelingen har blitt skjevare de siste årene. Jon Epland i SSB har vært med på å lage statistikken, og sier til Faktisk.no: Formuesulikheten i Norge er relativt stor i sammenligning med en del andre land, ifølge OECD. Det er likevel vanskelig å si noe om de lange linjene når det gjelder utviklingen i formuesulikhet i Norge, siden opplysninger om markedsverdien på boligene, det viktigste formuesobjektet til folk flest, ikke kom med i statistikken før i 2010.

Formuesfordeling i OECD-landene er vist i

[https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.keepeek.com%2FDigital-Asset-Management%2Foecd%2Femployment%2Fin-it-together-why-less-inequality-benefits-all_9789264235120-](https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.keepeek.com%2FDigital-Asset-Management%2Foecd%2Femployment%2Fin-it-together-why-less-inequality-benefits-all_9789264235120-en%23page251&data=02%7C01%7Crigbj%40trondelagfylke.no%7C7c6dc6bbb10e43e71a1a08d830656ec0%7Cb6334d0113b94531a3a6532e479d9a1a%7C0%7C1%7C637312559514138173&sdata=bdqL3sqYMLw3qNXvJkF1nRz38naQ9mE3zh1eqCZW1bk%3D&reserved=0)

[en%23page251&data=02%7C01%7Crigbj%40trondelagfylke.no%7C7c6dc6bbb10e43e71a1a08d830656ec0%7Cb6334d0113b94531a3a6532e479d9a1a%7C0%7C1%7C637312559514138173&sdata=bdqL3sqYMLw3qNXvJkF1nRz38naQ9mE3zh1eqCZW1bk%3D&reserved=0](https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.keepeek.com%2FDigital-Asset-Management%2Foecd%2Femployment%2Fin-it-together-why-less-inequality-benefits-all_9789264235120-en%23page251&data=02%7C01%7Crigbj%40trondelagfylke.no%7C7c6dc6bbb10e43e71a1a08d830656ec0%7Cb6334d0113b94531a3a6532e479d9a1a%7C0%7C1%7C637312559514138173&sdata=bdqL3sqYMLw3qNXvJkF1nRz38naQ9mE3zh1eqCZW1bk%3D&reserved=0). Ny forskning viser at formuesulikheten kan være enda større enn de offisielle statistikkene viser, også i Norge. Grunnen er at store formuer er skjult i utenlandske skatteparadiser. Sammen med forskere fra Danmark og USA har Annette Alstadsæter ved Handelshøyskolen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) sett på dokumenter fra SwissLeaks og informasjon fra Panama Papers og koblet disse sammen med tall fra skandinaviske skattemyndigheter: Hvis vi inkluderer skjulte utenlandsformuer kan de aller rikeste nordmennene være 30 prosent rikere enn det vi har trodd. Vår forskning viser at skjulte utenlandsformuer i de tre skandinaviske landene er svært sterkt konsentrert til de rikeste 0,01 % familiene, som utgjør nærmere 1100 husholdninger. Beregningene viser at denne gruppen i 2006 eide rundt halvparten av hele den skjulte utenlandsformuen fra Skandinavia. Disse pengene ikke er regnet med i de offisielle tallene. (Fra

<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.faktisk.no%2Fartikler%2FVL%2Fhvorfor-oker-forskjellene-i-norge&data=02%7C01%7Crigbj%40trondelagfylke.no%7C7c6dc6bbb10e43e71a1a08d830656ec0%7Cb6334d0113b94531a3a6532e479d9a1a%7C0%7C1%7C637312559514138173&sdata=wPgXBxrz0dzY6%2BG%2BnAYLt5ldsvLfGe88DTgmryFKbl%3D&reserved=0>)

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9120 Fagforbundet

5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 866

LO vil gjeninnføre arveavgiften.

Begrunnelse:

Arv av eiendom er det som i dag utgjør de store forskjeller mellom, m de som arver eiendom i by og på landsbygda.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9121 EL og IT Forbundet**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 866**

Tilleggsforslag, Linje 866: LO vil gjeninnføre en mer sosial tilpasset arveavgift.

Begrunnelse:

De økonomiske forskjellene øker i Norge, og en mer sosialt tilpasset arveavgift vil dempe noe av dette.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9122 LO Trøndelag**5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 868**

Tilleggsforslag: Selskaper som driver "delingsøkonomi" og som legger til rette for skatteflukt og svart arbeid skal erklæres uønsket i Norge. LO vil arbeide for at liberaliseringa av drosjenæringa blir reversert.

Begrunnelse:

Piratdrosjeselskapet Uber ikke på noen måte kan kalles «delingsøkonomi». De driver tjenesteforvaltning for profitt, og ikke deling av ressursene. Vi oppfordrer fagbevegelsen til å ta kampen om dette begrepet, for politiske høyrekrefter, arbeidskraftkjøpere og NHO planter en trojansk hest i befolkningens tanker med sin bruk av ordet «delingsøkonomi» om det som i realiteten er løsarbeid og skatteflukt, og organisert svart arbeid. «Delingsøkonomi» er det når man spleiser på en snøfreser med naboen fremfor å eie hver sin. Uber har derimot et annet formål, nemlig fortjeneste. NHO er piratenes villige dekksgutt. Yrkestransportloven stiller en rekke kvalitetskrav til sjåførene og drosjene, bl.a. skal sjåførene ha vandelsattest. Løyvetallet er også politisk regulert. Når Uber opererer utenfor alt dette, kan de tilby billige tjenester på de lovlige arbeidernes bekostning. De ødelegger også drosjenes rolle som en regulert del av kollektivtilbudet. Kravet fra NHO før den reaksjonære Høyre-regjeringa sendte ut høringsforslag til ny taxilov, var at «den regulerte næringen» skulle møte piratene på halvveien, ved å slippe dem til på markedet. Dette ville innebære angrep på sjåførenes lønns- og arbeidsvilkår i et av Norges dårligst betalte yrker. Med sin kampanje for Uber, undergraver NHO vilkårene for ærlige arbeidsfolk. De underminerer politiske reguleringer, samtidig som de bevisst prøvde å endre terrenget i strid med gjeldende lovverk. I dette tilfellet var det NHO som adopterte fagbevegelsens gamle slagord «tvers igjennom lov til seier». I Samferdselsdepartementets høringsbrev av 01.10.18 om endringer i drosjereguleringen - oppheving av behovsprøvingen mv., fremgår det at forslagene innebærer lov- og forskriftsendringer ved endringer i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy og forskrift 26. mars 2003 nr. 401 om yrkestransport med motorvogn og fartøy. I tillegg ble det foreslått mindre endringer i forskrift av 30. september 2010 nr. 1307 om takstberegning og maksimalpriser for løyvepliktig drosjetransport med motorvogn. I høringsbrevet fra departementet ble det hevdet at det over tid har vært indikasjoner på at drosjemarkedet ikke fungerer optimalt, og at The EFTA Surveillance Authority (ESA) i tillegg har pekt på at deler av regelverket er i strid med EØS-avtalen. Forslagene til regelendringer fra Høyre-regjeringa innebar en stor revisjon av drosjereguleringen, og hadde til formål å legge til rette for såkalt velfungerende konkurranse i drosjemarkedet. Ifølge Høyre-regjeringa skulle dette bidra til gode tilbud til de reisende og sikre et tilfredsstillende drosjetilbud i hele landet. Ifølge departementet skal lov- og forskriftsendringene gjøre det enklere å etablere seg i næringen og å drive virksomhet på en god måte, også basert på forretningsmodeller som tar i bruk ny teknologi. Et nytt regelverk skal ivareta de reisendes sikkerhet og bidra til

en ryddig og seriøs drosjenæring, i overensstemmelse med EØS-retten. Hovedpunktene i departementets forslag til lov- og forskriftsendringene var å:

- Oppheve antallsreguleringen med tilhørende driveplikt, tildelingskriterier og krav om hovederverv for drosjeløyver.
- Gi fylkeskommunene adgang til å tildele eneretter for drosjetransport.
- Videreføre krav om drosjeløyve, men lempe på innholdet i løyvekravet ved å fjerne kravet om faglig kompetanse for løyvehavere og lempe på kravene til økonomi.
- Innføre ett drosjeløyve for all persontransport med kjøretøy med åtte sitteplasser i tillegg til fører.
- Innføre 10-årige drosjeløyver.
- Flytte løyvemyndighet fra fylkeskommunene til Statens vegvesen.
- Oppheve sentraltilknytningsplikten for drosjer og innføre en plikt til loggføring av alle drosjeturer.
- Innføre fagkompetansekrav for fører av drosje.
- Innføre krav om at søker til kjøreseddel må ha hatt alminnelig førerkort i klasse B i minst to år før vedkommende kan tildeles kjøreseddel for drosje.
- Justere hjemmelen for fylkeskommunene til å kunne stille miljøkrav til drosjer, slik at miljøkrav må knyttes til kommunegrensene.

Lønns- og arbeidsvilkårene i drosjenæringa: H/FrP/V/KrF-regjeringas forslag til ny drosjeregulering i Norge var flere skritt i feil retning med tanke på lønns- og arbeidsvilkårene i bransjen. Drosjenæringa er prega av lange arbeidsdager og dårlig timelønn, noe som blant annet henger sammen med provisjonslønnsordninga. Ingen drosjesjåfører har «lønn mellom oppdrag»; venting på holdeplasser betales med 0 kroner per time. En undersøkelse nylig foretatt i 2018 av Nordisk Transportarbeiderføderasjon viser at norske drosjesjåfører i gjennomsnitt arbeider nesten 52 timer per uke. Regulering av antall drosjeløyver i storbyene: Å fjerne den politiske muligheten til å regulere antallet drosjeløyver i storbyene vil utelukkende tjene til å forverre problemet med dårlige lønns- og arbeidsvilkår. Her velger regjeringa å gi etter for ESAs krav om fri konkurranse og lik etableringsrett, og lar dette trumfe hensyn til både tjenestenes kvalitet og sjåførenes lønns- og arbeidsvilkår. Sentraltilknytningsplikten: Regjeringas forslag om å fjerneplikten til å være tilknyttet drosjesentral og å lempe på kravene til uniformering av bil, vil tilrettelegge for useriøse aktører i bransjen. Regjeringa ønsker å slippe til løs-arbeidende deltidssjåfører, som uten ansettelsesforhold og uten sosiale goder som sykepenger, feriepenger og pensjonsordning, skal inn og skumme fløten av markedet når etterspørselen er størst. Fagkompetansekrav: Det er bra at fagkompetansekravene til sjåførene ble foreslått styrket, men dette hjelper lite når store deler av markedet overlates til sjåfører som mangler jobbtrygghet og sikkerhetsnett. Deregulering av drosjemarkedet i storbyene: Å deregulere markedet i storbyene forsterker den sosiale dumpinga som allerede foregår i drosjebansjen, og underminerer de seriøse aktørene. LO i Trondheim krever at disse endringene ikke implementeres. Den reaksjonære H/FrP/V/KrF regjeringa fikk 4. juni 2019 Stortinget med på å vedta en ny taxilov, som vil være en rød løper for uorganiserte taxipirater. Til tross for at 90 prosent av høringssvarene i forarbeidet til den nye loven var negative. Regjeringa er fakta-resistent. Loven ble ikke godt mottatt av næringa. Loven vil gjelde fra 1. juli 2020, og betyr at fylkeskommunene ikke lenger kan legge begrensninger på antall drosjeløyver i kommuner med mer enn 20.000 innbyggere og mer enn 80 innbyggere per kvadratkilometer. Det gjelder 38 av landets kommuner der mer enn halvparten av landets befolkning bor. De som skal kjøre drosje må imidlertid fremdeles ha løyve, men kravene for å få det, blir lavere. Man må ha klasse B-førerkort og bilene må fremdeles ha taksameter. Derimot vil det ikke lenger være noe krav at drosjene er tilknyttet en taxisentral. Dette er sammen med frislippet av antall drosjer det verste med den nye loven. Mange tenker ikke på at drosjesjåførene ikke har betalt når de står stille og venter på neste tur. Sjåførene er provisjonsbetalt. Derfor er loven en oppskrift på sosial dumping siden det kommer flere inn på det samme markedet som skal kjempe om de samme drosjepassasjerene. Dette vil ta livsgrunnlaget fra seriøse drivere og at drosjesjåfører som heltidsyrke vil forsvinne i byene. Loven er en rød løper for uorganiserte pirater, og for selskaper som Uber og andre. Allerede i dag er drosjesjåføryrket dårlig betalt. Det er vanlig

med 12-14 timers vakter for at sjåførene skal kunne få en lønn å leve av. Da er det feil medisin å få enda flere inn på det samme markedet. Vi kjøper heller ikke argumentet om at det vil bli billigere å ta drosje med frislipp av løyver. Varemerket til denne Høyre-regjeringen er at den er fakta-resistent, og ikke hører på fornuft. Det er åpenbart at regjeringen mener at deregulering og liberalisering av markedet skal løse alle problemer, men drosjemarkedet fungerer ikke slik. Tilbud og etterspørsel fungerer ikke når sjåførene kjører på provisjon. En deregulering vil bare gjøre ting verre, også for passasjerene. Man trenger ikke gå lenger enn til Sverige for å se at prisene er blitt høyere og mer uoversiktlig etter at man deregulerte. Her hjemme har vi de høyeste drosjeprisene i Oslo, samtidig som det er byen med flest drosjeløyver per innbygger fordi fylkeskommunen har vært slepphendt med å gi for mange løyver. All erfaring viser at konsekvensen av den nye taxilova kommer til å bli det motsatte av det regjeringen tror. I Trøndelag fikk de rødgrønne partiene med seg Kristelig Folkeparti på å få til en bedre regulering av drosjemarkedet i regionen. Den muligheten er omtrent lik null med dagens sammensetning på Stortinget. Ulykken er at Kristelig Folkeparti har blitt med i Solberg-regjeringa. Hadde de stått utenfor kunne vi kanskje fått til en bedre løsning. Trolig vil den nye loven gjøre at selskap som Uber og andre vil etablere seg i Norge. Samtidig kan seriøse aktører med heltidssjåfører bli utkonkurrert av selskaper som baserer seg på deltidssjåfører. Det vil gjøre det vanskelig å skulle frata de nye selskapene muligheten til å kjøre drosjer om de allerede har fått kjøre to-tre år. Et lite halmstrå er imidlertid den kjøringen som gjøres for det offentlige i forbindelse med blant annet skole- og helsekjøring. Det er fremdeles mulig for politikerne å påvirke drosjenæringa gjennom de offentlige anbudene. Den delen utgjør i dag omtrent halvparten av inntektene for mange drosjesjåfører, men også her må det offentlige stille krav. Vi har jo sett blant annet på helsekjøringen i Oslo, at det offentlige vil at drosjene skal kjøre så billig at ingen drosjeselskap ønsker å ta jobben. Fagbevegelsen må derfor før stortingsvalget 2021 kreve overfor venstresidas partier at liberaliseringa av drosjenæringa blir liberalisert. Med et nytt stortingsflertall med venstresidas partier etter stortingsvalget i 2021, må loven reverseres.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9123 Industri Energi (IE)

5. Å dele, 5.2 Fordeling gjennom skatt, Linje 870

Sykemeldte med en fast jobb i et norsk firma bør være skattepliktige i Norge, også av deres sykelønn. Protokollendringen til den nordiske DBO, der fjernede ordet "bare" fra artikkel 18 vedr. pensjon og sykelønn, bør fjernes, så den opprinnelige ordlyd igjen blir gjeldende.

Begrunnelse:

Dansker som arbeider på den norske kontinental sokkel er pliktige medlemmer av Folketrygden. De betaler trygdeavgift, opptjener rett til alderspensjon og har rett til sykepenger mv. fra NAV. Akkurat som norske kolleger. I dag er dansker som arbeider på norsk kontinentalsokkel begrenset skattepliktige til Norge. Dvs. de betaler norsk skatt av sin norske inntekt. Men de samme dansker er også fullt skattepliktige til Danmark. Dvs. de betaler også dansk skatt av sin «globale» inntekt, men med fratrekk for den skatt en har betalt i arbeidslandet (Norge).

Ved utbetaling gir Norge et skattefradrag for pensjonister, som gjør til at en norsk bosatt pensjonist med minstefradrag m.m. kan tjene opp til 200.000 kr/år før der skal svares skatt. Alderspensjon, der sendes ut av Norge beskattes i stedet med 15% brutto. Den nordiske DBO artikkel 18 lyder således: Pensjon og livrente, som utbetales fra en kontraherende stat

og utbetaling fra en kontraherende stat i henhold til sosiallovgivningen i denne stat til en person bosatt i en annen kontraherende stat skal bare kunne skattlegges i den førstnevnte staten. DBO ble ved en protokolltilførsel (på dansk initiativ) endret i 2008, så ordet "bare" ble fjernet. Artikkel 18 vedrører både utbetaling av alderspensjon fra NAV (Pensjon og livrente, som utbetales fra en kontraherende stat) og den sykelønn, som utbetales ved sykdom ut over 16 dagers varighet (... utbetaling fra en kontraherende stat i henhold til sosiallovgivningen i denne stat til en person bosatt i en annen kontraherende stat).

Hva betyr det?

Sykelønn: I Norge sikres alle rett til ett år på full lønn under sykdom. Etter 16 dagers sykdom kan arbeidsgiver søke NAV om refusjon av sykelønnen.

Der forskuddstrekkas skatt etter den samme trekktabell som ved vanlig lønnsutbetaling. Når året er omme, oppgir arbeidsgiver til Skatteetaten hva, der er tjent som lønn, og hva er der utbetalt som sykelønn. Da Norge i sin lovgivning ikke anser en utenlandsk bosatt og sykemeldt arbeider som skattepliktig til Norge, så tilbydes det forskudstrukne beløp, til danske Skattestyrelsen.

Når arbeidslandet (Norge) ikke utnytter den primære beskatningsmulighet, så går beskatningsretten videre til bopelslandet (Danmark). Da personskattetrykket i Danmark er høyere end i Norge, så er det forskudstrukne beløp, der overføres fra Norge ikke nok til at dekke den danske skatt, og det utløser en restskatt som betales til Danmark.

Alderspensjonen fra NAV:

Den norske alderspensjon er i prinsippet innskuddsbasert: år for år avsettes 18% av skattepliktig inntekt på en personlig konto i NAV, uansett om man er bosatt i Norge eller ikke. Frem til og med 2008 har bosatte i Danmark altså opptjent alderspensjon i Norge i den tro, at den vil bli utbetalt etter 15% brutto skatt til Norge, sådan som DBO var formulert. Med protokollendringen til den nordiske DBO skal der etter 2009 i tillegg betales dansk skatt av den norske alderspensjon. I Danmark er der ikke særlig skattebegunstigelse av pensjonister, så trekkprosenten vil ligge mellom 37 og 52% avhengig av samlet inntekt.

Den danske skatt oppkreves også av alderspensjon, som er opptjent før 2009, så det er at å sammenlikne med lovgivning med tilbakevirkende kraft.

Da Danmark gir nedslag for den skatt der allerede er betalt til Norge (15%) skal der betales et sted mellom 22 og 37% skatt til Danmark. Danmarks skatteinntekt på den norske alderspensjon er altså større enn det Norge har krevet i skatt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9124 LO Viken

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting

Nytt avsnitt: I Norge har vi ikke tannhelse som en del av det offentlige tilbudet. Vi vet at mange ikke kan prioritere tannhelse på grunn av egen økonomi. Det gir en tilleggsbyrde, økte helseutfordringer og større forskjeller.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9125 LO Rogaland**5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting**

Tillegg linje 878: ... tilstrekkelig til at det motvirker fattigdom og sosial dumping, ikke minst blant barnefamilier.

Begrunnelse:

Sosial dumping er med og svekker lønssystemet, som igjen vil få store økonomiske konsekvenser for alle arbeidstakere. Ringvirkningen er spesielt store for blant annet barnefamilier, hvor vi ser en økning i barnefattigdom.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9126 LO Rogaland**5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting**

Arbeide for at alle helsetjenester, herunder alle tannhelsetjenester, skal være gratis, eller kun med et lavt egenandelstak før frikort.

Begrunnelse:

Tannhelsetjenesten må likestilles med andre helsetjenester. Det må være mer forutsigbart hva det vil koste med tannbehandling. I dag er det kun enkelte former for tannbehandling som kommer inn under ordningen for frikort 2, som er det samme som gjelder for fysioterapeut mm.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9127 LO Troms og Finnmark**5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Jobbe for at tannhelsetjenesten likestilles med øvrige helsetjenester

Begrunnelse:

Tennene er blitt et klassespørsmål. De som har råd og de som ikke har råd til å gå til tannlegen. Velferdsstaten må utvikle seg i den retning at også tannhelse blir tatt inn i egenandelsordningen på lik linje som de andre helsetjenester.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9128 LO i Oslo**5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting**

Tilleggsforslag, ny setning: «LO vil arbeide for at tannhelse likestilles med øvrige helsetjenester.»

Begrunnelse:

Vi vet at mange ikke kan prioritere tannhelse på grunn av egen økonomi. Det er et klassespørsmål.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9129 LO i Oslo**5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting**

Tilleggsforslag, nytt avsnitt etter linje 935: «I Norge har vi ikke tannhelse som en del av det offentlige tilbudet. Vi vet at mange ikke kan prioritere tannhelse på grunn av egen økonomi. Det gir en tilleggsbyrde, økte helseutfordringer og større forskjeller.»

Begrunnelse:

Tennene er også en del av kroppen, og det er ingen gode argumenter for å holde dem utenfor.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9130 LO Vestfold og Telemark**5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting**

Arbeidsgiver forskutterer sykepenger i hele sykemeldingsperioden med full opptjening av feriepenger.

Begrunnelse:

Det er kun ved dette at man faktisk har full lønn, da man vil få feriepenger av full lønn og ikke 48 dager pr. kalenderår.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9131 LO Vestfold og Telemark**5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting**

LO må jobbe for at tannhelsetjenesten blir en del av egenandelsordningen.

Begrunnelse:

Tannpleie må inn under egenandelsordningen. God tannhelse reduserer faren for andre sykdommer og lidelser, og en god offentlig tannhelseordning vil kunne spare samfunnet for mye penger som i dag blir brukt til behandling av alvorlige sykdommer som oppstår på grunn av folks dårlige tenner. Mange blir også skjøvet ut i en vanskelig økonomisk situasjon eller lar vær å ordne med tennene på grunn av dette, og det er dermed med på å øke forskjellene i samfunnet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9132 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 886

Tillegg. Fjerne ordninger som bidrar til utstøting fra arbeidslivet. Blant annet bør arbeidstakere over 67 år som ikke tar ut alderspensjon ha like mange sykedager som andre ansatte.

Begrunnelse:

I dag ytes sykepenges i 60 dager fra folketrygden for arbeidstakere 67-70 år, mens det for andre arbeidstakere ytes sykepenges inntil 260 dager. Noen tariffavtaler (for eksempel i staten) har egne bestemmelser om sykepengeutbetaling for eldre arbeidstakere, men det er mange som kun får folketrygdens ytelse. For arbeidstakere over 67 som ikke tar ut alderspensjon innebærer det at en sykemelding kan føre til at de tvinges til å gå av med pensjon, selv om de har evne og ønske om å stå lenger i arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9133 LO Rogaland

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 887

Nytt punkt: Arbeide for at tannhelsetjenesten kommer inn under helsetjenester og skal være inn under frikortordningen

Begrunnelse:

Tannlege er for dyrt, mange har ikke råd, og får ikke tilstrekkelig tannhelsetjenester, skaper classeskille.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9134 Fagforbundet

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 890

Linje 890-891: Stryke «eller kun med små egenandeler» slik at setningen blir «Arbeide for at alle helsetjenester, herunder tannhelsetjenester, skal være gratis»

Begrunnelse:

La oss nå ta kompromisser på en av de viktigste kampene for norsk fagbevegelse framover allerede i vårt handlingsprogram.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9135 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 890

Endring. Stryk «eller kun med små egenandeler»

Begrunnelse:

LO bør ha som mål at alle helsetjenester skal være gratis. Selv små egenandeler kan for enkelte bety at de ikke ser seg i stand til å benytte tjenesten. Forverret helse kan bli resultatet. Egenandeler treffer også skjevt, mange har sammensatte helsebehov og trenger oppfølging av flere helse- og omsorgstjenester, som alle har ulike egenandeler. Norges Handikapforbund gjorde i 2017 en undersøkelse som viser at funksjonshindrede har mellom 70.000-200.000 årlig i ekstraavgifter som følge av sin funksjonshindring. Mye av dette er egenandeler.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9136 EL og IT Forbundet**5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 890**

Endring til linje 890: Endre etter siste komma fra: "eller kun med små egenandeler" til: "eller at kommer inn under frikortsordningen".

Begrunnelse:

Tannhelse er veldig kostbar slik at det betyr mye for medlemmene at tannhelse blir behandlet likt med annen helse og blir en del av frikortsordningen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9137 LO Trøndelag**5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 892**

Tilleggsforslag: LO vil at det må utbetales feriepengar av hele sykelønsperioden, med lik prosentstøtte som for feriepengar opparbeidet i arbeid.

Begrunnelse:

Det bør ikke bare utbetales feriepengar for 48 dagar, slik som det er i dag. Man trenger faktisk ferie selv om man har vært syk i en lengre periode. Dagens ordning er diskriminering av en allerede utsatt gruppe.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9138 LO Trøndelag**5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 892**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at Folketrygdlovens bestemmelser om friskmelding til formidling fjernes.

Begrunnelse:

LO er fremste forsvarer av sykelønsordningen og sykmeldtes oppsigelsesvern, men Arbeidsmiljø-loven (AML) overkjøres i dag av folketrygdlovens IA-bestemmelser om såkalt friskmelding til formidling. § 8-5 i folketrygdloven «friskmelding til formidling» kalles ofte en brutal paragraf, som tvinger folk til å si opp selv og søke ny jobb i løpet av få måneder, før sykdommen er utredet, og uten at det som kan være sykdomsårsaker i arbeidsmiljøet

trengs å håndteres av arbeidskraftkjøper. Siden 1956 har ansatte hatt vern mot oppsigelse ved sykefravær. Lovgiverne var klar over at «det var vanskeligere å skaffe arbeid til en delvis arbeidsfør i en ny bedrift, enn å få han omplassert i den gamle bedrift.» (Ot. prp. nr. 8 (1956) s. 54). Derfor fikk arbeidskraftkjøper plikt til å prøve bedriftsintern attføring. Seinere fikk de som ble syke av arbeidsforholdene et sterkere oppsigelsesvern enn andre sykmeldte. AML verner sykmeldte mot oppsigelse på grunn av sykdommen i inntil ett år (AML § 15-8). Det skal motivere arbeidskraftkjøper til å forsøke å tilrettelegge forholdene bedre, og om nødvendig gir det tid til å finne en annen, egnet jobb i bedriften. Dermed opphørte en ordning som var vanlig i mange bedrifter i 1970- og 1980-årene. For å få jobb måtte du skrive under på at du skulle slutte frivillig hvis du ikke tålte for eks. skiftarbeid eller «andre forhold som har forbindelse med arten av arbeidet». «Friskmelding til formidling» gjeninnfører på en uverdigg måte denne ordningen. Dagens sykmeldingsregler er i strid med arbeidsmiljøloven. Hvem vil fortelle sjefen om helseproblemer som skyldes jobben, slik Arbeidstilsynet ønsker, når det kan bety at NAV «tvinger» dem til å si opp, når svaret fra NAV er at de må melde seg arbeidsløse? Hvordan skal noen våge å si fra om helseproblemer som henger sammen med arbeidsforholdene? Hvis sykdommen skyldes arbeidsforholdene, kan NAV gi den sykmeldte valget mellom å si opp jobben selv eller miste sykepengene. I dag blir mange sykmeldte presset ut av jobben før sykdommen er ferdig utredet, og før noen har brukt tid på å legge arbeidsforholdene bedre til rette. Det finnes flere eksempler på arbeids-kamerater med 20 – 25 års ansiennitet som på en uverdigg måte blir forsøkt presset til eksempelvis å si opp eller å ta kontakt med mer eller mindre useriøse bemanningsbedrifter. Hva er vitsen med å gjøre en som har fått arbeidsrelatert sykdom til arbeidssøker? Man fratas i så fall et års oppsigelsesvern (AML § 15-8). Og får liten glede av retten til at bedriften må tilrettelegge arbeidet (AML § 4-6). Erfaring tilsier at det er lettere å forbli i arbeid på tross av sykdom hvis man blir i det gamle arbeidsforholdet. Departementet sier «friskmelding til formidling» skal «motvirke at personen lider et inntektstap fordi sykepengene blir stanset». Derfor er det flott at mange NAV-ansatte heller «motvirker inntektstapet» ved å ikke stanse sykepengene. Forslaget gjelder verdighet til de av våre arbeidskamerater som er så uheldig av å bli syke. I et samfunn som ønsker å bygge på samhold, skal ikke syke bli dobbeltstraffet, ved at man i tillegg til å bli syk av arbeidet også fratas et økonomisk livsgrunnlag.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9139 Fagforbundet

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 892

Briller til barn i grunnskolen skal dekkes av det offentlige.

Begrunnelse:

Tillegg i kulepunktet på linje 890-891.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9140 Fagforbundet

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 892

LO vil arbeide for at Folketrygdlovens bestemmelser om oppfølging av sykemeldte til annet arbeid eller arbeidsrelaterte aktiviteter harmoniseres med arbeidsmiljølovens regler, og sikrer at arbeidstaker fortsatt har rettigheter. Kravet om friskmelding til formidling fjernes.

Begrunnelse:

LO er fremste forsvarer av sykelønnsordningen og sykemeldtes oppsigelsesvern, men Arbeidsmiljøloven (AML) overkjøres i dag av folketrygdlovens IA-bestemmelser om såkalt friskmelding til formidling. § 8-5 i folketrygdloven «friskmelding til formidling» kalles ofte en brutal paragraf, som tvinger folk til å si opp selv og søke ny jobb i løpet av få måneder, før sykdommen er utredet, og uten at det som kan være sykdomsårsaker i arbeidsmiljøet trengs å håndteres av arbeidskraftkjøper. Siden 1956 har ansatte hatt vern mot oppsigelse ved sykefravær. Lovgiverne var klar over at «det var vanskeligere å skaffe arbeid til en delvis arbeidsfør i en ny bedrift, enn å få han omplassert i den gamle bedrift.» (Ot. prp. nr. 8 (1956) s. 54). Derfor fikk arbeidskraftkjøper plikt til å prøve bedriftsintern attføring. Seinere fikk de som ble syke av arbeidsforholdene et sterkere oppsigelsesvern enn andre sykemeldte. AML verner sykemeldte mot oppsigelse på grunn av sykdommen i inntil ett år (AML § 15-8). Det skal motivere arbeidskraftkjøper til å forsøke å tilrettelegge forholdene bedre, og om nødvendig gir det tid til å finne en annen, egnet jobb i bedriften. Dermed opphørte en ordning som var vanlig i mange bedrifter i 1970- og 1980-årene. For å få jobb måtte du skrive under på at du skulle slutte frivillig hvis du ikke tålte for eks. skiftarbeid eller «andre forhold som har forbindelse med arten av arbeidet». «Friskmelding til formidling» gjeninnfører på en uverdigg måte denne ordningen. Dagens sykmeldingsregler er i strid med arbeidsmiljøloven. Hvem vil fortelle sjefen om helseproblemer som skyldes jobben, slik Arbeidstilsynet ønsker, når det kan bety at NAV «tvinger» dem til å si opp, når svaret fra NAV er at de må melde seg arbeidsløse? Hvordan skal noen våge å si fra om helseproblemer som henger sammen med arbeidsforholdene? Hvis sykdommen skyldes arbeidsforholdene, kan NAV gi den sykemeldte valget mellom å si opp jobben selv eller miste sykepengene. I dag blir mange sykemeldte presset ut av jobben før sykdommen er ferdig utredet, og før noen har brukt tid på å legge arbeidsforholdene bedre til rette. Det finnes flere eksempler på arbeidskamerater med 20 – 25 års ansiennitet som på en uverdigg måte blir forsøkt presset til eksempelvis å si opp eller å ta kontakt med mer eller mindre useriøse bemanningsbedrifter. Hva er vitsen med å gjøre en som har fått arbeidsrelatert sykdom til arbeidssøker? Man fratas i så fall et års oppsigelsesvern (AML § 15-8). Og får liten glede av retten til at bedriften må tilrettelegge arbeidet (AML § 4-6). Erfaring tilsier at det er lettere å forbli i arbeid på tross av sykdom hvis man blir i det gamle arbeidsforholdet. Departementet sier «friskmelding til formidling» skal «motvirke at personen lider et inntektstap fordi sykepengene blir stanset». Derfor er det flott at mange NAV-ansatte heller «motvirker inntektstapet» ved å ikke stanse sykepengene. Forslaget gjelder verdighet til de av våre arbeidskamerater som er så uheldig av å bli syke. I et samfunn som ønsker å bygge på samhold, skal ikke syke bli dobbeltstraffet, ved at man i tillegg til å bli syk av arbeidet også fratas et økonomisk livsgrunnlag.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9141 Fagforbundet

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 892

Tilleggsforslag: LO vil at det må utbetales feriepenger av hele sykelønnsperioden, med lik prosentsats som for feriepenger opparbeidet i arbeid.

Begrunnelse:

Det bør ikke bare utbetales feriepenger for 48 dager, slik som det er i dag. Man trenger faktisk ferie selv om man har vært syk i en lengre periode. Dagens ordning er diskriminering av en allerede utsatt gruppe.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9142 Industri Energi (IE)

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 892

LO vil at det må utbetales feriepenger av hele sykelønnsperioden, med lik prosentsats som for feriepenger opparbeidet i arbeid.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9143 LO Vestland

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 892

Ny linje 892: LO vil: opprettholde full lønn og feriepenger under sykdom

Begrunnelse:

Også feriepenger av sykelønn må opprettholdes under sykdom.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9144 LO Vestfold og Telemark

5. Å dele, 5.3 Fordeling gjennom overføringer og offentlig tjenesteyting, Linje 892

Linje 892 kan stå. Ny linje: Gå tilbake til ordningen for beregning, sånn som den var før 2019, når det gjelder beregning av sykepengen.

Begrunnelse:

Dagens regler for beregning av sykepenge tar ikke hensyn til de som jobber akkord, gjelder spesielt byggebransjen. NAV beregner sykepenge på grunnlag av de siste 3 månedenes lønn og da er som regel ikke den oppmålte akkorden med. Før 2019 beregnet NAV sykepenge på grunnlag av de siste 3 års lønn, og da kom akkorden med.

Innstilling:

Tiltres ikke

6. Å ta vare på

Forslagsnr: 9145 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, Linje 893, Linje 892

Linje 1024: Nytt kapittel 6.7: Vern mot diskriminering

Frihet fra diskriminering er en grunnleggende verdi for LO. Gjennom de siste tiårene har det norske samfunnet tatt store steg i retning av økt aksept for etniske, religiøse og seksuelle minoriteter. Fortsatt foregår imidlertid systematisk diskriminering på bakgrunn av kjønn, etnisk, religiøs og kulturell opprinnelse, funksjonsevne, alder, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Den samiske befolkningen og nasjonale minoriteter har diskrimineringsutfordringer som må tas på alvor. Fagbevegelsen må gå foran i kampen mot diskriminering og hatefulle ytringer i den offentlige debatten, og sammen videreutvikle det holdningsskapende arbeidet mot diskriminering og rasisme. Minoritetspersoner må i mye større grad enn i dag gis oppmerksomhet i ansettelsesprosesser. En viktig del av dette er å styrke rekrutteringen og skoleringen av mennesker med ulike minoritetsbakgrunn. Fagbevegelsen må arbeide for kunnskapsinnhenting om LHBT-personers situasjon i arbeidslivet og at homofile likestilles med heterofile i tilknytning til blodgivning. Alle tillitsvalgte og verneombud bør få bedre kunnskap om hvordan avsløre og håndtere diskriminering på vegne av medlemmene.

LO vil:

- Arbeide for et styrket vern mot diskriminering i lov- og avtaleverket, og for å styrke aktivitets- og redegjøringsplikten i diskrimineringslovgivningen.
- Legge til rette for rekruttering og skolering av medlemmer og tillitsvalgte med etnisk minoritetsbakgrunn
- Bidra til at et helhetlig antidiskrimineringsarbeid blir en del av tillitsvalgtopplæringen

Begrunnelse:

I forslaget til nytt handlingsprogram er mye innen diskrimineringsbiten borte. Særlig gjelder dette LHBTQ personer og kjønnsmangfold. Innholdet i eksisterende kapittel 7.3 foreslås derfor gjeninnsatt som nytt kapittel 6.7. Grunnen er at utfordringsbildet og behovet for arbeid fra LOs side er dessverre stort det samme i dag.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9146 LO Troms og Finnmark

6. Å ta vare på, Linje 893, Linje 892

Endringsforslag: Å ta vare på

Endres til: Å ta vare på og utvikle

Begrunnelse:

Fagbevegelsens rolle i samfunnet er å ta vare på allerede opparbeidede rettigheter i samfunnet. Men fagbevegelsen skal også være levende og skal ønske å utvikle samfunnet til det bedre for arbeiderklassen. Derfor fortjener kapitlet dette navnet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9147 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat**

LO må jobbe for å styrke de universelle, ikke behovsprøvede ordningene som en bærebjelke i den Norske velferdsstaten.

Begrunnelse:

Høyresiden vil tilbake til behovsprøving av alle velferdsgoder, noe vi er sterkt imot.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9148 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat**

LO krever at psykisk helse får sin rettmessige plass i IA avtalen.

Begrunnelse:

LO må satse mer på psykisk helse. Dette er et stort tabu rundt på arbeidsplassene, noe som er et stort problem. Det er mange av våre medlemsbedrifter som har IA avtale og hvis man har et problem som synes er det enkelt å få hjelp og tilpasset arbeide. Har man et psykisk problem som ikke vises utad er det i realiteten ikke mye hjelp og tilpassing man får. Dette gjør at flere faller ut av arbeidslivet, noe som er utrolig synd med tanke på at det faktisk er det å komme seg ut av eget hjem og på jobb som hjelper i de aller fleste tilfeller. Derfor mener vi at dette er noe LO må ta tak i, det er tross alt våre medlemmer det går ut over.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9149 LO Møre og Romsdal**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat**

Forslag til tillegg av ett kulepunkt under «LO vil» i LOS handlingsprogram 2021-2025, under pkt. 6.1, linje 922: LO vil arbeide for å få innført Nasjonal bemanningsnorm for pleie- og omsorg i kommunene

Begrunnelse:

Flere år med osthøvelkutt og underfinansiering har ført til at ressursituasjonen i flere offentlige virksomheter er så anstrengt at folk ikke lenger kan oppfylle samfunnsoppdraget sitt på en god måte. Vi har fått bemanningsnorm i barnehage, og norm om lærertetthet 1.-4. trinn. I kommunenes budsjett blir pleie og omsorg en salderingspost etter at barnehage/skole har fått sine krav oppfylte med bl. annet begrunnelse i bemanningsnormen. Vi ønsker nasjonal bemanningsplan også i pleie og omsorg, for funksjonshemmede og den aldrende befolkningen. Eldresektoren er vekstsektoren i kommunene, og en bemanningsplan vil kunne hjelpe til å sikre at ressursene får en mer rettferdig fordeling.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9150 LO Nordland**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat**

Tilleggsforslag - ny linje: Over de siste årene har mange kommuner og fylkeskommuner opplevd en underfinansiering i forhold til oppgavene de er satt til å løse. En rettferdig fordeling mellom forvaltningsnivåene er en forutsetning for like tjenester uavhengig av hvor man bor

Begrunnelse:

Budsjettkutt i kommunen betyr å kutte i tjenester som folk er avhengige av. Kommunens utgifter er til å lønne læreren til ungene våre, alle dem som tar seg av våre eldre på sykehjemmene, renholderne som holder oss friske og de som står opp midt på natta for å brøyte veier. Når kommunene må kutte, mister vi ikke bare arbeidsplasser; vi mister tryggheten som velferden gir oss. Det rammer alle. Økonomiske overføringer til kommuner og fylker har vært for lave over tid. Regjeringa sier kommunene har fått mer penger. Men både oppgaver og lovkrav fra staten er blitt flere - og innbyggerne trenger tjenester fra kommunen. Koronakrisa gjør situasjonen verre. Mange kommuner har store tap av skatteinntekter og høye ekstrautgifter. Økonomien er skrappa og situasjonen er svært alvorlig. Med overføringer til kommuner og fylker som står i forhold til oppgavene, kan tjenester sikres og flere få arbeid. Opprusting av samfunn er god krisepolitikk. I stedet for å si opp folk, kan vi videreføre gode tjenester, pusse opp kommunale bygg og sørge for oppdrag til det lokale næringslivet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9151 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat**

LO krever politisk styring av sykehusene

Begrunnelse:

LO mener at sykehusreformen har slått feil og vi må se til andre land. Forsøkene på å kombinere markedsmodellen med velferdspolitiske mål endte med kriser og kaotiske tilstander i blant annet Skottland. Her var erfaringene så dårlige at reformene delvis ble reversert. På kort sikt krever vi at regjeringen nå tar styringen i forhold til situasjonen for sykehusene. Helse Sør-Øst må deles i tre slik at OUS (Oslo universitetssykehus) blir et eget regions foretak. Vi ber også om at det snarest blir satt i gang et langsiktig arbeid for å finne en modell for sykehusorganisering som skal erstatte foretaksmodellen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9152 Fagforbundet**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 906**

6.1 En sterk velferdsstat Norge trenger en sterk velferdsstat for å sikre rettferdig fordeling av verdiskapingen og gode velferdstjenester til hele befolkningen. Veksten i offentlig sektor bør minst være på nivå med veksten i privat sektor. Dette vil sikre stabilitet i offentlige fellesskapsordninger. Skattenivået og skattegrunnlaget må være rettferdig, og inkludere alle, slik at samfunnet kan bære en godt fungerende velferdsstat. Forretningstenkning i offentlig sektor er i strid med arbeiderbevegelsens prinsipper for en velferdsstat, og markedsstyring undergraver ideen om et solidarisk samfunn. De skattefinansierte

tjenestene skal være underlagt politisk styring, organisert mest mulig som forvaltning, med basis i faglighet og tillit til de ansatte. Dette vil føre til bedre kvalitet på offentlige tjenester. Flere år med osthøvelkutt og underfinansiering har ført til at ressursituasjonen i offentlige virksomheter er så anstrengt at de ikke lenger kan oppfylle samfunnsoppdraget sitt på en god måte. Bevilgningene til offentlige oppgaver, og antall ansatte til å utføre tjenestene må derfor styrkes. Dette gjelder også for kommunesektoren som løser mange av velferdsoppgavene nærmest innbyggerne. Stadig dårligere økonomiske vilkår og angrep på kommuners organisering av egen virksomhet gjør at tjenester blir utført av kommersielle aktører med profittformål. Kommunereformen og flere andre reformer har ført til mer sentralisering av offentlige oppgaver. Dette gjelder både politi, universitets- og høyskole utdanning, NAV og kommunale oppgaver. Summen av disse sentraliserende reformene er mindre tilgjengelighet og dårligere tjenester for innbyggerne. LO vil utvikle levedyktige lokalsamfunn og være pådriver for å styrke offentlig sektor og privat næringslivsutvikling i en desentralisert samfunnsstruktur. Tillit og faglighet gir gode rammer for offentlig styring. De ansattes kunnskap og kompetanse er offentlig sektors fremste ressurs. I stedet for unødvendig måling og kontroll, må ansatte gis tillit til å utføre arbeidsoppgavene sine. Vi trenger derfor en tillitsreform.

LO vil:

Sikre det finansielle grunnlaget for velferdsstaten gjennom tiltak for å bekjempe svart arbeid, arbeidslivskriminalitet, skatteunndragelser og korrupsjon.

Arbeide for at det gjennomføres en tillitsreform i offentlig sektor.

Sikre offentlig sektor mulighet til å drive egne tjenester.

Begrunnelse:

Nytt forslag bygger på opprinnelig tekst i debatheftet, samt innsendte forslag fra Fagforbundets forslagsstillere.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9153 Fagforbundet

6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 908

... befolkningen. Forutsetningen for dette er tilstrekkelige økonomiske rammer.

Begrunnelse:

Viser også til forslag 1086.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9154 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 911

Tillegg: Offentlig sektor skal være underlagt politisk styring med basis i faglighet og tillit til de ansatte og reell medbestemmelse.

Begrunnelse:

Det er viktig å styrke perspektiver knyttet til medbestemmelse til velferdsstaten

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9155 Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund (NFF)**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 913**

LO er bekymret over strukturelle omorganiseringer som ikke er grundig utredet, og som svekker lokal beslutningsmyndighet og ansattes medbestemmelse.

Begrunnelse:

Regjeringens effektiviserings - og avbyråkratiserings reform (ABE) har over de siste 7 årene utarmet statlige virksomheter og tvunget frem forslag til omorganiseringer som svekker ansattes og tillitsvalgtes medbestemmelse.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9156 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 915**

Forklare i brødteksten hva en tillitsreform er. ... Tillitsreformen handler blant annet om å kraftig nedskalering kravene til telling og rapportering i offentlige tjenester, for å gi de ansatte rom for å skjøtte de grunnleggende oppgavene i arbeidet sitt. Det er til beste for både brukere, ansatte og er god forvaltning av felleskapets penger.

Begrunnelse:

Det kan være uklart for mange hva som menes med begrepet tillitsreform og hva som ligger i begrepet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9157 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 915**

Tillegg: For å få til en tillitsbasert styring i offentlig sektor, er det behov for å gjennomgå det statlige økonomireglementet. Den nåværende mål- og resultatstyringen må fases ut og reformeres for å forhindre ineffektivitet, målforskyvning og dobbelrapportering.

Begrunnelse:

Konkretisering av eksisterende tekst

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9158 LO Troms og Finnmark**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 916**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Jobbe for å styrke kommuneøkonomien, og øke antall ansatte i utøvende tjeneste.

Begrunnelse:

Den siste tiden har vi sett at etterspørselen etter tjenester i kommunene bare har økt, mens ressursene overført av myndighetene ikke er tilstrekkelige til å dekke kostnadene ved drift av kommunen. Det er nødvendig å øke antall ansatte i offentlig sektor for å tilby kvalitetstjenester til befolkningen.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9159 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 919**

Tillegg. Legg til «sosial dumping» før «arbeidslivskriminalitet»: Sikre det finansielle grunnlaget for velferdsstaten gjennom tiltak for å bekjempe svart arbeid, sosial dumping, arbeidslivskriminalitet, skatteunndragelser og korrupsjon.

Begrunnelse:

Viktig å presisere sosial dumping, som ikke er det samme som arbeidslivskriminalitet.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9160 Fellesforbundet (FF)**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 919**

Kulepunkt på linje 919-920 endres til: Sikre det finansielle grunnlaget for velferdsstaten gjennom tiltak for å bekjempe svart arbeid, arbeidslivskriminalitet, skatteunndragelser, skatteparadiser og korrupsjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9161 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 920**

Endre til: LO vil: ... arbeidslivskriminalitet, skatteparadiser, skatteunndragelser og korrupsjon.

Begrunnelse:

Dette er viktig forsterkning av linjen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9162 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 921**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at økonomistyringsreformen i offentlig sektor, med regnskapsregler som i utgangspunktet var ment for store børsnoterte selskaper, oppheves.

Begrunnelse:

Økonomistyringsreformen i offentlig sektor, for eks. i sykehusene og høyere utdanningsinstitusjoner, med regnskapsregler ment for store børsnoterte selskaper innebærer en markedsretting og privatisering innenfra av velferdsstaten. Utviklingen er ikke forenlig med arbeiderbevegelsens grunnprinsipper eller formålet i den tidligere rød-grønne regjeringens «Soria Moria erklæring». Vi opplever press for å ta i bruk markedsløsninger i offentlig sektor. Internasjonale krefter som det internasjonale pengefondet IMF, verdensbanken, OECD og Den internasjonale revisorforening fungerer som premissleverandør for utvikling av offentlige tjenester på global basis. Disse organene setter egne standarder for offentlig styring, basert på prinsipper utviklet for privat sektor. Sentralt i den nasjonale utviklingen er Senter for statlig økonomistyring (SSØ) – direkte underlagt Finansdepartementet, og opprettet av tidligere Bondevik-regjering. SSØ er en politisk pådriver for utviklingen, og har fått delegert ansvar for å forvalte økonomistyringen i staten, deriblant å iverksette regnskapsprinsipper utviklet av og for private aktører uten noen form for offentlig medvirkning og kontroll. Få er klar over at det betyr full åpning for bedriftsøkonomiske spilleregler i offentlig tjenesteyting og å nedbygge offentlig sektor. Et dramatisk brudd med velferdsstatens grunnlag. Reformen vil føre til sterk nedbygging av offentlig sektor gjennom å tilrettelegge for privatisering, vil fremme offentlig-private samarbeidsløsninger parallelt med at nye lover har begrenset offentlig innsyn og svekket den parlamentariske kontrollen over bruken av skattebetalernes penger. Dette er konklusjonen etter innføring av reformen i New Zealand. Rapporten «Helsereform. Utfordringer og løsninger» av Bjarne Jensen og Magnar Bollingmo med bidrag fra Fanny Voldnes og Stein Østre (Høgskolen i Hedmark-rapport nr. 15-2007) konkluderer med at «dersom offentlige regnskapsprinsipper hadde blitt brukt ville foretakene hvert år med unntak for 2006 hatt positivt nettodriftsresultat og de ville vist at det til sammen er gjennomført investeringer på 33 milliarder kr i perioden 2002-2006.» Regnskapene siden reformen ble gjennom-ført, viser et akkumulert samlet underskudd på ca. 18 mrd. kroner. Hovedårsaken til de store underskuddene er at det opereres med avskrivninger på ca. 5 mrd. kroner pr. år. Dette er ikke en utgift, men en kalkulert størrelse for hva det «koster» å bruke anleggsmidlene, bygninger og utstyr, i foretakene. Denne kostnaden kan ikke foretakene bære. Derfor blir det regnskapsmessige underskudd når dette sees på som bedrifter som skal gi avkastning på innskutt kapital. Markedsløsninger i velferdsstaten undergraver den solidariske velferdsløsningen vi har bygd opp i Norden, og tjener kun kapitalinteressene. Alle områder i offentlig sektor utsettes for et massivt press for å ta i bruk virkemidler fra privat sektor ved innføring av private regnskapsprinsipper, mål- og resultatstyring, konkurranseutsetting og lignende tiltak som kan samles under betegnelsen New Public Management. Utviklingen svekker viktige velferdsordninger som pensjonsordninger og helsevesen.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9163 LO Innlandet**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 921**

LO vil: Jobbe for å styrke kommuneøkonomien.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9164 LO Innlandet**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 921**

Tilleggsforslag. LO vil: Arbeide for at bedriftstenkning og økonomistyring etter forretningsprinsipper i offentlig sektor avvikes.

Begrunnelse:

Forretningstenkning i offentlig sektor går helt mot fagbevegelsens prinsipper om en velferdsstat. Man skal ikke tjene penger på de som må benytte seg av velferdstilbud. Velferdsstaten skal være unntatt markedet, og drives i egen regi. Ved f.eks. børsnotering av en privatisert tjeneste, blir det med en gang vanskeligere med offentlig innsyn, fordi da er plutselig forhold ved virksomheten bedriftshemmeligheter, og bedriften omfattes av aksjeloven. Dette gjør det mye vanskeligere for tillitsvalgte å ha oversikt over egen arbeidsplass.

Markedsløsninger i velferdsstaten undergraver den solidariske velferdsløsningen vi har bygd opp i Norden, og tjener kun kapitalinteressene. Alle områder i offentlig sektor utsettes for et massivt press for å ta i bruk virkemidler fra privat sektor ved innføring av regnskapsprinsipper for bedrifter, mål- og resultatstyring, konkurranseutsetting og lignende tiltak som kan samles under betegnelsen New Public Management. Utviklingen svekker viktige velferdsordninger som pensjonsordninger og helsevesen.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9165 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 921**

Tilleggsforslag, Linje 921: LO vil arbeide for at økonomistyringsreformen i offentlig sektor, med regnskapsregler som i utgangspunktet var ment for store børsnoterte selskaper, oppheves.

Begrunnelse:

Økonomistyringsreformen i offentlig sektor, for eks. i sykehusene og høyere utdanningsinstitusjoner, med regnskapsregler ment for store børsnoterte selskaper innebærer en markedsretting og privatisering innenfra av velferdsstaten.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9166 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 921**

For å bevare bosetting og arbeidsplasser over hele landet er LO imot en sentralisering av samfunnsnyttige tjenester.

Begrunnelse:

Tilgang til samfunnsnyttige tjenester er en forutsetning for bosetting.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9167 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.1 En sterk velferdsstat, Linje 921**

Tilleggsforslag, Linje 921: LO vil arbeide for at økonomistyringsreformen i offentlig sektor, med regnskapsregler som i utgangspunktet var ment for store børsnoterte selskaper, oppheves.

Begrunnelse:

Økonomistyringsreformen i offentlig sektor, for eks. i sykehusene og høyere utdanningsinstitusjoner, med regnskapsregler ment for store børsnoterte selskaper innebærer en markedsretting og privatisering innenfra av velferdsstaten.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9168 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked**

Nytt underkapittel mellom handlingsprogrammets kapitler 6.2 og 6.3

6.3 – En helsetjeneste du kan stole på

Noe av det vakreste med den norske velferdsstaten er at tilgang på helsetjenester ikke er definert av størrelsen på lommeboken. Dette er et prinsipp vi må ta vare på. LO vil videreutvikle det norske helsevesenet og sikre gode tjenester i offentlig regi til alle. Tjenestene skal formes av faglige vurderinger og behovet til pasienter og pårørende. Det må være tid til god pleie og omsorg slik at alle sidene av mennesket blir ivaretatt, ikke bare det som er direkte sykdomsrelatert. Norske sykehus må sikres en forutsigbar og stabil inntekt. Dagens system med innsatsstyrt finansiering gjør at det er inntekten som blir styrende, ikke hva som vil være best for pasientene. Distriktene må sikres et godt føde- og barseltilbud og tilgang til nødvendig akutthjelp gjennom gode lokalsykehus. Styrene i helseforetakene må tilbake til politisk kontroll. Det er vesentlig at helsetjenestene har rom for alle og det er et særlig behov for å styrke rusomsorgen. Papirløse må sikres lik tilgang på nødvendige helsetjenester som befolkningen forøvrig. Den aller viktigste ressursen i helsevesenet er menneskene som jobber der. Det må være nok ansatte med rett kompetanse på jobb, og de ansatte må sikres forsvarlige arbeidstidsordninger. Streikeretten i helsevesenet er truet av overivrig bruk av tvungen lønnsnemnd. Ansatte i helsevesenet må sikres en reell streikerett.

LO vil:

- Avvikle innsatsstyrt finansiering i helseforetakene.
- At faglige vurderinger og behovet til pasienter og pårørende skal vektlegges i mye større grad.
- At helsetjenesten skal være under demokratisk kontroll. Det innebærer at tjenestene er eid og driftet av det offentlige, og at det er ansattrepresentanter og politisk utnevnte representanter som sitter i styrene til helseforetakene.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9169 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke markert**

LO bør jobbe politisk for å få ett forbud mot reklame på forbrukslån.

Begrunnelse:

Mange sliter i dag med høye forbrukslån, det er altfor lett å «gå i fella» og ta opp dyre forbrukslån.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9170 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke markert**

Vi vil at LO jobber for at muligheten til å ta ut profitt på velferdstjenester blir stoppet.

Begrunnelse:

Det er en uting at noen skal tjene på våre felles velferdsgoder og statlige oppgaver.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9171 LO Vestland**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke markert**

Nytt underkapittel mellom kapittel 6.2 og 6.3:

En helsetjeneste du kan stole på

Noe av det vakreste med den norske velferdsstaten er at tilgang på helsetjenester ikke er definert av størrelsen på lommeboken. Dette er et prinsipp vi må ta vare på. LO vil videreutvikle det norske helsevesenet og sikre gode tjenester i offentlig regi til alle. Tjenestene skal formes av faglige vurderinger og behovet til pasienter og pårørende. Det må være tid til god pleie og omsorg slik at alle sidene av mennesket blir ivarettatt, ikke bare det som er direkte sykdomsrelatert. Norske sykehus må sikres en forutsigbar og stabil inntekt. Dagens system med innsatsstyrt finansiering gjør at det er inntekten som blir styrende, ikke hva som vil være best for pasientene. Distriktene må sikres et godt føde- og barseltilbud og tilgang til nødvendig akutthjelp, og det må arbeides for å styrke lokalsykehusene. Styrene i helseforetakene må tilbake til politisk kontroll. Det er vesentlig at helsetjenestene har rom for alle og det er et særlig behov for å styrke rusomsorgen. Den aller viktigste ressursen i helsevesenet er menneskene som jobber der. Det må være nok ansatte med rett kompetanse på jobb, og de ansatte må sikres forsvarlige arbeidstidsordninger.

LO vil:

- Avvikle innsatsstyrt finansiering i helseforetakene.
- At faglige vurderinger og behovet til pasienter og pårørende skal vektlegges i mye større grad.
- At helsetjenesten skal være under demokratisk kontroll. Det innebærer at tjenestene er eid og driftet av det offentlige, og at det er ansattrepresentanter og politisk utnevnte representanter som sitter i styrene til helseforetakene.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9172 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked**

Vi vil at LO jobber for at muligheten til å ta ut profitt på velferdstjenester blir stoppet.

Begrunnelse:

Det er en uting at noen skal tjene på våre felles velferdsgoder og statlige oppgaver, og at vi mister muligheten til å reinvestere i tjenestene.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9173 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked**

Der hvor offentlige tjenester er privatisert vil LO jobbe for å tilbake disse tjenestene i offentlig regi

Begrunnelse:

Noen kommuner har rekommunalisert tidligere privatiserte tjenester med hell. Dette må gjøres i mye større grad.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9174 Fagforbundet**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 922****6.2 Offentlige tjenester i egenregi**

Markedskreftene er et viktig redskap for produksjon av varer og tjenester. Men markedskreftene har viktige begrensninger og er uegnet i offentlig sektor som har helt andre formål enn privat sektor. Offentlig tjenesteyting og trygdeordninger ble gradvis utviklet for å gi bedre kollektive løsninger, større trygghet og mer likhet enn det privat lønnsomhet og markedet gir. De felles velferdsordningene utfordres av en økende privat rikdom, som gjør at mange kan kjøpe seg bedre eller raskere tjenester i det private markedet enn det som det offentlige klarer å tilby. Dette undergraver ikke bare universaliteten i ordningene, men innebærer også en kamp om kompetent arbeidskraft og er en trussel mot arbeidstakernes rettigheter og pensjonsvilkår. Velferdsordningene må styrkes i takt med den øvrige velstandsutviklingen. Sammen med skatt og ulike trygdeordninger, har skattefinansierte offentlige tjenester stor betydning for at Norge har lav ulikhet sammenlignet med andre land. Etter hvert som kommersielle aktører har tatt over flere tjenester og tar ut profitt, øker forskjellene i befolkningen. LO vil bekjempe økt ulikhet og er mot privatisering og konkurranseutsetting av skattefinansierte tjenester. Offentlige tjenester må organiseres som forvaltning og styres av folkevalgte på en måte som gjør at de har kontroll med tjenestene og midlene som finansierer dem. Regnskapsregler for privat sektor kan derfor ikke brukes for offentlige tjenester. De skattefinansierte offentlige oppgavene må styrkes og utvikles i takt med den øvrige velstandsutviklingen, og tjenestene må utføres og drives av det offentlige selv. LO vil

arbeide for at sykehusene tas tilbake under reell folkevalgt kontroll, styrt etter forvaltningsprinsipper og ikke forretningsprinsipper. Dette gjelder også Luftambulansen.

LO vil:

- Sørge for at skattefinansierte offentlige tjenester eies og drives av det offentlige.
- Kreve at sykehusene tas tilbake under reell folkevalgt kontroll, styrt etter forvaltningsprinsipper og ikke forretningsprinsipper.
- Jobbe for å fjerne muligheter til å ta ut profitt på skattefinansierte tjenester ved å stille krav om at kommersielle aktører må synliggjøre hvordan offentlige midler blir brukt.

Begrunnelse:

Forslaget bygger på opprinnelig tekst i debatthefte, og innsendte forslag fra Fagforbundet. Betydningen av offentlig sektor er forsterket.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9175 LO Viken

6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 924

Se på om ordet *viktige* får frem riktig budskap i setningen. Stryke ordet viktige og bare la det står begrensninger.

Begrunnelse:

Det kan være vanskelig å skjønne hvilke begrensinger som er viktige.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9176 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 934

Tilleggsforslag: Målet må være at alle som trenger pleie og omsorg får den hjelpen de trenger av kvalifiserte, faste fagpersoner enten de er hjemme eller i institusjon. Mange an-satte i hjemmetjenestene opplever et stort fokus på rammer og tidsskjema for gjennomføring av praktiske oppgaver og lite rom for å yte omsorg. Stoppeklokkeomsorgen fører til frustrasjon og stress og økt sykefravær.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9177 Fellesorganisasjonen (FO)

6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 934

Linje 934: Legge til "avvikle foretaksmodellen" etter LO (...), slik at setningen blir: LO vil avvikle foretaksmodellen og arbeide for at spesialisthelsetjenesten kommer under sterkere demokratisk styring og reel folkevalgt kontroll.

Begrunnelse:

Spesialisthelsetjenesten er organisert etter markedsliberalistiske prinsipper og følger en finansieringsmodell (ISF) i tråd med NPM. Med dagens foretaksmodell framstår sykehusene som rene produksjonsvirksomheter, og der finansieringen avhenger av

aktiviteten i sykehusene. Leger, sykepleiere og annet helsepersonell bruker tid som kunne vært brukt på pasientbehandling, på å registrere og rapportere all aktivitet de utfører.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9178 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 936

Tilleggsforslag: Dette gjelder både skole, barnehager, helse og omsorg, tekniske tjenester og infrastrukturen i landet vårt.

Begrunnelse:

Demokratiet i samfunnet må styrkes og utvikles generelt og arbeidsplassdemokratiet spesielt. Erfaringene med bruk av anbud har vist at demokratiet og ansattes medinnflytelse er sterkt redusert. LO vil derfor arbeide for at det offentlige eier og driver all kollektivtrafikk i egenregi, og er motstander av bruk av anbud. Fra 2018 gjelder en EU-forordning som påbyr anbud på kollektivtrafikk dersom den ikke drives i egenregi. LO krever at fylkene overtar driften av kollektivtrafikken som et ledd i å sikre offentlig kontroll med en viktig infrastruktur. Myndighetene sentralt må tilrettelegge for at busselskapene kan rekommunaliseres, blant annet gjennom å yte gode tilskudd og låneordninger til fylkene for å etablere driftsselskaper. EUs Jernbanepakke IV er et direktiv påbyr ytterligere oppsplitting av Jernbanevirksomhet. LO vil gå motsatt vei. Det bør heller opprettes et investeringsfond som går utenpå de årlige statsbudsjetter.

Kollektivtrafikk er en viktig del av samfunnets infrastruktur for å dekke befolkningens behov for gode transporttjenester uavhengig av blant annet bosted i landet.

Kollektivtrafikken er en del av våre grunnleggende velferdstjenester. For å møte klimautfordringen og redusere utslipp fra transportsektoren er det et mål om at en større andel av befolkningen reiser med miljøvennlige kollektive transportmidler.

Kollektivtrafikken må derfor eies, styres og drives av det offentlige slik at helhetlige løsninger for denne viktige samfunnssektoren kan utvikles. Hvis regjeringen, fylkeskommuner og kommuner mener alvor med å satse på og å bruke kollektivtrafikken som miljøpolitisk virkemiddel, er de nødt til å kontrollere selskapene. Det finnes ingen gode grunner for å anbudsutsette kollektivtrafikken. Anbud gir av erfaring dårligere pensjonsordning, dårligere arbeidstidsordninger og arbeidsplasser og arbeidsmiljø ødelegges når virksomheter taper anbud. Lokale avtaler utviklet gjennom mange år settes under press. Fagbevegelsen må derfor si klart ifra at vi ikke aksepterer at også de rødgrønne partiene fører en politikk som forsøker på å skape et kunstig marked, gjennom å anbudsutsette disse kjerneoppgavene i samfunnet. Partiene sentralt må ikke tillate sine fylkespartier å gamble med arbeidsplasser slik anbudssystemet virker. LOs faglige spørsmål til partiene foran Stortingsvalget 2009 ble oversendt i brev 24.06.09. Et av kravene var: Mer velferd – nei til privatisering. Vil partiet si nei til konkurranseutsetting, anbud og privatisering av offentlige velferdstjenester? Svarene fra Arbeiderpartiet 06.08.09 (undertegnet av partisekretær Raymond Johansen), svar fra Senterpartiet 05.08.09 (undertegnet Sigbjørn Gjelsvik, sekretariatsleder i SPs stortingsgruppe), svar fra SV og svar fra Rødt 16.07.09 (undertegnet faglig leder Bjørn Tore Egeberg), var som følger: APs svar: Ja, vi sier nei til privatisering og kommersialisering av grunnleggende velferds-tjenester. SVs svar: SV går mot å sette velferdstjenester ut på anbud. Gode fellesskapsløsninger gir enkeltmennesker frihet og trygghet. SV går derfor mot privatisering og konkurranseutsetting. Bare slik kan vi sikre et velferdssystem som tar hensyn til hele befolkningen, og bare slik kan folks innflytelse over utviklingen av velferden styrkes. SPs

svar: Vi ønsker ikke privatisering, anbuds- og konkurranseutsetting av offentlige velferdstjenester. Samtidig er det mange grenseoppganger. Vi ønsker fortsatt privat barnehagedrift, der kommunene mener det er formålstjenlig. Private helse- og omsorgsinstitusjoner som drives på ideell basis er for SP et viktig supplement til de offentlig eide og drevne tilbudene i lokalsamfunnet. Rødt svar: Ja! LO-kongressen 2009 vedtok at LO er imot bruk av anbud i kollektivtrafikken. Et forslag om fortsatt kamp mot anbud og for å rekommunalisere kollektivtrafikken fikk en positiv behandling på LOs fylkeskonferanse i Sør-Trøndelag i november 2009. Til tross for dette har Sør-Trøndelag Fylkeskommune, med Arbeiderpartiet som pådriver, vedtatt å legge all busstrafikk i Trondheim og Sør-Trøndelag ut på anbud fra 2010. Fylkeskommunen har opprettet ett fylkeskommunalt administrasjonsselskap, AtB AS, som skal ta seg av all ruteplanlegging og innkjøp av busstjenester gjennom bruttokontrakter. Det overlater kun busskjøring til busselskapene. Dette innskrenker den politiske styringen over kollektivtrafikken. Og en av konsekvensene er at faglige rettigheter om demokratisk medinnflytelse på organiseringen av arbeidsdagen innskrenkes. Før vedtaket i Fylkestinget om anbud var det enighet blant politikerne om å kjøpe tilbake daværende Team Trafikk AS for å drive i egen regi.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9179 LO Rogaland

6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 936

Tilleggsforslag linje 936: Dette gjelder både skole, barnehager, helse og omsorg, tekniske tjenester og infrastruktur.

Begrunnelse:

Det er ingen grunn til at tekniske tjenester og infrastruktur skal bli underlagt et marked. Dette blir både billigere og bedre i offentlig regi samt at man unngår konkurranse på lønns- og arbeidsvilkår som vi ser blir resultatet hver gang offentlig virksomhet blir konkurranseutsatt. Tekniske tjenester som vann, avløp, renovasjon, park og idrett er og en viktig del av vårt velferdssystem.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9180 EL og IT Forbundet

6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 936

Tilleggsforslag, Linje 936: LO vil arbeide for å rekommunalisere / renasjonalisere offentlige tjenester som allerede er konkurranseutsatt og / eller privatisert slik at de kommer under offentlig eierskap og folkevalgt styring. Helse, oppvekst og omsorg, utdanning og renovasjon er offentlige oppgaver og skal driftes av det offentlige.

Begrunnelse:

Når konkurranseutsetting og privatisering er kommet så langt som det er, er det ikke nok lenger å stoppe utviklinga. Det naturlige svaret fra LO må være å prøve å reversere utviklinga der dette er mulig. Det dreier seg til syvende og sist om hva slags samfunn vi ønsker oss. Et samfunn der kapitalens konkurranse tar over alle områder, eller å ha viktige samfunnsområder under demokratisk eierskap, drift og politisk styring.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9181 LO Innlandet**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 937**

Tilleggsforslag: Helseforetaksreformen må skrotes, og sykehusene må tilbake under folkevalgt kontroll, styrt etter forvaltningsprinsipper og ikke forretningsprinsipper.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9182 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 938**

LO vil arbeide for at kostnadene for tannbehandling skal dekkes av det offentlige på samme måte som øvrige helsetjenester.

Begrunnelse:

I Norge er ikke tannhelse en del av det offentlige tilbudet. Mange har så dårlig økonomi at de ikke kan prioritere tannlegebesøk. Dette medfører økte helseutfordringer for utsatte grupper og større forskjeller.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9183 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 940**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for å rekommunalisere / renasjonalisere offentlige tjenester som allerede er konkurranseutsatt og / eller privatisert slik at de kommer under offentlig eierskap og folkevalgt styring.

Begrunnelse:

Når konkurranseutsetting og privatisering er kommet så langt som det er, er det ikke nok lenger å stoppe utviklinga. Det naturlige svaret fra LO må være å prøve å reversere utviklinga der dette er mulig. Det dreier seg til syvende og sist om hva slags samfunn vi ønsker oss. Et samfunn der kapitalens konkurranse tar over alle områder, eller å ha viktige samfunnsområder under demokratisk eierskap, drift og politisk styring.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9184 LO Rogaland**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 940**

Tilleggsforslag linje 940: LO vil arbeide for å rekommunalisere/renasjonalisere offentlige tjenester som allerede er konkurranseutsatte og/eller privatisert slik at de kommer under offentlig eierskap og folkevalgt styring

Begrunnelse:

Når konkurranseutsetting og privatisering er kommet så langt som det er, er det ikke nok lenger å stoppe utviklingen. Det naturlige svaret fra LO må være å prøve å reversere utviklingen der det er mulig. Det dreier seg til syvende og sist om hva slags samfunn vi ønsker oss. et samfunn der kapitalen og konkurranse tar over på alle områder, eller å ha viktige samfunnsområder under demokratisk eierskap, drift og politisk styring.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9185 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943**

Tilleggsforslag: LO krever at Hjelmengutvalgets innstilling avvises.

Begrunnelse:

Bakgrunnen for at regjeringen satte ned Hjelmengutvalget var et krav fra ESA om at kommunale foretak eller bedrifter måtte kunne gå konkurs og betale skatt. Hjelmengutvalget gikk enda lenger enn ESA krevde. Deres forslag er at offentlige bedrifter skal opptre som private markedsaktører og at det norske konkurransetilsynet skal overvåke at de gjør det. KS har i sin rapport sett på konsekvensene, de mener det kan tredoble prisen på SFO.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9186 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at foretaksmodellen i sykehusene erstattes med lokal folkevalgt styring.

Begrunnelse:

Sykehusene legges igjen inn under fylkeskommunen. Dagens økonomimodell erstattes med normale offentlige regnskapsprinsipper. Skjevfinansiering rettes opp, og stykkprisfinansieringa fjernes. Lokalsykehusene beholdes som fullverdige sykehus med akuttkirurgi og et godt tilbud for fødende. Foretaksmodellen har ikke løst et eneste problem, bare skapt nye. Vi har fått et nytt sjikt av ledere med svimlende lønninger, økt byråkrati og fjernstyring. Det er innført en økonomi-styringsmodell som fører til at investeringer og nybygg fører til mindre penger til drift og et avskrivningssystem som gir underskudd der det før var overskudd. Lokalsykehus legges ned eller undergraves ved at de tappes for funksjoner, kompetanse og tilbud. De som trodde at foretaksmodell med såkalt profesjonell styring var bedre enn lokal folkevalgt kontroll, tok feil. Sommeren 2007 ble det lagt fram en evalueringsrapport om finansieringsordningen i sykehusene på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Den viser at dagens ordning med stykkpris fører til at sykehusene prioriterer «lønnsomme» pasienter. «Feilprioritering av pasienter, dårligere kvalitet på behandlingen og uforutsigbarhet for sykehusenes økonomi er noen av de uheldige konsekvensene av dagens finansieringsordning, viser en evaluering av ordningen», skriver Aftenposten. Ved å tilbakeføre sykehusene til fylkeskommunen får vi et lokalt folkevalgt organ som kan ta ansvar for helsetilbudet til fylkets innbyggere og stå opp mot staten når bevilgningene er for lave.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9187 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943**

Tilleggsforslag: For å få et reelt bilde av kostnader knyttet til offentlige anbudssoppdrag, vil LO kreve at bortfall av skatteinntekter må legges til anbudsprisen når bedrifter benytter seg av arbeidere som skatter til andre land, eller kjøper tjenester fra selskaper registrert i andre land.

Begrunnelse:

Dette vil gi et mer reelt bilde av kostnader knyttet til offentlige anbudssoppdrag, og vil motvirke at selskaper knyttet til land med lavt skatte- og avgiftsnivå skal få konkurransefortrinn ved oppdrag i Norge.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9188 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943**

Tilleggsforslag: LO vil reversere bruk av markedsprinsippet mellom kommuner og helseforetak.

Begrunnelse:

Når kommuner må betale fra første dag for hver utskrevet pasient og også dekke en femte-del av kostnadene for nyinnlagte så oppfordre dette til kortsiktig tenkning. Vi frykter at taperne i dette systemet blir kronikere, eldre med sammensatte sykdommer og andre som krever langvarig rehabilitering. Et grunnprinsipp i samhandlingsreformen er kommunal medfinansiering, presentert slik av regjeringen: «Et vesentlig grep i samhandlingsreformen er å etablere økonomiske insentiver som gjør at det lønner seg for sykehus og kommuner å samhandle på tvers av nivåene. Regjeringen foreslår å gi kommunene et medfinansieringsansvar for pasienter som behandles i sykehus. Det innebærer at kommunene betaler en andel av kostnadene ved å behandle en pasient på sykehus.» Samhandlingsreformen innebærer at visse helsetjenester skilles ut fra spesialisthelsetjenesten, og at det opprettes et helt nytt marked for helsetjenester. Kommunene får et «sørge-for-ansvar» for helsetjenester, jfr. § 3-1. Dette betyr ikke nødvendigvis at kommunene skal drifte tjenestene selv. Tvert imot vil medfinansieringsordningen stimulere til det motsatte. Mens spesialisthelsetjenester fram til nå har vært offentlig fullfinansiert, er medfinansieringsordningen som er foreslått for kommuner, ikke ment å fullfinansiere kommunenes ansvar for drift av de samme tjenestene. Kommunen må derfor finne ut hvordan sørge-for ansvaret skal løses. All erfaring viser at økonomiske vurderinger er tungtveiende når alternativer velges innenfor et slikt system. Alternativet til egenregi for kommuner er å kjøpe tjenester hos et helseforetak eller fra private leverandører der det mulig, økonomisk gunstig og samtidig kan defineres som medisinsk forsvarlig. Dette vil bryte med en lang tradisjon i Norge om at helsetjenester skal driftes av det offentlige.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9189 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943**

Tilleggsforslag: LO vil at sykehusene tas tilbake under reell folkevalgt kontroll, styrt etter forvaltningsprinsipper og ikke forretningsprinsipper.

Begrunnelse:

Sykehusene legges igjen inn under fylkeskommunen. Dagens økonomimodell erstattes med normale offentlige regnskapsprinsipper. Skjevfinansiering rettes opp, og stykkprisfinansieringa fjernes. Lokalsykehusene beholdes som fullverdige sykehus med akuttkirurgi og et godt tilbud for fødende. Foretaksmodellen har ikke løst et eneste problem, bare skapt nye. Vi har fått et nytt sjikt av ledere med svimlende lønninger, økt byråkrati og fjernstyring. Det er innført en økonomi-styringsmodell som fører til at investeringer og nybygg fører til mindre penger til drift og et avskrivningssystem som gir underskudd der det før var overskudd. Lokalsykehus legges ned eller undergraves ved at de tappes for funksjoner, kompetanse og tilbud. De som trodde at foretaksmodell med såkalt profesjonell styring var bedre enn lokal folkevalgt kontroll, tok feil. Sommeren 2007 ble det lagt fram en evalueringsrapport om finansieringsordningen i sykehusene på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Den viser at dagens ordning med stykkpris fører til at sykehusene prioriterer «lønnsomme» pasienter. «Feilprioritering av pasienter, dårligere kvalitet på behandlingen og uforutsigbarhet for sykehusenes økonomi er noen av de uheldige konsekvensene av dagens finansieringsordning, viser en evaluering av ordningen», skriver Aftenposten. Ved å tilbakeføre sykehusene til fylkeskommunen får vi et lokalt folkevalgt organ som kan ta ansvar for helsetilbudet til fylkets innbyggere og stå opp mot staten når bevilgningene er for lave.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9190 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943**

Tilleggsforslag: LO krever at Hjelmengutvalgets innstilling avvises.

Begrunnelse:

Bakgrunnen for at regjeringen satte ned Hjelmengutvalget var et krav fra ESA om at kommunale foretak eller bedrifter måtte kunne gå konkurs og betale skatt. Hjelmengutvalget gikk enda lenger enn ESA krevde. Deres forslag er at offentlige bedrifter skal opptre som private markedsaktører og at det norske konkurransetilsynet skal overvåke at de gjør det. KS har i sin rapport sett på konsekvensene, de mener det kan tredoble prisen på SFO. En SFO-pris opp mot 10 000 kr. per måned. Og mer enn dobling av pris på kommunale svømmehaller var konsekvensen når KS så på konkrete eksempler. Så mye motstand møtte Hjelmeng-utvalget at regjeringen bestilte en rapport fra Oslo Economics for å gå gjennom Hjelmeng-utvalgets konklusjoner. Oslo Economics fant ut at en bedre modell var at all kommunal virksomhet med en merverdipliktig omsetning over 12 millioner måtte skilles ut som kommunale bedrifter og all virksomhet med en momspliktig omsetning over 5 millioner måtte føre egne regnskap. Å skille ut selskap betyr at ansatte ikke lenger er kommuneansatte. Neste skritt er ofte omdanning til AS. Egne regnskap i små bedrifter fordyrer og kan medføre at kommunen ikke lenger finner det lønnsomt med egenregi. I sin iver etter standardiserte løsninger går også Oslo Economics lenger enn EØS-avtalen krever.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9191 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943**

Tilleggsforslag: LO krever at forslaget om at alle offentlige bedrifter / foretak / enheter med en mva. pliktig omsetning over 12 millioner kroner skal skilles ut, avvises.

Begrunnelse:

Bakgrunnen for at regjeringen satte ned Hjelmengutvalget var et krav fra ESA om at kommunale foretak eller bedrifter måtte kunne gå konkurs og betale skatt. Hjelmengutvalget gikk enda lenger enn ESA krevde. Deres forslag er at offentlige bedrifter skal opptre som private markedsaktører og at det norske konkurransetilsynet skal overvåke at de gjør det. KS har i sin rapport sett på konsekvensene, de mener det kan tredoble prisen på SFO. Så mye motstand møtte Hjelmeng-utvalget at regjeringen bestilte en rapport fra Oslo Economics for å gå gjennom Hjelmeng-utvalgets konklusjoner. Oslo Economics fant ut at en bedre modell var at all kommunal virksomhet med en merverdipliktig omsetning over 12 millioner måtte skilles ut som kommunale bedrifter og all virksomhet med en momspliktig omsetning over 5 millioner måtte føre egne regnskap. Å skille ut selskap betyr at ansatte ikke lenger er kommuneansatte. Neste skritt er ofte omdanning til AS. Egne regnskap i små bedrifter fordyrer og kan medføre at kommunen ikke lenger finner det lønnsomt med egenregi. I sin iver etter standardiserte løsninger går også Oslo Economics lenger enn EØS-avtalen krever.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9192 LO Rogaland**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943**

Tilleggsforslag linje 943: LO vil arbeide for at foretaksmodellen i sykehusene erstattes med lokal folkevalgt styring...

Begrunnelse:

Våre sykehus er en del av vårt velferdssystem og må ikke styres som en forretning slik foretaksmodellen legger opp til.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9193 LO Innlandet**6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943**

LO vil: Tilleggsforslag: Kreve at Hjelmengutvalgets innstilling avvises.

Begrunnelse:

Bakgrunnen for at regjeringen satte ned Hjelmengutvalget var et krav fra ESA om at kommunale foretak eller bedrifter måtte kunne gå konkurs og betale skatt. Hjelmengutvalget gikk enda lenger enn ESA krevde. Deres forslag er at offentlige bedrifter skal opptre som private markedsaktører og at det norske konkurransetilsynet skal overvåke at de gjør det. KS har i sin rapport sett på konsekvensene, de mener det f.eks. kan tredoble prisen på SFO. Kantinedrift, svømmebasseng og andre tjenester som «kan» drives

privat, skal måtte konkurrere i et marked, og dermed med priser tilpasset annen lik virksomhet. Dette kan føre til at mange tjenester blir mye dyrere, og at vanlige folk ikke vil ha råd til å benytte seg av det.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9194 LO Troms og Finnmark

6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943

Endringsforslag: Fjerne muligheter til å ta ut profitt på velferdstjenester.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9195 Fellesforbundet (FF)

6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943

Tillegg i kulepunkt på linje 943: Jobbe for å fjerne muligheter til å ta ut profitt på velferdstjenester *og eiendomsvirksomhet knyttet til slike tjenester.*

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9196 EL og IT Forbundet

6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943

Tilleggsforslag, Linje 943: LO vil reversere bruk av markedsprinsippet mellom kommuner og helseforetak.

Begrunnelse:

Når kommuner må betale fra første dag for hver utskrevet pasient og også dekke en femte-del av kostnadene for nyinnlagte så oppfordre dette til kortsiktig tenkning. Vi frykter at taperne i dette systemet blir kronikere, eldre med sammensatte sykdommer og andre som krever langvarig rehabilitering.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9197 EL og IT Forbundet

6. Å ta vare på, 6.2 Velferd, ikke marked, Linje 943

Tilleggsforslag, Linje 943: LO vil arbeide for at foretaksmodellen i sykehusene erstattes med lokal folkevalgt styring.

Begrunnelse:

Sykehusene legges igjen inn under fylkeskommunen. Dagens økonomimodell erstattes med normale offentlige regnskapsprinsipper. Skjevfinansiering rettes opp, og stykkprisfinansiering fjernes. Lokalsykehusene beholdes som fullverdige sykehus med akuttkirurgi og et godt tilbud for fødende.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9198 LO Rogaland**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp**

Arbeide for pensjon fra første krone, lærlinger må også opparbeide seg pensjon under læretiden.

Begrunnelse:

Læretiden bør også være med i pensjonsoppsparing.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9199 LO Rogaland**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp**

Tillegg: Ingen skal leve under fattigdomsgrensa i Norge.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9200 LO Møre og Romsdal**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp**

Forslag om tillegg av kulepunkt under «LO vil» i LOs handlingsprogram 2021-2025, pkt. 6.3: Trygder, pensjoner og sosialhjelp, linje 965: Pensjonsreformen må evalueres.

Begrunnelse:

Evaluerer av pensjonsreformen. Regjeringen varslet i Granavolden-plattformen en evaluering av pensjonsreformen, og utviklingen av kjøpekraften. Tiden er moden for mer enn bare evalueringer. Her må endringer gjennomføres.

Vi har råd til å oppregulere pensjonene med en ramme som har samme vekst som lønnsutviklingen. Det handler om prioritering og fordeling. Det er også mulig i en forhandlingssituasjon å gi mer til utsatte grupper, og på den måten omfordele blant pensjonistene i enkelte år. Dette er en løsning vi kjenner godt igjen fra forhandlingene for lønsmottakere, hvor det gjerne gis både generelle kronetillegg og lavlønnsstillegg for å redusere inntektsulikheten. En slik løsning gir mest i prosent for dem som har lavest inntekt, og det kan også benyttes for å redusere økonomiske forskjeller blant pensjonistene.

Rett til forhandling om egen pensjon

Det er en demokratisk utfordring at pensjonistene, som utgjør om lag en tredel av den voksne befolkningen, står uten retten til å forhandle om egen inntekt.

Underregulering av pensjonen med 0,75%

Etter at pensjonsreformen ble innført, har pensjoner i folketrygden blitt regulert med lønnsvekst fratrullet en faktor på 0,75 prosent. Dette systemet har medført at pensjonene ble regulert lavere enn prisveksten i alle årene fra og med 2015 til og med 2018, og pensjonistenes kjøpekraft har blitt betydelig redusert som følge av dette. Det provoserer at

pensjonistene flere år på rad har fått mindre å rutte med, og det undergraver tilliten til pensjonsreformen.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9201 LO Møre og Romsdal

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp

Forslag om tillegg av kulepunkt under «LO vil» i LOs handlingsprogram 2021-2025, pkt. 6.3: Trygder, pensjoner og sosialhjelp, linje 965 Pensjonistene må få rett til å forhandle om egen inntekt.

Begrunnelse:

Evaluerings av pensjonsreformen

Regjeringen varslet i Granavolden-plattformen en evaluering av pensjonsreformen, og utviklingen av kjøpekraften. Tiden er moden for mer enn bare evalueringer. Her må endringer gjennomføres. Vi har råd til å oppregulere pensjonene med en ramme som har samme vekst som lønnsutviklingen. Det handler om prioritering og fordeling. Det er også mulig i en forhandlingssituasjon å gi mer til utsatte grupper, og på den måten omfordele blant pensjonistene i enkelte år. Dette er en løsning vi kjenner godt igjen fra forhandlingene for lønsmottakere, hvor det gjerne gis både generelle kronetillegg og lavlønnsstillegg for å redusere inntektsulikheten. En slik løsning gir mest i prosent for dem som har lavest inntekt, og det kan også benyttes for å redusere økonomiske forskjeller blant pensjonistene.

Rett til forhandling om egen pensjon

Det er en demokratisk utfordring at pensjonistene, som utgjør om lag en tredel av den voksne befolkningen, står uten retten til å forhandle om egen inntekt.

Underregulering av pensjonen med 0,75%

Etter at pensjonsreformen ble innført, har pensjoner i folketrygden blitt regulert med lønnsvekst fratrasket en faktor på 0,75 prosent. Dette systemet har medført at pensjonene ble regulert lavere enn prisveksten i alle årene fra og med 2015 til og med 2018, og pensjonistenes kjøpekraft har blitt betydelig redusert som følge av dette. Det provoserer at pensjonistene flere år på rad har fått mindre å rutte med, og det undergraver tilliten til pensjonsreformen.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9202 LO Møre og Romsdal

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp

Forslag om tillegg av kulepunkt under «LO vil» i LOs handlingsprogram 2021-2025, pkt. 6.3: Trygder, pensjoner og sosialhjelp, linje 965: Stopp underregulering av pensjonene!

Begrunnelse:

Evaluerings av pensjonsreformen

Regjeringen varslet i Granavolden-plattformen en evaluering av pensjonsreformen, og utviklingen av kjøpekraften. Tiden er moden for mer enn bare evalueringer. Her må

endringer gjennomføres. Vi har råd til å oppregulere pensjonene med en ramme som har samme vekst som lønnsutviklingen. Det handler om prioritering og fordeling. Det er også mulig i en forhandlingssituasjon å gi mer til utsatte grupper, og på den måten omfordele blant pensjonistene i enkelte år. Dette er en løsning vi kjenner godt igjen fra forhandlingene for lønsmottakere, hvor det gjerne gis både generelle kronetillegg og lavlønns tillegg for å redusere inntektsulikheten. En slik løsning gir mest i prosent for dem som har lavest inntekt, og det kan også benyttes for å redusere økonomiske forskjeller blant pensjonistene.

Rett til forhandling om egen pensjon

Det er en demokratisk utfordring at pensjonistene, som utgjør om lag en tredel av den voksne befolkningen, står uten retten til å forhandle om egen inntekt.

Underregulering av pensjonen med 0,75%

Etter at pensjonsreformen ble innført, har pensjoner i folketrygden blitt regulert med lønnsvekst fratrukket en faktor på 0,75 prosent. Dette systemet har medført at pensjonene ble regulert lavere enn prisveksten i alle årene fra og med 2015 til og med 2018, og pensjonistenes kjøpekraft har blitt betydelig redusert som følge av dette. Det provoserer at pensjonistene flere år på rad har fått mindre å rutte med, og det undergraver tilliten til pensjonsreformen.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9203 LO Innlandet

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp

LO vil: Barnetrygden må bevares som en universell ordning, den må økes betraktelig, og holdes utenfor inntektsgrunnlaget ved utregning av sosialstønad.

Begrunnelse:

Dette vil komme til gode barn av foreldre med lav inntekt før uførhet, spesielt mange av Fagforbundets medlemmer som har vært deltidsarbeidende. Uføre med barn har blitt uføre i ung alder, og lever med mye lavere inntekt enn yrkesaktive. Ikke bare har de lav inntekt, de har kort yrkeskarriere og står som oftest uten hus eller med store lån. Skal deres barn få en barndom som andre må barnetillegget minst være så stort som 0,4 G. I dag gjelder et tak på 95 % av tidligere inntekt samlet for uføretrygd og barnetillegg. Det virker slik at det bare rammer de som har aller minst; de som går på minstepensjon eller like over. Den er målrettet for å ramme de som trenger tillegget aller mest. Slik straffes de barna som trenger tillegget mest.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9204 Fagforbundet

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp

Ordningene må også gjøre det mulig for arbeidsuføre å komme tilbake til jobb.

Begrunnelse:

Bedre setning, men intensjonen ivaretas

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9205 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp**

I påvente av utredning om endring av AFP ordningen må medlemmer med 25 års medlemskap eller mer, som mister arbeidet etter fylte 55 år gis mulighet til å innbetale til ordningen slik at opptjente rettigheter ikke går tapt.

Begrunnelse:

Denne utfordringen er fortsatt ikke løst, og vi har alt for mange medlemmer som mister opparbeidede rettigheter.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9206 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp**

Det gjeninnføres feriepengeopptjening på arbeidsledighetstrygd.

Begrunnelse:

Ofte er det utsatte grupper som havner i ledighet og at man da skal dobbelt straffes ved neste års ferie forverrer bare en fra før håpløs situasjon.??

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9207 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp**

Fjern underregulering av pensjon og gi Pensjonistforbundet reell forhandlingsrett på reguleringen av løpende pensjon fra folketrygden.

Begrunnelse:

Forhandlingene må finne sted innen en ansvarlig ramme gitt av frontfagene, slik at pensjonistene får en inntektsutvikling på linje med lønnsinntakere. Resultatet av oppgjøret må fremmes for og godkjennes av Stortinget.??

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9208 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp**

Få kontroll på egen OTP ved at LO oppretter sitt eget fond etter samme modell som for AFP.

Begrunnelse:

Pengene skal tilfalle hver enkelt ansatt og ikke gå i lomma på spekulanter i form av store utbytter. Det er for mange som tar utbytte av penger som er spart i en OTP ordning. Vi ønsker en lignende ordning som i Danmark.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9209 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp**

Trygdeoppgjøret må sluttbehandles av Stortinget.

Begrunnelse:

Det er et viktig demokratisk prinsipp at det er Stortinget som bevilger og behandler pensjon. At trygdeoppgjøret ikke lenger går til stortinget svekker pensjonistenes stilling ytterligere.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9210 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp**

Endre linje 951 fra «tem må sikre muligheten for jobbskifter uten tap av pensjon, kostnadseffektiv forvaltning» til «tem må sikre muligheten for jobbskifter uten tap av pensjon, sikre at de som uforskyldt mister jobben eller tariffavtalen ikke taper sin AFP, kostnadseffektiv forvaltning»

Nytt kulepunkt linje 960:- arbeide for å styrke Folketrygden og Obligatorisk tjenestepensjon (OTP) ved at lovbestemt del av OTP innbetales fra bedriftene slik at de kommer i tillegg til de 18,1 % av lønn som i dag går inn på den enkeltes folketrygdkonto.- arbeide for å øke den lovbestemte minstesatsen for pensjonsinnskudd i innskuddsordningene fra dagens 2 prosent til 5 prosent.

Endring linje 961 fra: «tre deler av lønn. Det må også gis reell mulighet for å kunne gå av tidligere for de som ikke kan stå i jobb til arbeidslivets slutt.» Til«Det gjelder også uføre og de som går av med AFP før fylte 67 år»

Nye kulepunkt linje 965:- at Folketrygdens minstepensjon (garantipensjon) ikke skal levealdersjusteres.- arbeide for å øke barnetillegget for uføre og fjerne taket på samlet barnetillegg og uføretrygd i forhold til tidligere inntekt- arbeide for at alle skal være sikret sosialtrygd uten at det stilles krav til å selge unna eiendeler og tømme bankkonto. Aktivitet og jobbtrening skal være en rettighet og ikke en plikt.

Begrunnelse:

LO må sikre at de som uforskyldt mister jobben eller tariffavtalen ikke taper sin AFP. Denne gruppen har som regel høy alder og kan ikke eller rekker ikke arbeide opp nye rettigheter i pensjonssystemet. I dag finnes det virksomheter som ikke betaler inn til minimumsordningen Obligatorisk Tjenestepensjon. Det virker videre være lav risiko, og lave strafferammer for dette. Ved å flytte OTP-innbetalingen over på Folketrygden vil det smutthullet noen utnytter tettes.

De som må gå av tidlig på grunn av uførhet eller slitasje skal også være sikret en anstendig pensjon på minst 2/3-dels sluttlønn. Garantipensjonen levealdersjusteres i dag. Slik utviklingen har vært vil den tape sin verdi. LO bør fastholde at en garantipensjon ikke skal tapes i verdi. Barn i familier der en av foreldrene er uføretrygdet påvirkes negativt gjennom husstandens lavere inntekt. Barnetillegget bør økes slik at denne påvirkningen reduseres. Hvis noen i dag trenger hjelp fra det offentlige for å «komme over kneika», eller hjelp i et

litt lengre perspektiv, eksempelvis syke og arbeidsledige, forventes det at man kvitter seg med eiendeler (hus/bil/) etc, og bruker opp oppsparte midler før man kan få hjelp. Dette kan ha den virkningen at man permanent låses fast i en negativ økonomisk spiral.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9211 LO Vestfold og Telemark

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp

LO vil jobbe for at de kommunale sosialhjelpssatsene skal ligge på nivå med SIFO sitt referansebudsjett. Dette vil gjøre at sosialhjelpssatsene blir tilnærmet like og på den måten føre til en mer sosial og rettferdig behandling av brukerne. Barnetrygden holdes utenfor beregningsgrunnlaget.

Begrunnelse:

Det er viktig at både satsene og prinsippet om at barnetrygden holdes utenfor praktiseres likt i hele landet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9212 LO Vestfold og Telemark

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp

AFP-ordningen for offentlig ansatte bør være lik den de har i det private når det gjelder hvor mye du kan tjene ved siden av ordningen.

Begrunnelse:

Det er viktig at alle har de samme mulighetene.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9213 LO Vestfold og Telemark

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp

LO må arbeide for at den lovpålagte delen av OTP blir hevet til minimum 3 – 4 %. OPT må i tillegg gjelde fra første krone uavhengig av stillingsstørrelse og -varighet.

Begrunnelse:

OTP må heves.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9214 LO Vestfold og Telemark

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp

Tillitsvalgte som frikjøpes av forbundet må ha rett på pensjonsoppsparing.

Begrunnelse:

Det er viktig at de tillitsvalgte ikke mister rett på pensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9215 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp**

Nytt kulepunkt på linje 965: arbeide for opptjening av pensjon fra første krone.

Begrunnelse:

Et viktig prinsipp som kongressen må vedta.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9216 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 948**

Linje 948: Legge inn 'økes og', slik at siste setning blir: Barnetrygden må økes og bevares som en universell ordning

Begrunnelse:

Nå nylig var første oppjustering av barnetrygden på mange år. Det gjør at den har blitt gradvis mindre verdt etter innføringa av barnetygda. Derfor må det fortsatt økes barnetrygden i årene som kommer.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9217 LO Rogaland**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 948**

Ny setning midt på linje 948: Ingen pensjonister i Norge skal ha en netto pensjonsutbetaling, som er under fattigdomsgrensen i Norge.

Begrunnelse:

Blant de som forlater arbeidslivet er det i dag mange som går en utrygg hverdag i møte pga. økonomiske forutsetninger. Selv med full pensjon, og etter et langt liv i fullt arbeid er det pensjonister som har en økonomisk ramme som er under fattigdomsgrensen.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9218 LO Innlandet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 948**

Vilkårene for dagpenger ved permittering må gjennomgås og styrkes.

Begrunnelse:

NAV fortolker det slik at hvis tillitsvalgte er uenig med bedriften om å sette i gang permittering etter HA § 7-2, så kan den permitterte miste retten til dagpenger. Dette har gjort at den tillitsvalgte vanskelig kan forhandle etter kap. IX i tråd med dens intensjoner, men heller må passe på at det er enighet. Det må også jobbes for full opptjening av feriepenger ved dagpenger.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9219 Fagforbundet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 948**

Barnetrygden må bevares som en universell ordning, den må økes betraktelig, og holdes utenfor inntektsgrunnlaget ved utregning av sosialstønad.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9220 Fellesorganisasjonen (FO)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 948**

Ny siste setning: Barnetrygden må bevares som en universell ordning, skal reguleres årlig i tråd med prisvekst, og skal ikke regnes som inntekt ved behovsprøving av andre ytelser.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9221 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 948**

Tillegg: Velferdsstaten må være sterk og forutsigbar, samtidig som den stadig må utvikles for å imøtekomme folks behov. Folketrygdens ytelser må opp på et nivå som gjør det mulig å leve et fullverdig liv.

Begrunnelse:

Forsterking av eksisterende tekst som bedre underbygger behovet for påfølgende krav til myndighetene.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9222 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 948**

Tillegg: Flere år med kutt og endringer i folketrygdens ytelser har svekket velferden. LO vil jobbe for at kuttene reverseres og at innbyggernes rettigheter styrkes.

Begrunnelse:

Forsterking av eksisterende tekst som bedre underbygger behovet for påfølgende krav til myndighetene

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9223 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 948**

Tillegg: Legge til på slutten av siste setning: «, og må økes.»

Begrunnelse:

Barnetrygd er et viktig tiltak mot barnefattigdom, men har falt i verdi da den ikke har vært justert i tråd med prisveksten.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9224 Fellesforbundet (FF)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 948**

Tillegg linje 948: Barnetrygden må bevares som en universell ordning, *og ikke tas med i beregning av sosialstønad.*

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9225 Fellesforbundet (FF)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 948**

Etter linje 948, nye setninger: Retten til omsorgslønn i forbindelse med barns sykdom utvides. Feriepengeopptjening av dagpenger må gjeninnføres og feriepengene må settes av på sperret konto. Foreldrepenger, sjukepenge og andre offentlige ytelser som er til erstatning for ordinær lønn må gi full opptjeningsrett til feriepenge.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9226 Fellesforbundet (FF)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 949**

Ny setning linje 949-950, nåværende tekst strykes: Alderspensjon fra folketrygden er - og skal være - det bærende elementet i det norske pensjonssystemet, men gode og kollektive ordninger, som AFP og tjenstepensjoner, er viktige tillegg.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9227 LO Innlandet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 950**

"Et bredt organisert pensjonssystem må sikre muligheten for jobbskifter uten tap av pensjon, kostnadseffektiv forvaltning og premier som er like uavhengig av kjønn."

Endres til: Et bredt organisert pensjonssystem må sikre muligheten for jobbskifter uten tap av pensjon, *sikre at de som uforskyldt mister jobben ikke taper sin AFP*, kostnadseffektiv forvaltning og premier som er like uavhengig av kjønn.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9228 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 951**

Tilleggsforslag: Et bredt organisert pensjonssystem må sikre muligheten for jobbskifter uten tap av pensjon, sikre at de som mister jobben ikke taper sin AFP, kostnadseffektiv forvaltning ...

Begrunnelse:

Det viser seg at pensjonsreformen og senere endringer har gitt en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdde, de som mister jobben i en AFP-bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet. Dette gjelder også offentlig pensjon som er blitt endret for å tilpasses pensjon i privat sektor. LO sitt Pensjonspolitiske vedtak fra LO kongressen 2017 viser til undersøkelser i 2016 at om lag 18-20 pst av arbeidstakerne faller utenfor AFP på grunn av at enten den enkelte eller bedriften faller utenfor avtaledекket område i løpet av kvalifiseringsperioden på 9 år. Dette betyr at hele retten til AFP tapes. De som mister sin AFP taper store summer og får dermed en svekket pensjonisttilværelse. LO må sikre at ingen taper økonomisk hvis en uforskyldt mister sine AFP-muligheter.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9229 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 951**

Tilleggsforslag: ... uten tap av pensjon, sikre at de som uforskyldt mister jobben ikke taper sin AFP, kostnadseffektiv forvaltning ...

Begrunnelse:

Selvforklarende

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9230 LO i Oslo**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 951**

Tilleggsforslag, tillegg i fet skrift: «Et bredt organisert pensjonssystem må sikre muligheten for jobbskifter uten tap av pensjon, **sikre at de som mister jobben ikke taper sin AFP**, kostnadseffektiv forvaltning ...»

Begrunnelse:

Det viser seg at pensjonsreformen og senere endringer har gitt en total pensjon som ikke sikrer en pensjon å leve av for dagens unge, uføretrygdde, de som mister jobben i en AFP589 bedrift før fylte 62 år og de som må gi seg tidlig i arbeidslivet. Dette gjelder også offentlig pensjon som er blitt endret for å tilpasses pensjon i privat sektor. LO sitt Pensjonspolitiske vedtak fra LO kongressen 2017 viser til undersøkelser i 2016 at om lag 18-20 pst av arbeidstakerne faller utenfor AFP på grunn av at enten den enkelte eller bedriften faller utenfor avtaledекket område i løpet av kvalifiseringsperioden på 9 år. Dette betyr at hele retten til AFP tapes. De som mister sin AFP taper store summer og får dermed en svekket pensjonisttilværelse. LO må sikre at ingen taper økonomisk hvis en uforskyldt mister sine AFP-muligheter.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9231 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 951**

Tillegg: Mellom «... uten tap av pensjon,» og «kostnadseffektiv forvaltning ...»: «sikre at de som mister jobben ikke taper sin AFP,»

Begrunnelse:

Med omlegginga av AFP til en livsvarig ytelse har AFP blitt en svært viktig del av den livsvarige pensjonen, og for de fleste helt nødvendig for å oppnå en pensjon å leve av. Det er imidlertid fortsatt mange som mister retten til AFP mot slutten av arbeidslivet. Dette har altfor store konsekvenser for den enkelte arbeidstaker, og er et hull i pensjonssystemet som må tettes

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9232 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 951**

Velferd, ikke marked – side 26 – linje 951. Tilleggsforslag: Et bredt organisert pensjonssystem må sikre muligheten for jobbskifter uten tap av pensjon, sikre at de som uforskyldt mister jobben ikke taper sin AFP, kostnadseffektiv forvaltning ...

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9233 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 952**

Linje 952 og 953. Legge inn begrepet uføres alderspensjon slik at setningen blir: Uføres alderspensjon skal skjermes mot levealdersjustering, og opptjeningen av alderspensjon må skje til 67 år.

Begrunnelse:

Det er viktig å bruke begrepet alderspensjon, da det er den vi snakker om her.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9234 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 952**

Linje 952. Tillegg etter punktum: Tjenestepensjonene må styrkes slik at sikres pensjon fra første krone og innskuddssatsene heves.

Begrunnelse:

Fremdeles er ikke alle tjenestepensjonene rigget slik at de sikrer pensjon fra første krone. Dette og en økning av innskuddssatsene vil gi mere pensjon igjen for den enkelte og vil løfte de med lavest lønn, deltid og dårligst tilknytning til arbeidslivet.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9235 Fagforbundet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 952**

På linje 952, etter "... uavhengig av kjønn." Pensjonistforbundet som tidligere var forhandlingspart, må få tilbake forhandlingsretten i trygdeoppgjøret, samt arbeide for at trygdeoppgjøret sluttbehandles av Stortinget.

Begrunnelse:

Partene forhandler på lik linje som i arbeidslivet

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9236 Handel og Kontor i Norge (HK)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 952**

Ny setning etter punktum: AFP og tjenestepensjonsordningene må videreføres og styrkes.

Begrunnelse:

HK representerer mange i lavtlønnede yrker, og pensjon er viktig. Alle mennesker har rett til en trygg og god alderdom hvor man sikres økonomisk gjennom en solidarisk pensjonsordning. Utbetalt pensjon må følge lønnsutviklingen og vi må sikre opptjening av pensjon fra første krone.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9237 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 953**

Tillegg: Det må innføres pensjonsopptjening fra første krone i alle tjenestepensjonsordninger.

Begrunnelse:

Mange arbeidstakere har i dag ikke opptjening av tjenestepensjon for hele inntekten sin. Særlig er det mange i lavtlønnsyrker og med deltidsstilling som ikke får opptjening av en stor del av sin inntekt. Det er i strid med prinsippene i pensjonsreformen, det rammer sosialt urettferdig og må rettes opp.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9238 Handel og Kontor i Norge (HK)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 953**

Ny setning etter punktum: Tjenestepensjonsordningene må forbedres ved å heve minstesatsene og innføre opptjening fra første krone.

Begrunnelse:

Slik tjenestepensjonsordningene er i dag, er det flere hull som gjør av man diskrimineres på grunn av lav stillingsprosent og alder, og opptjeningen starter ikke ved første inntjente krone.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9239 Handel og Kontor i Norge (HK)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 953**

Endre setning (forslag til endring markert med kursiv). "Uføre skal skjermes mot levealdersjustering, og opptjeningen må skje *fram til fylte 72 år*"

Begrunnelse:

HK mener at levealdersjusteringen rammer uføre uforholdsmessig. Uføre har ikke mulighet til å stå lenger i arbeid for å kompensere for redusert årlig pensjon. Skjermingstillegget som ble innført i 2019 gjelder kun for personer født i perioden 1944-1953. Tillegget kompenserer bare delvis for levealdersjusteringen, og er begrenset til dette fødselskullet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9240 Handel og Kontor i Norge (HK)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 953**

Ny setning: Kravet om minstebemanning for å være tilsluttet AFP-ordningen må fjernes.

Begrunnelse:

Pr i dag må foretaket ha minst en i full stilling eller flere arbeidstakere som utgjør en full stilling, i tillegg til daglig leder og eier, for å kunne være med i ordningen. I mange bransjer som for eksempel i handelsnæringen er dette utfordrende for de små, nisjebedriftene og ansatte taper store summer i pensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9241 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 954**

Tilleggsforslag: LO vil ikke godta at de som må gi seg tidlig i arbeidslivet grunnet dårlig helse eller at de er utslitte skal straffes ved livsvarig nedsettelse av pensjonen.

Begrunnelse:

Mange av LOs medlemmer blir syke og klarer ikke å stå i stilling i et for mange stadig hardere arbeidsliv. 60-70 prosent av LOs medlemmer deltar ikke i arbeidslivet ved fylte 67 år. Disse skal ikke tape økonomisk når de ikke er i stand til å delta aktivt i arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9242 LO Rogaland**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 954**

Tilleggsforslag linje 954: LO vil ikke godta at de som må gi seg tidlig i arbeidslivet grunnet dårlig helse eller at de er utslitte skal straffes ved livsvarig nedsettelse av pensjonen.

Begrunnelse:

Mange av LOs medlemmer blir syke og klarer ikke å stå i stilling i et for mange stadig hardere arbeidsliv. 60-70 prosent av LOs medlemmer deltar ikke i arbeidslivet ved fylte 67 år. Disse skal ikke tape økonomisk når de ikke er i stand til å delta aktivt i arbeidslivet.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9243 LO Innlandet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 954**

Tilleggsforslag: LO vil ikke godta at de som må gi seg tidlig i arbeidslivet grunnet dårlig helse eller at de er utslitte, grunnet et langt arbeidsliv, skal straffes ved livsvarig nedsettelse av pensjonen.

Begrunnelse:

Mange av LOs medlemmer blir syke og klarer ikke å stå i stilling i et for mange stadig hardere arbeidsliv. 60-70 prosent av LOs medlemmer deltar ikke i arbeidslivet ved fylte 67 år. Disse skal ikke tape økonomisk når de ikke er i stand til å delta aktivt i arbeidslivet.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9244 LO i Oslo**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 954**

Tilleggsforslag, ny setning: «LO vil ikke godta at de som må gi seg tidlig i arbeidslivet grunnet dårlig helse eller at de er utslitte skal straffes ved livsvarig nedsettelse av pensjonen.»

Begrunnelse:

Mange av LOs medlemmer blir syke og klarer ikke å stå i stilling i et for mange stadig hardere arbeidsliv. 60-70 prosent av LOs medlemmer deltar ikke i arbeidslivet ved fylte 67 år. Disse skal ikke tape økonomisk når de ikke er i stand til å delta aktivt i arbeidslivet.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9245 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 954**

Tillegg: Det må settes i gang et arbeid med en nivåheving av pensjonene for dem som taper mest på å gå av tidlig.

Begrunnelse:

Mange arbeidstakere klarer i dag ikke å stå i jobb til de blir 67 år. Yngre årskull må sannsynligvis stå enda lengre i jobb for å oppnå tilsvarende pensjonsnivå. Noen vil bli uføretrygda og skal ivaretas av en god uføretrygd, men også for dem som ikke er så syke

må det være mulig å gå ut av arbeidslivet på en verdig måte med en pensjon som er til å leve av.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9246 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955

Linje 955, ny setning etter punktum: Sosialhjelpen skal ikke forkortes av barnetrygden.

Begrunnelse:

Dette praktiseres ulikt fra kommune til kommune og rammer de som er "verst" stilt fra før. Det burde praktiseres likt i alle kommuner, og det burde ikke ligge som "inntekt", når sosialhjelp skal beregnes.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9247 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955

Linje 955. Tillegg etter punktum: Uføre må få samme rett til bostøtte som før omleggingen av ytelsen fra uførepensjon til uføretrygd.

Begrunnelse:

Omleggingen fra uførepensjon til uføretrygd gjorde at ytelsen ble beskattet som arbeidsinntekt. For at uføre skulle ha det samme netto ble brutto inntekt økt. Som en konsekvens av dette var det mange som mistet bostøtten. Dette må endres slik at uføre får samme rett på bostøtte som før omleggingen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9248 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955

Linje 955, nytt avsnitt: Selv om Norge er blant de landene i verden med høyest levealder er det sosiale forskjeller i levealder målt etter økonomi, helse og utdanning. De sosiale forskjellene i levealder øker og forskjellene er større i Norge enn i mange andre europeiske land. Når levealdersjusteringen tar utgangspunkt gjennomsnittlig forventet levealder for årskullet, betyr det i praksis at de med kortere utdanning og inntekt vil få lavere pensjon fordi de med lengere utdanning og høyere inntekt lever lengre. Folketrygden må styrkes og mekanismer som forsterker sosial ulikhet som levealdersjusteringen må fases ut.

Begrunnelse:

LO-kongressen i 2005 vedtok å ikke ensidig stille seg bak en levealdersjustering men la til grunn: «For LO er det en forutsetning for en slik levealdersjustering at vi får et inkluderende arbeidsliv som gjør at folk både kan og vil fortsette å jobbe lenger enn i dag», samt at «Det er urimelig om økt levealder blant høylønte skal medføre endringer som mest berører grupper med tungt arbeid og kanskje lavere lønn.» Levealdersjusteringen har slått både hardt og skeivt ut, spesielt blant unge, og de med lav inntekt og utdanning og dårlig helse. Levealdersjusteringens kutt mekanisme er grunnen til at en de siste årene også har

måttet endre flere pensjonssystemer for å lappe på de største skadevirkningene av levealdersjusteringen. Det er viktig også for LO å problematisere levealdersjusteringen, og se om det finnes alternativer som treffes sosialt bedre.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9249 LO Rogaland

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955

Ny setning, tillegg på linje 955: Pensjonistforbundet må få tilbake forhandlingsretten, på vegne av alle pensjonister. Og dermed rett til forhandlinger med Regjeringen om regulering av pensjonene. Resultatet skal legges frem for Stortinget for godkjenning.

Begrunnelse:

Pensjonistforbundet hadde fram til 2011 forhandlingsretten på pensjon i folketrygden. Noe de ikke har i dag. Per i dag har pensjonistene opplevet nedgang i kjøpekraften, år etter år. Dette kan LO ikke akseptere.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9250 LO Agder

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955

Nytt avsnitt etter linje 955 i punkt 6.3: "Arbeide for at medlemmer ikke mister AFP om en mister jobben, blir syk eller på en annen måte ufrivillig trer ut av arbeidslivet. Den tid medlemmet har vært med i AFP-ordning teller slik at medlemmet kan ta ut AFP f.o.m. 62 år uavhengig av om medlemmet mister jobben, blir syk eller på annen måte ufrivillig trer ut av arbeidslivet."

Begrunnelse:

Vi har vært vitne til at mange har mistet AFP pga. oppsigelse, sykdom eller på annen måte ufrivillig har trådd ut av arbeidslivet. Dette er dypt urettferdig for medlemmer, som etter mange år gleder seg til å bli pensjonist. Mister en rettigheter pga. at de ufrivillig må tre ut av arbeidslivet pga visseomstendigheter de selv ikke kan styre over. Derfor bør disse og alle andre "hull" i AFP-regelverket "tettes" med bestemmelser som sikrer medlemmer en verdig pensjonsordning fra og med 62 år.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9251 LO i Oslo

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955

Tilleggsforslag, ny setning: «Dagens OTP-ordning må forbedres med blant annet opptjening fra første krone.»

Begrunnelse:

Det er urimelig å ikke få pensjonsopptjening for alt man jobber for. Dette slår spesielt hardt ut blant folk i yrker med mye deltid.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9252 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955**

Alt inntektsbringende arbeid må legges til grunn ved beregning av fremtidig pensjon.

Begrunnelse:

Pensjon må beregnes fra første opptjente krone!

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9253 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955**

«Det skal ikke være noen tidsavgrensning av pleiepenger.»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9254 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955**

Tillegg. Nytt avsnitt: Svekkelsene av AAP-regelverket har ført til at syke kastes ut av trygdesystemet. Endringene må reverseres og tidsbegrensningene og karantenebestemmelsene må oppheves.

Begrunnelse:

Høyreregjeringens kutt må reverseres, avklaring av den enkelte må ferdigstilles før opphør av ytelsen.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9255 Fellesforbundet (FF)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955**

Tillegg linje 955: ... skal bygge på behovsprøving og individuell behandling, *med verdighet og respekt*.

Innstilling:

Ivarettatt

Forslagsnr: 9256 Fellesforbundet (FF)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955**

Nye avsnitt etter linje 955: I dagens vedtekter for AFP har foretak og arbeidsgiverorganisasjonen foretaket er medlem av rett til å avtale at alle arbeidstakere i et foretak skal være omfattet av ordningen, uten at avtale er gjort gjeldende for hele foretaket. Denne retten må fjernes i vedtekter for ny ordning. Siden tariffoppgjøret 2016

har vi fått gjennomslag for mange forbedringer i tjenstepensjonslovene i privat sektor, men vi mangler fortsatt gjennomslag for viktige krav som blant annet innbetaling fra første krone. Ved implementeringen av vikarbyrådirektivet var det enighet om å holde pensjon utenfor lønnsbegrepet. Det ble blant annet pekt på praktiske utfordringer og kravet til opptjeningstid, som ofte ville overstige varigheten av innleielperioden. De vedtatte lovendringer i innskuddspensjonsloven vi gjøre det mulig å utvide likebehandlingsprinsippet til også å gjelde tjenstepensjon. Dagens regulering av alderspensjon under utbetaling har medført redusert kjøpekraft for pensjonister. Regulering av pensjoner under utbetaling må endres og pensjonistenes organisasjoner må få økt innflytelse.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9257 Norges offisers- og spesialistforbund (NOF)

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 955

Følgende tekst foreslås tatt inn etter linje 955: "Endringer i særaldersgrensene i samfunnet skal ikke skje ut fra generelle krav om å heve eller fjerne dem. Eventuelle endringer må baseres på endringer i stillingsinnhold og ny viten om stillingenes spesielle belastninger. Grupper med særaldersgrense skal ikke tape pensjon på en slik grense.»

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9258 LO Viken

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 956

Nytt kulepunkt at alle skal få pensjon fra første krone!

Begrunnelse:

Noe annet er urettferdig og rammer spesielt deltidsarbeidende kvinner.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9259 LO Rogaland

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 956

Nytt kulepunkt: Pensjon fra første krone.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9260 LO Nordland

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 956

Nytt kulepunkt: LO vil jobbe aktivt for å bygge gode trygde ordninger, pensjoner, AAP og sosialhjelp.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9261 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 959**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for å styrke Folketrygden og Obligatorisk tjenestepensjon (OTP) ved at lovbestemt del av OTP innbetales fra bedriftene slik at de kommer i tillegg til de 18,1 % av lønn som i dag går inn på den enkeltes folketrygdkonto.

Begrunnelse:

Økningen skal betales av bedriftene. LO må i samarbeide med partene i arbeidslivet og Stor-tinget lovfeste en slik ordning og sikre pensjonsrettighetene i folketrygden. Det tariffestest at dette finansieres av arbeidskraftkjøper og at prosentsatsen fastsettes gjennom tariffoppgjør. Dette er en kjønnsnøytral og livsvarig ordning som følger lønnsutviklingen, den gjelder fra første krone og første time. Den belaster ikke bedriftens balanse og er rimelig å administrere.

Inntil dette er gjennomført må pensjonen sikres gjennom brede kollektive ordninger der omkostningene dekkes av arbeidskraftkjøper med lavest mulig kostnader. Dette er et forslag som løser opp konflikten mellom forslag om individuelle kontoer og brede kollektive ordninger. Vi har alle vår egen konto i folketrygden der det betales inn 18,1 % av hver krone vi tjener inntil 7,1 G. Istedenfor å betale Obligatorisk Tjenestepensjon (OTP) inn til forsikringselskapene, kan pensjonskontoene i folketrygden fylles på ved at arbeidsgiveravgiften økes med avtalt pensjonsprosent og øremerkes pensjon. Dette er nesten kostnadsfritt, ordningen gjelder fra første krone, fra første time, fra 15 år, den er helt kjønnsnøytral slik at både innbetaling og utbetaling er lik, og kapitalen følger lønnsutviklinga. Denne ordninga belaster heller ikke bedriftenes balanse. Dette er forslaget som det regjeringsoppnevnte utvalget foreslo som ny tjenestepensjon i offentlig sektor. For offentlig ansatte er det et stort tilbakeskritt, for privat ansatte mye bedre enn dagens innskuddspensjon. Utvalget sa for eksempel at 5 % her er mer enn 7 % i innskudd eller hybridpensjon. Som AFP-ordningen krever ordningen en tre-partsavtale. Kravet om brede kollektive ordning-er må stå inntil dette politisk lar seg gjennomføre. Blir det innført individuelle pensjons-kontoer er løpet kjørt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9262 LO Troms og Finnmark**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 959**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Arbeide for å nasjonalisere pensjonsforvaltningen, slik at all pensjon innbetales til folketrygden og den enkeltes pensjonskonto i folketrygden

Begrunnelse:

Pensjon skal ikke være et spekulasjonsobjekt for finanskapitalen. Fagbevegelsen kan ikke akseptere at det er arbeideren som må ta risikoen og kan bli den største taperen den dagen han eller hun skal gå av med pensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9263 LO i Oslo**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 959**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 959: «Arbeide for å styrke Folketrygden og OTP ved at lovbestemt del av OTP innbetales fra bedriftene slik at de kommer i tillegg til de 18,1 % av lønn som i dag går inn på den enkeltes folketrygdkonto.»

Begrunnelse:

Økningen skal betales av bedriftene. LO må i samarbeide med partene i arbeidslivet og Stortinget lovfeste en slik ordning og sikre pensjonsrettighetene i folketrygden. Det tariffestest at dette finansieres av arbeidskraftkjøper og at prosentsatsen fastsettes gjennom tariffoppgjør. Dette er en kjønnsnøytral og livsvarig ordning som følger lønnsutviklingen, den gjelder fra første krone og første time. Den belaster ikke bedriftens balanse og er rimelig å administrere.

Inntil dette er gjennomført må pensjonen sikres gjennom brede kollektive ordninger der omkostningene dekkes av arbeidskraftkjøper med lavest mulig kostnader. Dette er et forslag som løser opp konflikten mellom forslag om individuelle kontoer og brede kollektive ordninger. Vi har alle vår egen konto i folketrygden der det betales inn 18,1 % av hver krone vi tjener inntil 7,1 G. Istedenfor å betale Obligatorisk Tjenestepensjon (OTP) inn til forsikringselskapene, kan pensjonskontoene i folketrygden fylles på ved at arbeidsgiveravgiften økes med avtalt pensjonsprosent og øremerkes pensjon. Dette er nesten kostnadsfritt, ordningen gjelder fra første krone, fra første time, fra 15 år, den er helt kjønnsnøytral slik at både innbetaling og utbetaling er lik, og kapitalen følger lønnsutviklinga. Denne ordninga belaster heller ikke bedriftenes balanse. Dette er forslaget som det regjeringsoppnevnte utvalget foreslo som ny tjenestepensjon i offentlig sektor. For offentlig ansatte er det et stort tilbakeskritt, for privat ansatte mye bedre enn dagens innskuddspensjon. Utvalget sa for eksempel at 5 % her er mer enn 7 % i innskudd eller hybridpensjon. Som AFP-ordningen krever ordningen en tre-partsavtale. Kravet om brede kollektive ordninger må stå inntil dette politisk lar seg gjennomføre. Blir det innført individuelle pensjonskontoer er løpet kjørt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9264 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 959**

LO vil utrede muligheten for å styrke Folketrygden og OTP ved at lovbestemt del av OTP innbetales fra bedriftene slik at de kommer i tillegg til de 18,1 % av lønn som i dag inngår i den enkeltes pensjonsbeholdning.

Begrunnelse:

Dette vil styrke alderspensjonen i folketrygden.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9265 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 959**

Tilleggsforslag, Linje 959: LO vil arbeide for å styrke Folketrygden og Obligatorisk tjenestepensjon (OTP) ved at lovbestemt del av OTP innbetales fra bedriftene slik at de kommer i tillegg til de 18,1 % av lønn som i dag går inn på den enkeltes folketrygdkonto.

Begrunnelse:

Økningen skal betales av bedriftene. LO må i samarbeide med partene i arbeidslivet og Stor-tinget lovfeste en slik ordning og sikre pensjonsrettighetene i folketrygden.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9266 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 960**

Endringsforslag: LO vil arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn. Det må også gis reell mulighet for å kunne gå av tidligere for de som ikke kan stå i jobb til arbeidslivets slutt.

Endres til ny setning: LO vil arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn. Det gjelder også uføre og de som går av med AFP før fylte 67 år.

Begrunnelse:

Det er et viktig prinsipp for norsk fagbevegelse at den enkelte ikke skal straffes når helsa svikter. Derfor har vi full lønn under sykdom. Tidligere var alderspensjon lik for uføre og AFP-pensjonister som for de som sto i jobb til 67 år. Med pensjonsreformen innføres en livsvarig straff for sviktende helse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9267 LO i Oslo**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 960**

Endringsforslag – følgende tekst i kulepunkt: «Arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn. Det må også gis reell mulighet for å kunne gå av tidligere for de som ikke kan stå i jobb til arbeidslivets slutt.»

Endres til: «Arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn. Det gjelder også uføre og de som går av med AFP før fylte 67 år.»

Begrunnelse:

Det er et viktig prinsipp for norsk fagbevegelse at den enkelte ikke skal straffes når helsa svikter. Derfor har vi full lønn under sykdom. Tidligere var alderspensjon lik for uføre og AFP-pensjonister som for de som sto i jobb til 67 år. Med pensjonsreformen innføres en livsvarig straff for sviktende helse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9268 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 960**

Forslag til nytt kulepunkt: Arbeide for at Pensjonistforbundet sikres representasjon i pensjons- og trygdeforhandlingene.

Begrunnelse:

Pensjonistene mistet forhandlingsretten da pensjonsreformen ble innført – det foregår ikke lenger reelle forhandlinger. Pensjonister er fullt ut i stand til å ta samfunnsansvar og ha medansvar når vi får medinnflytelse. Pensjonistene har mistet innflytelsen over resultatet – det er uakseptabelt. At trygdeoppgjøret ikke lenger går til Stortinget, svekker pensjonistenes stilling ytterligere.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9269 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 960**

Endring: LO vil arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn. Det gjelder også uføre og de som går av med AFP før fylte 67 år.

Begrunnelse:

Det er et viktig prinsipp for norsk fagbevegelse at den enkelte ikke skal straffes når helsa svikter.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9270 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 960**

Endringsforslag, Linje 960-962: LO vil arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn. Det må også gis reell mulighet for å kunne gå av tidligere for de som ikke kan stå i jobb til arbeidslivets slutt. Endres til: LO vil arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn. Det gjelder også uføre og de som går av med AFP før fylte 67 år.

Begrunnelse:

Det er et viktig prinsipp for norsk fagbevegelse at den enkelte ikke skal straffes når helsen svikter. Derfor har vi full lønn under sykdom. Tidligere var alderspensjon lik for uføre og AFP-pensjonister som for de som sto i jobb til 67 år. Med pensjonsreformen innføres en livsvarig straff for sviktende helse.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9271 LO Nordland**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 961**

ny setning etter "... tredeler av lønn.": Dagens ordning med underregulering av alderspensjonen må endres.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9272 LO Nordland**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 963**

Tilleggstekst - nytt prikkpunkt: Arbeide for at arbeidsavklaringspenger skal gi grunnlag for feriepenger

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9273 LO Nordland**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 963**

Tilleggstekst - nytt prikkpunkt: Arbeide for at all lønnsinntekt, inkludert inntekten fra overtid, skal generere grunnlag for tjenstepensjon.

Begrunnelse:

Også de som er avhengig av inntekt fra det "dårlig organiserte arbeidslivet" er avhengig av en pensjon til å leve av!

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9274 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Kapitel 6.3. Sett inn som nytt kulepunkt linje 964: Arbeide for at retten til omsorgspenger utvides ved barn eller barnepassers sykdom

Begrunnelse:

Man skal ikke straffes økonomisk for at man har kronisk syke barn med den psykiske og fysiske belastningen det allerede medfører.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9275 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for å øke barnetillegget for uføre og fjerne taket på samlet barnetillegg og uføretrygd i forhold til tidligere inntekt.

Begrunnelse:

Dette vil komme til gode barn av foreldre med lav inntekt før uførhet, spesielt deltidsarbeidende. Uføre med barn har blitt uføre i ung alder, og lever med mye lavere inntekt enn yrkesaktive. Ikke bare har de lav inntekt, de har kort yrkeskarriere og står som oftest uten hus eller med store lån. Skal deres barn få en barndom som andre må barnetillegget minst være så stort som 0,4 G. I dag gjelder et tak på 95 % av tidligere inntekt samlet for uføretrygd og barnetillegg. Det virker slik at det bare rammer de som har aller

minst; de som går på minstepensjon eller like over. Den er målrettet for å ramme de som trenger tillegget aller mest. Slik straffes de barna som trenger tillegget mest.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9276 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at statlige minstepensjoner for økonomisk sosialhjelp må lovfestes for å unngå at dette blir salderingspost i en trang kommuneøkonomi.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9277 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at barnetrygda ikke skal inntektsberegnes, og dermed trekkes fra, ved utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

Begrunnelse:

Barnetrygda er ei universell trygdeordning. Når denne kommer til fratrekk for familier som har søkt om økonomisk sosialhjelp - slik det praktiseres i mange kommuner, undergraves ordninga, slik at den ikke lenger kommer de økonomisk vanskeligstilte til gode.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9278 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Tilleggsforslag: LO vil at Folketrygdens minstepensjon, nå kalt garantipensjon, ikke skal levealderjusteres.

Begrunnelse:

Det er uakseptabelt at minstepensjoner ikke skal følge lønnsutviklinga. Med levealdersjustering vil dagens minstepensjon på 2 G være nede på 1,8 G i 2030.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9279 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Tilleggsforslag: Likebehandlingsprinsippet må utvides til også å gjelde pensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9280 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag: LO vil:

- LO mener uføre i offentlig sektor må få videreført tjenestepensjon til 67 år slik det er i privat sektor.
- Arbeide for at det gis full pensjon ved oppnådd særaldersgrense. Også ved avgang etter 85-årsregelen.
- Arbeide for at tjenestepensjon for offentlig ansatte som blir ufør innbetales til fylte 67 år og folketrygd tjenes opp til 67 år.
- Arbeide for at slitertillegget i privat sektor styrkes og innføres i offentlig sektor.
- Arbeide for at betinget tjenestepensjon («AFP»), 3 % sparing i offentlig sektor innføres i privat sektor.
- Arbeide for at delvis uførhet kan kombineres med delvis AFP.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9281 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at alle skal være sikret økonomisk sosialhjelp uten at det stilles krav til å selge unna eiendeler og tømme bankkonto. Aktivitet og jobbtrening skal være en rettighet og ikke en plikt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9282 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag: ... nødvendig livsopphold. Barnetrygden skal følge prisveksten, og ikke regnes med i foreldrenes inntekt i vurdering av sosialhjelp.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9283 LO Innlandet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

LO vil:

- Arbeide for at den lovpålagte innbetalingen til obligatorisk tjenestepensjon (OTP) skal skje fra første krone, etter fylte 13 år, og alt arbeid uansett stillingsandel.
- Årlig innskudd skal minst utgjøre 4 %, med intensjon om å øke ytterligere.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9284 LO Innlandet

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

LO vil arbeide for alderspensjonister sine pensjoner ikke blir underregulert, slik at de kan opprettholde kjøpekraften.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9285 LO Innlandet

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at folketrygden styrkes.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9286 LO Innlandet

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

LO vil arbeide for at det gis full pensjon ved oppnådd særaldersgrense. Også ved avgang etter 85-årsregelen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9287 LO Innlandet

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Tilleggsforslag: Likebehandlingsprinsippet må utvides til også å gjelde pensjon.

Begrunnelse:

Likebehandlingsprinsippet skal sørge for at arbeidstaker som blir leid ut fra et bemanningsforetak skal sikres de samme lønns- og arbeidsvilkår som om vedkommende hadde vært ansatt direkte hos innleier for å utføre samme arbeid. Kravet til likebehandling omfatter i dag ikke innleievirksomhetens pensjonsordning, da den er vurdert til å falle utenfor lønnsbegrepet i arbeidsmiljøloven. Tjenstepensjon utgjør allikevel en betydelig kostnad for en arbeidsgiver med faste ansatte, og for den innleide betyr det også mye å få innbetalt tjenstepensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9288 LO Agder

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Nytt kulepunkt etter linje 964: Arbeide for at løpende pensjoner reguleres med gjennomsnitt av lønns- og prisvekst"

Begrunnelse:

Dette er i tråd med prinsippene fra pensjonskommisjonen og støttes av pensjonistforbundet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9289 LO Troms og Finnmark**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag. Nytt kulepunkt: Arbeide for at alderspensjon ikke blir underregulert, men heller følger den generelle lønnsveksten.

Begrunnelse:

Underreguleringen av alderspensjonister er en hån mot de som har stått på, og ofret sin helse til å bygge dette landet. De fortjener på lik linje med lønsmottakere å følge den lønnsutviklingen som yrkesaktive får.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9290 LO i Oslo**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 964: «At Folketrygdens minstepensjon, nå kalt garantipensjon, ikke skal levealdersjusteres.»

Begrunnelse:

Det er uakseptabelt at minsteytelser ikke skal følge lønnsutviklinga. Med levealdersjustering vil dagens minstepensjon på 2 G være nede på 1,8 G i 2030.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9291 LO i Oslo**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 964: «Likebehandlingsprinsippet må utvides til også å gjelde pensjon.»

Begrunnelse:

Ettersom pensjon er utsatt lønn, bør den falle inn under likebehandlingsprinsippet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9292 LO i Oslo**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag, nye kulepunkt etter linje 964:

«Arbeide for at de som uforskyldt mister jobben beholder all opptjening i AFP-bedrifter uten at andre får redusert sin AFP-pensjon i ny AFP-ordning.

- Arbeide for at både staten og arbeidskraftkjøper bidrar til å styrke både pensjonsnivået og AFP ordningen økonomisk.
- Arbeide for at uføre ikke blir levealdersjustert og får pensjonsopptjening til 67 år.

- LO mener uføre i offentlig sektor må få videreført tjenstepensjon til 67 år slik det er i privat sektor.
- Arbeide for at den lovpålagte innbetalingen til obligatorisk tjenstepensjon (OTP) heves til 4 % og at det gjelder fra første krone, fra 13 år og alt arbeid uansett stillingsandel.
- Arbeide for at alderspensjoner sine pensjoner ikke blir underregulert, disse skal følge den generelle lønnstigningen.
- Arbeide for at folketrygden styrkes og levealdersjusteringa reverseres for å kunne oppnå målet om 2/3 av lønn i pensjon.
- Arbeide for at det gis full pensjon ved oppnådd særaldersgrense. Også ved avgang etter 85-årsregelen.
- Arbeide for at tjenstepensjon for offentlig ansatte som blir ufør innbetales til fylte 67 år og folketrygd tjenes opp til 67 år.
- Arbeide for at slitertillegget i privat sektor styrkes og innføres i offentlig sektor.
- Arbeide for at betinget tjenstepensjon («AFP»), 3 % sparing i offentlig sektor innføres i privat sektor.
- Arbeide for at delvis uførhet kan kombineres med delvis AFP.»

Begrunnelse:

Vi må rydde opp i virkningene av den usosiale pensjonsreformen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9293 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

- Arbeide for at de som uforskyldt mister jobben, beholder all opptjening i AFP-bedrifter uten at andre får redusert sin AFP-pensjon i ny AFP-ordning.
- Arbeide for at både staten og arbeidsgiverne bidrar til å styrke både pensjonsnivået og AFP ordningen økonomisk.
- Arbeide for at den lovpålagte innbetalingen til obligatorisk tjenstepensjon (OTP) heves til 4 % og med opptjening fra første krone uansett alder og stillingsandel.
- Arbeide for at alderspensjoner reguleres i takt med lønnstigningen.
- Arbeide for at slitertillegget i privat sektor styrkes.
- Arbeide for at delvis uførhet kan kombineres med delvis AFP.

Begrunnelse:

Vi ønsker å forbedre de ulike delene av pensjonssystemet, styrke rettighetene til opptjening og øke pensjonsytelsene når man har gått av med pensjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9294 Industri Energi (IE)

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Nytt kulepunkt etter linje 964 «Arbeide for at alle skal opptjene pensjon fra første krone.»

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9295 Industri Energi (IE)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Pensjon fra første krone

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9296 Industri Energi (IE)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

jobbe for full lønn under sykdom/barselpermisjon

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9297 Industri Energi (IE)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

LO vil jobbe mot lovgiver for å få endret reglene for feriepengeopptjening av permitteringslønn

Begrunnelse:

Ved permittering opptjenes ikke feriepenger. Dette er en ekstra belastning for arbeidstakere som i 2020 kan ha gått uten lønn i 10 mnd.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9298 LO Nordland**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag - nytt prikkpunkt: arbeide for at alle skal være sikret sosialtrygd uten at det stilles krav

Begrunnelse:

Folk kommer ofte uforskyldt opp i økonomiske uføre (mister arbeid og/eller taper arbeidsevne og inntekt) og kommer ofte aldri ut av det når man på må kvitte seg med eiendeler og verdier for å kunne få midlertidig sosialtrygd for å komme videre.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9299 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Nye kulepunkt:

- LO er imot en svekkelse av sykelønnsordningen.

- Arbeidsgiver skal forskuttere sykepenger med full opptjening av feriepenger.

Begrunnelse:

LO er imot at arbeidsgiver skal betale en del av sykelønna etter 16 dager. LO frykter at det da vil bli enda vanskeligere å ansette og beholde dem som har en del plager og har høyere fravær. Syke under behandling må gis nødvendig sykepenger utover 1 år. Dette gjelder blant annet kreftsyke og syke med lidelser hvor helsekø er årsaken til at man trenger sykepenger utover 1 år

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9300 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Tillegg: «Arbeide for at Folketrygdens minstepensjon, nå kalt garantipensjon, ikke skal levealdersjusteres.»

Begrunnelse:

Minsteytelser skal ikke levealdersjusteres, men følge lønnsutviklingen. Med levealdersjustering vil dagens minstepensjon på 2 G være nede på 1,8 G i 2030.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9301 Fellesforbundet (FF)

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Nye kulepunkter etter linje 964:

- Fjerne arbeidsgiverorganisasjonenes vedtektsfestede rett til å avtale at alle arbeidstakere i et foretak skal være omfattet av Fellesordningen for avtalefestet pensjon (AFP).
- Arbeide for å endre tjenstepensjonslovene i privat sektor slik at arbeidsgiver blir pliktig å innbetale premie fra første krone.
- Arbeide for å utvide likebehandlingsprinsippet til å omfatte tjenstepensjoner
- Arbeide for å endre tjenstepensjonslovene i privat sektor slik at arbeidsgiver også blir pliktig å innbetale premie for arbeidstaker som:- arbeider mindre enn 20 prosent- er under 20 år- er uføretrygdet- er permittert
- Kreve at regulering av pensjoner under utbetaling endres slik at pensjonister i fremtiden ikke går i minus i år med reallønnsvekst for lønnstakere.
- At pensjonistenes organisasjoner får økt innflytelse og at pensjonsoppgjøret igjen legges fram som egen sak i Stortinget.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9302 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag, Linje 964: LO vil arbeide for at alle skal være sikret sosialtrygd uten at det stilles krav til å selge unna eiendeler og tømme bankkonto. Aktivitet og jobbtrening skal være en rettighet og ikke en plikt.

Begrunnelse:

Når man rammes av arbeidsledighet eller sykdom bør man ikke straffes, det må være slik at man ikke skal miste alt man eier og har, for å få hjelp av det offentlige. I verste fall får man ikke hjelp med sosialstønad uten at man har tatt sine barns bankkonto først. F.eks. har ditt barn konfirmert seg, må du som foreldre bruke opp konfirmasjonspengene før du får stønad. Slik kan ikke velferdssamfunnet fungere.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9303 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Tilleggsforslag, Linje 964: LO vil arbeide for å øke barnetillegget for uføre og fjerne taket på samlet barnetillegg og uføretrygd i forhold til tidligere inntekt.

Begrunnelse:

Dette vil komme til gode barn av foreldre med lav inntekt før uførhet, spesielt deltidsarbeidende.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9304 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Trygder, pensjoner og sosialhjelp – side 26 – linje 964. Tilleggsforslag: LO vil at Folketrygdens minstepensjon (nå kalt garantipensjon), ikke skal levealdersjusteres.

Begrunnelse:

Det er uakseptabelt at minstepensjoner ikke skal følge lønnsutviklinga. Med levealdersjustering vil dagens minstepensjon på 2 G være nede på 1,8 G i 2030.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9305 Norges offisers- og spesialistforbund (NOF)**6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964**

Følgende tekst foreslås tatt inn som et fjerde kulepunkt: "Arbeide for en likebehandling av pensjonsgrunnlaget i Statens Pensjonskasse mellom de ulike statlige etatene. Pensjonsgrunnlaget bør følge samme standard som i folketrygdloven.»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9306 EL og IT Forbundet

6. Å ta vare på, 6.3 Trygder, pensjoner og sosialhjelp, Linje 964

Nytt kulepunkt: Arbeide for at betinget tjenestepensjon, 3 % sparing i offentlig sektor innføres i privat sektor.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9307 LO Viken

6. Å ta vare på, 6.4 Bolig

LO må arbeide aktivt for at det skal etableres boligbyggerlag for ungdom. Dette må innrettes slik at de unge får en rimelig bolig mot at de sparer opp egenkapital til innskudd på det ordinære boligmarkedet.

Begrunnelse:

Med svekkelsene i AML og økt grad av midlertidighet og nye krav til egenkapital, vil inngangen på det ordinære boligmarkedet være svært krevende.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9308 LO Innlandet

6. Å ta vare på, 6.4 Bolig

Unge muligheter inn på boligmarkedet må styrkes. Boliger skal ikke være spekulasjonsobjekter

Begrunnelse:

Ramma for startlån er for liten og inngangsprisen på boligmarkedet er for høy for de fleste unge. Kravet til egenkapital må fjernes for nyetableringer/unge. Det må i stedet være mer fokus på betalingsevne.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9309 LO Vestfold og Telemark

6. Å ta vare på, 6.4 Bolig

Vi vil at LO skal være med på å gjenopprette Husbanken som en viktig aktør i det boligpolitiske og boligsosiale arbeid.

Begrunnelse:

Man ser hvordan spekulanter hindrer unge førstegangskjøpere og studenter i å komme inn på boligmarkedet uten foreldres hjelp.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9310 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig**

Endre kulepunktet på linje 969 – 970 fra: Jobbe for rettferdig skatt på høye formuer og boligverdier som bidrar til et mer balansert boligmarked.

Til: Jobbe for rettferdig skatt på høye formuer og boligverdier, herunder økt skatt på sekundærboliger, som bidrar til et mer balansert boligmarked.

Begrunnelse:

Å øke skatten på sekundærboliger gjør at skattesystemet i enda større grad bidrar til rettferdig fordeling.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9311 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965**

Endringsforslag

Sosial boligpolitikk

I dag skjer bygging og salg av boliger i all hovedsak på markedets premisser, hvor private banker har overtatt Husbankens rolle som långiver. Dette har bi-dratt til å presse prisene kraftig opp, slik at stadig flere stenges ute av bolig-markedet. Ressurssvake grupper faller utenfor og blir avhengig av et kommunalt tilbud som blir stadig dårligere. Vi trenger en helt ny boligpolitikk og vi trenger den raskt. For å hjelpe folk til å komme seg inn på boligmarkedet må det opprettes et regulert marked for eierboliger som underlegges pris- og omsetningskontroll. For å gjøre slike byggeprosjekt lønnsomme må kommunen tilby tomter som kan anskaffes billigere enn på det ordinære tomtemarkedet, og staten må gjennom Husbanken tilby lån med subsidiert rente og lang avdragstid. I tillegg må det skje en storstilt utbygging av kommunale utleieboliger som leies ut til selvkost. Denne typen boliger må bli en rettighet for de som ikke kommer inn på det ordinære boligmarkedet. Mangelen på studentboliger gjør at studenter må konkurrere om å leie på det private markedet, og er derfor med på å presse leieprisene opp. Dette er ingen gunstig situasjon for verken studentene eller andre grupper som rammes av at leieprisene øker. I tråd med student-enes krav om minst 20 % studentboligdekning må det årlig bygges minst 3000 studentboliger.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9312 LO Rogaland**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965**

Tillegg linje 965 etter ...et trygt hjem: LO mener boligsektoren på nytt må bli en del av velferdsstatens virkefelt ved å gjenopprette boligsamvirket med prisregulering og storstilt kommunal bygging av utleieboliger til sjølkost. Vi må få en ny og ikke-kommersiell boligsektor som underlegges pris- og omsetningskontroll.

Setningene «Leie-til-eie ... på boligmarkedet» i debatheftet erstattes med: Stat og kommune må ta større ansvar for at de unge får seg bolig ved storstilt utbygging av kommunale utleieboliger til selvkost og leie-til-eie ordninger.

Setningen «Det må bygges flere studentboliger» i debattheftet erstattes med: Det må bygges tilstrekkelig med studentboliger til at studentene ikke må konkurrere på det private leiemarkedet.

Nye kulepunkt:

- Etablere en ny og ikke-kommersiell boligsektor.
- Bygge minst 3000 studentboliger årlig
- LO skal arbeide for å styrke sosial boligbygging

Begrunnelse:

I dag skjer bygging og salg av boliger i all hovedsak på markedets premisser, hvor private banker har overtatt Husbankens rolle som långiver. Videre er boligmarkedet et av de mest lukrative områdene for plassering av kapital, delvis grunnet de gunstige fradragsordningene. Dette har bidratt til å presse prisene kraftig opp, slik at stadig flere stenges ute av boligmarkedet. Ressurssvake grupper faller utenfor og blir avhengig av et kommunalt tilbud som blir stadig dårligere. Vi trenger en helt ny boligpolitikk og vi trenger den raskt.

En ny ikke-kommersiell boligsektor bør organiseres som boligkooperasjoner og de samme prinsippene som gjaldt i borettslagsloven før 1986 bør legges til grunn. En slik boligsektor vil også virke prisdempende på det øvrige boligmarkedet. Ved å innføre omsetningskontroll hvor det ikke er direkte kontakt mellom kjøper og selger vil en unngå problemer med «penger under bordet» som det foregikk en del av innen boligbyggelagssektoren før 1986. Mangelen på studentboliger gjør at studenter må konkurrere om å leie på det private markedet, og er derfor med på å presse leieprisene opp. Dette er ingen gunstig situasjon for verken studentene eller andre grupper som rammes av at leieprisene øker.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9313 LO Troms og Finnmark

6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965

Tilleggsforslag: Mens boligpolitikk tidligere utjevnet forskjeller i Norge, er bolig nå en sterk faktor for en ny og høy formuesulikhet. Denne vil også gå i arv: 70% av privat formue i Norge er bolig. Høye boligpriser i byene gjør at stadig flere unge og tilflyttere ikke har råd til å kjøpe bolig. I store deler av distriktene derimot, er boligprisene så lave at boligbygging har stoppet opp: Det har skapt boligmangel, svekket mobilitet i arbeidsmarkedet og en sterk formuesulikhet mellom by og bygd.

Begrunnelse:

Bolig er den vanligste og største formuen nordmenn har, og utgjør om lag 70 % av formuen i Norge. En SSB-analyse i 2018 viser at forskjellene i formue har økt kraftig. Aaberge, som var den ene forfatteren til SSB-analysen har senere uttalt at den sterkt økende formues ulikheten ikke kan «forsvare at Norge er et likhetssamfunn». Rapporten «Tapere og vinnere i boligmarkedet», laget for Konjunkturbarometeret for Nord-Norge i 2019, viser store geografiske forskjeller i boligformue i Nord-Norge: For eksempel er gjennomsnittlig boligformue i Tromsø i 2018 «nesten åtte ganger så høy som i Berlevåg». Dette har store konsekvenser, både for boligbygging, tilgang til boliger og mobilitet i arbeidsmarkedet. Det er grunn til å tro at de geografiske formues-forskjellene mellom sentrum/periferi også er betydelige i resten av landet.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9314 Fagforbundet**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965**

Erstatte linje 965-970, avsnittet om Bolig:

Kapittel 6.4 bolig Nytt forslag fra AU:

Norge trenger en boligpolitikk som reduserer, og ikke øker de sosiale og geografiske forskjellene. Boligpolitikk ble tidligere brukt til å utjevne forskjeller i Norge, men er nå en sterk faktor for en ny og høy formuesulikhet. Denne vil også gå i arv: i dag er 70% av privat formue i Norge bolig. Høye boligpriser i byene gjør at stadig flere unge og tilflyttere ikke har råd til å kjøpe bolig. I store deler av distriktene derimot, er boligprisene så lave at boligbygging har stoppet opp. Dette har skapt boligmangel, svekket mobilitet i arbeidsmarkedet og en sterk formuesulikhet mellom by og bygd. Boligpolitikken må bli en del av fordelings- og velferdspolitikken. Alle har rett til et sted å bo, og situasjonen på boligmarkedet for ungdom og andre i etableringsfasen krever gjeninnføring av en sosial boligpolitikk. Både stat og kommune må ta større ansvar for de unge som sliter med å komme inn på boligmarkedet. Leie-til-eie-ordninger må tas aktivt i bruk. Husbanken må bidra med en rimelig og stabil finansiering. Det må bygges flere studentboliger i regi av samskipnadene. Boliger må gjøres mindre attraktive som spekulasjonsobjekt.

LO vil:

- Jobbe for rettferdig skatt på høye formuer og boligverdier for å bidra til et mer balansert boligmarked.
- Styrke muligheter til å bygge og drifte ikke-kommersielle boliger, inkludert studentboliger.
- Sikre Husbanken som viktig aktør i det boligpolitiske og boligsosiale arbeidet.

Begrunnelse:

Nytt forslag til kapittel Bolig bygger både på opprinnelig tekst i debatheftet, i tillegg til at det ivaretar konkrete forslag og intensjonen i flere av de innsendte forslagene fra Fagforbundets fagforeninger og regioner.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9315 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965**

Brødtekst: Husbanken skal styrkes for privatpersoner og ordningen med Startlån utvides kraftig. Husbankfinansiering av næringsvirksomheter, for eksempel etablering av private barnehager i kjeder med solid økonomi, begrenses.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9316 LO Nordland

6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965

Linje 965: Mens boligpolitikk tidligere utjevnet forskjeller i Norge, er bolig nå en sterk faktor for en ny og høy formuesulikhet. Denne vil også gå i arv: 70% av privat formue i Norge er bolig. Høye boligpriser i byene gjør at stadig flere unge og tilflyttere ikke har råd til å kjøpe bolig. I store deler av distriktene derimot, er boligprisene så lave at boligbygging har stoppet opp: Det har skapt boligmangel, svekket mobilitet i arbeidsmarkedet og en sterk formuesulikhet mellom by og bygd. LO vil:

- Sikre en ny boligpolitikk som reduserer – ikke øker de sosiale forskjellene i Norge.
- Styrke kommunenes muligheter til å bygge og drifte ikke-kommersielle utleieboliger, inkludert studentboliger.
- Sikre Husbanken som viktig aktør i det boligpolitiske og boligsosiale arbeidet. Forslag under 6.4 Bolig: Linje 965 første avsnitt, setning nr. 3 endres til: politikere nasjonalt, regionalt og lokalt må ta et større ansvar for de unge som sliter med å komme inn i boligmarkedet.

Begrunnelse:

Bolig er den vanligste og største formuen nordmenn har, og utgjør om lag 70 % av formuen i Norge. En SSB-analyse i 2018 viser at forskjellene i formue har økt kraftig. Aaberge, som var den ene forfatteren til SSB-analysen har senere uttalt at den sterkt økende formuesulikheten ikke kan «forsvare at Norge er et likhetssamfunn». Rapporten «Tapere og vinnere i boligmarkedet», laget for Konjunkturbarometeret for Nord-Norge i 2019, viser store geografiske forskjeller i boligformue i Nord-Norge: For eksempel er gjennomsnittlig boligformue i Tromsø i 2018 «nesten åtte ganger så høy som i Berlevåg». Dette har store konsekvenser, både for boligbygging, tilgang til boliger og mobilitet i arbeidsmarkedet. Det er grunn til å tro at de geografiske formues-forskjellene mellom sentrum.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9317 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965

Tillegg. Nytt underkapittel.

6.4 Et sterkt og uavhengig sivilsamfunn. Sivilsamfunnet, med et mangfold av frivillige og ideelle organisasjoner er viktig for demokratiet, og for samfunnsutviklingen. Disse organisasjonene gir mennesker muligheter for mestring, meningsfulle fritidsaktiviteter og kompetanseheving og bidrar slik til økt deltagelse i politikk, lokalsamfunn og arbeidsliv. Gjennom aktivitet og opplæring skaper organisasjonene møteplasser og fellesskap på tvers av kulturelle, økonomiske og sosiale skillelinjer. Frivilligheten fyller en rolle som markedet eller det offentlige ikke kan fylle, og spiller en viktig rolle blant annet på områder som idrett, helse, kultur, barn og unges oppvekstsvilkår, inkludering og beredskap. Frivillig og ideell sektor er en stor arbeidsgiver og LO mener at det er viktig at de ansatte i frivillig og ideell sektor sikres anstendige lønn og arbeidsvilkår.

LO vil:

- Arbeide for at frivillige- og ideelle organisasjoner har gode rammebetingelser
- Styrke finansieringen av frivilligheten hvor støtte til frivillige organisasjoner i størst mulig grad gis som ubundne midler.
- Øke organisasjonsgraden i frivillig og ideell sektor
- Arbeide for at lønns- og arbeidsforhold i frivillig og ideell sektor skal være på nivå med offentlig sektor

Begrunnelse:

Sivil sektor får stadig trangere rammer under borgelig styre. I tillegg til at et sterkt og uavhengig sivilsamfunn er viktig for et bærekraftig demokrati, bør frivillige og ideelle organisasjoner sikres rammevilkår som gjør dem til trygge arbeidsplasser for våre medlemmer.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9318 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965**

Endre «aktiv» til «sosial».

Begrunnelse:

Vi trenger en sosial boligpolitikk, ikke kun aktiv. Boligmarkedet og økende boligpriser har blitt en av de sterkeste drivkreftene for økt ulikhet i samfunnet. Man kan ikke kun satse på å bygge mer, men også jobbe for en politikk som sikrer folk bolig.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9319 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965**

Nytt avsnitt slik at det blir linjeskift etter "finansiering", setningen om studentboliger erstattes med:

Studentene må sikres et billig og godt boligtilbud i tilknytning til studiestedet. Studentsamskipnadene må bygge minimum 3 000 nye studentboliger per år, kostnadsrammene økes og tilskuddsandelen økes til 50 prosent.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9320 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965**

Endringsforslag, Linje 965-966. Følgende strykes: Bolig. Prisen for å etablere seg på boligmarkedet gjennom en selveid bolig er for høy, og en aktiv boligpolitikk er nødvendig for å sikre alle lik rett til tak over hodet og et trygt hjem. Leie-til-eie-ordninger må tas aktivt i bruk. Både stat og kommune må ta større ansvar for de unge som sliter med å komme inn på boligmarkedet. Boliger må gjøres mindre attraktive som spekulasjonsobjekt. Husbanken må bidra med en rimelig og stabil finansiering. Det må bygges flere studentboliger. Endres til: Sosial boligpolitikk I dag skjer bygging og salg av boliger i all hovedsak på markedets premisser, hvor private banker har overtatt Husbankens rolle som långiver. Dette har bidratt til å presse prisene kraftig opp, slik at stadig flere stenges ute av boligmarkedet. Ressurssvake grupper faller utenfor og blir avhengig av et kommunalt tilbud som blir stadig dårligere. Boliger må gjøres mindre attraktive som spekulasjonsobjekt. Vi trenger en helt ny boligpolitikk og vi trenger den raskt, gradvis progressiv boligskatt på bolig nr. 2, 3 osv. For å hjelpe folk til å komme seg inn på boligmarkedet må det opprettes et regulert marked for eierboliger som underlegges pris-

og omsetningskontroll. For å gjøre slike byggeprosjekt lønnsomme må kommunen tilby tomter som kan anskaffes billigere enn på det ordinære tomtemarkedet, og staten må gjennom Husbanken tilby lån med subsidiert rente og lang avdragstid. I tillegg må det skje en storstilt utbygging av kommunale utleieboliger som leies ut til selv-kost. Denne typen boliger må bli en rettighet for de som ikke kommer inn på det ordinære boligmarkedet. Kravet er at minst 10 % av den totale boligmassen er kommunal og tilbys de som er mest vanskeligstilt. Mangelen på studentboliger gjør at studenter må konkurrere om å leie på det private markedet, og er derfor med på å presse leieprisene opp. Dette er ingen gunstig situasjon for verken studentene eller andre grupper som rammes av at leieprisene øker. I tråd med studentenes krav om minst 20 % studentboligdekning må det årlig bygges minst 3000 studentboliger.

Begrunnelse:

Flere enslige, studenter, lavtlønte og andre med økonomiske problemer kommer seg ofte ikke inn på boligmarkedet i dag, de får ikke lån eller høye nok lån til å komme seg inn på boligmarkedet. Dette gjør at flere i dag spekulerer i eiendommer for å leie ut til de som ikke har andre muligheter, ofte også til svært høye priser. Velferdsstaten kan ikke være med på at enkelte grupperinger blir utnyttet på boligmarkedet og derfor trenges en ny sosial boligpolitikk.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9321 Handel og Kontor i Norge (HK)

6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965

(upresis nummerering i debatteftet)

Erstatte setningen: "Leie-til-eie- ordninger må tas aktivt i bruk" med følgende forslag: Det må etableres en tredje boligsektor for å gjøre bolig mer tilgjengelig

Begrunnelse:

Leie til eie kan være et av tiltakene innenfor den tredje boligsektor, men det er ikke sikkert det er et tiltak som fungerer alle steder. En tredje boligsektor gir også mulighet for flere tiltak som for eksempel å kjøpe og selge bolig til kjøpspris pluss prisregulering i den perioden man har eid boligen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9322 Handel og Kontor i Norge (HK)

6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965

(upresis nummerering i debatteftet)

Ny setning: I tillegg til eierlinja trengs det utvikles en supplerende ordning der en kan leie bolig trygt og rimelig og ikke kommersielt. Kommunene trenger endringer i lovverk for å gjøre dette mulig.

Begrunnelse:

I dag snakkes det om sykepleierindeksen. Langt de fleste tjener under det i både offentlig og privat tjenesteyting. Det trengs en reell ikke-kommersiell leiemulighet som alternativ. Dette kan gjøres enklere dersom en endrer lover, slik en har gjort i andre land.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9323 Handel og Kontor i Norge (HK)**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 965**

(upresis nummerering i debattheftet)

Ny setning: LO vil arbeide for å avgrense rentefradraget på boliglån til å gjelde kun primærbolig.

Begrunnelse:

Dagens boligpriser tilsier at et tak på to millioner er for lavt.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9324 LO Troms og Finnmark**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 966**

Tilleggsforslag:

LO vil:

- Sikre en ny boligpolitikk som reduserer – ikke øker de sosiale forskjellene i Norge.
- Styrke kommunenes muligheter til å bygge og drifte ikke-kommersielle utleieboliger, inkludert elev- og studentboliger.

Begrunnelse:

Bolig er den vanligste og største formuen nordmenn har, og utgjør om lag 70 % av formuen i Norge. En SSB-analyse i 2018 viser at forskjellene i formue har økt kraftig. Aaberge, som var den ene forfatteren til SSB-analysen har senere uttalt at den sterkt økende formuesulikheten ikke kan «forsvare at Norge er et likhetssamfunn». Rapporten «Tapere og vinnere i boligmarkedet», laget for Konjunkturbarometeret for Nord-Norge i 2019, viser store geografiske forskjeller i boligformue i Nord-Norge: For eksempel er gjennomsnittlig boligformue i Tromsø i 2018 «nesten åtte ganger så høy som i Berlevåg». Dette har store konsekvenser, både for boligbygging, tilgang til boliger og mobilitet i arbeidsmarkedet. Det er grunn til å tro at de geografiske formues-forskjellene mellom sentrum/periferi også er betydelige i resten av landet.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9325 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 967**

Endringsforslag: LO vil styrke kommunenes muligheter til å bygge og drifte ikke-kommersielle utleieboliger.

Endres til: LO vil arbeide for at langsiktige husbanklån til lav rente finansierer en ny kommunal utleiesektor etter selvkostprinsippet som ikke bare er for de mest vanskeligstilte.

Begrunnelse:

Det kommersielle boligmarkedet har i flere år vært en sterk pådriver for økende sosioøkonomiske forskjeller i Norge. Boligprisene har økt mange ganger fortere enn lønningene, og det samme har leieprisene både på private og kommunale boliger. Kommunene bør kunne ha en langsiktig og rimelig finansiering som muliggjør etablering av en tredje boligsektor på leiemarkedet, der husleiene ikke skal være overlatt til det frie markedet, men gjenspeile kommunenes faktiske utgifter. Dette kan gjøres gjennom Husbanken.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9326 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 967**

Tilleggsforslag: LO vil arbeide for at boligsektoren på ny blir en del av velferdsstatens virkefelt ved å gjenopprette boligsamvirket med prisregulering.

Begrunnelse:

Å holde en del av boligmarkedet utenfor den kommersielle konkurransen vil virke prisdempende på både privat og kommunal boligsektor, i tillegg til at det muliggjør å tilby nøkterne boliger til alle som ønsker forutsigbare boutgifter. Bolig er en menneskerett, og bør derfor ikke være et spekulasjonsobjekt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9327 LO Innlandet**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 967**

«LO vil styrke kommunenes muligheter til å bygge og drifte ikke-kommersielle utleieboliger.»

Endres til: Arbeide for at boligsektoren på ny blir en del av velferdsstatens virkefelt ved å gjenopprette boligsamvirket med prisregulering og storstilt kommunal bygging av utleieboliger til selvkost.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9328 LO Nordland**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 967**

Tilleggsforslag - nytt prikkpunkt: arbeide for at langsiktige husbanklån til lav rente finansierer en ny kommunal utleiesektor etter selvkostprinsippet

Begrunnelse:

LO bør bidra til at folk som ønsker å leie rimelige boliger skal kunne gjøre det uten å bli flådd av utleiepriser som det spekuleres i på boligmarkedet. Dette kan kombineres med konseptet "leie til eie", hvis leietaker er interessert i dette.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9329 EL og IT Forbundet**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 967**

Endringsforslag, Linje 967: LO vil styrke kommunenes muligheter til å bygge og drifte ikke-kommersielle utleieboliger. Endres til: LO vil arbeide for at langsiktige husbanklån til lav rente finansierer en ny kommunal utleiesektor etter selvkostprinsippet som ikke bare er for de mest vanskeligstilte.

Begrunnelse:

Det kommersielle boligmarkedet har i flere år vært en sterk pådriver for økende sosioøkonomiske forskjeller i Norge. Boligprisene har økt mange ganger fortere enn lønningene, og det samme har leieprisene både på private og kommunale boliger. Kommunene bør kunne ha en langsiktig og rimelig finansiering som muliggjør etableringa av en tredje boligsektor på leiemarkedet, der husleiene ikke skal være overlatt til det frie markedet, men gjenspeile kommunenes faktiske utgifter. Dette kan gjøres gjennom Husbanken.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9330 Fellesforbundet (FF)**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 968**

Endring av kulepunkt på linje 968: Sikre Husbanken som viktig aktør i det boligpolitiske og boligsosiale arbeidet, samt stimulere boligbyggelag og andre utbyggere til å tilby etableringsløsninger for ungdom.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9331 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.4 Bolig, Linje 969**

Endre «rettferdig» til «høyere».

Begrunnelse:

Hva som anses som rettferdig skatt på høyere formuer kan være ulikt, men intensjonen med formuleringen er at skatten skal være høyere. Da bør det stå.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9332 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen**

LO burde jobbe med at Norge i sin helhet tilrettelegger bedre for de som har ett handikap.

Begrunnelse:

Vi er fortsatt langt unna i forhold til det å tilrettelegge og for ivareta de som har ett handikap.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9333 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen**

LO må jobbe for økt fokus på saken, samtidig som dette kan være et område som kan nyttiggjøre seg den kompetansen som blir ledig i olje- og gasssektoren.

Begrunnelse:

En stor utfordring for kommunene i årene som kommer, er behovet for å fornye et skrantende vann- og avløpsnett. Nesten halve befolkningen er knyttet til avløpsanlegg som ikke oppfyller rensekravene. Det vil koste kommunene store summer å utbedre dette. I gjennomsnitt lekker 32 prosent av vannet ut, mens noen vannverk har hele 60 prosent lekkasje. Vann og avløp står ikke høyt på den politiske dagsordenen – om det i det hele tatt har fått noen plass der. Dette er spørsmål som berører liv, helse og miljø for alle, hver dag. Derfor bør det få en mye større plass i den politiske debatten.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9334 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen**

Om beredskap i nordområdene. LO krever at Norge øker sin beredskap og tilstedeværelse i nordområdene. Dette vil øke beredskapen ved ulykker, forurensning, samt hevde Norges suverenitet.

Begrunnelse:

Dette er av avgjørende betydning nå som polhavet blir isfritt og handelsrutene kan gå over polhavet samt oljevirkosomhet i Barentshavet. Dette vil øke muligheten for skadebegrensning ved ulykker, miljøeksponering i sårbare miljø.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9335 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen**

Samleforslag fra innspill knyttet til Koronaviruset. Da Koronaviruset kun er et virus og en pandemi, foreslås det derfor ikke at vi oppretter et eget kapittel/underkapittel med dette navnet. Punktene våre legges derfor under punkter i 6.5 Trygghet i hverdagen:

1. Legge til etter ordet naturkatastrofer på linje 975, og pandemier.
2. Legge til etter ordet samfunnsvern på linje 977, herunder smittevern.
3. Legge til nye setninger på linje 990 som lyder slik: Koronaviruset har vist oss at vi kan stå bedre rustet til fremtidige pandemier og liknende situasjoner. En viktig faktor her vil være å ha statlige nasjonale smittevernslagre. Andre viktige faktorer for å forhindre smitte, samt øke samfunnssikkerheten og tryggheten til både brukere og ansatte, er å bruke kompetansen i samfunnet riktig, enten man har realkompetanse, fagbrev eller høyskole/universitetsutdanning. Trygghet i hverdagen sett opp mot en fremtidig pandemi, handler også om at ansatte har 100 prosent stillinger, som fører til mindre

rullering og fast personell. Økt grunnbemanning og egne vikarpooler vil også være viktig og forebyggende i seg selv. Norsk landbruk og produksjon må også sees på i denne sammenheng. Vi er for lite selvforsynte og trenger å satse på økt produksjon av både matvarer og råvarer. Produksjon av legemidler og smittevernstutstyr bør også satses på i denne sammenheng.

Begrunnelse:

Handlingsprogrammet må gjenspeile den aktuelle situasjonen landet og verden er i.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9336 LO Vestfold og Telemark

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen

Å skape gode naboer

Blåblå kuttpolitikk rammer hardt. Få etater har følt den blåblå regjeringens kuttpolitikk mer på kroppen enn Kriminalomsorgen. Siden regjeringen innførte ABE-reformen (Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen) har alle statlige virksomheter måttet gjennomgå budsjettkutt på 0,5 - 0,7% for hvert år. For Kriminalomsorgen har dette betydd et budsjettkutt på 250 millioner kroner siden 2014 levert i fanget på de ansatte. Tillitsvalgte forteller om redusert grunnbemanning i fengslene, færre ansettelser og kutt i aktivitetstilbudet til innsatte. LO mener ABE-kuttene i Kriminalomsorgen bryter med den grunnleggende sosialdemokratiske bærebjelken i norsk rehabiliteringspolitikk: Å skape gode naboer. Norsk Kriminalomsorg er berømt for måten man møter innsatte på. At målet med soningen ikke er å straffe hardest mulig, men å skape gode naboer når soningen er over. Den blåblå regjeringen bygger litt etter litt ned prinsippene for soning ved årlige budsjettet og stadig strengere straffer.

LO vil:

- Avskaffe ABE-reformen i Kriminalomsorgen.
- Trappe opp bevilgningene til Kriminalomsorgen tilsvarende 2013-nivå.
- Slå kraftig ned på forslag om leie av soningsplasser i utlandet.

Rehabiliteringsreform i Kriminalomsorgen

Tilbakefall blant tidligere straffedømte i Norge er blant verdens laveste. Likevel har over 50% av straffedømte tilbakefall til kriminalitet 4 år etter siste dom. LO mener det derfor er på tide med en reform av Kriminalomsorgen. Lovverket sier ingen innsatte skal sone under et strengere regime enn nødvendig. Derfor bør alle innsatte gis muligheten til å sone i åpne fengsler. Derfor må det bygges ut enda flere åpne plasser, og alle innsatte bør vurderes for åpen soning. Dette vil kreve en enorm satsning på Kriminalomsorgen, og AUF mener derfor det må avsettes ytterligere midler til å styrke rehabiliteringsprogram, KRUS og å sikre en forsvarlig bemanning i fengslene. Det viktigste for å unngå tilbakefall er å sikre muligheter for de innsatte når de vender tilbake til samfunnet. De innsatte må motiveres, dyrke egne gode egenskaper og Kriminalomsorgen må gi innsatte selvtillit til å leve et liv etter kriminaliteten. Her er åpen soning ideelt, da de innsatte kan arbeide utenfor fengslet, og bidra i resten av samfunnet, samtidig som de kan ta seg en utdanning i fengslet. Åpen soning må derfor danne grunnlaget for en fengselsreform.

LO vil:

- Gjennomføre en rehabiliteringsreform i kriminalomsorgen med en kraftig utbygging av flere åpne soningsplasser.
- Ta i større grad bruk av fotlenke og soning hjemme.
- Styrke KRUS og utdanne flere fengselsbetjenter.

Kvinneres rettigheter under soning

Kvinner utgjør en brøkdel av innsatte i fengsel. 96% av innsatte i norske fengsler er menn, og dette går utover forholdene til kvinnelige innsatte. Ettersom de aller, aller fleste fengsel er bygget for menn, er det få soningsplasser for kvinner. En rekke rapporter peker på hvordan kvinner er spesielt utsatte når det gjelder kontakt med familie og venner, tilgang på informasjon, utdanning og arbeid, trening, isolasjon og forberedelser til livet etter soning. Det er kun fem rene kvinnefengsler i Norge, og samtlige ligger på Østlandet. For innsatte fra andre deler av landet går det hardt utover kontakten med familie og venner. Kontakt med ens nærmeste er avgjørende for å kunne vende tilbake til samfunnet etter endt soning. Rapporter og undersøkelser viser også at tilgangen til utdanning, muligheter for fagbrev og rehabiliteringsprogram er dårligere for kvinner enn for menn.

LO vil:

- At det utarbeides en handlingsplan for å utjevne kjønnsforskjeller i kriminalomsorgen.
- At det skal være kvinnefengsler i alle landsdeler i Norge.
- At omsorgsansvar skal veie tungt ved avgjørelser om soning i fengsel eller med fotlenke.

Barns rettigheter under soning

I Norge er den laveste strafferettslige alderen 15 år. Barn under 18 år kan risikere i dag å havne i fengsel, ofte i kontakt med andre voksne innsatte. Den blåblå regjeringen har lagt opp til å styrke soningstilbudet for lovbrøyttere under 18 år på Eidsberg fengsel. Eidsberg fengsel er et høysikkerhetsfengsel, og er lite egnet til å ta vare på barn. Ungdomsutvalget i Vestfold og Telemark vet at fengsel ikke er svaret på barn som har havnet på kjøret. Tidlig innsats, dyktige barnevernsansatte som viser omsorg, og ansatte i kriminalomsorgen som gir barna troa på seg selv og egen framtid er svaret.

LO vil:

- At ingen barn skal sone dommer i fengsel.
- Styrke barnevernets kompetanse om unge lovbrøyttere slik at etaten er mer rustet til å ivareta barn som ellers ville sonet i fengsel.

Begrunnelse:

Kriminalomsorgen har blitt vesentlig svekket av Solberg-regjering. LO må være tydelig på at denne politikken må endres.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9337 LO Vestfold og Telemark

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen

Ved deltakelse i hjelpeaksjoner/leteaksjoner iverksatt av Røde Kors, Norsk Folkehjelp eller Sivilforsvaret, og hvor arbeidstakere som medlem av disse organisasjonene blir innkalt i

arbeidstiden, vil LO jobbe for at det etableres en refusjonsordning til bedriftene slik at de utkalte betales som for korte velferdspermisjoner.

Begrunnelse:

Arbeidstakere som blir med på denne form for viktig dugnad må ikke tape på å bidra.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9338 Industri Energi (IE)

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 974

De frivilliges betydning for redningstjenesten er anerkjent på alle nivåer i Norge. De bidrar med nødvendig kompetanse, utstyr og mannskaper som det offentlige ikke kan stille med. I tillegg er de også drivkraften i den faglige utviklingen på feltet. Samtidig forvalter de en lang tradisjon i Norge for å ta vare på hverandre når krisen rammer, og de er svært viktige for å skape trygge og gode lokalsamfunn over hele landet.

- Styrke den frivillige beredskapen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9339 Fagforbundet

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 975

Linje 975, ordet pandemi innarbeides i setning: ... terrorisme, kriminalitet, naturkatastrofer eller pandemi.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9340 LO Nordland

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 975

ordet pandemi innarbeides i setning: ... terrorisme, kriminalitet, naturkatastrofer eller pandemi. Det er derfor viktig og ...

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9341 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 975

Tillegg: Vi må ha bedre beredskap i møtet med klimakrisen, hvor ekstremvær skaper flom, skred, stormer og tørke.

Begrunnelse:

Beredskapsbegrepet er bredere enn det som framkommer i forslaget til handlingsprogram og klimakrisen må nevnes i denne sammenheng.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9342 LO Vestland

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 977

"Dette må alltid balansere opp imot hensynet til demokratiske rettigheter og retten til et privatliv" strykes og erstattes med «Man må ta hensyn til demokratiske rettigheter og retten til et privatliv.»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9343 Fagforbundet

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 977

... trygghet, uten å gå på bekostning av demokratiske rettigheter og retten til et privatliv.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9344 Fellesforbundet (FF)

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 979

Linje 979 - Eksisterende avsnitt erstattes med følgende to avsnitt:

Samfunnssikkerhet og beredskap må være det offentlige sitt ansvar. Offentlige etater, statlig eide selskaper og andre virksomheter må ha et avklart ansvarsområde og tilstrekkelig med ressurser til å sikres samordning og samarbeid. En desentralisert struktur av statlige arbeidsplasser legger til rette for samfunnssikkerhet og beredskap over hele landet. Skal en opprettholde bosetting og næringsutvikling også i distriktene er det en forutsetning at det er trygt å bo, ferdes og jobbe også der.

Covid 19-pandemien har vist hvor avhengig vi er av resten av verden, samtidig som den har vist viktigheten av beredskap av kritiske medisiner, smittevernutstyr og mat. Det er også viktig at Norge har en industri som er omstillingsdyktig og kan lage produkter vi trenger i krisetider.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9345 LO Viken

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 980

Tilleggsforslag: Arbeide for at Norge har tilstrekkelig egenproduksjon av medisiner, smittevern og medisinsk-teknisk utstyr.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9346 LO i Oslo

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 980

Tilleggsforslag, ny setning: «Arbeide for at Norge har tilstrekkelig egenproduksjon av medisiner og smittevern og medisinsk-teknisk utstyr.»

Begrunnelse:

Det vil bidra til å sikre at vi har nødvendige medisiner og medisinsk utstyr.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9347 LO i Oslo

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 980

Tilleggsforslag, ny setning: «Matforsyningen må sikres gjennom økt egenproduksjon.»

Begrunnelse:

Økt egenproduksjon av mat sikrer stabil matforsyning og bedre matsikkerhet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9348 Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 980

Videre må det sikres at Norge har tilstrekkelig egenproduksjon av medisiner, smittevernutstyr og medisinsk-teknisk utstyr.

Begrunnelse:

Dette er viktig for landets generelle beredskap. Erfaringer fra Korona-pandemien har vist oss at vi blir sårbare når grensene stenges og transport mellom land hindres.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9349 Fagforbundet

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 980

Linje 980 ny setning: Det bør utarbeides en nasjonal plan for produksjon av smittevernutstyr og nødvendige medisiner. Det må bygges opp beredskapslager over hele landet som inneholder mat, smittevernutstyr og medisiner for å sikre befolkningen i krisetider.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9350 Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 980

Norge må opprette eget medisin og utstyrslager.

Begrunnelse:

Koronaepidemien har vist at Norges beredskap er for usikker på dette feltet. Vi må sikre god tilgang til enhver tid.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9351 Handel og Kontor i Norge (HK)**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 980**

Ny setning etter punktum: Nødnettet er helt avgjørende for samarbeidspartene i redningstjenesten og derfor må dette styrkes og gjøres tilgjengelig for alle parter.

Begrunnelse:

Hele redningstjenesten opplever økning i antall redningsoppdrag. Oppdragene krever et høyt tempo og rask koordinering, og nødnettet er en nøkkel for å lykkes med oppdragene.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9352 Handel og Kontor i Norge (HK)**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 980**

Ny setning etter punktum: LO vil arbeide for å få innført rett på fri med lønn for frivillige ved innsats i søk og redningsaksjoner.

Begrunnelse:

Frivillige mannskaper har ikke rett til lønn ved innsats ved søk og redningsaksjoner dersom dette foregår i arbeidstiden. De har heller ikke rett til å ta seg fri med lønn dersom de er på søk etter savnet person/deltatt i redningsaksjon i fritiden og ikke fått sovet ut i etterkant. HK er opptatt av ordnede forhold og trygt samfunn. Når vi da vet at den største delen av Redningstjenesten består av frivillige innsatsstyrker må vi sikre at disse får mulighet til å utøve sin innsats uten å selv bære økonomiske tap. Vi mener derfor det er viktig å jobbe med dette på flere plan.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9353 Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund (NFF)**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 981**

Samfunnets sikkerhet bygger på et samspill mellom politiske tiltak og utøvende tjenester. Effekten av politikken avhenger av at etatene som gis oppdrag gis rammene de trenger for å kunne løse dem. Når oppdraget, dvs. Stortingets krav og samfunnets forventninger, ikke samsvarer med tildelte ressurser vil det kunne medføre svekket sikkerhet og trygghet. I verste fall kan det også føre til at befolkningens tillit – både til politikken og etaten – svekkes

Begrunnelse:

Politiske prioriteringer har konsekvenser for innbyggernes sikkerhet og dette må tydeliggjøres i programmet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9354 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 982**

Tilføres etter offentlig ansvar (linje 982): Personer med nedsatt funksjonsevne må sikres rettigheter på lik linje som resten av befolkningen.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9355 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 983**

Setning som begynner med "Frykt for å bli utsatt for kriminalitet ... (linje 983) flyttes til eget avsnitt:

Systematisk kompetanseutvikling. Frykt for å bli utsatt for kriminalitet ...

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9356 Fellesorganisasjonen (FO)**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 983**

Endre "systematisk kompetanseutvikling" til "systematisk veiledning og kompetanseutvikling".

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9357 Fellesorganisasjonen (FO)**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 983**

Ny setning: FN-konvensjonen om rettighetene for personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) må inkorporeres i norsk lov.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9358 Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund (NFF)**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 983**

LO mener at all praksis med fengsling av barn i ordinære fengsler for voksne må stoppes. De etablerte ungdomsenhetene må styrkes og overgangen fra barn i fengsel til voksenfengsel må bedres.

Begrunnelse:

Det er etablert egne ungdomsenheter for barn.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9359 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 988**

Flytt avsnitt linje 988-990 opp etter linje 978, og legge til ny setning: «Det må utvikles en nasjonal, sektorovergripende langtidsplan for totalberedskap.»

Begrunnelse:

Omhandler samme tematikk.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9360 Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund (NFF)**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 991**

LO er, som pådriver for og utøver av god kriminalomsorg, også en trygghetsaktør. Med våre medlemmer bidrar vi til å bekjempe kriminalitet, og derved til å trygge samfunnet. Kriminalomsorg er derfor et politisk anliggende som har direkte innvirkning på folks opplevelse av å leve et trygt liv i trygge omgivelser. Større sikkerhet for kriminalomsorgens ansatte og økt trygghet for innbyggerne er derfor to sider av samme sak. Ostehevelkuttene som i flere år er gjennomført for å avbyråkratisere statlig sektor har ikke tatt hensyn til etatenes særegenheter eller kompleksiteten i krevende samfunnsoppdrag. Disse ostehevelkuttene har i flere etater, og på flere samfunnskritiske områder, rammet førstelinjetjenesten og tjenesteproduksjonen – og dermed samfunnssikkerheten – direkte.

Begrunnelse:

Politiske prioriteringer har konsekvenser for innbyggernes sikkerhet og dette må tydeliggjøres i programmet.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9361 LO Troms og Finnmark**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 995**

Nytt kulepunkt: Sørge for gode beredskapslagre i hele Norge

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9362 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 995**

Tillegg: Styrke hele straffesakskjeden, politi, påtale, domstoler og kriminalomsorgen, for å sikre at kriminalitet og rehabilitering håndteres raskt og med god kvalitet.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9363 Fagforbundet

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 996

Endre linje 996: Ruste opp fengsler, bygge flere kvinnefengsel, styrke soningens innhold i fengsel og friomsorg, styrke ettervern ...

Begrunnelse:

Det er viktig å styrke andelen kvinnefengsel, da vi ser i dag at flere kvinner må sone i samme fengsel som menn, og uten at det er egen kvinneavdeling.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9364 Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund (NFF)

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 996

Erstatte kulepunktet: Gjenreise norsk kriminalomsorg, styrke soningens innhold i fengsel og friomsorg, sikre likeverdige soningsvilkår for kvinne og menn, styrke ettervernet og sikre bred og tverrfaglig kompetanse blant ansatte i kriminalomsorgen.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9365 LO Troms og Finnmark

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 999

Nytt kulepunkt: Jobbe for at Luftambulansen skal driftes av det offentlige.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9366 LO Nordland

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 999

Nytt kulepunkt: Sikre nok politiresurser slik at politiets faktiske tilstedeværelse også blir en del av realiteten.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9367 LO Nordland

6. Å ta vare på, 6.5 Trygghet i hverdagen, Linje 999

Nytt kulepunkt: Beredskapslager med mat, smittevernutstyr og nødvendige medisiner styrkes for å sikre arbeidstakere og befolkningen i krisetider.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9368 LO Viken

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering

Nytt kulepunkt etter linje 1016: Bekjempe fremveksten av rasisme og fascisme.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9369 LO Viken

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering

LO må sette enda større fokus på å legge til rette for rekruttering og skolering av innvandrere som medlemmer og tillitsvalgte.

Begrunnelse:

Dette er LO-familien for dårlig på i dag.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9370 LO i Oslo

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 1016: «Bekjempe fremveksten av rasisme og fascisme.»

Begrunnelse:

Mange arbeidstakere rammes av rasisme, også på arbeidsplassen, og fascisme rammer alle. Å bekjempe dette må være blant LOs viktigste oppgaver.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9371 LO Vestfold og Telemark

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering

LO vil ha et prøveprosjekt med anonyme jobbsøknader i Vestfold og Telemark, samt flere steder i landet for og senere vurdere om vi skal innføre det på landsbasis.

Begrunnelse:

Vi hører ofte historier i dag om hvordan søkere med innvandringsbakgrunn ikke blir innkalt til intervju etter å ha levert jobbsøknad. Hvis du heter Abdullah kan det være mye vanskeligere å få jobb enn hvis du heter Ola. Et prøveprosjekt med anonyme jobbsøknader i Oslo kommune førte til at antallet søkere med minoritetsbakgrunn som fikk innkalling til intervju ble doblet. I starten av januar 2015 la forskerne Arnfinn Haagensen Midtbøen ved ISF og Jon Rogstad ved Fafo frem en forskningsrapport som viste at jobbsøkere med minoritetsbakgrunn diskrimineres. LO Vestfold og Telemark mener vi ikke kan godta dette.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9372 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering**

Omskjæring burde bli ulovlig til personen er fylt 18 år.

Begrunnelse:

Med mindre det er av medisinske årsaker så burde omskjæring være ulovlig frem til du er 18 år. Alle burde ha total suverenitet over sitt eget kjønnsorgan og kropp.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9373 LO Vestfold og Telemark**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering**

At forbundene blir klare og tydelige i kampen mot høyreekstreme organisasjoner. At ledere i fagbevegelsen går offentlig ut og fordømmer høyreekstreme organisasjoner

Begrunnelse:

De siste tiårene har vi sett en vekst i fascistisk aktivitet i Norge og Europa. Flere nye grupper har oppstått, grupper som er bedre organisert og trent enn gruppene vi så på 90-tallet. Grupper som Nordisk motstandsbevegelse. Fagbevegelsen blir også forsøkt splittet av den høyreekstreme bevegelsen. De høyreekstreme organisasjonene ønsker å sette arbeidsfolk opp mot hverandre på grunn av hudfarge, religion, legning og etnisitet. For høyreekstremister er også fagbevegelsen i sin helhet en fiende, fordi den kampen vi kjemper står i motsetning til deres idé om en «ren» nasjon. Hvis Landsorganisasjonen ikke tar et tydeligere standpunkt mot dagens høyreekstreme organisasjoner vil LO miste slagkraft i fremtiden. LO må ta et proaktivt standpunkt mot høyreekstremistiske organisasjoner både i Norge og i utlandet. Derfor må LO prioritere oppbygningen av en brei motstand ovenfor slike organisasjoner både blant medlemmene og sentralt i forbundene. Solidariteten og samholdet er forutsetningene for en sterk fagbevegelse. Dette kan ikke realiseres uten at vi står opp for våre kamerater uavhengig av hudfarge eller opphav. I tillegg må LO støtte opp under sine medlemmer som tar en mer aktiv rolle i anti-fasistisk arbeid.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9374 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering**

LO ser med bekymring på framveksten av høyreekstreme organisasjoner som ytrer seg hatefullt mot grupper av mennesker i Norge. Slike organisasjoner og nettsteder bør ikke få støtte fra det offentlige. LO skal være med på å bekjempe rasisme og fascisme, og vil også bidra til et politisk ordskifte som ikke bidrar til polarisering, fremmedfrykt og intoleranse gjennom negative framstillinger av innvandrere og flyktninger.

Begrunnelse:

LOs handlingsprogram bør være tydeligere på at organisasjoner som fremmer hat, intoleranse og fremmedfrykt, og også oppfordrer til etnisk rensing og voldsbruk, ikke bør støttes av det offentlige. LO bør være en klar stemme mot høyreekstremisme.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9375 Fellesforbundet (FF)

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering

Nytt avsnitt etter linje 1015: Kampen mot ekstremisme har alltid stått sentralt i arbeiderbevegelsens historie. Derfor kan vi ikke sitte stille og se på den høyreekstremismen som har vokst seg altfor stor i Europa og resten av verden. Hvordan vi som samfunn svarer på fremveksten av slike krefter sier mye om oss. Vi har svart med åpenhet og demokrati. I tillegg til å øke politiets ressurser og kompetanse om ekstremisme, må ekstremisme bekjempes gjennom økt kunnskap og engasjement i befolkningen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9376 Fellesforbundet (FF)

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering

Nytt kulepunkt etter linje 1024: LO skal lage en plan for sitt arbeid mot høyreekstremisme.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9377 LO Vestfold og Telemark

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering

LO må ha en enda tydeligere stemme i kampen mot regjeringens inhumane og alt for strenge flyktninge- og asylpolitikk.

Begrunnelse:

LO har vært for passive når det gjelder denne delen av politikken.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9378 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1003

Linje 1003: Erstatte 'andre' med 'alle'. Linje 1003 avsluttes da med: og på alle samfunnsarenaer.

Begrunnelse:

Viktig å signalisere at det gjelder i alle aspekter ved samfunnet, og at nulltoleranse må være et overordnet samfunns mål også for LO.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9379 LO i Oslo

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1003

Endringsforslag, endring i fet skrift: Endre «motarbeide» slik at det står «... **bekjempes** både i arbeidslivet ...»

Begrunnelse:

Understreker bedre hvor viktig det er å jobbe mot rasisme og diskriminering.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9380 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1003**

«motarbeides» endres til «bekjempes»

Begrunnelse:

«Bekjempes» er mer aktivt enn «motarbeides.»

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9381 LO Vestland**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1004**

Linje 1004 – forslag til ny setning etter setningen: «Mennesker med minoritetsbakgrunn må vernes mot diskriminering ved ansettelse». Forslag til ny setning: Et viktig tiltak for å motvirke dette er at de tillitsvalgte deltar i ansettelsesprosessen, inkludert på intervjuer.

Begrunnelse:

Det er mange som ikke blir innkalt på et jobbintervju på grunn av navnet sitt. Deltakelse av tillitsvalgte i ansettelsesprosesser kan være en måte å senke terskelen for integrering for mennesker med minoritetsbakgrunn i arbeidslivet.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9382 LO i Oslo**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1004**

Endringsforslag, endring i fet skrift: «... vernes mot diskriminering i **ansettelsesprosesser**. Språkopplæring, **rask og rettferdig** godkjenning av utdanning ...»

Begrunnelse:

Mer presist og forståelig språk.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9383 Fagforbundet**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1004**

i kapittel 6.6 linje 1004-1005: ... ansettelse. Styrket språkopplæring, ...

Begrunnelse:

Slik at asylsøkere får det enklere å etablere seg i Norge og få jobb, samt tilpasse seg det norske samfunnet.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9384 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1004**

Endring. Første setning og starten på andre setning endres til: «Mennesker med minoritetsbakgrunn må vernes mot diskriminering i ansettelsesprosesser. Språkopplæring, rask og rettferdig godkjenning av utdanning fra andre land, [...]»

Begrunnelse:

Ansettelse er en lengre prosess som med utforming av stillingsannonse, bildebruk, intervjuer og innstillinger. Godkjenning av utdanning må skje raskt slik at folk kan komme kjapt ut i arbeidslivet.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9385 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1007**

Linje 1007: Ny setning etter punktum: Oppfølging av mennesker på språktrening må styrkes, slik at de ikke blir utnyttet som billig arbeidskraft med manuelle oppgaver uten mye kontakt med andre mennesker.

Begrunnelse:

Vi ser at enkelte bedrifter tar inn minoritetsspråklige på språktrening, men plasserer de med manuelle oppgaver uten mye kontakt med andre mennesker. Dette er en utnyttelse av arbeidskraft som virker mot hensikten med språkopplæring. Enten må det utvikles et organisasjonstilbud for disse, og eller så må det offentlige apparatet gjennom NAV styrkes også med ressurser til oppfølging.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9386 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1007**

Tillegg: «Det skal være mulig å kombinere språkopplæringen med arbeidspraksis.»

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9387 Fagforbundet**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1010**

Endringsforslag: Au pair-ordningen har utviklet seg fra å være en ordning for kulturutveksling til å bli en ordning for skjult import av lavinntekts arbeidskraft. LO mener derfor at ordningen *må* avskaffes.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9388 LO Vestland

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1014

Ny setning etter punktum på linje 1014: «Papirløse må sikres lik tilgang på nødvendige helsetjenester som befolkningen for øvrig».

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9389 Fagforbundet

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1014

Asylmottak skal drives i offentlig regi, og i samarbeid med ideelle organisasjoner.

Innstilling:

Delvis ivare tatt

Forslagsnr: 9390 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1015

Tillegg: «Retten til å søke om permanent oppholdstillatelse på selvstendig grunnlag må ikke begrenses av inntekt.»

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9391 LO Viken

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1016

Nytt kulepunkt: Alle arbeidsinnvandrere skal sikres gratis norsk-opplæring. Ektefeller, spesielt kvinner, må sikres de samme rettighetene.

Begrunnelse:

Integrering, likestilling

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9392 LO Rogaland

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1016

Nytt punkt: Styrke kommunene sine ressurser til arbeidet med bosetting og integrering av flyktninger.

Begrunnelse:

Det er kommunene som utfører arbeidet med å bosette, kvalifisere og inkludere flyktninger i lokalsamfunnet. For å lykkes med arbeidet, må kommunene ha de nødvendige ressurser. Da kan en få til integrering og flyktningene kan trives, og få et best mulig liv de kommunen de kommer til.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9393 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1017**

Endringsforslag: LO vil gå inn for at asylsøkere med kjent identitet og lovlig opphold i Norge får rett til arbeidstillatelse. Det samme gjelder ureturnerbare asylsøkere som har fått endelig avslag inntil retur blir mulig.

Endres til: LO vil gå inn for at myndighetene gir asylanter uten asyl arbeidstillatelse, slik at de kan fortsette å leve og arbeide i Norge slik de gjorde før de fikk endelig avslag om asyl.

Begrunnelse:

Vi tar avstand fra regjeringas asylpolitikk og ber om at det innføres en politikk som ivaretar solidaritet med mennesker i nød og som er tuftet på arbeiderbevegelsens verdier. Vi godtar ikke at mennesker blir sett på som ulovlige! Ingen mennesker er ulovlige! Asylanter uten asyl er en gruppe asylsøkere som er papirløse i Norge. Det betyr at de ikke har identifikasjonspapirer, da de har verken oppholds- eller arbeidstillatelse. De fleste har levd slik i mange år. Samtidig kan de ikke dra tilbake til hjemlandet. Det er for eksempel livsfarlig for de som er i opposisjon til det iranske regimet å reise tilbake til et land som torturerer og dreper folk. Norge har heller ingen returavtale med Iran, noe som gjør det umulig å sende dem hjem. Resultatet av dette er at slike asylanter uten asyl må leve i Norge uten rettigheter som kan gi dem et nødvendig livsgrunnlag. I Trondheim mottar de 900 kroner hver fjortende dag som skal dekke alt av utgifter slik som mat, medisin, klær, buss osv. Alle må få identifikasjons-papirer slik at de får nødhjelp og nødvendig helsehjelp. Uten identifikasjonspapirer blir de ofte nektet både nødhjelp og helsehjelp. Dette til tross for at de har blitt en del av det norske samfunnet. De har hatt arbeidstillatelse mens de ventet på å få behandlet asylsøknaden. De fleste har også hatt arbeidstillatelse etter avslag siden de ikke var mulig å returnere, og de har derfor arbeidet i løpet av de mange årene de har oppholdt seg i Norge. Flere har i tillegg høyere utdanning som også er godkjent i Norge. Når de har fått avslag kan de heller ikke arbeide for å tjene til livsopphold sjøl.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9394 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1019**

Linje 1019: Erstatte andre 'retur blir mulig' med 'retur er trygt'

Begrunnelse:

Det viser seg gjentatte ganger at de som blir returnert blir gjenstand for brudd på menneskerettighetene ved retur. Norge skal ikke returnere flyktninger uten rett til opphold før det er trygt å returnere. Tryggere er dermed et bedre ord å bruke enn mulig, da det kan ramme mange definisjoner.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9395 Fagforbundet**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1019**

... retur blir mulig. Ureturnerbare asylsøkarar må ha tilgang på trygg og god helsehjelp og sikkerhetsnett gjennom det offentlege.

Begrunnelse:

tilgang på trygg og god helsehjelp og sikkerhetsnett gjennom det offentlege

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9396 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1019**

Sette inn «eventuelt» mellom «retur» og «blir mulig».

Begrunnelse:

Retur må være i henhold til internasjonale konvensjoner og derfor må ordet eventuelt inn. Flyktningkonvensjonen sier at ingen skal sendes tilbake til forfølgelse, tortur eller henrettelser (non refoulement). Alle land er pliktige til å ta imot egne statsborgere, men ikke alle gjør det. Frivillig retur er det beste.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9397 Fellesforbundet (FF)**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1022**

Nytt kulepunkt etter linje 1022: At det skal bygges opp regionale sentre for gratis norskopplæring for arbeidsinnvandrere i samarbeid med partene i arbeidslivet, frivillige organisasjoner og næringsliv.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9398 LO Trøndelag**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1024**

Kapittel 6.6, sett inn som nytt kulepunkt linje 1024: Arbeide for økt sysselsetting for de med innvandrings- og minoritetsbakgrunn

Begrunnelse:

Mange opplever at de bli utelatt i ansettelses prosesser på bakgrunn av navn og etnisitet. I Norge i dag burde det være utdanning og kvalifikasjoner som er grunnlaget for muligheten i arbeidsmarkedet, ingen burde oppleve å bli utelatt på bakgrunn av navn eller etnisk opprinnelse.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9399 LO Viken**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1024**

Nytt kulepunkt: Au-pairordningen avskaffes.

Begrunnelse:

Majoriteten av de som kommer til Norge som Aupair er unge, fattige kvinner med forsørgeransvar på Filippinene. Aupairene gjør fullverdig arbeid, uten å være beskyttet av

lov- og avtaleverket, under påskudd av at det er kulturutveksling. Alt for mange ender opp på et krisesenter. Denne formen for utnyttelse av mennesker kan ikke Fagbevegelsen sitte og se på.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9400 LO Trøndelag

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1024

Linje 1024: Nytt kapittel 6.7: Vern mot diskriminering

Frihet fra diskriminering er en grunnleggende verdi for LO. Gjennom de siste tiårene har det norske samfunnet tatt store steg i retning av økt aksept for etniske, religiøse og seksuelle minoriteter. Fortsatt foregår imidlertid systematisk diskriminering på bakgrunn av kjønn, etnisk, religiøs og kulturell opprinnelse, funksjonsevne, alder, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Den samiske befolkningen og nasjonale minoriteter har diskrimineringsutfordringer som må tas på alvor. Fagbevegelsen må gå foran i kampen mot diskriminering og hatefulle ytringer i den offentlige debatten, og sammen videreutvikle det holdningsskapende arbeidet mot diskriminering og rasisme. Minoritetspersoner må i mye større grad enn i dag gis oppmerksomhet i ansettelsesprosesser. En viktig del av dette er å styrke rekrutteringen og skoleringen av mennesker med ulik minoritetsbakgrunn. Fagbevegelsen må arbeide for kunnskapsinnhenting om LHBT-personers situasjon i arbeidslivet og at homofile likestilles med heterofile i tilknytning til blodgivning. Alle tillitsvalgte og verneombud bør få bedre kunnskap om hvordan avsløre og håndtere diskriminering på vegne av medlemmene.

LO vil:

- Arbeide for et styrket vern mot diskriminering i lov- og avtaleverket, og for å styrke aktivitets- og redegjørelsesplikten i diskrimineringslovgivningen.
- Legge til rette for rekruttering og skolering av medlemmer og tillitsvalgte med etnisk minoritetsbakgrunn
- Bidra til at et helhetlig antidiskrimineringsarbeid blir en del av tillitsvalgtopplæringen

Begrunnelse:

I forslaget til nytt handlingsprogram er mye innen diskrimineringsbiten borte. Særlig gjelder dette LHBTQ personer og kjønnsmangfold. Innholdet i eksisterende kapitlet 7.3 foreslås derfor gjeninnsatt som nytt kapittel 6.7. Grunnen er at utfordringsbildet og behovet for arbeid fra LOs side er dessverre stort det samme i dag.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9401 LO Agder

6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1024

Nytt kulepunkt etter linje 1024: "Arbeide for en god integreringspolitikk"

Begrunnelse:

Viktig at flyktninger og asylsøker behandles på en god måte når de kommer til Norge og om de evt. får opphold. Samtidig er det viktig å sette krav. Spesielt er kvinnerettigheter og likestilling en utfordring i visse miljøer, og det bør gjøres arbeid for at dette blir mye bedre.

Innstilling:

Delvis ivaretatt

Forslagsnr: 9402 Fellesorganisasjonen (FO)**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1024**

Nytt kulepunkt: Styrke kommunene sine ressurser til arbeidet med å bosette og integrere flyktninger.

Begrunnelse:

For å lykkes med arbeidet, må kommunene ha de nødvendige ressurser. Da kan en få til integrering, flyktningene vil trives, og forhåpentligvis få et best mulig liv i den kommunen de kommer til.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9403 Handel og Kontor i Norge (HK)**6. Å ta vare på, 6.6 Innvandring, flyktninger og integrering, Linje 1024**

Nytt kulepunkt (på ny linje under, ikke erstatning for eksisterende kulepunkt): Arbeide for at det blir en foreldelsesfrist når man kan frata borgere statsborgerskapet.

Begrunnelse:

I tråd med FNs menneskerettserklæring artikkel 15. Enhver har rett til et statsborgerskap. Ingen skal vilkårlig berøves sitt statsborgerskap eller nektes retten til å forandre det. En foreldelsesfrist på å frata statsborgerskap kan sammenlignes med foreldelsesfristen i straffesaker. Det er også flere land som allerede har foreldelsesfrist på å frata borgere statsborgerskap og Norge bør følge etter.

Innstilling:

Tiltres ikke

7. Å mestre internasjonaliseringen

Forslagsnr: 9404 LO Nordland

7. Å mestre internasjonaliseringen, Linje 1032, Linje 859

Ny tekst tilføres avsnittet: Krig, konflikter, naturkatastrofer, pandemier og økonomiske kriser har ført til omfattende tap av arbeidsplasser, sosial uro og økt press mot fagbevegelsen og opparbeidede rettigheter. Teknologisk utvikling og klimaendringer kan brukes offensivt i omstilling og bidra til nye bærekraftige arbeidsplasser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9405 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

7. Å mestre internasjonaliseringen, Linje 1032, Linje 859

Endring: Konflikter, krig, teknologisk utvikling, klimaendringer, tap av biologisk mangfold, og økonomiske kriser har ført til omfattende tap av arbeidsplasser, sosial uro, og økt press mot fagbevegelsen og opparbeidede rettigheter.

Begrunnelse:

Det er både klimakrise og naturkrise

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9406 Handel og Kontor i Norge (HK)

7. Å mestre internasjonaliseringen, Linje 1034

Nytt avsnitt (etter eksisterende avsnitt som avsluttes på linje 1034): I vår globaliserte verden med stort fokus på økonomisk vekst skapes store og alvorlige økonomiske forskjeller. Det dominerende økonomiske systemet prioriterer fortjeneste for de få og skaper stor ulikhet i verden. Reduksjon av ulikhet er en grunnleggende forutsetning for at vi skal kunne ha et demokratisk og trygt verdenssamfunn. Skal vi nå FNs bærekraftsmål innen 2030 må ulikhet aktivt bekjempes og reduseres.

Begrunnelse:

Det er viktig å sette fokus på flere internasjonale perspektiver. Vi må bruke vårt solidaritetsarbeid til å nå FNs bærekraftsmål og ulikheten i verden er en av utfordringene vi må løse for å komme dit.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9407 EL og IT Forbundet

7. Å mestre internasjonaliseringen, Linje 1034, Linje 406

Linje 1034. Nye avsnitt: Fascismen er på frammarsj i Europa. I skyggen av arbeidsløshet og velferdskutt rykker de fascistiske kreftene fram i Europa, på samme måte som de gjorde det før andre verdenskrig. LO ser med bekymring på denne utviklingen og vil minne om hvilke konsekvenser dette tidligere har fått for Europa. Den beste måten å møte disse

kreftene på er politisk konfrontasjon og gjenoppbygging av velferdssamfunnet og bekjempelse av arbeidsløsheten. Det bør EU og enkeltstatene ha i mente når de velger kutt og lønnsnedslag som løsning på de økonomiske utfordringene de står oppe i. Disse løsningene bidrar til å øke snarere enn dempe den sosiale uroen i landene.

Begrunnelse:

Den politiske utviklingen i deler av Europa bekymrer og LO bør derfor uttrykke sin mening rundt dette.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9408 LO Trøndelag

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.1 Demokratibygging og anstendig arbeid, Linje 1044

Tilleggsforslag: LO skal evaluere og oppsummere norsk oppfølging av ILO konvensjoner implementert i Norge.

Innstilling:

Oversendes sekretariatet

Forslagsnr: 9409 Industri Energi (IE)

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.1 Demokratibygging og anstendig arbeid, Linje 1049

En grunnleggende forutsetning for økonomisk og sosial utvikling og bærekraftige samfunn er at næringslivet respekterer menneskerettighetene, herunder faglige rettigheter, følger internasjonale standarder, tar sterk avstand fra korrupsjon og tar hensyn til ytre miljø i sin virksomhet. Mange selskaper gjør dette allerede, men det er basert på frivillighet. Både nasjonalt og internasjonalt må bedrifter kunne holdes ansvarlige når de direkte eller indirekte bryter menneskerettighetene, slik at mennesker som får sine liv eller livsgrunnlag ødelagt skal blir hørt og få oppreisning.

Linje 1061-1063 endres til: Arbeide for en menneskerettslov for arbeidslivet, der norske bedrifter med virksomhet i utlandet blir pålagt å følge OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og FNs rettleidende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, inkludert å gjøre aktsomhetsvurderinger med hensyn til menneskerettigheter, korrupsjon og miljø, ha prosedyrer for oppreisning og inneholde sanksjonsmuligheter for å sikre etterlevelse.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9410 LO Rogaland

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.1 Demokratibygging og anstendig arbeid, Linje 1050

Endre avsnitt 1050-1052 til: "Mange" legges til i begynnelsen av avsnittet linje 1050.

Begrunnelse:

Påstanden er for kategorisk slik den står. Ikke alle migrantarbeidere lever under vanskelige kår. Det vises heller ikke til rapporter eller forskning på området, og avsnittet kan gi inntrykk av at dette gjelder de fleste og kan derfor virke stigmatiserende.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9411 Handel og Kontor i Norge (HK)**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.1 Demokratibygging og anstendig arbeid, Linje 1054**

Ny setning etter punktum: Sammen må vi sikre at Norge ikke senker ambisjonsnivået i det internasjonale solidaritetsarbeidet og sørge for at det opprettholdes et høyt bistandsnivå som et bidrag til å redusere ulikhet i verden.

Begrunnelse:

Ulikhet har en inngripen på alle områder i samfunnet og det kreves nasjonal og global innsats for å redusere ulikhet og sikre at mange års arbeid på området ikke blir utradert og forvitra. Sammen kan vi best skape en mer rettferdig verden.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9412 LO i Oslo**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.1 Demokratibygging og anstendig arbeid, Linje 1058**

Tilleggsforslag, ny leddsetning i fet skrift: «... med særlig vekt på likestilling og kvinners rettigheter, **samt å forhindre barnearbeid.**»

Begrunnelse:

I mange land er barnearbeid utbredt. I tillegg til at dette er å frata disse barna muligheten til en barndom og til utdanning, bidrar barnearbeid også til at lønnsnivået senkes, og arbeidsplasser i land med et organisert arbeidsliv blir flyttet utenlands.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9413 Handel og Kontor i Norge (HK)**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.1 Demokratibygging og anstendig arbeid, Linje 1063**

Nytt kulepunkt (på ny linje under, ikke erstatning for eksisterende kulepunkt): Arbeide for at lages en konkret strategi for hvordan Norge skal bidra til å redusere ulikhet.

Begrunnelse:

Det trengs en reell strategi med konkrete planer der Norge tar sitt samfunnsansvar i verden blant annet for å nå FNs bærekraftsmål.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9414 Handel og Kontor i Norge (HK)

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.1 Demokratibygging og anstendig arbeid, Linje 1063

Nytt kulepunkt (på ny linje under, ikke erstatning for eksisterende kulepunkt): Kreve at Norge fordømmer ulovlige okkupasjoner, og arbeide for at Norge anerkjenner og støtter alle som kjemper for å være selvstendige stater.

Begrunnelse:

Handling må til for at alle skal kunne ha selvbestemmelse og selvstyre. Norge kan ikke sitte på utsiden å se på okkupasjonene som finnes. Vi må bidra til at folkeretten respekteres.

Innstilling:

Det vises til sekretariatets forslag til uttalelse

Forslagsnr: 9415 LO Viken

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk

LO må arbeide aktivt for at Norge har forutsigbarhet i eksportregelverket for forsvarsmateriell, og praktisering av dette.

Begrunnelse:

Norge har et av verdens strengeste eksportregimer i verden. Dette synes vi er bra. Likevel er dette en viktig rammebetingelse for forsvarsindustrien. Det er viktig at Norge jobber for et felles regelverk innen Nato.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9416 LO Viken

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk

LO må arbeide aktivt for å beskytte Norges grunnleggende sikkerhetsinteresser i forbindelse med produksjon, teknologi, utvikling og materiale.

Begrunnelse:

Det er nødvendig for beskyttelse av Norges sikkerhetsinteresser å ha en konkurransedyktig industri innenfor visse strategiske områder.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9417 LO Viken

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk

LO må arbeide aktivt for at det norske forsvaret utvikler og produserer mest mulig strategisk forsvarsmateriell i Norge.

Begrunnelse:

Det norske forsvaret har i samarbeid med industrien over tid utviklet løsninger som har vist seg meget konkurransedyktige internasjonalt. Det er av stor betydning for industrien at dette samarbeidet fortsetter. Samarbeidet gir forsvaret muligheten til å utvikle og ta i bruk teknologi som er spesielt godt egnet for Norske forhold, og som hevder seg internasjonalt.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9418 LO Viken**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1064**

Ny overskrift: Beredskap, forsvar- og sikkerhetspolitikk

Begrunnelse:

Dette i tråd med forslag til nytt avsnitt i kapittel 7.2

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9419 Norges offisers- og spesialistforbund (NOF)**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1064****7.2 Forsvars- sikkerhetspolitikk**

LO vil arbeide for et balansert nasjonalt forsvar med basis i hjemlige oppgaver, som ivaretar det tidløse ansvaret for å sikre nasjonens verdier, interesser og suverenitet og bidrar til trygghet. Viktige elementer er også allmenn verneplikt og et landsdekkende heimevern. Norge skal ha en langsiktig forsvars- og sikkerhetspolitikk som bidrar til stabilitet og forutsigbarhet. Bruk av norske styrker i internasjonale operasjoner utenfor NATOs territorium må være folkerettslig forankret og ha FN-mandat. Forsvaret må bidra til samfunnets totalberedskap, og må ha nødvendig øving, trening og planverk for hendelser og ulykker sammen med andre offentlige etater og frivillige organisasjoner.

Norge må legge vekt på samarbeid i Nordområdene og samtidig sikre en aktiv tilstedeværelse for kontroll og håndheving av norsk suverenitet. Forsvaret må gjennom tilstedeværelse i nord, sammen med våre NATO-allierte, bidra til den krigsforebyggende terskelen.

Ny teknologi, klimaendringer, grensekryssende kriminalitet krever videreutvikling av beredskaps- og sikkerhetspolitikk og et sivilt-militært samarbeid. Sikkerhets- og beredskapshensyn tilsier at Forsvaret selv må besitte nødvendig personell og kompetanse, og egner seg dermed ikke for privatisering. Det er viktig for legitimiteten og tilliten til Forsvaret at det er underlagt demokratisk styring og kontroll. Det er samtidig viktig å sikre at Forsvaret kan opprettholde nødvendig vedlikeholdskompetanse i Norge, både som en integrert del av Forsvaret selv, og i form av samarbeidsavtaler med nasjonal forsvarsindustri.

LO vil:

- At Forsvaret sikres tilstrekkelig finansiering i tråd med målet om at forsvarsbudsjettet skal være omlag to prosent av BNP, og er tilstrekkelig til å ivareta de oppgaver som pålegges Forsvaret, og at Forsvaret kan bidra til totalberedskapen.
- Arbeide for en hensiktsmessige avgrensning av forsvarssektorens samarbeid med sivil industri, som sikrer at Forsvarets behov for kosteffektive løsninger, kompetanse og beredskap ivaretas, samtidig som det legges til rette for en solid norsk forsvarsindustri som kan bidra i totalforsvaret.

- Arbeide for et forutsigbart eksportregelverk for forsvarsmateriell, og at det innenfor rammen av NATO utarbeides en felles norm for sluttbrukerdokumentasjon ved kjøp og salg av våpen.
- At Norge bidrar til fred og nedrustning gjennom et forpliktende internasjonalt samarbeid og respekt for inngåtte internasjonale avtaler på området.

Begrunnelse:

I forslaget til ny tekst i pkt. 7.2 om Forsvars- og sikkerhetspolitikk er det gjort noen justeringer fra dagens handlingsprogram linje 1064-1080, men det legges frem som et forslag til hele teksten i punktet for å få med den nye rekkefølgen og helheten.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9420 LO i Oslo

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1067

Tilleggsforslag, nye setninger: «Norsk base- og øvingspolitikk må ikke bidra til å øke spenningsnivået i våre nærområder. Utenlandske tropper skal ikke være fast stasjonert i Norge i fredstid.»

Begrunnelse:

LO bør aktivt arbeide for at Norden, og i særdeleshet våre nordområder, skal være et lavspenningsområde. Forholdet til Russland må normaliseres. Dette minker krigsfaren, bidrar til økt mellomfolkelig samkvem og handel, og dermed også til arbeidsplasser og økt levestandard.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9421 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1067

Tillegg: Norsk base- og øvingspolitikk må ikke bidra til å øke spenningsnivået i våre nærområder. Utenlandske tropper skal ikke være fast stasjonert i Norge i fredstid.

Begrunnelse:

LO bør aktivt arbeide for at Norden, og i særdeleshet våre nordområder, skal være et lavspenningsområde. Forholdet til Russland må normaliseres. Dette minker krigsfaren, bidrar til økt mellomfolkelig samkvem og handel, og dermed også til arbeidsplasser og økt levestandard.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9422 LO Troms og Finnmark**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1068**

Endres til: Bruk av norske styrker i internasjonale operasjoner utenfor NATOs territorium skal unngås så langt det er mulig. Dersom det skal gjennomføres, må det være folkerettslig forankret og ha FN-mandat.

Begrunnelse:

Understreke at out-of-area-operasjoner ikke er en del av NATOs opprinnelige mandat.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9423 LO Agder**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1071**

Fortsette setning: Det foregår nå en prosess hvor et flertall av verdens landforhandler i FN om et avtaleverk for å forby atomvåpen. Den norske regjering har valgt å sette Norge på sidelinjen. LO i Lister mener at LO må jobbe videre med å kreve at norske myndigheter deltar og bidrar i arbeidet med å forby det mest destruktive masseødeleggelsesvåpnet som finnes.

Innstilling:

Delvis ivarettatt

Forslagsnr: 9424 Fagforbundet**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1073**

Den overordna føringen for norsk forsvars og sikkerhetspolitikk skal være å bidra til fred, nedrusting, og avspenning mellom land. I nordområdene har Norge et særskilt og selvstendig ansvar i å videreføre de lange tradisjonene for å løse felles utfordringer gjennom dialog og samarbeid. Gjennom folk-til-folk-samarbeidet og et omfattende bilateralt samarbeid har Norge og Russland klart å løse store samfunnsmessige utfordringer på en måte som begge land har kommet godt ut av og det har knyttet mennesker på tvers av grenser og land sammen.

Begrunnelse:

Inn på linje 1073 etter "suverenitet." og før "ny teknologi". Gjennom folk-til-folk-samarbeidet og et omfattende bilateralt samarbeid har Norge og Russland klart å løse viktige samfunnsmessige utfordringer på en måte som begge land har kommet godt ut av og det har knyttet mennesker på tvers av grenser og land sammen.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9425 LO Innlandet

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1080

Ny linje: Selvforsyningsgrad av landbruksartikler, medisin og eierskap av infrastruktur er en viktig del av norsk sikkerhetspolitikk.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9426 LO Viken

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1081

Eget avsnitt om beredskap i forhold til kriseberedskap som legges til det eksisterende i kapittel 7.2:

7.2 Beredskap, forsvars- og sikkerhetspolitikk

I de senere år er kriseberedskap når det gjelder matforsyning, medisin og helseberedskap blitt nedbygd. Eksempler er den såkalte apotekreformen i 2001 som medførte at det statlige Norsk Medisinaldepot ble privatisert og de øvrige apotek ble kommersialisert noe som førte til mindre medisiner lagret rundt om i landet. Samtidig ble Forsvarets beredskapslagre av medisin og medisinsk utstyr sterkt redusert. Blant annet ble 37 moderne feltsykehus, som var lagret rundt om i landet, kassert på 2000-tallet. New-public management, som helsevesenet blant annet er infisert av, gjør også at det ikke er "lønnsomt" å satse på beredskap. I 2003 ble også kriselagrene av matkorn og mel avviklet. Så sent som i 2020 bestemte næringsdepartementet at kriselagrene av mat skulle reduseres til et minimum.

Korona-epidemien har vist at kriseberedskapen når det gjelder mat, medisiner, medisinsk utstyr og smittevernutstyr må bygges opp igjen om det må etableres norsk produksjon.

LO vil:

- At Norge etablerer kriselagre av mat, medisiner, medisinsk utstyr og smittevernutstyr over hele landet for minst ett års forbruk.
- At det stimuleres til norsk produksjon av medisiner, medisinsk utstyr og smittevernutstyr.

Som følge av nytt avsnitt i underkapittel bør man også endre overskriften i linje 43 og 1064 til: Beredskap, forsvars- og sikkerhetspolitikk.

Begrunnelse:

Korona-epidemien har vist at kriseberedskapen når det gjelder mat, medisiner, medisinsk utstyr og smittevernutstyr må bygges opp igjen om det må etableres norsk produksjon.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9427 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1082

Tillegg: At Norge bidrar til fred og nedrustning gjennom et forpliktende internasjonalt samarbeid, jobber for avskaffelse av biologiske og kjemiske våpen og ratifiserer FNs atomvåpenforbud.

Begrunnelse:

Dette er viktig og det er veldig bra at LO er tydelig på at atomvåpen må forbys, men for å være relevant må punktet oppdateres. I 2017 vedtok 122 stater et forbud mot atomvåpen i FN. Forbudet trer i kraft når 50 stater har ratifisert. Per 9. september 2020 er forbudet ratifisert av 44 stater og det vil sannsynligvis nå de nødvendige 50 ratifikasjonene i løpet av året.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9428 LO Troms og Finnmark

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1083

Endres til: Arbeide for at Norge skal signere og ratifisere det internasjonale forbudet mot atomvåpen

Begrunnelse:

Forbudet mot atomvåpen ble vedtatt av et flertall av FNs medlemsstater i 2017. Gjennom å slutte seg til FNs atomvåpenforbud, vil Norge bidra til å stigmatisere og eliminere atomvåpen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9429 LO i Oslo

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1083

Tilleggsforslag, tillegg i fet tekst: «At Norge bidrar til fred og nedrustning gjennom et forpliktende internasjonalt samarbeid og **signerer samt** arbeider for et internasjonalt forbud mot atomvåpen og avskaffelse av biologiske og kjemiske våpen.»

Begrunnelse:

FNs atomvåpenforbud er undertegnet av et betydelig flertall av verdens land. I Norge har bl.a. Oslo kommune gått i front for at også Norge, som en av initiativtakerne til avtalen, skal slutte seg til denne avtalen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9430 Fagforbundet

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1083

Endringsforslag. Originaltekst fra debatheftet: arbeider for et internasjonalt forbud mot atomvåpen, endres til: arbeide for at Norge skal signere og ratifisere det internasjonale forbudet mot atomvåpen

Begrunnelse:

Forbudet mot atomvåpen ble vedtatt av et flertall av FNs medlemsstater i 2017. Gjennom å slutte seg til FNs atomvåpenforbud, vil Norge bidra til å stigmatisere og eliminere atomvåpen.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9431 Fellesforbundet (FF)

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1085

Tillegg i kulepunkt på linje 1085: Arbeide for et forutsigbart eksportregelverk *for utvikling og produksjon av strategisk forsvarsmateriell i Norge* og at det innenfor rammen ...

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9432 LO i Oslo

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1087

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 1087: «At Norge skal ratifisere Kampala-tillegget til Roma-vedtektene om forbud mot angrepskrig. Tillegget gir den internasjonale straffedomstolen, ICC, jurisdiksjon til å straffeforfølge såkalte aggresjonsforbrytelser.»

Begrunnelse:

Dermed vil statsledere kunne straffeforfølges for å starte det tillegget definerer som angrepskrig. Så langt har 39 stater tiltrådt tillegget. Blant disse er blant andre Tyskland, Finland, Island, Nederland, Belgia, Spania, Portugal og Irland.

Terskelen for tilstrekkelig antall stater (30) til at tillegget skulle tre i kraft, ble nådd i 2016. ICCs jurisdiksjon trådte i kraft fra 17. juli 2018.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9433 LO i Oslo

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1088

Endringsforslag, endring i fet tekst: «At forsvaret sikres en struktur som i størst mulig grad kan bidra til å forsvare norske land- og sjøområder.»

Begrunnelse:

Et to prosent mål for forsvarets utgifter kan ikke være noe mål i seg sjøl. Det sentrale må være hvordan en bruker de ressursene som settes av til militære formål. Coronakrisen har for øvrig vist oss med all tydelighet at to prosent av BNP er et veldig upresist mål. Nå som BNP, pga. Corona-viruset, i veldig mange land går betydelig ned, vil to prosent regelen kunne føre til at de allerede i 2020 overgår det målet. For Norges del vil i tillegg de lave oljeprisene dra ytterligere i den samme retning, og dokumentere det håpløse i en slik målsetning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9434 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1088**

Tillegg: At Forsvaret sikres tilstrekkelig finansiering for å sikre beredskap og forsvarsevne.

Innstilling:

Ivaretatt

Forslagsnr: 9435 Norsk Tjenestemannslag (NTL)**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1088**

Kulepunktet strykes.

Begrunnelse:

Et 2-prosentmål for forsvarets utgifter kan ikke være noe mål i seg selv. Det sentrale må være hvordan en bruker de ressursene som settes av til militære formål. Koronakrisen har for øvrig vist oss med all tydelighet at 2 prosent av BNP er et veldig upresist mål. Nå som BNP, pga. Korona-viruset, i veldig mange land går betydelig ned, vil 2 prosentregelen kunne føre til at de allerede i 2020 overgår det målet. For Norges del vil i tillegg de lave oljeprisene dra ytterligere i den samme retning, og dokumentere det håpløse i en slik målsetning.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9436 LO Innlandet**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1089**

Nytt kulepunkt: Jobbe aktivt for at produksjon av viktige matvarer og medisin i Norge økes.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9437 LO i Oslo**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1089**

Tilleggsforslag, nytt kulepunkt etter linje 1089: «Norge skal jobbe aktivt for at alle lands militære utslipp telles med i de nasjonale klima- og miljøregnskapene.»

Begrunnelse:

Etter Parisavtalen er det frivillig og opp til hvert enkelt land om militære utslipp skal oppgis. Som en relativt stor forurensner bør vi ha global oversikt over alle klimagassutslipp fra denne sektoren.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9438 LO Nordland**7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1089**

Nytt prikkpunkt: Arbeide for at Norge oppretter et eget freds(kultur)departement, og derved legger til rette for bruk av ressurser for fredelige konfliktløsninger og en nødvendig satsing på mellomstatlig fredsarbeid.

Begrunnelse:

Ett av FNs mål for bærekraftig utvikling mot 2030 er fred, rettferdighet og robuste institusjoner. I UNESCOs statutter sies det blant annet at; «ettersom kriger begynner i menneskesinnet, er det i menneskesinnet forsvaret for freden må bygges». Fred er ikke bare fravær av krig og konflikt, men det krever at man aktivt må satse på å bygge grunnlaget for fred ved at statene stiller til rådighet ressurser for innsats til å bygge en fredskultur der konfliktløsning og forebygging av vold blir normen. Vi mener at bygging av en fredskultur i hele samfunnet og en nødvendig satsing på mellomstatlig fredsarbeid, krever at staten Norge oppretter et eget freds(kultur)departement, og derved legger til rette for bruk av ressurser for fredelige konfliktløsninger. Vår motivasjon for forslaget, som årsmøtet 2017 i LO i Vesterålen og LOs fylkeskonferanse 24. - 25. oktober 2017 enstemmig vedtok, er i korthet følgende:

Gjennom historien har menneskeheten briljert når det gjelder å perfektionere metoder for krig, mens man knapt har lagt noen statlig innsats i hvordan man bygger fred. Et fredsdepartement alene vil ikke være løsningen, men vil på en mer aktiv måte enn dagens organisering, der det er en egen, liten, seksjon for fred og forsoning i Utenriksdepartementet, få fram fredsarbeid i de norske sentrale politikeres bevissthet og langt sterkere få fram alternativer og korrektiver til de løsninger som i dag ofte presenteres. Fred, utvikling og miljø henger sammen. Et freds(kultur)departement må derfor være tverrfaglig. Årsaker til konflikter må kartlegges. Legitime mål må identifiseres. Oppståtte skader må erkjennes og bøtes på om mulig. De stridende parter må forsones og til det trengs utdannede fredsmeklere – for brobygging og evne til å se en konflikt fra flere sider. Det er store oppgaver som venter! Fredskultur er et sett verdier holdninger, tradisjoner, vaner og måter å leve på som baserer seg på respekt for alt levende - og som fremmer forståelse, toleranse og solidaritet mellom alle sivilisasjoner, folk og kulturer. Vi erkjenner at det er en lang vei fram til en verden der fredsbygging prioriteres like tungt som krigføring. Fredsarbeid innebærer en langsiktig, krevende og konstant innsats som utfordrer generasjoner framover. Med den trussel dagens våpenteknologi og

våpenarsenaler medfører for hele menneskehetens framtid, må vi satse på fredsalternativet nå! «Kan hende det gjelder å redde vår jord!»

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9439 Norsk Tjenestemannslag (NTL)

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.2 Forsvars- og sikkerhetspolitikk, Linje 1089

Tillegg: Norge skal jobbe aktivt for at alle lands militære utslipp telles med i de nasjonale klima- og miljøregnskapene.

Begrunnelse:

Etter Parisavtalen er det frivillig og opp til hvert enkelt land om militære utslipp skal oppgis. Som en relativt stor forurensner bør vi ha global oversikt over alle klimagassutslipp fra denne sektoren.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9440 LO i Oslo

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.3 Internasjonalt faglig samarbeid, Linje 1097

Tilleggsforslag, tillegg i fet tekst: «... innenfor arbeid, sosial, utdanning, **miljø** og likestillingspolitikk i ...»

Begrunnelse:

Klimatrusselen og ødeleggelsen av naturmangfold er to av de alvorligste utfordringene menneskeheten står overfor, og den europeiske fagbevegelsen må være en aktiv kraft for å bekjempe denne trusselen. Trusselen berører alle verdens innbyggere, både fattige, rike, alle etnisiteter og alle planetens regioner. Med det som bakgrunn kan og bør LO ta opp problemstillingen med Den Europeiske Faglige Samorganisasjonen og Den Internasjonale Faglige Samorganisasjonen med sikte på å ta klodens klima- og miljøproblemer opp til drøfting - i første omgang med DEFS for å danne en europeisk "kjerne" i et internasjonalt, faglig samarbeid med sikte på å:

- a) spre kunnskap om klimaendringene
- b) spre kunnskap om eksisterende løsninger og forslag til løsninger på problemene i samarbeid med våre europeiske søsterorganisasjoner
- c) spre kunnskap og erfaringer om hvordan arbeidet kan organiseres (NB! MÅ tilpasses forholdene i den enkelte region/det enkelte land)

DEFS må ha arbeid med miljø som et prioritert område.

Innstilling:

Tiltres

Forslagsnr: 9441 Industri Energi (IE)

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.3 Internasjonalt faglig samarbeid, Linje 1114

LO vil jobbe for å styrke arbeidstakerrettigheter i selskaper som opererer globalt og støtte oppunder arbeidet med inngåelse av globale avtaler mellom selskapene og fagbevegelsen, såkalte Global Framework Agreements.

Begrunnelse:

I disse avtalene forplikter selskapene seg til å godta faglig organisering, forbud mot barnearbeid, og at HMS og lønns- og arbeidsvilkår skal være på et forsvarlig nivå. Slike avtaler bidrar også til å styrke samarbeid mellom tillitsvalgte på tvers av landegrenser.

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9442 LO Nordland

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.3 Internasjonalt faglig samarbeid, Linje 1114

tilføre et punkt om faglig samarbeid utenfor Europa

Innstilling:

Tiltres ikke

Forslagsnr: 9443 Norges offisers- og spesialistforbund (NOF)

7. Å mestre internasjonaliseringen, 7.3 Internasjonalt faglig samarbeid, Linje 1114

Følgende tekst foreslås tatt inn etter linje 1114:

"8 Trygghet og samfunnssikkerhet.

Forsvaret skal utøve norsk myndighet og bidra til å forebygge og håndtere ulykker, episoder og sikkerhetspolitiske kriser – og til å skape økt trygghet for befolkningen.

Forsvaret må evne å løse de utfordringer Norge kan komme til å stå overfor nasjonalt og i nordområdene spesielt. Her må Forsvaret være til stede med relevante bidrag fra alle forsvarsgrener, herunder Kystvakten, som spiller en viktig rolle som statens myndighetshåndhever i våre havområder, og som trygghetsskaper på havet. Dertil må det sikres en fortsatt god maritim overvåkning for både militære og sivile formål.

LO er opptatt av at Heimevernet opprettholdes med en desentralisert og reelt landsdekkende struktur. HV videreutvikles som en viktig bidragsyter til sikkerhet og trygghet.

LO ønsker et forsvar basert på allmenn verneplikt, hvor et større antall unge kan få avtjene en førstegangstjeneste. Inntaket må defineres både av samfunnets og Forsvarets behov, og det bør vurderes om verneplikten skal kunne avtjenes i øvrige og frivillige beredskapsorganisasjoner.

Norge utsettes daglig for trusler i det digitale rom. Det er en sikkerhetspolitisk utfordring når samfunnet blir stadig mer teknologiavhengig. Norge må styrke arbeidet med digital sikkerhet gjennom en bred samordning av innsatsen også på dette feltet, herunder Forsvarets digitale spisskompetanse.

Forsvaret er samfunnets tyngste tryggingsaktør. LO legger vekt på at Forsvaret skal bidra til samfunnssikkerheten også gjennom sivil-militært samarbeid, til en forsterket totalberedskap. LO er opptatt av at utviklingen av Forsvaret og andre bidragsytere til sikkerhet og beredskap må ses i nær sammenheng, for å få størst mulig effekt av samfunnets samlede investeringer i sikkerhet og trygghet.»

Begrunnelse:

NOF mener omtale av beredskaps-, sikkerhets- og forsvarspolitikken må løftes ut av hovedpunkt 7 «Å mestre internasjonaliseringen», og samles i nytt hovedpunkt med fokus på trygghet og sikkerhet. Forslag til nye linjenr. fra 1115 og utover. Forslag til overskrift i nytt hovedpunkt 8 er «Trygghet og samfunnssikkerhet.»

Innstilling:

Tiltres ikke

